

VĚSTNÍK

NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU
2025

OBSAH**Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI**

3.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2024 (VI) (24/18, 24/32)	319
4.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2025 (II) (25/04, 25/06, 25/07, 25/08, 25/18, 25/25, 25/29)	320

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

24/04	Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem vnitra na projekt <i>Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka)</i> <i>a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)</i>	325
24/06	Peněžní prostředky <i>Modernizačního fondu</i> určené na podporu obnovitelných zdrojů energie	345
24/07	Peněžní prostředky vynakládané na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů	383
24/10	Peněžní prostředky určené na podporu infrastruktury regionálních sociálních služeb.....	397
24/11	Peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy a příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením vozidel	423
24/12	Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem obrany na výcviková zařízení Armády České republiky	451
24/13	Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol	471
24/15	Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Energetický regulační úřad.....	497
24/17	Peněžní prostředky určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím rozpočtových kapitol <i>Grantová agentura České republiky</i> <i>a Technologická agentura České republiky</i>	513
24/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo kultury</i> za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024.....	535

ČÁST A

PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

3. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2024 (VI)

Číslo kontrolní akce: 24/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na rozvoj a provoz odpočívek na dálnicích a příjmy
Ředitelství silnic a dálnic s. p. z pronájmu odpočívek

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 07/2025
(původní údaj: 05/2025).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/IX/2025 na svém IX. jednání 23. 6. 2025.

Číslo kontrolní akce: 24/32

Předmět kontroly:

Vybraný majetek státu a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit
Úřad práce České republiky

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 10/2025
(původní údaj: 08/2025).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XI/2025 na svém XI. jednání 28. 7. 2025.

4. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2025 (II)

Číslo kontrolní akce: 25/04

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na podporu obnovy místních komunikací

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

obec Bořanovice,
obec Líbeznice,
obec Librantice,
obec Opatovice nad Labem,
obec Ostřešany,
obec Panenské Břežany,
město Chlumeck nad Cidlinou,
město Lázně Bohdaneč,
město Jičín,
město Sezemice.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/VII/2025 na svém VII. jednání 19. 5. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/06

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu protipovodňové ochrany a zadržování vody v krajině

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

Klatovské rybářství – správa a.s., Klatovy;
ORLÍK NAD VLTAVOU, s.r.o., Praha;
Sternberg Jiří, Jemniště 1, Postupice.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/VII/2025 na svém VII. jednání 19. 5. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/08

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *upřesňuje se:*

obec Přísnotice,
obec Unkovice,
obec Velká Hleďsebe,
město Hranice,
město Řevnice,
město Uherské Hradiště,
statutární město Chomutov.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/VIII/2025 na svém VIII. jednání 9. 6. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/04

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na podporu obnovy místních komunikací

Změna v položce:

Cíle kontroly:

Provéřit, zda Ministerstvo pro místní rozvoj vynaložilo peněžní prostředky určené na obnovu místních komunikací účelně a v souladu s právními předpisy a zda příjemci dotace použili peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na obnovu místních komunikací v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace

(původní údaj: Provéřit, zda Ministerstvo pro místní rozvoj vynaložilo peněžní prostředky určené na obnovu místních komunikací účelně a v souladu s právními předpisy).

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

obec Řečany nad Labem,
obec Čeperka,

obec Dřísy,
obec Černá u Bohdanče.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/IX/2025 na svém IX. jednání 23. 6. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/07

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na posílení odolnosti páteřní sítě poskytovatelů zdravotní péče

Změna v položce:

Cíle kontroly:

Provéřit, zda peněžní prostředky určené na posílení odolnosti páteřní sítě poskytovatelů zdravotní péče z investičního nástroje REACT-EU byly vynakládány účelně, efektivně, hospodárně a v souladu s právními předpisy

(původní údaj: Provéřit, zda peněžní prostředky určené na posílení odolnosti páteřní sítě poskytovatelů zdravotní péče z programu REACT-EU byly vynakládány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy).

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

Nemocnice Prachatice, a.s.;

Nemocnice Strakonice, a.s.;

Nemocnice Písek, a.s.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/IX/2025 na svém IX. jednání 23. 6. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu

Změna v položce:

Časový plán:

– zahájení kontrolní akce: 08/2025
(původní údaj: 09/2025).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/IX/2025 na svém IX. jednání 23. 6. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/25

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem obrany na operačně taktické systémy velení a řízení Armády České republiky

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

Vojenský technický ústav, s.p., Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/X/2025 na svém X. jednání 14. 7. 2025.

Číslo kontrolní akce: 25/29

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem vnitra na zavedení elektronického systému pro tvorbu právních předpisů

Změna plánu kontrolní činnosti:

vypuštění kontrolní akce 25/29 z plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2025.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/X/2025 na svém X. jednání 14. 7. 2025.

ČÁST B

KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/04

Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem vnitra na projekt *Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/04. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Stanislav Koucký.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa) vynaložilo Ministerstvo vnitra účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo vnitra (dále také „MV“),
Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“).

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od března 2024 do prosince 2024.

Kontrolováno bylo období od roku 2016 do roku 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 31. března 2025,

schválilo usnesením č. 4/V/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky vynaložené na realizaci projektu e-Sbírka a e-Legislativa¹ (eSeL)

ZÁKLADNÍ FAKTA

482 mil. Kč

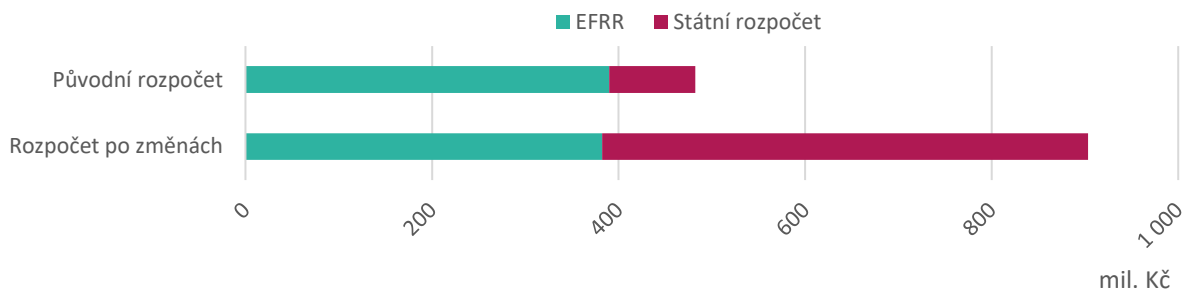
Celková výše plánovaných výdajů projektu eSeL dle rozpočtu schváleného před zahájením projektu. Z toho 81 % z EFRR a 19 % ze státního rozpočtu.

903 mil. Kč

Celková výše plánovaných výdajů projektu eSeL po změnách rozpočtu. Z toho 42 % z EFRR a 58 % ze státního rozpočtu.

725 mil. Kč

Objem peněžních prostředků, které MV na realizaci projektu eSeL vynaložilo do 30. 6. 2024.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

MV projekt eSeL realizuje od roku 2017. Dobu realizace prodloužilo o 6 let a rozpočet projektu téměř zdvojnásobilo.

108,5 mil. Kč

MV vynaložilo při realizaci projektu eSeL nevhodně.

581 mil. Kč

MV neoprávněně použilo v důsledku porušení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

¹ Projekt s názvem *Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)*, reg. č. CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_019/0002064, spolufinancovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) prostřednictvím *Integrovaného regionálního operačního programu (IROP)*. Jeho výstupem bylo vytvoření a implementace informačního systému eSeL.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ prověřil peněžní prostředky ve výši 724,9 mil. Kč vynaložené MV na vytvoření a implementaci informačního systému eSeL, který tvoří elektronická *Sbírka zákonů a mezinárodních smluv* (e-Sbírka) a systém pro elektronickou tvorbu právních předpisů (e-Legislativa). Informační systém eSeL byl vytvářen na základě zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv). Dle původního harmonogramu projektu měl být celý informační systém eSeL spuštěn od roku 2020. V roce 2023 MV rozdělilo jeho spuštění na dvě části. Od 1. 1. 2024 spustilo do ostrého provozu samostatně pouze část e-Sbírka.

1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu eSeL vynaložilo Ministerstvo vnitra účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy. NKÚ při kontrole u MV prověřoval postup vynakládání peněžních prostředků v souvislosti s projektem eSeL. NKÚ u MMR prověřoval, zda plnilo úkoly řídicího orgánu IROP při administraci projektu eSeL a zda při těchto činnostech postupovalo v souladu s pravidly IROP.

1.3 **MV selhalo při řízení projektu eSeL. Dobu jeho realizace prodloužilo o 6 let, z původně plánovaných 3 let na 9 let, a rozpočet projektu téměř zdvojnásobilo, z původně plánovaných 482 mil. Kč na 903 mil. Kč.**

MV vynaložilo nevhodně peněžní prostředky ve výši 108,5 mil. Kč, když kvůli nedokončení projektu eSeL v původním termínu zajišťovalo u dodavatelů dodatečně služby, bez kterých by nebylo schopné projekt dokončit.

MV vynaložilo neoprávněně 581 mil. Kč, neboť dodavatelé hradili peněžní prostředky na základě smlouvy, kterou měnilo dodatky uzavřenými v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek².

Prostředky ve výši 278,6 mil. Kč vydané na vytvoření e-Sbírky vynaložilo MV se sníženou účelností a efektivností. Spuštěná část projektu e-Sbírka neplní některé očekávané přínosy, například nezajišťuje přehledný přístup k tomu, co je v daném čase platným a účinným právem. Parametry projektu nejsou v některých případech dodrženy.

1.4 Toto celkové vyhodnocení se opírá o následující skutečnosti zjištěné v kontrole:

- a) Na základě právního aktu³ byl stanoven nejzazší termín dokončení projektu do konce roku 2019. Celkové schválené výdaje projektu měly dosáhnout částky 482 mil. Kč z čehož 81 % byly prostředky z EFRR a 19 % ze státního rozpočtu. Po změnách projektu se celkové výdaje zvýšily na 903 mil. Kč, přičemž podíl zapojení státního rozpočtu se zvýšil na 58 % a podíl prostředků z EFRR klesl na 42 %. (Viz odst. 4.11–4.14.)
- b) MV prostřednictvím změn odsunulo termín dokončení projektu až na začátek roku 2026. Doba realizace projektu tak dosáhne 9 let⁴. Žádosti o změny projektu odsouvající

² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „ZZVZ“).

³ Dopis ředitele řídicího orgánu IROP, jehož součástí byly *Podmínky stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu*.

⁴ Žádost o změnu projektu č. 22, která odsouvá termín ukončení projektu na 15. 1. 2026, podalo MV ke dni 5. 12. 2024 a MMR ji dne 12. 3. 2025 schválilo. Zdroj: MS2014+.

termín jeho dokončení odůvodnilo MV mj. „zásahem vyšší moci“, ten měl spočívat v přijetí novel zákona č. 222/2016 Sb., které posouvaly datum zavedení e-Sbírky a e-Legislativy. Návrhy těchto novel ale vypracovalo a předložilo vládě MV, a to v důsledku problematické realizace projektu eSeL, který nebyl připraven ke spuštění. NKÚ vyhodnotil, že ve smyslu pravidel IROP nelze takové okolnosti považovat za zásah vyšší moci. MMR jakožto řídicí orgán přesto změny projektu schválilo. (Viz odst. 4.5–4.10.)

- c) Zadávací řízení na klíčovou veřejnou zakázku⁵ vyhlásilo MV více než 6 měsíců po zahájení realizace projektu. S ohledem na průběh zadávacího řízení uzavřelo smlouvu s vybraným dodavatelem až o další rok později. MV se tak již na počátku realizace projektu eSeL odchýlilo od plánovaného harmonogramu. (Viz odst. 4.1–4.2.)
- d) MV se zavázalo k zajištění spolupráce s partnerskými institucemi⁶ v míře, která byla nezbytná pro úspěšnou realizaci projektu. Potřebnou spolupráci však MV nezajistilo. Některé partnerské instituce tak uplatňovaly výhrady a připomínky až v průběhu realizace informačního systému eSeL. V důsledku toho MV po dodavateli průběžně požadovalo úpravy a rozšíření informačního systému eSeL, což prodlužovalo dobu jeho realizace a navyšovalo celkový objem vynakládaných peněžních prostředků. (Viz odst. 4.3–4.4.)
- e) Součástí realizace informačního systému eSeL bylo i poskytování služeb architektonického dozoru nad jeho realizací a provedení digitalizace a následné verifikace předpisů vyhlášených ve *Sbírce zákonů* a *Sbírce mezinárodních smluv* do doby spuštění informačního systému eSeL. Z důvodu nedokončení projektu eSeL v původním termínu, do konce roku 2019, hradí MV dodatečné peněžní prostředky za digitalizaci a verifikaci předpisů vydaných od roku 2020. Současně u dodavatelů objednalo rozšíření služeb architektonického dozoru na další období a také služby provozní podpory. Na zajištění výše uvedených dodatečných služeb MV nehospodárně vynaložilo částku 108,5 mil. Kč. (Viz odst. 4.15–4.20.)
- f) MV v rozporu se zákonem uzavíralo dodatky ke smlouvě na dodávku a implementaci informačního systému eSeL, kterými podstatně měnilo smlouvu zejména z hlediska ceny a doby plnění. Jednalo se o takové změny smlouvy, které by umožnily účast jiných dodavatelů nebo by mohly ovlivnit výběr dodavatele v původním zadávacím řízení, pokud by původní zadávací podmínky odpovídaly těmto změnám. Na základě této smlouvy uhradilo MV dodavateli celkem 581 mil. Kč. (Viz odst. 4.21–4.28.)
- g) MV spustilo 1. 1. 2024 do ostrého provozu e-Sbírku. Na její pořízení vynaložilo o 70 mil. Kč více, a to kvůli výdajům za digitalizaci a verifikaci předpisů vydaných od roku 2020. e-Sbírka neplní některé očekávané přínosy. V některých případech zobrazuje neaktuální znění právních předpisů, aniž by na to uživatelé byli jakkoli upozorněni. Z důvodu odstávek nebyla e-Sbírka dostupná nepřetržitě, nejdelší odstávka trvala 3 dny. (Viz odst. 4.29–4.35.)

⁵ Veřejná zakázka s názvem: *Implementátor technického řešení projektu „Projekt e-Sbírka a e-Legislativa“*.

⁶ Partnerskými institucemi jsou instituce, které budou uživateli informačního systému eSeL – v rámci projektu tak bylo nezbytné zajistit integraci eSeL s jejich stávajícími informačními systémy. Mezi partnerské instituce patří Úřad vlády ČR, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, Ústavní soud a Ministerstvo zahraničních věcí.

II. Informace o kontrolované oblasti

- 2.1 MV do 31. 12. 2023 zajišťovalo vydávání, distribuci a tisk *Sbírky zákonů* a *Sbírky mezinárodních smluv* v listinné podobě⁷. Ve *Sbírce zákonů* se vyhlášovaly uveřejněním svého plného znění právní předpisy. Ve *Sbírce mezinárodních smluv* se sdělením Ministerstva zahraničních věcí vyhlášovaly platné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána, skutečnosti důležité pro provádění jednotlivých mezinárodních smluv a rozhodnutí mezinárodních orgánů a organizací.
- 2.2 Projekt eSeL začalo MV připravovat v roce 2004. V roce 2014 MV realizaci projektu zastavilo, protože by ji nestihlo v rámci programového období 2007–2013, a odsunulo ji na programové období 2014–2020.
- 2.3 Zákon č. 222/2016 Sb. mj. zavedl elektronický systém *Sbírky zákonů a mezinárodních smluv*⁸ (e-Sbírka) a elektronický systém tvorby právních předpisů (e-Legislativa).⁹ Původně měl zákon nabýt účinnosti od 1. 1. 2020. Do doby ukončení kontroly NKÚ v prosinci 2024 byl zákon celkem šestkrát novelizován, přičemž tyto novely mj. odsouvaly termín zahájení využívání e-Sbírky pro vyhlásování nových právních předpisů a termín zahájení využívání e-Legislativy pro tvorbu nových právních předpisů.
- 2.4 V roce 2015 vyhlásilo MMR jakožto řídicí orgán¹⁰ IROP „výzvu č. 17 k předkládání žádostí o podporu z Integrovaného regionálního operačního programu eLegislativa, eSbírka, Národní digitální archiv“.
- 2.5 MV dne 4. 10. 2016 podalo žádost o podporu projektu *Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)* (dále také „projekt eSeL“). MV v žádosti uvedlo, že projekt bude ukončen k datu 31. 12. 2019 a jeho celkové výdaje dosáhnou výše 482 131 600 Kč. Na pokrytí této částky mělo být 81 % peněžních prostředků čerpáno z EFRR a zbývajících 19 % z peněžních prostředků státního rozpočtu. Výsledkem projektu měl být vytvořený a zprovozněný informační systém e-Sbírka a e-Legislativa (informační systém eSeL).
- 2.6 Cílem projektu bylo zvýšit dostupnost, přehlednost a srozumitelnost platného práva a zkvalitnit, zefektivnit a zpřehlednit jeho tvorbu ve všech stádiích legislativního procesu. MV v žádosti uvedlo, že díky e-Sbírce budou všem osobám elektronicky přístupné závazné podoby všech platných právních předpisů a dále všech právních předpisů (i neplatných) vyhlášených ve *Sbírce zákonů* nebo v předcházející obdobné sbírce od roku 1945, a to ve všech časových verzích.

⁷ Ustanovení § 10 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

⁸ Zákon č. 222/2016 Sb. rovněž sloučil *Sbírku zákonů* a *Sbírku mezinárodních smluv* pod jeden pojem – *Sbírka zákonů a mezinárodních smluv*.

⁹ Dle „AIS RPP Působnostní“ je registrován jako jeden informační systém veřejné správy s názvem *e-Sbírka a e-Legislativa* s identifikátorem 8659.

¹⁰ Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 28. listopadu 2012 č. 867, k přípravě programů spolufinancovaných z fondů Společného strategického rámce pro programové období let 2014 až 2020 v podmínkách České republiky.

- 2.7 MMR projekt eSeL s výše uvedenými parametry schválilo k realizaci dne 22. 1. 2017. Projektu bylo přiděleno registrační číslo CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_019/0002064.
- 2.8 Do prosince 2024 podalo MV celkem 22 žádostí o změnu projektu, kterými mj. opakovaně žádalo o prodloužení termínu dokončení projektu a navýšení rozpočtu. MMR všechny tyto žádosti schválilo a dle zatím poslední žádosti ze dne 10. 12. 2024 má být projekt zcela dokončen k datu 15. 1. 2026. Rozpočet projektu se zvýšil z původních 482 131 600 Kč na 903 209 261 Kč.
- 2.9 S vytvořením informačního systému eSeL souviselo celkem 50 smluv a objednávek¹¹.
- 2.10 Od 1. 1. 2024 nabyl účinnosti¹² zákon č. 222/2016 Sb., který zavedl mj. nový způsob vyhlásování právních předpisů¹³, a to prostřednictvím e-Sbírky. Ke stejnému datu pak MV spustilo e-Sbírku do ostrého provozu. Spuštění e-Legislativy v plném rozsahu bylo dle zákona č. 222/2016 Sb. ve znění účinném v době ukončení kontroly NKÚ stanoveno na 15. 1. 2026.

III. Rozsah kontroly

- 3.1 NKÚ prověřil, zda peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu eSeL vynaložilo MV účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovány byly peněžní prostředky vynaložené MV v období od roku 2016 do 30. 6. 2024.
- 3.2 Kontrole u MV byly podrobeny peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s realizací projektu eSeL. Jednalo se především o prostředky vynaložené na dodávku a realizaci informačního systému eSeL a zajištění souvisejících služeb, jako byly digitalizace a verifikace právních předpisů a služby architektonického dozoru nad realizací projektu.
- 3.3 Celkový objem kontrolovaných peněžních prostředků dosáhl částky 724 877 994 Kč, z toho 278 595 110 Kč vynaložilo MV na realizaci e-Sbírky a 446 282 884 Kč na e-Legislativu. Jednalo se o peněžní prostředky, které MV uhradilo dodavatelům za plnění následujících smluvních vztahů:

Tabulka č. 1: Přehled smluv souvisejících s realizací projektu eSeL

Název smlouvy	Uhrazená částka
Smlouva o dodávce a implementaci eSeL ID smlouvy v registru smluv: 6474083	581 050 330,71 Kč
Smlouva o verifikaci datové báze eSeL ID smlouvy v registru smluv: 6473991	56 803 450,00 Kč

¹¹ Mimo samotné vytvoření informačního systému eSeL se jednalo o související služby, dále např. služby architektonického dozoru nad realizací informačního systému, zpracování znaleckých posudků, právních stanovisek apod.

¹² S výjimkou vybraných ustanovení vztahujících se k e-Legislativě, u kterých bylo nabytí účinnosti odloženo (§ 26 zákona č. 222/2016 Sb.).

¹³ Ustanovení § 6 zákona č. 222/2016 Sb.

Smlouva o poskytování služeb (verifikace) eSeL ID smlouvy v registru smluv: 19909987	21 254 448,60 Kč
Smlouvy na zajištění architektonického dozoru a souvisejících služeb ID smluv v registru smluv: 3518508, 20276929 a 14207175	65 769 764,17 Kč

- 3.4 NKÚ kontrolou u MMR prověřil, zda MMR v případě projektu eSeL plnilo svoji úlohu řídicího orgánu, zejména ve vztahu k nastavení výzvy, schvalování změn projektu, ke kontrole realizace projektu a financování.
- 3.5 NKÚ při posuzování účelnosti prověřoval, zda použití peněžních prostředků při plnění stanovených úkolů zajistilo optimální míru dosažení stanovených cílů a přínosů. V případě peněžních prostředků vynaložených na vytvoření e-Sbírký se jednalo o to, zda MV dosáhlo cílů a přínosů e-Sbírký, které stanovilo v projektové dokumentaci eSeL. V případě e-Legislativy nebylo posouzení účelnosti provedeno, protože tato část projektu nebyla do dne ukončení kontroly dokončena.
- 3.6 Při posuzování hospodárnosti NKÚ prověřoval, zda k zajištění stanovených úkolů došlo s co nejnižším vynaložením peněžních prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Posouzení hospodárnosti spočívalo mj. v ověření, zda MV dodrželo při realizaci projektu eSeL stanovený rozpočet a zda dodatečné výdaje byly řádně odůvodněny.
- 3.7 Při kontrole efektivnosti NKÚ zjišťoval, zda bylo dosaženo nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem peněžních prostředků vynaložených na jejich plnění. NKÚ pro potřeby zjištění rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů prověřoval funkčnost zprovozněné e-Sbírký z hlediska dosažení očekávaných přínosů, které si MV samo definovalo a mj. jimi odůvodnilo potřebnost projektu. NKÚ ověřil, zda a v jaké míře bylo těchto přínosů spuštěním e-Sbírký dosaženo.
- 3.8 Kritériem pro prověření, zda byly peněžní prostředky vynaloženy v souladu s právními předpisy, byl soulad postupu kontrolovaných osob s následujícími právními předpisy: zákonem č. 222/2016 Sb., zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), zákonem č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), a zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.
- 3.9 NKÚ dále prověřoval, zda MV realizovalo projekt eSeL v souladu se závaznými pravidly IROP definovanými v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013¹⁴, v programovém dokumentu *Integrovaného regionálního operačního programu* na období 2014–2020, v *Obecných pravidlech pro žadatele a příjemce – IROP* a v *Metodickém pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020*. Dále NKÚ prověřoval soulad postupu MV s právním aktem, který mj.

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

stanovil Ministerstvu vnitra povinnost postupovat při realizaci projektu v souladu s projektovou dokumentací. Součástí projektové dokumentace byla i žádost o podporu a studie proveditelnosti, ve kterých MV definovalo základní parametry realizace projektu (např. harmonogram, rozpočet, přínosy atd.).

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

MV nerealizovalo projekt v souladu se stanoveným harmonogramem

- 4.1 MV podalo žádost o podporu projektu eSeL dne 4. 10. 2016. MMR jakožto řídicí orgán IROP schválilo projekt k realizaci dne 22. 1. 2017, kdy vydalo rozhodnutí o poskytnutí dotace. V projektové dokumentaci Ministerstvo vnitra mj. uvedlo, že předpokládané datum zahájení zadávacího řízení klíčové veřejné zakázky na dodávku a implementaci informačního systému eSeL je 19. 12. 2016 a předpokládané datum ukončení zadávacího řízení 31. 8. 2017.
- 4.2 MV vyhlásilo zadávací řízení až 28. 8. 2017, tedy více než 6 měsíců po zahájení realizace projektu. *Smlouvu o dodávce a implementaci informačního systému e-Sbírka a e-Legislativa a o poskytování služeb* (dále také „Smlouva eSeL“) MV s ohledem na průběh zadávacího řízení uzavřelo až 10. 10. 2018, tj. o další rok později. Již na začátku projektu tak došlo k více než ročnímu zpoždění v implementaci informačního systému eSeL oproti původnímu harmonogramu.
- 4.3 MV již v zadávací dokumentaci k veřejné zakázce na dodávku a implementaci informačního systému eSeL avizovalo potřebu zapojení třetích stran, tzv. partnerských institucí. Tato součinnost byla nezbytná pro úspěšnou realizaci informačního systému eSeL, zejm. v části e-Legislativa. Ve Smlouvě eSeL se pak MV explicitně zavázalo, že řádnou a včasnou součinnost partnerských institucí zajistí, aniž by mělo dostatečné kompetence k tomu, aby spolupráci v předpokládaném rozsahu zajistilo.
- 4.4 Při představení e-Legislativy některé partnerské instituce odmítly MV navrženou podobu integrace se svými informačními systémy a zároveň uplatňovaly k její podobě a funkčnosti celou řadu výhrad a připomínek. MV tento stav řešilo uzavíráním dodatků ke Smlouvě eSeL, kterými upravovalo a doplňovalo funkcionality informačního systému eSeL. Tyto dodatky prodlužovaly dobu realizace a navýšovaly celkový objem vynakládaných peněžních prostředků.

MV nedokončilo projekt eSeL v plánovaném termínu

- 4.5 Nejzazší datum pro dokončení realizace projektu eSeL bylo v projektové dokumentaci stanoveno na 31. 12. 2019. V průběhu realizace projektu podalo MV celkem 22 žádostí o změnu, v rámci kterých docházelo mj. k postupnému posouvání termínu dokončení projektu. Vývoj harmonogramu projektu a změn v jeho rozpočtu zachycuje podrobně příloha č. 1.
- 4.6 Dle původního harmonogramu stanoveného v projektové dokumentaci měl projekt eSeL trvat 3 roky. V době ukončení kontroly NKÚ však realizace projektu probíhala již 8 let.

MV po ukončení kontroly NKÚ opět požádalo o odložení termínu konce realizace projektu na začátek roku 2026¹⁵, čímž se doba realizace projektu prodlouží na 9 let.

MMR schvalovalo žádosti MV o změny projektu eSeL v rozporu s pravidly IROP

- 4.7 Pravidla IROP¹⁶ definují „zásah vyšší moci“ jako situaci, která brání příjemci dotace v plnění jeho povinností. Možnost příjemce odvolat se na „zásah vyšší moci“ je však založena na kumulativním naplnění tří podmínek, jež předpokládají existenci okolností:
- které nelze přičítat příjemci,
 - které jsou nestandardní a nepředvídatelné a
 - kterým nešlo přes řádnou péči příjemce zabránit.
- 4.8 V žádostech o změnu žádalo MV celkem šestkrát o prodloužení doby realizace projektu. MV žádosti o prodloužení projektu zdůvodňovalo především tzv. „zásahem vyšší moci“ spočívajícím v tom, že novely zákona č. 222/2016 Sb. posouvaly datum účinnosti těchto ustanovení, která upravují zavedení e-Sbírky a e-Legislativy¹⁷ (viz příloha č. 3). Tyto novely ale vypracovalo a předložilo vládě MV. MMR všechny žádosti MV o prodloužení projektu schválilo.
- 4.9 NKÚ vyhodnotil, že posunutí účinnosti zákona č. 222/2016 Sb. nelze ve vztahu k výše uvedeným podmínkám považovat za zásah vyšší moci. Příprava návrhů těchto novel zákona ze strany MV totiž byla nezbytným vyústěním problematické realizace projektu eSeL, který nebyl připraven ke spuštění, a nikoli důsledkem nepředvídatelných okolností, kterým MV nemohlo zabránit a které nezpůsobilo.
- 4.10 Výše uvedené žádosti Ministerstva vnitra o prodloužení doby realizace projektu MMR schválilo, čímž postupovalo v rozporu s pravidly IROP¹⁶.

Rozpočet projektu se téměř zdvojnásobil

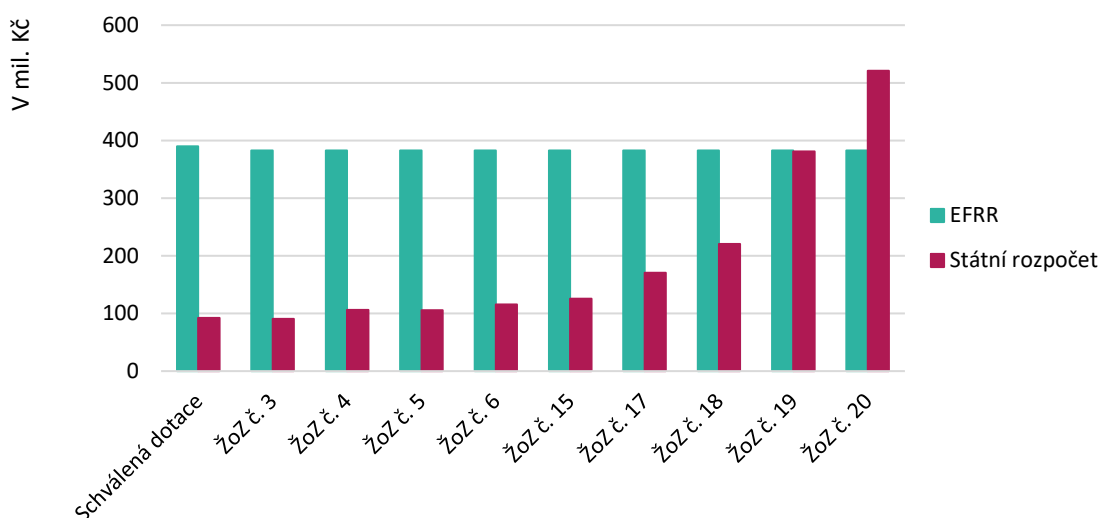
- 4.11 MV v projektové dokumentaci deklarovalo, že je schopné realizovat projekt eSeL tak, aby byly naplněny jeho cíle v rámci stanoveného rozpočtu, který počítal s 19% financováním ze státního rozpočtu a 81% financováním projektu z EFRR¹⁸. Dle rozpočtu projektu tak mělo být z prostředků státního rozpočtu hrazeno přibližně 92,3 mil. Kč a 389,9 mil. Kč z prostředků EFRR.
- 4.12 MV žádostmi o změnu opakovaně navyšovalo rozpočet projektu, přičemž veškeré dodatečné výdaje hradí z kapitoly státního rozpočtu 314 – *Ministerstvo vnitra*. Tímto postupem MV navýšilo podíl financování projektu ze státního rozpočtu na 58 %. Z původních 92,2 mil. Kč tak plánované výdaje hrazené ze státního rozpočtu narostly na 520,7 mil. Kč. Celkový rozpočet projektu se vlivem změn zvýšil z původních 482,1 mil. Kč na 903,2 mil. Kč. Změnu poměru zdrojů financování projektu zobrazuje graf č. 1.

¹⁵ Na základě zákona č. 196/2024 Sb., který mj. měnil zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, a to tak, že odsunul poslední fázi spuštění e-Legislativy na 15. 1. 2026. Žádost o změnu projektu č. 22, která odsouvá termín ukončení projektu na 15. 1. 2026, podalo MV ke dni 5. 12. 2024 a MMR ji dne 12. 3. 2025 schválilo. Zdroj: MS2014+.

¹⁶ *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce – IROP, Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020* (oba materiály vydalo MMR-NOK).

¹⁷ Jednalo se o celkem 5 novel zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, které odsouvaly termín zavedení e-Sbírky a e-Legislativy.

¹⁸ Prostřednictvím IROP.

Graf č. 1: Zdroje financování projektu eSeL

Zdroj: žádosti o změnu projektu eSeL; vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: ŽoZ – žádost o změnu.

- 4.13 Pravidla pro řízení projektů spolufinancovaných z EFRR upravovalo¹⁹ nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046²⁰. Toto nařízení mj. stanovilo, že peněžní prostředky musí být využívány v souladu se zásadou řádného finančního řízení, tj. v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti.
- 4.14 Projektu eSeL byl rozpočet upraven tak, že se jeho plánované výdaje výrazně odchylojí od původně příjemcem deklarované efektivnosti plánovaných výdajů, které byly hodnoceny při podání žádosti. NKÚ tento zjištěný stav vyhodnotil ve vztahu k roli MMR tak, že MMR neřídilo IROP v souladu se zásadou řádného finančního řízení²¹.

MV vynaložilo více než 100 mil. Kč nehospodárně²²

- 4.15 MV jakožto organizační složka státu je povinno dbát, aby plnilo úkoly nejehospodárnějším způsobem²³. Hospodárnost je definována jako použití peněžních prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů.²⁴
- 4.16 Dle projektové dokumentace měla být v rámci projektu eSeL provedena digitalizace a verifikace *Sbírky zákonů* a *Sbírky mezinárodních smluv* od roku 1945 do konce roku 2019. Od roku 2020 již měly právní předpisy vznikat v digitální formě prostřednictvím

¹⁹ Od 29. 9. 2024 vstoupilo v platnost nové nařízení (EU, Euratom) 2024/2509, které vymezuje zásady finančního řízení stejně jako předchozí nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

²¹ Ve smyslu článku 33 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046.

²² K datu 30. 6. 2024.

²³ Ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

²⁴ Ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

e-Legislativy. V důsledku nespuštění e-Legislativy v plánovaném termínu zajišťovalo MV rovněž u zákonů a mezinárodních smluv vydaných po roce 2019 digitalizaci a verifikaci prostřednictvím dodavatelů.

- 4.17 Za digitalizaci od 1. 1. 2020 uhradilo MV částku 43 468 914 Kč. Za verifikaci digitalizovaných právních předpisů od téhož data uhradilo MV celkem 26 529 250 Kč. Tyto výdaje budou do doby spuštění e-Legislativy dále narůstat. Dokud nebude probíhat tvorba právních předpisů s využitím systému e-Legislativa, bude MV na jejich digitalizaci a verifikaci vynakládat další peněžní prostředky.
- 4.18 Součástí projektu eSeL byl architektonický dozor nad realizací projektu zajišťovaný soukromým subjektem, tento dozor měl dle původního harmonogramu trvat do 31. 12. 2019. Jelikož do tohoto data MV projekt nedokončilo, vynaložilo na zajištění architektonického dozoru pro období po roce 2019 další peněžní prostředky ve výši 29 774 476 Kč.
- 4.19 V průběhu realizace projektu eSeL byla ze strany partnerských institucí vyžádána zvýšená podpora ohledně integrace jejich informačních systémů s informačním systémem eSeL a jeho pilotním provozem. Na základě tohoto požadavku poptalo MV zmíněné služby u dodavatele eSeL a následně rozšířilo předmět Smlouvy eSeL. Tuto podporu mělo přitom MV dle Smlouvy eSeL zajistit samo (viz odst. 4.3). Za služby zvýšené podpory v rozsahu přes 5 000 hodin MV následně uhradilo dodavateli eSeL částku 8 742 098 Kč.
- 4.20 Výše popsané skutečnosti měly zásadní dopad na navýšení peněžních prostředků vynaložených na realizaci informačního systému eSeL. MV v důsledku selhání při řízení projektu a v důsledku jeho nedokončení v plánovaném termínu vynaložilo do 30. 6. 2024 neehospodárně 108,5 mil. Kč za dodatečné služby nad rámec původně stanoveného rozsahu projektu.

MV uzavíralo zásadní dodatky ke smlouvě v rozporu se zákonem

- 4.21 Podle ZZVZ nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení²⁵. Podstatnou změnou je podle tohoto zákona např. taková změna, která by umožnila účast jiných dodavatelů nebo by mohla ovlivnit výběr dodavatele v původním zadávacím řízení, pokud by zadávací podmínky původního zadávacího řízení odpovídaly této změně. Za podstatnou změnu se naopak nepovažuje změna, jejíž potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat, a která nemění celkovou povahu veřejné zakázky.
- 4.22 MV ke Smlouvě eSeL postupně uzavřelo celkem 14 dodatků, kterými mj. posunulo termín dodání díla z 15. 10. 2020 na 29. 2. 2024. MV v dodatcích Smlouvy eSeL opakovaně uvádělo, že se jedná o změny nepodstatné, neboť nenaplnují ani jeden z definičních znaků podstatné změny dle ZZVZ. V některých dodatcích uvádělo MV jako důvod pro jejich uzavření především nepředvídatelné okolnosti spočívající v nedostatečné součinnosti tzv. partnerských institucí (viz také odst. 4.3 a 4.4).
- 4.23 Nedostatečná součinnost partnerských institucí však nebyla pro MV okolností, kterou nemohlo předvídat. MV od počátku realizace projektu vědělo o nutnosti zapojení partnerských institucí a zároveň se ve Smlouvě eSeL zavázalo, že řádnou a včasnou

²⁵ Ustanovení § 222 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

součinnost těchto subjektů zajistí (dodavatelů a provozovatelů informačních systémů třetích stran).

- 4.24 Mezi dalšími důvody pro uzavření některých dodatků uvedlo MV např. problémy s integrací eSeL se systémy, které spravuje samo MV, případně je má v gesci²⁶. Dále MV v odůvodnění dodatků uvádělo potřebu nezbytných úprav eSeL, která měla vzejít z prohlubujících se analytických prací v průběhu realizace. Toto odůvodnění však MV používalo opakovaně u stejných částí díla, a to i přes to, že v předchozích dodatcích provedlo příslušné úpravy termínů a dodavatel deklaroval, že v těchto upravených termínech je schopen dílo dodat. Ani v těchto případech se tedy nejednalo o změnu zapříčiněnou okolnostmi, které nemohlo MV předvídat.
- 4.25 MV tak uzavřelo některé dodatky ke Smlouvě eSeL v rozporu s podmínkami, za kterých ZZVZ umožňuje podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. Potřeba změn totiž vznikla v důsledku okolností, které MV jako zadavatel jednající s náležitou péčí mohlo předvídat.
- 4.26 Uzavřením dodatků se tak MV dopustilo zákonem nepovolené podstatné změny závazku ze smlouvy. Celková doba plnění smluvního závazku je totiž jednou z klíčových okolností, ovlivňuje úvahy dodavatele nejen o tom, jakou nabídku podá, nýbrž i o tom, zda ji vůbec podá. Pokud by byl termín dodání díla stanoven v podobě odpovídající dodatkům Smlouvy eSeL již v zadávací dokumentaci, pak by to mohlo vést k účasti jiných dodavatelů a výběru jiné nabídky na realizaci veřejné zakázky.
- 4.27 Peněžní prostředky vynaložené na plnění smlouvy eSeL ve výši 581 mil. Kč tak MV použilo neoprávněně, neboť jejich výdejem byl porušen právní předpis – zákon č. 134/2016 Sb.
- 4.28 Tím, že MV při uzavírání dodatků ke Smlouvě eSeL nepostupovalo v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, porušilo také podmínky stanovené pro poskytnutí dotace²⁷. NKÚ vyhodnotil, že uvedené jednání MV vedlo ke vzniku nesrovnalosti²⁸ až do výše 473 mil. Kč, což představuje podíl prostředků poskytnutých v rámci IROP.

e-Sbírka neplní některé očekávané přínosy

- 4.29 V projektové dokumentaci Ministerstvo vnitra uvedlo, že spuštěním systému eSeL bude dosaženo celkem 26 konkrétních přínosů a dopadů (viz příloha č. 2). Do ukončení kontroly nenaplnilo MV část přínosů, které se věcně týkaly e-Sbírky²⁹. MV na její realizaci vynaložilo výrazně více peněžních prostředků, než původně plánovalo (viz

²⁶ Informační systém Tiskárny Ministerstva vnitra a systém Czech POINT.

²⁷ Rozhodnutí o poskytnutí dotace (právní akt).

²⁸ Ustanovení kap. 17 *Obecných pravidel pro žadatele a příjemce – IROP*, vydání 1.13 (případně vyd. 1.14, 1.15), stanoví:

„Nesrovnalostí se rozumí porušení právních předpisů EU nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí, které vede nebo by mohlo započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu ČR vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR.“

Ustanovení článku 2 odst. 36 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

„nesrovnalostí“ jakékoli porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu týkajícího se jeho uplatňování, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu zapojeného do provádění fondů ESI, a v důsledku jehož je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z rozpočtu Unie uhrazen neoprávněný výdaj.“

²⁹ Přehled jednotlivých přínosů a stav jejich plnění/neplnění k době ukončení kontroly je obsahem přílohy č. 2.

odst. 4.17–4.19). NKÚ vyhodnotil, že spuštěním e-Sbírky bylo naplněno 14 přínosů, 9 přínosů naplněno nebylo a 3 byly naplněny částečně. Zároveň MV nedosáhlo snížení nákladů na vydávání *Sbírky zákonů* (viz odst. 4.34). Náklady na zavedení e-Sbírky vyčíslil NKÚ na 278,6 mil. Kč.

- 4.30 Na základě zákona č. 222/2016 Sb. se prostřednictvím e-Sbírky vede *Sbírka zákonů a mezinárodních smluv* a databáze informací o aktech.³⁰
- 4.31 Před spuštěním e-Sbírky byly nové právní předpisy vyhlašovány v tištěné podobě³¹ a současně byl stejnopis *Sbírky zákonů* a *Sbírky mezinárodních smluv* zveřejňován způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tento stejnopis nebyl považován za *Sbírku zákonů* a *Sbírku mezinárodních smluv*, tj. měl pouze informativní povahu. Stejnopis *Sbírky zákonů* a *Sbírky mezinárodních smluv* byl dostupný na webových stránkách MV³². Neexistoval státem garantovaný systém, který by poskytoval databázi všech právních předpisů v aktuálním znění.

e-Sbírka neposkytuje přehledný přístup k tomu, co je v daném čase platným a účinným právem

- 4.32 MV v projektové dokumentaci mezi přínosy eSeL uvedlo, že e-Sbírka bude zajišťovat „*přehledný přístup k tomu, co je v daném čase platným a účinným právem*“. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že novelizované zákony se v e-Sbírce po určitou dobu zobrazují v původním, již neaktuálním znění. Uživatelé e-Sbírky nejsou na tuto skutečnost nijak upozorněni. Uživatelé e-Sbírky si tak u žádného ze zobrazených zákonů nemohou být jisti jeho správností/aktuálností.
- 4.33 Příčinou tohoto stavu je skutečnost, že bez funkční e-Legislativy je nutné nové zákony digitalizovat a následně verifikovat. V důsledku provádění digitalizace a verifikace nových právních předpisů dochází k významné prodlevě mezi jejich vyhlášením a zveřejněním v digitální podobě v databázi informací o aktech e-Sbírky.
- 4.34 Na nezbytnou digitalizaci a verifikaci právních předpisů pro e-Sbírku (podrobněji viz odst. 4.17) v roce 2023 vynaložilo MV celkem 23,5 mil. Kč³³. Tato částka převyšuje výdaje, které MV v tomtéž roce vynaložilo na vydávání listinné *Sbírky zákonů* a *Sbírky mezinárodních smluv*, neboť tyto výdaje dosáhly částky 10 mil. Kč. Peněžní prostředky na digitalizaci a verifikaci přitom bude MV vynakládat až do doby spuštění e-Legislativy, tedy minimálně do 14. 1. 2026.

e-Sbírka nebyla v kontrolovaném období dostupná pro uživatele nepřetržitě

- 4.35 MV v projektové dokumentaci stanovilo, že e-Sbírka jakožto jediný zdroj závazného znění právních předpisů bude dostupná nepřetržitě. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že v prvních sedmi měsících jejího provozu nastalo několik odstávek, z nichž nejdelší trvala 3 dny.

³⁰ Ustanovení § 6 odst. 2 a § 6 odst. 4 zákona č. 222/2016 Sb.

³¹ Na základě ustanovení § 8 až 10 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

³² Aplikace *Sbírka zákonů a mezinárodních smluv* (ustanovení § 12 zákona č. 309/1999 Sb.).

³³ Součet výdajů za digitalizaci za rok 2023 a za verifikaci právních předpisů digitalizovaných v roce 2023.

Seznam zkratek

AIS RPP	Agendový informační systém registru práv a povinností
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
ID	Identifikátor (identifikační číslo)
Informační systém eSeL	Informační systém e-Sbírka a e-Legislativa
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS2014+	Monitorovací systém evropských fondů pro programové období 2014–2020
MV	Ministerstvo vnitra
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NOK	Národní orgán pro koordinaci (součást organizační struktury Ministerstva pro místní rozvoj)
Projekt eSeL	Projekt spolufinancovaný z EFRR s názvem <i>Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)</i> , reg. č. CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_019/0002064
Smlouva eSeL	<i>Smlouva o dodávce a implementaci informačního systému e-Sbírka a e-Legislativa a o poskytování služeb</i>
ZZVZ	Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
ŽoZ	Žádost o změnu

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Přehled změn projektu eSeL

Příloha č. 2 – Vyhodnocení naplnění přínosů projektu eSeL

Příloha č. 3 – Přehled změn zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

Příloha č. 1

Přehled změn projektu eSeL

V tabulce je uveden přehled žádostí, na jejichž základě došlo ke změně termínu ukončení projektu nebo ke změně rozpočtu.

	Datum podání žádosti	Datum ukončení realizace projektu	Podíl prostředků z EFRR (v Kč)	Podíl ze státního rozpočtu (v Kč)	Celkové plánované výdaje projektu (v Kč)
Žádost o podporu	4. 10. 2016	31. 12. 2019	389 851 611,75	92 279 988,25	482 131 600,00
ŽoZ č. 3	24. 8. 2017	31. 12. 2019	382 454 862,39	90 529 137,61	472 984 000,00
ŽoZ č. 4	13. 10. 2017	31. 12. 2019	382 454 862,39	105 899 367,61	488 354 230,00
ŽoZ č. 5	17. 7. 2018	31. 12. 2020	382 469 051,92	105 885 178,08	488 354 230,00
ŽoZ č. 6	20. 2. 2020	31. 12. 2020	382 469 051,92	115 885 178,08	498 354 230,00
ŽoZ č. 15	23. 6. 2020	31. 12. 2021	382 469 051,92	125 703 798,08	508 172 850,00
ŽoZ č. 17	7. 5. 2021	31. 12. 2021	382 469 051,92	170 703 798,08	553 172 850,00
ŽoZ č. 18	3. 12. 2021	31. 12. 2022	382 469 051,92	220 703 798,08	603 172 850,00
ŽoZ č. 19	28. 7. 2022	31. 12. 2023	382 469 051,92	380 740 209,18	763 209 261,10
ŽoZ č. 20	27. 10. 2023	31. 12. 2024	382 469 051,92	520 740 209,18	903 209 261,10
ŽoZ č. 22	10. 12. 2024	15. 1. 2026	382 469 051,92	520 740 209,18	903 209 261,10

Zdroj: schválené žádosti o změnu projektu eSeL.

ŽoZ – žádost o změnu.

Příloha č. 2

Vyhodnocení naplnění přínosů projektu eSeL

Dopady a přínosy projektu eSeL uvedlo MV ve studii proveditelnosti, a to v kapitole 6 *Zdůvodnění potřebnosti realizace projektu*. Studie proveditelnosti byla přílohou žádosti o podporu a v důsledku toho se stala součástí projektové dokumentace projektu eSeL. Dle rozhodnutí o poskytnutí dotace má MV jakožto příjemce povinnost realizovat projekt takovým způsobem, aby odpovídal parametrům definovaným v projektové dokumentaci.

1. *Projekt poskytne adresátům práva e-Sbírku jako oficiální a referenční zdroj práva České republiky. Vytvoří tak rámec pro zvýšení transparentnosti práva a zvyšování právního povědomí a naplnění povinnosti státní moci umožnit ničím neomezený a přehledný přístup k tomu, co je v daném čase platným a účinným právem, a tím naplnit předpoklad právní zásady „neznalost zákona neomlouvá“. Prostředkem je elektronická i listinná právně závazná publikace úplných znění obecně závazných právních předpisů, dalších aktů státních orgánů, platných mezinárodních smluv a jiných skutečností důležitých pro jejich provádění a rozhodnutí mezinárodních orgánů a organizací.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 1 byl naplněn částečně.

2. *Výstup projektu e-Sbírka zajistí snadný, stálý a bezplatný přístup uživatelů ke zdroji informací o právních předpisech vyhlášených od 4. 4. 1945. e-Sbírka bude bezplatně dostupná databáze s texty právních předpisů (včetně všech jejich úplných znění), mezinárodních smluv a souvisejících dokumentů, propojených navzájem na základě vazeb mezi právními předpisy ČR i EU. Zajistí zpřístupnění informativních úplných znění obecně závazných právních předpisů, které pozbyly platnosti, informativních úplných znění platných mezinárodních smluv i mezinárodních smluv, které pozbyly platnosti. Bude zajištěn bezbariérový přístup k právním předpisům i zdravotně (především pak zrakově) postiženým občanům.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 2 byl naplněn.

3. *Dojde ke zvýšení právní jistoty adresátů práva informováním o publikaci obecně závazných právních předpisů České republiky a mezinárodních smluv a předpisů komunitárního práva a mezinárodních smluv v Úředním věstníku Evropské unie upozorněním na změny právních předpisů.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 3 byl naplněn částečně.

4. *Vyhlašování závazných elektronických znění předpisů v e-Sbírce bude docíleno ekonomické úspory snížením nákladů na všech zúčastněných stranách (Ministerstva vnitra jako vydavatele listinné podoby i adresátů práva jako odběratelů této listinné podoby).*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 4 naplněn nebyl.

Příloha č. 2

5. *Dojde k vytvoření ověřených, hluboce strukturovaných a metadaty popsaných konsolidovaných předpisů jako základního datového zdroje pro aktivity systému e-Legislativa a pro tvorbu práva v konsolidovaném znění.*

NKÚ vyhodnotil, že do doby plného spuštění systému e-Legislativa nemůže být přínos č. 5 naplněn.

6. *Tvůrci legislativy obdrží nové nástroje pro efektivnější práci při návrhu nových zákonů, vyhlášek a nařízení vlády. e-Legislativa umožní racionální tvorbu právních předpisů včetně jejich náležitostí, vzájemných vazeb a kontroly legislativně technické správnosti.*

NKÚ vyhodnotil, že do doby plného spuštění systému e-Legislativa nemůže být přínos č. 6 naplněn.

7. *Dojde k vytvoření elektronického redakčního a publikačního systému e-Sbírky pro publikaci právně závazné elektronické a listinné podoby obecně závazných právních předpisů, mezinárodních smluv a jiných aktů (včetně ověřených tiskových výstupů z terminálů CzechPOINT) a odstranění všech jeho současných redundancí a technické chybovosti.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 7 byl naplněn.

8. *Bude možné opakované použití informací veřejného sektoru ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, průběžné informování o nové právní úpravě České republiky i Evropské unie a zapojení do mezinárodní výměny právních informací v EU jako prostředku zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 8 byl naplněn.

9. *Vytvoří se podmínky pro případné budoucí využití vyvinutých nástrojů i pro zpřístupnění a publikace právně závazné elektronické verze právních předpisů a jiných aktů publikovaných ve věstnících krajů a hlavního města Prahy, případně i části informací povinně zveřejňovaných v Obchodním věstníku a dalších úředních sdělení.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 9 byl naplněn.

10. *Bude vytvořen elektronický systém umožňující systematickou tvorbu právního předpisu v úplném znění včetně kontroly legislativně-technických nedostatků. Proběhne racionalizace a automatizace administrativních procesů legislativního procesu; sjednocení a zkvalitnění formální i obsahové stránky právních předpisů včetně pojmosloví právních předpisů a používaných legislativních technik.*

NKÚ vyhodnotil, že do doby plného spuštění systému e-Legislativa nemůže být přínos č. 10 naplněn.

11. *Umožní se zlepšování právní terminologie prostřednictvím vytvoření tezauru českého práva CzechVoc.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 11 byl naplněn.

Příloha č. 2

12. *Uspadní se zpracování hodnocení dopadů regulace (RIA).*

NKÚ vyhodnotil, že do doby plného spuštění systému e-Legislativa nemůže být přínos č. 12 naplněn.

13. *Umožní se analýzy stávající i připravované právní úpravy v kontextu práva ČR i EU.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 13 byl naplněn částečně.

14. *Vytvoří se zdroj dat pro další rozvoj služeb právní informatiky s přidanou hodnotou a pro další rozvoj služeb veřejné správy.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 14 byl naplněn.

15. *Umožní se plná realizace (naplnění poslední chybějící funkcionality) projektu Registr práv a povinností a zvýšení účinnosti dalších agendových informačních systémů státní i místní správy.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 15 byl naplněn.

16. *Vytvoří se technické podmínky pro realizaci účasti veřejnosti na připomínkovém řízení.*

NKÚ vyhodnotil, že do doby plného spuštění systému e-Legislativa nemůže být přínos č. 16 naplněn.

17. *Subsystem e-Sbírka umožní závazné elektronické vyhlašování právních předpisů a dalších aktů Sbírky zákonů a mezinárodních smluv a zpřístupní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 17 byl naplněn.

18. *Subsystem e-Sbírka umožní vyhlašování závazné listinné podoby právního předpisu textově zcela identické s podobou elektronickou. Závazná elektronická podoba právního předpisu bude vyhlašována ve stanoveném formátu (formátu PDF/A) a opatřena prostředky umožňujícími adresátu práva ověřit autenticitu dokumentu (zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu a kvalifikovaným časovým razítkem) v souladu s nařízením eIDAS.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 18 byl naplněn.

19. *Vedle závazné podoby bude právní předpis v elektronické podobě zpřístupněn i v dalších formátech umožňujících různé způsoby využití.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 19 byl naplněn.

20. *Závazná elektronická podoba bude elektronicky archivována, čímž bude trvale zajištěna její autenticita a zároveň zachována právní hodnota.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 20 byl naplněn.

21. *Závazná elektronická podoba právního předpisu bude dostupná nepřetržitě, bezplatně a způsobem umožňujícím dálkový přístup.*

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 21 naplněn nebyl.

Příloha č. 2

22. Díky komplexnímu datovému zdroji bude moci e-Sbírka ve své informativní části poskytnout přístup k informativnímu úplnému znění právního předpisu (platného či účinného) ke zvolenému okamžiku, a to včetně všech souvisejících právních předpisů České republiky a Evropské unie a dalších dokumentů, které pomohou adresátu práva objasnit obsah právního předpisu.

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 22 naplněn nebyl.

23. V e-Sbírce bude možné vyhledávat prostřednictvím moderních nástrojů usnadňujících nalezení odpovídajícího právního předpisu nebo jeho části i v případě laicky formulovaného dotazu. Vyhledávat bude možné i v textech předpisů, které byly právně závazně vyhlášeny v elektronické podobě (tedy podle nové právní úpravy). Ve výsledcích vyhledávání poskytne systém informaci o tom, zda jde o právně závaznou podobu dokumentu, anebo jestli má text pouze informativní charakter. Systém umožní třídit výsledky vyhledávání podle oblastí právní úpravy, typu dokumentu, pojmů tezauru EuroVoc, nově vytvořeného tezauru terminologie českého práva CzechVoc apod.

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 23 byl naplněn.

24. Systém poskytne uživatelům (všem, kteří se přihlásí k odběru upozornění) službu upozornění na vyhlášení nových právních aktů ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a v Úředním věstníku Evropské unie.

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 24 naplněn nebyl.

25. Subsystem e-Sbírky bude koncipován jako uživatelsky příznivý, přizpůsobitelný potřebám individuálních uživatelů a nabídne systém nápovědy a telefonní linku pro pomoc uživatelům. Díky tomu bude moci poskytovat i důležitou zpětnou vazbu jak pro tvůrce systému, tak i pro gestory jednotlivých právních předpisů.

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 25 byl naplněn.

26. Databáze e-Sbírky bude poskytnuta zdarma k dispozici tvůrcům komerčních právních informačních systémů. Tím jim bude jednak kompenzována a usnadněna změna struktury trhu právních informací, jednak se otevře prostor pro další rozvoj právní informatiky v České republice založený na poskytování přidané hodnoty k ověřeným úplným zněním právních předpisů a dalším souvisejícím dokumentům. Zároveň se vyhoví požadavkům směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru.

NKÚ vyhodnotil, že přínos č. 26 byl naplněn.

Přehled splněných a nesplněných přínosů projektu eSel

	Přínos číslo
Nesplněno	4, 5, 6, 10, 12, 16, 21, 22, 24
Splněno částečně	1, 3, 13
Splněno	2, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 23, 25, 26

Příloha č. 3

Přehled změn zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv)

Zákon (novela) číslo	Datum vyhlášení	Změna termínu zavedení eSeL
277/2019 Sb.	6. 11. 2019	Účinnost zákona č. 222/2016 Sb. a termín zavedení eSeL byly odloženy na 1. 1. 2022
261/2021 Sb.	9. 7. 2021	Účinnost zákona č. 222/2016 Sb. a termín zavedení eSeL byly odloženy na 1. 1. 2023
177/2022 Sb.	27. 6. 2022	Účinnost zákona č. 222/2016 Sb. a termín zavedení eSeL byly odloženy na 1. 1. 2024
346/2023 Sb.	7. 12. 2023	Zavedení e-Legislative bylo rozděleno na několik fází. V poslední fázi má být zavedena e-Legislative pro tvorbu zákonů a ústavních zákonů – datum ukončení této etapy bylo stanoveno na 1. 1. 2025
196/2024 Sb.	27. 6. 2024	Termíny některých fází spouštění e-Legislative byly posunuty. Termín zavedení e-Legislative pro tvorbu zákonů a ústavních zákonů byl odložen na 15. 1. 2026

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/06

Peněžní prostředky *Modernizačního fondu* určené na podporu obnovitelných zdrojů energie

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky *Modernizačního fondu* (dále také „Mdf“) určené na podporu obnovitelných zdrojů energie (dále také „OZE“) byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od dubna 2024 do prosince 2024.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2021 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“); Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“); Státní fond životního prostředí České republiky, Praha (dále také „SFŽP“); AGRO PV 8 s.r.o., Brno; FVE 34 s.r.o., Brno; AGRO PV 15 s.r.o., Brno; INPROMA, spol. s r.o., Křinec; FVE Orlová I s.r.o., Hodonín; ENERGETIKA TŘINEC, a.s.; BULY ARÉNA – zájmové sdružení, Kravaře; ZD Novosedly s.r.o., Novosedly; Agro Sedlice, a.s., Sedlice; Impregnace Soběslav s.r.o., Soběslav; Golf Konopiště a.s., Bystřice – Tvoršovice č. p. 27; IGS Property CZ s.r.o., Praha.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 9. června 2025,

schválilo usnesením č. 6/VIII/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky *Modernizačního fondu* určené na podporu obnovitelných zdrojů energie

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Odhadovaný podíl programu RES+¹

76,7 mld. Kč

(20 % alokace Mdf)

Příjmy SFŽP od EIB² na program RES+

26,5 mld. Kč

(ke dni 30. 6. 2024)

SFŽP vyplatil z programu RES+

12,7 mld. Kč

(ke dni 30. 6. 2024)

Podíl OZE na konečné spotřebě energie v roce 2023

18,6 %

Cíl podílu OZE na konečné spotřebě energie do roku 2030

30 %

Cílový instalovaný výkon FVE v roce 2030

10,1 GWp

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Kontrolované výzvy RES+ k 30. 6. 2024³

Počet podpořených projektů

725

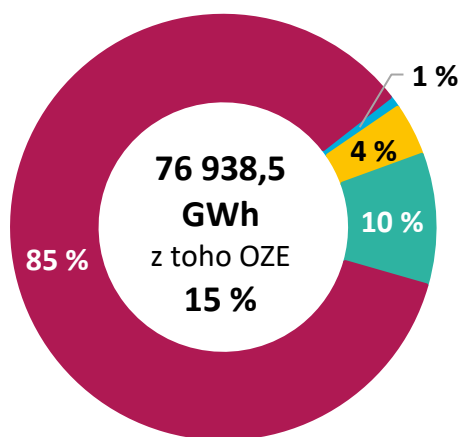
Dotace poskytnuté MŽP a SFŽP

12 mld. Kč

Plánovaný výkon FVE

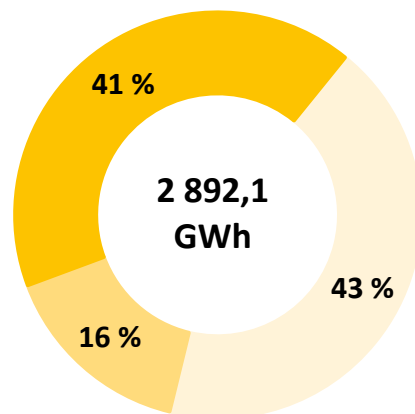
2,2 GWp

Výroba elektřiny v ČR v roce 2023

- Větrné elektrárny
- Fotovoltaika
- Ostatní OZE (např. voda, biomasa, bioplyn)
- Ostatní zdroje (jádro, uhlí)

Podíl kategorií fotovoltaik (FVE) na výrobě elektřiny podle instalovaného výkonu – rok 2023

- FVE do 100 kW – zejména střešní instalace
- FVE od 101 kW do 1 MW – menší pozemní nebo větší střešní instalace
- FVE nad 1 MW – solární parky

¹ Program *Nové obnovitelné zdroje v energetice* (RES+).

² Evropská investiční banka.

³ Výzvy RES+ č. 1/2021, 2/2021, 1/2022, 2/2022.

I. Shrnutí a vyhodnocení

- 1.1 Ochrana klimatu a snižování emisí skleníkových plynů je jednou z hlavních priorit EU souvisejících s přístupy a závazky vyjádřenými v *Pařížské dohodě* a *Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu*⁴. Evropská unie vázaná těmito mezinárodními smlouvami postupně přijímá opatření k zajištění cíle klimatické neutrality v roce 2050. K dekarbonizaci ČR má přispět *Modernizační fond*, který byl zřízen směrnicí 2003/87/ES⁵ a který podporuje mj. investice do rozvoje zařízení vyrábějících energii z OZE. Příjmy MdF jsou závislé na ceně emisní povolenky na trhu.
- 1.2 NKÚ kontrolou prověřil peněžní prostředky *Modernizačního fondu* přijaté Státním fondem životního prostředí České republiky na podporu obnovitelných zdrojů energie. SFŽP přijal od Evropské investiční banky (dále také „EIB“) ke dni 30. 6. 2024 peněžní prostředky v celkové výši 105,6 mld. Kč a ke stejnému dni vyplatil příjemcům podpory celkem 32,8 mld. Kč. Z toho 12,7 mld. Kč představovaly dotace z programu *Nové obnovitelné zdroje v energetice* (dále také „RES+“).⁶ NKÚ prověřil, zda peněžní prostředky byly vynaloženy účelně a v souladu s právními předpisy a jak se podílely na zvyšování instalovaného výkonu OZE v České republice. NKÚ u MPO prověřil průběžné plnění cíle zvyšování podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie, nastavení parametrů provozní podpory⁷ zařízení na výrobu energie z OZE a objem poskytnuté provozní podpory v kontrolovaných letech.
- 1.3 **ČR má k roku 2030 dosáhnout 30% podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie, přičemž v roce 2023 činil tento podíl 18,59 %. K dosažení cíle v roce 2030, který schválila vláda ČR⁸, je třeba do sítě zapojit FVE o cílovém instalovaném výkonu 10,1 GWp⁹ a větrné elektrárny o výkonu 1,5 GW. Podpořené projekty ze čtyř kontrolovaných výzev RES+ s požadovanou dotací 12 mld. Kč a s celkovým plánovaným nově instalovaným výkonem 2,2 GWp zdvojnásobí instalovaný výkon FVE v ČR oproti roku 2022. Ten činil 2,1 GWp.**

MŽP a SFŽP podporovaly z programu RES+ výhradně fotovoltaické projekty. Jiné OZE nepodporovaly. NKÚ zjistil, že jiné druhy zařízení na výrobu energie z OZE ani nebude možné z MdF podpořit, protože ČR k 30. 6. 2024 obhájila u EIB plánované investice na projekty FVE financované z programu RES+ ve výši 73 mld. Kč, což představuje 95 % posledního odhadu alokace programu RES+ do roku 2030.

⁴ *Accord de Paris* (2015); *United Nations Framework Convention on Climate Change* (1992).

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003, o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES.

⁶ Nejvíce peněžních prostředků bylo vyplaceno z programu HOUSEnerg (18,6 mld. Kč), viz příloha č. 5 kontrolního závěru.

⁷ Jedná se o peněžní prostředky na provoz zařízení a výrobu energie z podporované technologie. Provozní podpora je hrazena prostředky z dotace ze státního rozpočtu a tržbami z plateb složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny, které jsou hrazeny koncovými spotřebiteli prostřednictvím provozovatelů distribučních soustav a provozovatelem přenosové soustavy.

⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 18. prosince 2024 č. 960, *k aktualizaci Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu*.

⁹ U FVE se pro označení výkonu obvykle používá jednotka „peak“ (špičkový výkon), konkrétně kWp, MWp či GWp. Špičkový výkon označuje maximální výkon, který dokáže fotovoltaický panel nebo celá elektrárna vyprodukovat za standardních testovacích podmínek.

NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP nastavily podmínky podpory FVE tak, že míra podpory vyjádřená výší dotace na jednotku výkonu FVE se významně liší podle okruhu příjemců podpory. Zatímco podnikatelské subjekty získaly v průměru 5,5 tis. Kč na kWp výkonu FVE, tak domácnosti, obce a jimi zřízené organizace získaly v průměru 29,7 tis. Kč na kWp výkonu FVE. Při stejné výši podpory je tak přínos FVE v domácnostech a na veřejných budovách k plánovanému nově instalovanému výkonu FVE pětikrát nižší oproti projektům podnikatelských subjektů.

NKÚ analyzoval strukturu příjemců podpory a zjistil, že tři čtvrtiny podpory z kontrolovaných výzev RES+ dostalo 15 největších příjemců z hlediska výše podpory na 219 projektů s celkovou výší dotace 9,1 mld. Kč. Největší příjemce dostane podporu ve výši 4,4 mld. Kč na 49 projektů.

Při kontrole podmínek podpory NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP ve dvou kontrolovaných výzvách bonifikovaly uhelné regiony¹⁰. Kvůli tomuto zvýhodnění vzroste díky podpořeným projektům celkový instalovaný výkon FVE v uhelných regionech ve srovnání s rokem 2022 více než šestinásobně a v ostatních krajích ČR pouze o třetinu.

Dále NKÚ konstatuje, že MŽP a SFŽP nedostatečně motivovaly k investicím do akumulace elektrické energie. Investice do nově instalovaného výkonu OZE, které v prvních čtyřech kontrolovaných výzvách RES+ podpořily, zahrnují novou kapacitu bateriové akumulace elektrické energie pouze na úrovni 7 % plánovaného instalovaného výkonu FVE.

Jak NKÚ při kontrole podmínek kontrolovaných výzev RES+ zjistil, MŽP a SFŽP nastavily podmínky tak, že umožnily příjemcům podpory při výběru dodavatele postupovat nejednotně. Většina příjemců podpory se při výběru dodavatelů nemusela řídit žádnými pravidly.

Kontrola prověřila 12 projektů, u kterých NKÚ konstatoval použití peněžních prostředků v souladu se schválenými cíli a dosažení očekávaných výsledků v podobě plánovaného nově instalovaného výkonu OZE či nové kapacity akumulace elektrické energie.

Kontrola NKÚ nezjistila neúčelné vynaložení peněžních prostředků z *Modernizačního fondu* určených na podporu zařízení vyrábějících energii z OZE ani porušení právních předpisů.

1.4 Výše uvedené celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

Výše disponibilních prostředků *Modernizačního fondu* je závislá na ceně emisní povolenky

1.5 Alokace peněžních prostředků MdF se odvíjí od ceny emisní povolenky na trhu a objemu vydražených povolenek pro MdF. Průměrná cena jedné emisní povolenky se v kontrolovaném období pohybovala v rozmezí od 54,2 EUR v roce 2021 do 83,7 EUR v roce 2023.

1.6 Podle Zprávy o stavu MdF¹¹ ze září 2024 se predikce disponibilních peněžních prostředků MdF pro ČR v celkové sumě oproti revizi programového dokumentu z konce roku 2023

¹⁰ Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj.

¹¹ *Zpráva o stavu implementace Modernizačního fondu v České republice*, která byla předložena ministrem životního prostředí pro informaci na jednání vlády ČR dne 10. 10. 2024 (dále také „Zpráva o stavu MdF“).

snížila o 116,6 mld. Kč. Výše disponibilních peněžních prostředků pro program RES+ se oproti revizi programového dokumentu snížila o 23,3 mld. Kč.

Program RES+ financuje převážně projekty FVE, na podporu ostatních technologií vyrábějících energii z OZE zbývá minimum prostředků

- 1.7 ČR u EIB obhájila investice na projekty FVE financované z programu RES+ ve výši 73,0 mld. Kč, což je 95 % z posledního odhadu alokace programu RES+ ze září 2024.
- 1.8 Pokud v průběhu let 2025 až 2030 nedojde ke zvýšení příjmů Mdf a současně dojde k realizaci již obhájených investic programu RES+, nebudou v Mdf peněžní prostředky na podporu zařízení vyrábějících energii z jiných OZE.

95 % peněžních prostředků, které SFŽP vyplatil z Mdf ke dni 30. 6. 2024, směřovalo na podporu domácnostem

- 1.9 V roce 2023 vláda ČR z důvodu nedostatečných zdrojů státního rozpočtu pro program NZÚ rozhodla o jeho zařazení pod *Modernizační fond*. SFŽP peněžní prostředky Mdf na projekty NZÚ poskytuje z programu HOUSEnerg, a pokud se jedná pouze o instalaci FVE na rodinných domech, tak z programu RES+. Ke dni 30. 6. 2024 SFŽP vyplatil příjemcům podpory z Mdf celkem 32,8 mld. Kč, z toho na projekty realizované v programu NZÚ 31,1 mld. Kč.
- 1.10 Peněžní prostředky, které MŽP a SFŽP poskytly z programu RES+ domácnostem na instalaci FVE na rodinných domech a obcím na instalaci FVE na veřejných budovách, mají nižší přínos ke zvyšování instalovaného výkonu OZE oproti peněžním prostředkům, které MŽP a SFŽP poskytly podnikatelským subjektům z programu RES+ na převážně větší pozemní instalace FVE. MŽP a SFŽP poskytly ke dni 30. 6. 2024 z programu RES+:
 - 12,6 mld. Kč domácnostem na instalaci FVE na rodinných domech o výkonu 0,42 GWp;
 - 2,5 mld. Kč obcím a jimi zřízeným organizacím na instalaci FVE na veřejných budovách o výkonu 0,08 GWp;
 - 3,3 mld. Kč podnikatelským subjektům na instalaci FVE do 1 MWp o celkovém výkonu 0,4 GWp;
 - 8,7 mld. Kč podnikatelským subjektům na instalaci FVE nad 1 MWp o celkovém výkonu 1,8 GWp.

Více než 9 mld. Kč získalo pouze 15 příjemců podpory

- 1.11 Tři čtvrtiny podpory z kontrolovaných výzev RES+ dostalo 15 příjemců podpory či provázaných ekonomických skupin na 219 projektů s celkovou výší dotace 9,1 mld. Kč. Největší příjemce dostane podporu ve výši 4,4 mld. Kč na 49 projektů. NKÚ analýzou struktury příjemců podpory zjistil, že v rámci výzev RES+ podávaly žádosti o podporu mj. nově vzniklé dceřiné obchodní korporace, zpravidla s.r.o., založené mateřskými obchodními korporacemi za účelem výstavby nových FVE s možnou podporou z Mdf. Jedná se o obchodní model, kdy mateřská obchodní korporace (ovládající osoba) založí pro jednotlivé projekty výstavby FVE samostatné právnické osoby, zpravidla s.r.o., které se stanou držitelem licence pro podnikání v energetických odvětvích a příjemcem podpory. Tento obchodní model např. umožňuje změnit konečného majitele FVE prostřednictvím změny vlastnické struktury příjemce podpory i v době realizace či udržitelnosti projektu.

MŽP a SFŽP nastavily rozdílné podmínky výzev programu RES+ pro uhelné regiony

1.12 NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP v soutěžních výzvách (nad 1 MWp) programu RES+ bonifikovaly projekty z uhelných regionů ČR, v důsledku čehož podporu nezískaly nákladově efektivnější projekty umístěné v jiných regionech ČR. V nesoutěžních výzvách (do 1 MWp) uhelné regiony nezmýšlely. U nesoutěžních výzev podpora uhelných regionů představovala 24 % z celkové poskytnuté výše dotací 3,3 mld. Kč, u soutěžních pak 86 % z celkové poskytnuté výše dotací 8,7 mld. Kč.

O investice do bateriové akumulace elektrické energie nebyl u žadatelů zájem

1.13 Investiční podpora z programu RES+ směřovala mimo jiné na akumulaci elektrické energie z OZE. 74 % podpořených projektů v prvních čtyřech výzvách RES+ však nezahrnuje investice do akumulace elektrické energie z OZE. NKÚ zjistil, že v těchto výzvách podpořil SFŽP projekty s celkovým instalovaným výkonem FVE 2,2 GWp, přičemž tyto projekty zahrnují investice do akumulace elektrické energie z OZE s novou kapacitou pouze 0,15 GWh.

Podmínky kontrolovaných výzev RES+ umožnily nejednotný přístup příjemců při výběru dodavatelů

1.14 MŽP a SFŽP nastavily podmínky kontrolovaných výzev RES+ tak, že pokud se příjemce podpory nerozhodl dobrovolně postupovat podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, či podle *Pokynů pro zadávání zakázek pro programy spolufinancované z rozpočtu SFŽP ČR* (dále také „Pokyny SFŽP“), tak se těmito pravidly řídit nemusel.¹² Výjimkou byli veřejní zadavatelé, kteří mají povinnost postupovat podle zákona.

Provozní podpora ze státního rozpočtu pro zařízení na výrobu energie z OZE dosáhla v letech 2021–2023 celkové výše 73,8 mld. Kč

1.15 Provozní podpora pro zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů je financována ze státního rozpočtu a z plateb za služby přenosové a distribuční soustavy. Vláda ČR každoročně stanovuje výši této státní podpory s cílem zmírnit dopady cen energií na konečné spotřebitele. Během energetické krize v letech 2022–2023 byl poplatek na podporované zdroje dočasně zrušen, od roku 2024 byl znovu zaveden, což prakticky vymazalo příznivý vliv klesajících tržních cen na celkovou cenu elektřiny. V roce 2021 poskytlo MPO ze státního rozpočtu na podporu elektřiny a tepla 22,2 mld. Kč, v roce 2022 poskytlo 26,2 mld. Kč a v roce 2023 dosáhla podpora ze státního rozpočtu 25,4 mld. Kč.

¹² Jedná se o většinu projektů realizovaných obchodními korporacemi. V případě několika projektů realizovaných veřejnými subjekty, např. obcemi, měli tito příjemci povinnost postupovat podle zákona č. 134/2016 Sb.

II. Informace o kontrolované oblasti

- 2.1 MŽP je ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního dozoru ve věcech životního prostředí. V souvislosti s organizačním zajištěním *Modernizačního fondu* je MŽP členem koordinační skupiny, členem výboru pro MdF a platformy pro MdF. MŽP rozhoduje o poskytování peněžních prostředků SFŽP v rámci programů financovaných z prostředků MdF. Ministr životního prostředí vydává pro schválené projekty příslušná „rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu financovaného z prostředků Modernizačního fondu“.
- 2.2 MPO je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro státní průmyslovou politiku, energetiku, teplárenství a plynárenství. V těchto oblastech se činnost MPO zaměřuje mimo jiné i na tvorbu strategií a koncepcí, které jsou předkládány vládě ČR. Příkladem takových strategických dokumentů je např. *Státní energetická koncepce České republiky* (dále také „SEK“) či *Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu*. MPO mj. zabezpečuje plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána, nebo závazků vyplývajících z členství v mezinárodních organizacích a provádí výpočet podílu energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie včetně vypracování všech souvisejících informací a předkládá je Evropské komisi.
- 2.3 SFŽP plní v rámci *Modernizačního fondu* zásadní roli jako administrátor a správce finančních prostředků. Financování *Modernizačního fondu* je zajišťováno především prostřednictvím výnosů z prodeje emisních povolenek. SFŽP je zodpovědný za vyhlášení výzev MdF a za přijímání a hodnocení žádostí o dotace na projekty zaměřené na výstavbu a modernizaci zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Modernizační fond

- 2.4 MdF vznikl na základě čl. 10d směrnice 2003/87/ES, která je implementována do českého právního řádu zákonem č. 1/2020 Sb.¹³ Prováděcím předpisem ke směrnici o *Modernizačním fondu* je nařízení Komise (EU) 2020/1001.¹⁴ Členský stát přijímající podporu z MdF má právo vybrat vhodné oblasti podpory s ohledem na své specifické hospodářské podmínky a provázanost s dalšími programy. Pro vybrané oblasti si následně zvolí vhodnou formu podpory (dotace, půjčka, pojištění, záruka). *Modernizační fond* není určen pro podporu zařízení na výrobu energie využívající tuhá fosilní paliva.
- 2.5 Financování MdF je zajišťováno prostřednictvím výnosů z dražeb části emisních povolenek. Tyto povolenky jsou součástí systému obchodování s emisemi v rámci Evropské unie (EU ETS), který má za cíl snižování emisí skleníkových plynů v členských státech EU. Výtěžek z tohoto prodeje je následně využíván k financování projektů zaměřených na modernizaci energetické infrastruktury, zlepšení energetické účinnosti a podporu v oblasti obnovitelných zdrojů energie.

¹³ Zákon č. 1/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1001 ze dne 9. července 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokud jde o fungování modernizačního fondu na podporu investic do modernizace energetických soustav a zlepšení energetické účinnosti vybraných členských států.

- 2.6 Podle revize programového dokumentu z roku 2023 je MdF členěn do osmi samostatných programů. Každý program podpory má vlastní prováděcí programový dokument. Programy *Modernizačního fondu*, které jsou uvedeny v programovém dokumentu schváleném vládou ČR, nejsou předmětem schvalování ze strany EIB nebo EK.

Tabulka č. 1: Programy MdF

Program MdF	Podíl na alokaci MdF [%]	Odhad alokace [mil. Kč]
RES+	20,0	76 725,4
HEAT	20,0	76 725,4
ENERG		
z toho: <i>ENERG ETS</i>	16,0	61 380,3
<i>ENERGCom</i>	2,5	9 590,7
<i>ENERGov</i>	4,0	15 345,1
<i>HOUSEnerg</i> ^{*)}	14,2	54 475,0
TRANSPORT		
z toho: <i>TRANSCom</i>	1,5	5 754,4
<i>TRANSGov</i>	8,5	32 608,3
GREENGAS	3,0	11 508,8
SMARTNET		
z toho: <i>PUBGRID (LIGHTPUB)</i>	1,5	5 754,4
<i>ELEGRID</i>	4,0	15 345,1
KOMUNERG	2,8	10 741,6
I+	2,0	7 672,5
Celkem	100,0	383 627,0

Zdroj: Zpráva o stavu MdF ze září 2024.

^{*)} V kontrolovaném období, resp. v roce 2023, bylo rozhodnuto z důvodu nedostatečných zdrojů pro program NZÚ v rámci státního rozpočtu o jeho zařazení pod MdF (program *HOUSEnerg*), přičemž projekty FVE na rodinných domech jsou financovány z programu RES+ (RES+ NZÚ). Nedostatečné zdroje programu NZÚ byly do června 2023 řešeny z *Národního plánu obnovy*. Rozhodnutím vlády ČR byl do programového dokumentu MdF implementován program *HOUSEnerg* v listopadu 2022 s alokací 14,2 % programu MdF a po vyčerpání zdrojů z *Národního plánu obnovy* došlo ke spuštění nástupnického programu NZÚ hrazeného z MdF prostřednictvím programů *HOUSEnerg* a RES+.

- 2.7 Vazba na plnění závazků v oblasti zvyšování podílu OZE na konečné spotřebě v rámci EU vyplývá ze směrnice (EU) 2018/2001¹⁵. Směrnice (EU) 2018/2001 stanoví závazný celkový cíl EU dosáhnout do roku 2030 podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie Unie ve výši minimálně 32 %. Celounijní cíl pro obnovitelné zdroje energie do roku 2030 byl ve směrnici (EU) 2023/2413, která změnila směrnici (EU) 2018/2001, navýšen na nejméně 42,5 %. Změna směrnice (EU) 2018/2001 byla reakcí na energetické aspekty klimatické transformace EU v rámci balíčku „Fit for 55“. Členské státy by měly podle směrnice stanovit svůj příspěvek k dosažení cíle EU ve svých vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu (viz dále).
- 2.8 Z využívání OZE plyne přínos pro dosažení klimatické neutrality. Toto využívání je však omezeno místními přírodními podmínkami, jako jsou reliéf a klima, a také ekonomickou výhodností. V kritériu ekonomické výhodnosti se hodnotí návratnost nákladů a také to, zda jsou náklady na výstavbu, provoz a údržbu zařízení na výrobu energie z OZE (včetně potřebné podpůrné infrastruktury) finančně udržitelné a konkurenceschopné ve

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřacované znění).

srovnání se stejnými náklady vydávanými na zařízení vyrábějící energii z neobnovitelných zdrojů.

- 2.9 Na národní úrovni jsou podpory v oblasti obnovitelných zdrojů energie, podpory vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a podpory druhotných zdrojů energie stanoveny zákonem č. 165/2012 Sb.,¹⁶ prováděcími předpisy k tomuto zákonu a cenovými rozhodnutími Energetického regulačního úřadu. Dne 22. června 2022 bylo vydáno nařízení vlády č. 189/2022 Sb.,¹⁷ které mj. stanoví druhy a formy podpor, druhy podporovaných zdrojů, podporu elektřiny atd.
- 2.10 Provozní podpora oblasti obnovitelných zdrojů energie je podle zákona č. 165/2012 Sb. financována ze státního rozpočtu a z plateb za služby distribuční a přenosové soustavy, které jsou hrazeny koncovými spotřebiteli. Jedná se o peněžní prostředky na provoz zařízení a výrobu energie z podporované technologie. Podpora je zpravidla poskytována po celou dobu životnosti projektu.
- 2.11 Podpora výroby elektřiny z OZE je poskytována formou výkupních cen, zelených bonusů nebo aukčního bonusu, který byl zaveden od 1. 1. 2022. Výkupní cena byla zrušena pro nové výrobní od 1. 1. 2022, ale stávající výrobní mohou tuto formu podpory nadále využívat. Výši výkupních cen a zelených bonusů stanovuje Energetický regulační úřad (dále také „ERÚ“) na základě cenového rozhodnutí, obvykle jednou ročně.
- 2.12 Vláda ČR svým nařízením o stanovení prostředků státního rozpočtu určuje každoročně výši dotace pro oblast obnovitelných a dalších podporovaných zdrojů energie. Cílem je pokrýt náklady na provozní podporu elektřiny, tepla a biometanu tak, aby nebyly přenášeny na konečné spotřebitele prostřednictvím zvýšení regulovaných cen elektřiny. Domácnosti a firmy v době vrcholící energetické krize, tedy od října 2022 do konce roku 2023, neplatily poplatek na podporované zdroje energie ve výši 495 Kč za každou odebranou megawatthodinu elektřiny (bez DPH). Od počátku roku 2024 jej hradí znova.
- 2.13 Implementace nařízení vlády ČR spadá pod MPO, které rozhoduje o poskytnutí dotace operátorovi trhu v rámci podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a dalších podporovaných zdrojů, jako jsou například druhotné zdroje nebo teplo z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla. Podmínky využití dotace jsou stanoveny zákonem č. 165/2012 Sb.

Státní energetická koncepce ČR

- 2.14 SEK je strategickým dokumentem vyjadřujícím cíle státu v oblasti nakládání s energií v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, zajištění bezpečnosti dodávek energie, konkurenceschopnosti hospodářství a sociální přijatelnosti pro obyvatelstvo a je přijímána na období 25 let. Zpracovává ji MPO. Aktuálně platná SEK je z roku 2015 a byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 18. května 2015 č. 362¹⁸.
- 2.15 Vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 12. dubna 2023 č. 257¹⁹ východiska aktualizace SEK a souvisejících strategických dokumentů.

¹⁶ Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.

¹⁷ Nařízení vlády č. 189/2022 Sb., o vymezení rozvoje podporovaných zdrojů energie.

¹⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 18. května 2015 č. 362, o Státní energetické koncepci České republiky.

¹⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 12. dubna 2023 č. 257, k východiskům aktualizace Státní energetické koncepce ČR a souvisejících strategických dokumentů (Politiky ochrany klimatu a Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu).

- 2.16 Očekává se, že aktualizovaná SEK bude schválena vládou ČR v roce 2025, čímž budou stanoveny nové cíle a směry pro českou energetiku do roku 2050.

Politika ochrany klimatu v ČR

- 2.17 *Politika ochrany klimatu v ČR* (dále také „POK“) určuje základní cíle ČR v oblasti ochrany klimatu v horizontu do roku 2050 a představuje dlouhodobou strategii nízkouhlíkového rozvoje ČR v rámci *Pařížské dohody*. Zpracovává ji MŽP. POK se v oblasti energetiky odvolává na *Státní energetickou koncepci ČR*. POK byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 22. března 2017 č. 207.²⁰

Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu

- 2.18 *Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu*, který je v gesci MPO, vychází ze dvou hlavních strategických dokumentů, a to SEK a POK. Vláda ČR schválila Vnitrostátní plán svým usnesením ze dne 13. ledna 2020 č. 31²¹.
- 2.19 *Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu* byl zpracován na základě požadavku nařízení (EU) 2018/1999²² na období 2021–2030 s výhledem do roku 2050. Stěžejní část Vnitrostátního plánu tvoří nastavení příspěvku České republiky k takzvaným klimaticko-energetickým cílům EU v oblasti snižování emisí, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. V říjnu 2023 vzala vláda ČR na vědomí návrh aktualizace tohoto dokumentu. Dne 8. 12. 2024 schválila vláda ČR⁸ *Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu*, který je aktualizací Vnitrostátního plánu z ledna 2020.
- 2.20 Energeticko-klimatické plány mají Evropskou komisi informovat zejména o tom, jakým způsobem hodlají jednotlivé státy přispět k cílům Unie v oblasti obnovitelných zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů.

²⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 22. března 2017 č. 207, o *Politice ochrany klimatu v České republice*.

²¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 13. ledna 2020 č. 31, o *Vnitrostátním plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu*.

²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018, o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013.

III. Rozsah kontroly

- 3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky *Modernizačního fondu* určené na podporu v oblasti obnovitelných zdrojů energie byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.
- 3.2 Za účelné bylo považováno takové vynaložení peněžních prostředků, které vedlo ke zvýšení podílu nově instalovaného výkonu OZE z podpořených projektů RES+ na celkovém instalovaném výkonu OZE v ČR nebo k zachování energeticky efektivních výroben, které jsou již v provozu.
- 3.3 V případě kontrolovaných projektů bylo za účelné považováno takové použití peněžních prostředků, které vedlo k naplnění účelu projektu, k dosažení stanovených cílů a očekávaných výsledků a poskytnuté peněžní prostředky vedly ke zvýšení instalovaného elektrického výkonu OZE.
- 3.4 NKÚ provedl kontrolu u MŽP, SFŽP, MPO a u dalších 12 vybraných příjemců dotací.
- 3.5 NKÚ prověřoval činnosti MŽP a SFŽP související s poskytováním peněžních prostředků z *Modernizačního fondu* na podporu oblasti obnovitelných zdrojů energie v rámci programu RES+, přičemž se zaměřil na nastavení systému podpory, na administraci žádostí o podporu a na poskytování peněžních prostředků.
- 3.6 NKÚ také v rámci kontroly prověřil, zda MŽP a SFŽP vyhodnocovaly přínosy programu RES+ a vyhodnocovaly projekty realizované v rámci programu RES+. NKÚ dále u MPO prověřoval koncepční činnost v oblasti OZE, průběžné plnění cíle zvyšování podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie, nastavení parametrů provozní podpory výroben elektřiny z OZE a objem poskytnuté provozní podpory v kontrolovaných letech.
- 3.7 NKÚ dále prověřil u 12 vybraných příjemců dotací dodržování podmínek poskytnutí dotace, prokazatelnost a opodstatněnost způsobilých výdajů, užití prostředků dotace na stanovený účel a plnění cílů a udržitelnost projektů. Ke kontrole bylo vybráno celkem 12 projektů, které byly zaměřeny na realizaci instalace nových fotovoltaických elektráren a byly podpořeny z MdF, resp. z programu RES+.
- 3.8 Kontrolovány byly čtyři výzvy programu RES+³ s celkovou alokací 13,1 mld. Kč. Výběr vzorku projektů vycházel zejména z požadavku na finanční významnost a na pokročilost realizace. Dále NKÚ zohlednil termín vyplacení peněžních prostředků a aktivity programu RES+. Přehled kontrolovaných projektů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.
- 3.9 Kontrolovaný objem peněžních prostředků prověřených projektů činil 113 mil. Kč – výše dotace z MdF podle „rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu financovaného z prostředků *Modernizačního fondu*“.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

- 4.1 Příjmy *Modernizačního fondu* z části dražeb emisních povolenek spravuje Evropská investiční banka, která je na základě posouzení investičních návrhů a následného rozhodnutí Evropské komise poskytuje vybraným členským státům EU na realizaci investic. V České republice je správa peněžních prostředků z MdF upravena zákonem č. 383/2012 Sb.²³ Podle § 12 zákona č. 383/2012 Sb. jsou peněžní prostředky přidělené ČR z MdF příjmem rozpočtu SFŽP. O poskytnutí peněžních prostředků SFŽP rozhoduje ministr životního prostředí.
- 4.2 Oblasti k financování z prostředků *Modernizačního fondu* za účelem dosažení vytyčených cílů v oblasti energetiky a klimatu byly stanoveny a vládou ČR schváleny v programovém dokumentu MdF²⁴. Vláda ČR také schvaluje jeho revize či aktualizace.²⁵ Dílčí programy MdF schvaluje ministr životního prostředí. Přípravou investičních návrhů²⁶, které schvaluje EIB, je pověřen SFŽP. Kontrolní akce byla zaměřena na dílčí program RES+. V rámci tohoto programu je podpora poskytována z prostředků SFŽP podle podmínek programu RES+, vyhlášených výzev a dále za podmínek stanovených v rozhodnutí ministra životního prostředí o poskytnutí finančních prostředků ze SFŽP (dále také „Rozhodnutí“) a ve smlouvě o poskytnutí podpory ze SFŽP (dále také „smlouva“).
- 4.3 SFŽP na konci roku 2020 vyhlásil výzvu pro potenciální zájemce o program RES+. Předložené projektové záměry měly SFŽP poskytnout informace o budoucích žadatelích, technickém řešení projektů, předpokládané výši financování a jeho rozložení v letech či očekávané formě a výši podpory. SFŽP v březnu 2021 zveřejnil analýzu²⁷, která obsahovala vyhodnocení více než 8 tisíc projektových záměrů. Z výsledků analýzy odvodil vysokou míru připravenosti projektů, velký zájem o investice do FVE a vysoký podíl potenciálně instalovaného výkonu (téměř 24 tis. MWp) i případné akumulace vyrobené elektřiny (4,9 tis. MWh).

Investiční podpora z *Modernizačního fondu*

- 4.4 Alokace peněžních prostředků *Modernizačního fondu* se odvíjí od ceny emisní povolenky na trhu a objemu vydražených povolenek pro MdF. Celkovou alokaci MdF pro ČR odhaduje MŽP a uvádí ji v programovém dokumentu MdF a podle aktuálního vývoje cen emisní povolenky také ve zprávách o stavu implementace MdF v ČR.
- 4.5 *Modernizační fond* je financován z dražeb emisních povolenek podle směrnice 2003/87/ES a spravuje ho Evropská investiční banka na základě smlouvy s Evropskou

²³ Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

²⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 25. ledna 2021 č. 64, o obecném programovém dokumentu pro implementaci *Modernizačního fondu* v České republice.

²⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 20. prosince 2023 č. 981, o zprávě o implementaci *Modernizačního fondu* v České republice a aktualizaci *Obecného programového dokumentu Modernizačního fondu*.

²⁶ Investičními návrhy mohou být buď individuální projekty, nebo režimy (schémata) podpory zahrnující více individuálních projektů s homogenními opatřeními.

²⁷ Analýza projektových záměrů podaných v předregistraci programu RES+ z března 2021: <https://www.sfzp.cz/dokumenty/detail/?id=2442>.

komisí²⁸. Tabulka č. 2 uvádí odhady celkové alokace MdF a z ní odvozené alokace programu RES+ podle procentního podílu určeného programovým dokumentem MdF. Kompletní přehled odhadů alokace v členění podle jednotlivých programů MdF je uveden v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 2: Odhady alokací MdF a RES+

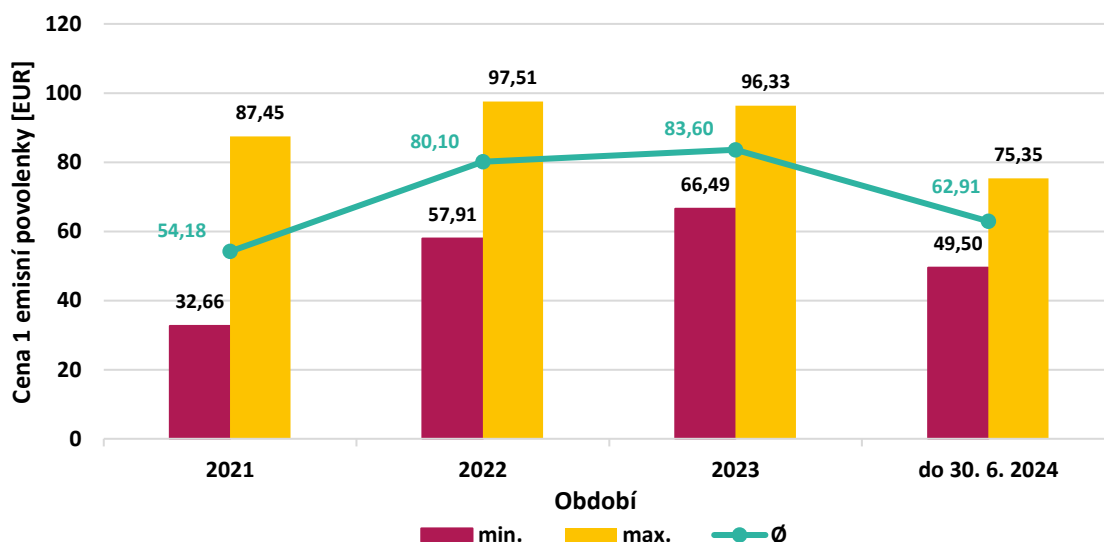
	Programový dokument MdF (odhad 2021)		Revize programového dokumentu MdF (12/2023)		Zpráva o stavu MdF (09/2024)	
	[mil. Kč]	[%]	[mil. Kč]	[%]	[mil. Kč]	[%]
CELKEM	154 039,40	100	500 188,00	100	383 627,10	100
z toho RES+	59 613,20	38,7	100 037,60	20,0	76 725,40	20,0

Zdroj: programový dokument MdF, revize programového dokumentu MdF; Zpráva o stavu MdF (září 2024).

→ *Volatilita tržní ceny emisní povolenky představuje nejistotu na straně příjmů MdF, což má dopad na výši možné podpory pro projekty tohoto fondu.*

4.6 Podrobné členění zdrojů příjmů MdF podle směrnice 2003/87/ES a přehled rozdělení počtu emisních povolenek pro MdF podle jednotlivých přijímajících členských států uvádí příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru. Odhad alokace finančních zdrojů pro MdF je ovlivněn obtížně předvídatelnými cenami emisních povolenek. Průměrná cena jedné emisní povolenky se v kontrolovaném období pohybovala v rozmezí od 54,18 EUR v roce 2021 do 83,65 EUR v roce 2023. Maximální cena jedné povolenky v tomto období byla 97,51 EUR (8. 2. 2022) a nejnižší obchodovaná cena za jednu povolenku činila 32,66 EUR (1. 2. 2021).

Graf č. 1: Vývoj průměrné roční ceny emisní povolenky v období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024

Zdroj: <https://www.eex.com/en/markets/environmental-markets/eu-ets-auctions>.

4.7 V období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024 bylo pro MdF vydraženo celkem 251 741 695 emisních povolenek a příjem z těchto dražeb činil 17,77 mld. EUR.²⁹ V letech 2021 až 2024 bylo pro ČR v rámci dražeb pro MdF určeno celkem 80,07 milionu

²⁸ Dohoda mezi Evropskou komisí a EIB zvaná COOPERATION AGREEMENT stanovuje konkrétní podmínky, za nichž EIB plní své úkoly, a uvádí také výši poplatků náležejících EIB. Vyplácení prostředků EIB Státnímu fondu životního prostředí ČR se řídí zmíněnou dohodou a prováděcím nařízením EU. NKÚ tuto dohodu neměl při KA č. 24/06 k dispozici. Přehled poplatků EIB (poskytnutý Ministerstvem životního prostředí) je uveden v tabulce č. 4.

²⁹ Viz: <https://www.eex.com/en/market-data/environmental-markets/eua-primary-auction-spot-download> a <https://modernisationfund.eu/documents-2/annual-reports/>.

emisních povolenek. Emisní povolenky pro MdF nejsou draženy na úrovni jednotlivých členských států, ale na úrovni MdF jako celku. Příjmy z dražeb emisních povolenek jsou zahrnuty do portfolia MdF, které centrálně spravuje EIB za podmínek stanovených smlouvou s Evropskou komisí.

- 4.8 Pro získání peněžních prostředků z *Modernizačního fondu* na realizaci investic předkládají přijímající členské státy Evropské investiční bance k potvrzení³⁰ či doporučení³¹ tzv. investiční návrhy podle prováděcího nařízení. Evropská komise následně přijímá rozhodnutí o vyplacení peněžních prostředků z MdF.
- 4.9 EIB na základě investičních návrhů předložených Státním fondem životního prostředí ČR potvrdila v období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024 celkem 40 prioritních investic a doporučila 6 neprioritních investic v celkovém objemu 268,41 mld. Kč, z toho 73,02 mld. Kč představuje objem potvrzených investičních schémat programu RES+. Přehled všech investic schválených EIB je uveden v příloze č. 4 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 3: Investice obhájené u EIB ke dni 30. 6. 2024 a podíl programu RES+

	Objem schválených investic [mil. Kč]	Podíl schválených investic [%]	Poslední odhad alokace MdF [mil. Kč]	Podíl schválených investic na odhadované alokaci MdF [%]	Podíl programů MdF na alokaci podle programového dokumentu [%]
Celkem programy MdF	268 405,29	100,00	383 627,10	69,97	86,7
z toho RES+	73 021,04	27,21	76 725,40	19,03	20

Zdroj: SFŽP.

Pozn.: Pro přepočet objemu schválených investic z EUR na CZK použil NKÚ průměrný roční kurz ČNB a průměrný kurz za období leden až červen 2024.

- 4.10 ČR u EIB obhájila ke dni 30. 6. 2024 plánované investice MdF v objemu 268,4 mld. Kč, což představuje 70 % poslední odhadované alokace z roku 2024. Alokační program RES+ činí podle programového dokumentu MdF 20 % celkové alokace MdF. Objem obhájených investic programu RES+ ke dni 30. 6. 2024 činil 73,02 mld. Kč.

→ Investice programu RES+ obhájené u EIB byly ke dni 30. 6. 2024 na úrovni 95 % jeho odhadované alokace do roku 2030.

- 4.11 Všechny investiční návrhy programu RES+, které SFŽP připravil a ČR obhájila u EIB ke dni 30. 6. 2024, zahrnují pouze podporu investic do výstavby fotovoltaických elektráren a případně akumulace vyrobené elektřiny.

→ Pokud dojde k realizaci již obhájených investic, nebude MdF do roku 2030 disponovat zdroji na podporu jiných druhů zařízení na výrobu energie z OZE, např. větrných elektráren.

- 4.12 V následující tabulce č. 4 je uveden souhrnný přehled peněžních prostředků MdF za období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024.

³⁰ Podle článku 6 prováděcího nařízení je stanoven postup pro potvrzení prioritních investičních návrhů Evropskou investiční bankou. Prioritní investicí se rozumí investice, která spadá pod článek 10d odst. 2 směrnice 2003/87/ES.

³¹ Podle článku 7 prováděcího nařízení je stanoven postup pro doporučení týkající se neprioritních investic.

Tabulka č. 4: Souhrnný přehled prostředků MdF**(v Kč)**

	Údaj	2021	2022	2023	2024	Celkem
1	Schválené investice	41 724 415 000,00	102 239 530 000,00	50 372 978 699,00	74 068 364 894,50	268 405 288 593,50
2	Příjmy SFŽP od EIB	8 086 260 000,00	32 528 700 000,00	44 214 500 688,10	20 729 956 205,86	105 559 416 893,96
3	Zůstatek u EIB (stav ke konci roku)	19 948 985 437,77	24 517 804 797,12	22 690 997 144,62	17 756 344 405,30	x
4	Celkem měla ČR k dispozici (stav ke konci roku)	28 035 245 437,77	65 132 764 797,12	107 520 457 832,72	123 315 761 299,26	
5	Poplatky EIB	59 999 520,02	89 583 619,40	66 672 336,43	N/A	216 255 475,85
6	Prostředky vyplacené příjemcům podpory (stav ke konci roku)	N/A	N/A	19 240 863 803,94	32 769 053 604,69	
7	Zůstatek u ČNB (stav ke konci roku)	8 001 445 583,27	40 365 295 351,94	65 588 596 884,16	72 790 363 289,27	x

Zdroj: MŽP a SFŽP.

Vysvětlivka: Přepočten z EUR byl proveden: průměrným ročním devizovým kurzem ČNB (řádek č. 1 a 5); kurzem ČNB ke dni přijetí platby na účet u ČNB (řádek č. 2); kurzem ČNB ke dni výkazu o zůstatku prostředků u ČNB (řádek č. 3).

4.13 SFŽP přijal od EIB v období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024 peněžní prostředky v celkové výši 105,56 mld. Kč a ke dni 30. 6. 2024 vyplatil konečným příjemcům podporu z MdF ve výši 32,77 mld. Kč (31 % z přijatých prostředků od EIB), podrobněji viz tabulka č. 5.

4.14 Ke dni 30. 6. 2024 činil zůstatek běžného účtu SFŽP vedeného u ČNB pro správu peněžních prostředků přijatých od EIB pro implementaci MdF celkem 72,79 mld. Kč. Těmito prostředky SFŽP disponuje za účelem průběžného financování projektů MdF. Tyto peněžní prostředky SFŽP nejsou součástí státního rozpočtu.

4.15 EIB pravidelně informuje přijímající členské státy o zůstatcích jim dostupných finančních prostředků po odečtení poplatků za správu MdF. Ke dni 30. 6. 2024 činil zůstatek prostředků MdF určených pro ČR 17,76 mld. Kč (709,4 mil. EUR).

Tabulka č. 5: Příjmy a čerpání MdF v období od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2024

Program MdF	Příjmy SFŽP od EIB [EUR]	Příjmy SFŽP od EIB [Kč]	Vyplacené prostředky [Kč]	Podíl vyplacených prostředků [%]
HEAT	1 633 613 312,00	39 124 994 003,35	1 429 071 394,77	3,65
RES+	565 000 000,00	14 080 880 000,00	225 240 989,00	1,60
RES+ (NZÚ)	500 000 000,00	12 410 000 000,00	12 478 704 100,55	100,55
ENERG	20 000 000,00	481 180 000,00		0,00
ENERG ETS	374 860 580,34	9 148 202 890,61	41 612 017,99	0,45
ENERGov	100 000 000,00	2 352 200 000,00		0,00
HOUSEnerg (NZÚ)	1 130 000 000,00	27 467 600 000,00	18 594 425 102,38	67,70
TRANSGov	10 000 000,00	248 200 000,00		0,00
LIGHTPUB	10 000 000,00	246 160 000,00		0,00
Celkem	4 343 473 892,34	105 559 416 893,96	32 769 053 604,69	31,04

Zdroj: SFŽP.

4.16 SFŽP ke dni 30. 6. 2024 vyplatil z prostředků MdF celkem 31,07 mld. Kč na projekty NZÚ, a to v programech HOUSEnerg a RES+. V ostatních programech MdF je průběžné čerpání nízké z důvodu realizace časově náročnějších projektů v kombinaci s jejich ex post financováním z MdF. Podrobný přehled poskytnutých dotací a vyplacených prostředků u jednotlivých programů MdF je uveden v příloze č. 5 kontrolního závěru.

→ 95 % peněžních prostředků, které SFŽP vyplatil z MdF ke dni 30. 6. 2024, směřovalo na podporu poskytovanou domácnostem z programu NZÚ.

4.17 SFŽP vyplatil na financování projektů instalací FVE na rodinných domech ke dni 30. 6. 2024 z programu RES+ prostřednictvím programu NZÚ celkem 12,48 mld. Kč, z toho 7,62 mld. Kč vydal již v roce 2023, ačkoliv EIB potvrdila příslušné investiční schéma programu RES+ na tyto investice až v březnu 2024.

→ Poskytnutí prostředků ze SFŽP bez předchozího schválení od EIB může pro SFŽP představovat riziko potřeby krytí poskytnuté podpory z jiných vlastních zdrojů, pokud by EIB následně investiční návrh nepotvrdila či nedoporučila.

4.18 Program pro poskytování podpory z prostředků Modernizačního fondu „Nové obnovitelné zdroje v energetice (RES+)“ byl schválen ministrem životního prostředí dne 28. 4. 2021. První verze programu RES+ byla platná po celou dobu kontrolovaného období.³²

4.19 Program RES+ cílí na opatření přispívající k naplnění cílů a závazků ČR v oblasti zvyšování podílu OZE na energetickém mixu ČR a snižování emisí skleníkových plynů. Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu schválila vláda ČR v prosinci 2024 mj. s cílem dosáhnout 30% podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie v roce 2030. Předpokladem dosažení tohoto cíle je spuštění nových zařízení na výrobu elektřiny z OZE o cílovém instalovaném výkonu FVE 10,1 GWp a větrných elektráren 1,5 GW.

4.20 V rámci programu RES+ mohly být podporovány:

- instalace nových FVE nebo geotermálních zdrojů energie;
- instalace nových nebo modernizace stávajících větrných elektráren nebo malých vodních elektráren;
- systémy pro akumulaci elektrické energie (pouze jako součást komplexního projektu).

4.21 MŽP ke dni 30. 6. 2024 prostřednictvím SFŽP vyhlásilo v rámci programu RES+ celkem 10 výzev zaměřených na podporu instalací FVE a systémů pro akumulaci elektrické energie s celkovou alokací 26,1 mld. Kč (bez programu NZÚ).

4.22 Objem peněžních prostředků v Rozhodnutích vydaných pro projekty programu RES+ činil ke dni 30. 6. 2024 celkem 27,10 mld. Kč, což je 37 % objemu potvrzených investic RES+. Bez zahrnutí projektů programu NZÚ činil objem poskytnuté podpory 14,51 mld. Kč.

Tabulka č. 6: Přehled peněžních prostředků programu RES+ uvedených v Rozhodnutích

Program	Počet projektů s vydaným Rozhodnutím	Výše podpory dle vydaných Rozhodnutí [Kč]	Počet projektů s proplacenou podporou	Výše proplacené podpory [Kč]
RES+	1 865	14 512 716 432,63	74	225 240 989,00
RES+ (NZÚ)	59 993	12 590 253 501,17	50 666	12 478 704 100,55
CELKEM RES+	61 858	27 102 969 933,80	50 740	12 703 945 089,55

Zdroj: SFŽP.

4.23 NKÚ se při kontrole zaměřil na administraci a realizaci vybraných projektů v rámci prvních čtyř výzev RES+ zaměřených na podporu instalací FVE do 1 MWp (včetně) a nad 1 MWp, celková alokace těchto výzev činila 13,1 mld. Kč.

³² S platností od 18. 12. 2024 SFŽP zveřejnil druhou verzi programového dokumentu RES+.

Tabulka č. 7: Přehled vyhlášených výzev programu RES+ v kontrolovaném období

Výzva RES+	Aktivity	Alokace [mld. Kč]	Počet žádostí	Počet podpořených projektů	Výše dotace [Kč]
1/2021	Instalace FVE s výkonem do 1 MWp	1,0	234	119	639 270 809,92
2/2021	Instalace FVE s výkonem nad 1 MWp	3,5	151	57	3 214 837 239,61
1/2022	Instalace FVE s výkonem do 1 MWp	3,1	578	465	2 682 417 877,43
2/2022	Instalace FVE s výkonem nad 1 MWp	5,5	210	84	5 470 619 051,94

Zdroj: SFŽP.

4.24 Konkrétní měřitelné cíle programu RES+ jsou definovány v investičních návrzích (resp. schématech podpory) schvalovaných Evropskou investiční bankou. Tabulka č. 8 obsahuje souhrnné údaje o plnění očekávaných přínosů programu RES+ ke dni 30. 6. 2024. Podrobnější informace k jednotlivým investičním schématům RES+ jsou uvedeny v příloze č. 6 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 8: Přehled plnění očekávaných přínosů programu RES+ ke dni 30. 6. 2024

Údaj	Nově instalovaný výkon [MWp]		Nová kapacita akumulace [MWh]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]		Kapacita nových elektrolyzérů [Nm ³ /h]
	Včetně NZÚ	Bez NZÚ		Včetně NZÚ	Bez NZÚ	
Očekávané přínosy schémat RES+	5 944,7	4 963,9	925,4	5 116,0	4 272,5	2 410,4
Plánované přínosy podpořených projektů RES+ (závazek ze smluv)	2 677,7	2 253,4	190,8	x	1 967,9	313,0
Podíl plánovaných přínosů podpořených projektů na očekávaných přínosech schémat RES+ [%]	45,04	45,40	20,62	x	46,06	12,99

Zdroj: SFŽP.

4.25 Potvrzená investiční schémata programu RES+ ke dni 30. 6. 2024 v celkové výši 73,02 mld. Kč (2,89 mld. EUR) zahrnují pouze podporu výstavby FVE s plánovaným novým instalovaným výkonem 5,9 GWp, a nezahrnují tedy investiční podporu jiných zařízení na výrobu elektřiny z OZE, např. malých vodních elektráren či větrných elektráren. Přehled celkových instalovaných výkonů vybraných technologií vyrábějících elektřinu z OZE v ČR v kontrolovaných letech podle dat ERÚ uvádí tabulka č. 9.

Tabulka č. 9: Instalovaný výkon vybraných druhů zařízení v letech 2021–2023 v ČR (v MW)

Technologie využití OZE	2021	2022	2023
Fotovoltaické elektrárny	2 083,4	2 100,4	3 272,3
Vodní elektrárny (bez přečerpávacích vodních elektráren)	1 113,4	1 113,6	1 116,9
Větrné elektrárny	339,4	339,1	342,5

Zdroj: ERÚ.

4.26 SFŽP ke dni 30. 6. 2024 poskytl v rámci čtyř vyhlášených výzev RES+ 12,0 mld. Kč na převážně pozemní instalace FVE do 1 MWp a nad 1 MWp s celkovým plánovaným novým instalovaným výkonem 2,17 GWp. NKÚ kontrolou zjistil, že SFŽP dále ke stejnému dni poskytl v dalších dvou vyhlášených výzvách RES+ celkem 2,5 mld. Kč na instalace FVE na veřejných budovách s celkovým plánovaným novým instalovaným výkonem 0,08 GWp a současně poskytl z programu RES+ podporu ve výši téměř 12,6 mld. Kč na fotovoltaiky na rodinných domech o celkovém výkonu 0,42 GWp (projekty realizované ve výzvách programu NZÚ). Tabulka č. 10 obsahuje přehled dotací, které MŽP a SFŽP poskytly příjemcům podpory, a uvádí rovněž údaje o plánovaném instalovaném výkonu a průměrné výši dotace na jednotku výkonu.

Tabulka č. 10: Poskytnuté peněžní prostředky z programu RES+ na jednotku výkonu FVE

Okruh příjemců podpory	Dotace [Kč]	Instalovaný výkon [kWp]	Dotace na jednotku výkonu [Kč/kWp]
Fyzické osoby – domácnosti	12 590 253 501,17	424 286,71	29 673,93
Obce a jimi zřízené organizace	2 505 571 453,73	83 739,21	29 921,13
Podnikatelské subjekty	12 007 144 978,90	2 169 652,53	5 534,13
z toho: projekty do 1 MWp	3 321 688 687,35	366 634,94	9 059,93
projekty nad 1 MWp	8 685 456 291,55	1 803 017,59	4 817,18

Zdroj: SFŽP.

→ *Peněžní prostředky, které SFŽP poskytl z programu RES+ na instalace FVE na rodinných domech a na veřejných budovách, mají nižší přínos ke zvyšování instalovaného výkonu OZE než peněžní prostředky, které SFŽP poskytl z programu RES+ podnikatelským subjektům, což je dáno vyšší mírou podpory na jednotku výkonu FVE.*

4.27 NKÚ vyhodnotil na základě průběžného plnění programu RES+, že pokud bude dostatečná absorpční kapacita zbývajících peněžních prostředků v investičních schématech RES+, dojde k výstavbě nových FVE o cílovém instalovaném výkonu 5,9 GWp a k snížení emisí CO₂. Tento plánovaný nový instalovaný výkon FVE nicméně nepostačuje pro zajištění plnění cílů k roku 2030. Současně NKÚ vyhodnotil, že bude obtížné dosáhnout vybudování očekávaných kapacit akumulace elektrické energie s plánovanou kapacitou baterií 925,4 MWh a elektrolyzérů 2 410 Nm³/h. Zvýšení instalovaného výkonu OZE přitom vede k požadavkům na rozvoj přenosových a zejména distribučních sítí a akumulace.

→ *Odhadovaná výše peněžních prostředků Modernizačního fondu alokovaných pro program RES+ nebude dostatečná pro zajištění požadovaného zvýšení produkce elektřiny z OZE k roku 2030 (u FVE zvýšení o 10,1 GWp a u větrných elektráren o 1,5 GW). Současně nedojde k vybudování kapacit akumulace elektrické energie z OZE v rozsahu podle očekávaných přínosů schémat RES+.*

4.28 Mezinárodní agentura pro obnovitelnou energii³³ každoročně zveřejňuje globální vážené průměrné náklady na instalace technologií v oblasti OZE. V tabulce č. 11 je uveden vývoj vážených průměrných nákladů na vybrané technologie. V tabulce č. 12 jsou dále uvedeny průměrné investiční výdaje projektů instalací FVE bez akumulace elektrické energie z kontrolovaných výzev RES+.

Tabulka č. 11: Globální vážené průměrné náklady na vybrané instalované technologie

Druh instalace	2010	2020	2021	2022	2023	Snížení nákladů 2023/2010 [%]	Snížení nákladů 2023/2020 [%]
Fotovoltaické systémy [Kč/kWp]	101 489	23 647	20 600	21 211	16 828	83	29
Větrné elektrárny na pevnině [Kč/kW]	43 428	36 003	31 894	30 876	25 772	41	28
Bateriové úložiště [Kč/kWh]	47 995	6 974	6 127	8 362	6 053	87	13

Zdroj: IRENA, Renewable Power Generation Costs in 2023:

<https://www.irena.org/Publications/2024/Sep/Renewable-Power-Generation-Costs-in-2023>.

Pozn.: Pro přepočty USD na CZK byly použity průměrné roční kurzy ČNB.

³³ International Renewable Energy Agency (dále také „IRENA“).

Tabulka č. 12: Podpořené projekty bez akumulace elektrické energie ke dni 30. 6. 2024

Výzva RES+	Počet podpořených projektů	Požadovaná výše dotace [Kč]	Nově instalovaný výkon OZE [kWp]	Celkové výdaje bez DPH [Kč]	Průměrné investiční náklady [Kč/kWp]
Výzvy do 1 MWp					
Výzva 1/2021	103	525 043 717,69	72 800	1 716 617 318,35	23 579,91
Výzva 1/2022	312	1 373 987 713,24	191 923	5 088 878 090,81	26 515,20
Výzvy nad 1 MWp					
Výzva 2/2021	47	2 408 571 931,09	439 010	7 333 907 594,83	16 705,56
Výzva 2/2022	73	4 863 171 500,55	1 182 239	22 195 352 775,29	18 773,99

Zdroj: SFŽP.

4.29 Kontrolou investic do výstavby FVE podpořených Státním fondem životního prostředí z programu RES+ bylo zjištěno, že v případě projektů do 1 MWp bez akumulace jsou průměrné investiční náklady projektů vyšší než globální vážené průměrné náklady ve sledovaných letech, zatímco v případě projektů nad 1 MWp jsou tyto investiční náklady přibližně stejné jako globální vážené průměrné náklady nebo i nižší.

4.30 SFŽP u kontrolovaných výzev RES+ sleduje také další parametry instalací FVE, zejména umístění či typ konstrukce FVE.

Tabulka č. 13: Sledované parametry projektů RES+

Výzva RES+	Počet projektů s vykázaným parametrem	Pozemní instalace FVE [kWp]	Pozemní instalace FVE na brownfieldech [kWp]	Střešní instalace FVE [kWp]
1/2021	119	52 384,35		28 771,32
2/2021	57	123 703,22	376 813,95	32 048,02
1/2022	457	211 010,79		69 617,45
2/2022	84	765 548,42	459 568,23	45 651,04
Celkem	717	1 152 646,78	836 382,18	176 087,83

Zdroj: SFŽP, stav ke dni 13. 11. 2024.

4.31 U kontrolovaných výzev RES+ převažovaly pozemní instalace FVE s instalovaným výkonem 1,99 GWp (z toho 0,84 GWp na brownfieldech). Střešní instalace představovaly pouze 8 % z plánovaného nově instalovaného výkonu FVE.

4.32 SFŽP podpořil ke dni 30. 6. 2024 celkem 584 projektů zaměřených na instalace FVE do 1 MWp (včetně) s celkovou výší podpory 3,3 mld. Kč a s plánovaným nově instalovaným výkonem 0,4 GWp. SFŽP dále podpořil celkem 141 projektů instalací FVE nad 1 MWp s celkovou výší podpory 8,7 mld. Kč a s plánovaným nově instalovaným výkonem 1,8 GWp.

4.33 NKÚ zjistil, že:

- 74 % projektů nezahrnuje investice do akumulace elektrické energie;
- 26 % zahrnuje investice do bateriové akumulace elektrické energie s celkovou plánovanou kapacitou akumulace 147,1 MWh. Poměr kapacity akumulace k celkovému instalovanému výkonu všech FVE činí 7 %;
- pouze 5 projektů zahrnuje investice do elektrolyzérů na výrobu vodíku.

4.34 Výsledky analýzy projektových záměrů ukázaly vysokou míru připravenosti projektů, velký zájem o investice do FVE a vysoký podíl potenciálního instalovaného výkonu i akumulace vyrobené elektřiny. Podíl projektů FVE včetně akumulace elektrické energie mohl podle těchto záměrů činit 51 % a poměr kapacity akumulace k celkovému instalovanému výkonu všech FVE mohl činit 23,6 %. MŽP a SFŽP však nastavily podmínky

podpory kontrolovaných výzev RES+ tak, že výsledky nenaplnily potenciál zjištěný na základě výzvy k předkládání projektových záměrů.

Tabulka č. 14: Souhrnné údaje za kontrolované výzvy RES+

	Výzvy do 1 MWp	Výzvy nad 1 MWp
Počet podpořených projektů	584	141
<i>z toho: počet projektů bez akumulace</i>	415	120
<i>počet projektů s akumulací</i>	165	20
<i>počet projektů s elektrolyzérem</i>	4	1
Nově instalovaný výkon OZE [kWp]	366 634,94	1 803 017,59
Nová kapacita akumulace [kWh]	62 027,51	85 066,00
Nová kapacita vodíku [Nm ³ /h]	313,00	N/A
Výše dotace [Kč]	3 321 688 687,35	8 685 456 291,55
Celkové výdaje projektu [Kč]	11 770 072 334,40	43 615 906 828,30
Celkové způsobilé výdaje [Kč]	5 676 285 297,72	35 108 954 493,48

Zdroj: SFŽP.

→ **MŽP a SFŽP podpořily v prvních čtyřech výzvách RES+ projekty s celkovým instalovaným výkonem FVE 2,2 GWp, které zahrnují investice do bateriové akumulace elektrické energie pouze na úrovni 7 % celkového nově instalovaného výkonu podpořených FVE.**

4.35 SFŽP poskytoval z kontrolovaných výzev RES+ dotace na jednotku výkonu FVE, případně na jednotku akumulace elektrické energie z OZE. NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP nastavily v nesoutěžních výzvách do 1 MWp pro žadatele lepší podmínky pro podporu akumulace elektrické energie než v soutěžních výzvách nad 1 MWp.

Příklady podpory pozemních FVE do 1 MWp:

Žadatel, který měl záměr vybudovat novou pozemní FVE o celkovém výkonu 0,99 MWp bez akumulace, získal na základě podmínek podpory nesoutěžní výzvy jednotkovou dotaci ve výši 6 931 Kč/kWp instalovaného výkonu.

Naproti tomu žadatel, který měl záměr vybudovat novou pozemní FVE o stejném výkonu s akumulací, získal na základě podmínek podpory nesoutěžní výzvy jednotkovou dotaci ve výši 14 396 Kč/kWp instalovaného výkonu.

Příklady podpory pozemních FVE nad 1 MWp:

Žadatel, který měl záměr vybudovat novou pozemní FVE o celkovém výkonu 5,99 MWp bez akumulace, získal na základě podmínek soutěžní výzvy jednotkovou dotaci ve výši 5 821 Kč/kWp instalovaného výkonu.

Naproti tomu žadatel, který měl záměr vybudovat novou pozemní FVE o stejném výkonu s akumulací, získal na základě podmínek soutěžní výzvy jednotkovou dotaci ve výši 6 803 Kč/kWp instalovaného výkonu.

→ **Podíl projektů s akumulací elektrické energie byl vyšší u nesoutěžních výzev do 1 MWp (28 %) než u soutěžních výzev nad 1 MWp (14 %).**

4.36 MdF podporuje projekty realizované v regionech postižených útlumem těžby uhlí (Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj).³⁴ NKÚ zjistil, že v případě nesoutěžních výzev programu RES+, u kterých MŽP a SFŽP nezvýhodňovaly žadatele realizující projekt v uhelných regionech, představovala podpora uhelných regionů 24 % z celkové

³⁴ V § 12 odst. 3 zákona č. 383/2012 Sb. je stanoveno: „O poskytování prostředků Modernizačního fondu rozhoduje ministr životního prostředí. Při posuzování budou zvýhodněny projekty realizované v regionech postižených útlumem těžby uhlí.“

poskytnuté dotace ve výši 3,3 mld. Kč. V případě soutěžních výzev, u kterých MŽP a SFŽP zvýhodňovaly projekty umístěné v uhelných regionech, na brownfieldech a projekty výrobců elektřiny v systému EU ETS³⁵, představovala podpora uhelných regionů 86 % z celkové poskytnuté dotace ve výši 8,7 mld. Kč. NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP nastavily kritéria multikriteriálního bodového hodnocení soutěžních výzev tak, že byly nepřiměřeně zvýhodněny projekty realizované v uhelných regionech, čímž podporu z Mdf nezískaly nákladově efektivnější projekty umístěné v jiných regionech ČR.

- 4.37 MŽP a SFŽP na základě vyhodnocení kontrolovaných výzev programu RES+ změnily svůj přístup a v dalších výzvách tohoto programu přestaly projekty uhelných regionů zvýhodňovat. NKÚ zjistil, že již z výsledků výzvy pro předkládání projektových záměrů byl zřejmý velký zájem o investiční podporu výroby elektřiny z OZE v uhelných regionech.

Příklad podpory nákladově nejméně efektivního projektu

MŽP a SFŽP v první soutěžní výzvě (výzva RES+ č. 2/2021) stanovily multikriteriální bodové hodnocení zvýhodňující projekty z uhelných regionů a na základě tohoto hodnocení podpořily mj. projekt, který získal v kritériu nákladové efektivity nejméně bodů – pouze 20,75 z maximálního počtu 60 bodů, a naopak podporu neposkytly mj. třem projektům, které získaly za nákladovou efektivitu vždy více než 50 bodů, ale nebyly umístěny v uhelných regionech.

→ MŽP a SFŽP nastavily podmínky soutěžních výzev RES+ v kategorii nad 1 MWp tak, že pouze 14 % poskytnutých peněžních prostředků směřovalo na realizace projektů umístěných mimo uhelné regiony.

Příklad zvýhodňování subjektů provozujících zařízení v EU ETS

MŽP a SFŽP podpořily v rámci soutěžních výzev RES+ souhrnnou částkou 4,16 mld. Kč 42 projektů zvýhodňovaných subjektů výrobců elektřiny v EU ETS. Celkem 41 projektů je realizováno jedinou obchodní korporací, z toho 29 projektů se souhrnnou dotací 3,86 mld. Kč je umístěno v uhelných regionech.

- 4.38 ERÚ každoročně vydává „roční zprávu o provozu elektrizační soustavy České republiky“, ve které mj. uvádí vývoj instalovaného výkonu FVE v členění dle jednotlivých krajů ČR. NKÚ porovnal stav instalovaného výkonu FVE v jednotlivých krajích ČR před implementací programu RES+ ke dni 31. 12. 2022 a plánovaný nově instalovaný výkon FVE podpořených z kontrolovaných výzev RES+ (dle stavu realizace programu ke dni 30. 6. 2024). Porovnání je uvedeno v příloze č. 7 tohoto kontrolního závěru.

→ Projekty z kontrolovaných výzev RES+ zdvojnásobí instalovaný výkon FVE v ČR oproti roku 2022. Objem instalovaného výkonu FVE ve třech uhelných regionech vzroste ve srovnání s rokem 2022 více než šestinásobně a v ostatních krajích ČR dojde ke zvýšení objemu instalovaného výkonu o třetinu.

- 4.39 NKÚ kontrolou dále zjistil, že MŽP a SFŽP nastavily kontrolované výzvy RES+ tak, že maximální možná míra podpory na jeden projekt nesměla překročit 50 % celkových výdajů projektu. Příjemce podpory, který nebyl veřejným zadavatelem ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., tak neměl povinnost při výběru dodavatelů postupovat podle zákona č. 134/2016 Sb. (mohl tento postup zvolit lada dobrovolně).

³⁵ Ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 383/2012 Sb.

4.40 Současně NKÚ zjistil, že MŽP a SFŽP v kontrolovaných výzvách nestanovily příjemcům podpory povinnost postupovat podle Pokynů SFŽP v případech, kdy nejsou povinni postupovat podle zákona č. 134/2016 Sb. Pro příjemce podpory, který nebyl veřejným zadavatelem, byl tedy postup při výběru dodavatelů podle zákona nebo podle Pokynů SFŽP zcela dobrovolný.

→ *MŽP a SFŽP nastavily dotační podmínky tak, že umožnily příjemcům podpory při výběru dodavatele postupovat nejednotně.*

4.41 NKÚ prověřil celkem 12 projektů, kterým MŽP a SFŽP poskytly dotace v souhrnné výši 113,01 mil. Kč. Celkový plánovaný nově instalovaný výkon OZE u těchto projektů činí 16 MWp a plánovaná nová kapacita akumulace elektrické energie činí 0,73 MWh.

Provozní podpora v oblasti OZE

4.42 V roce 2021 poskytlo MPO operátorovi trhu dotaci 27 mld. Kč. Z této částky bylo 22,22 mld. Kč využito na podporu elektřiny a tepla. V roce 2022 MPO poskytlo dotaci opět ve výši 27 mld. Kč. Na podporu elektřiny a tepla v roce 2022 bylo použito 26,17 mld. Kč. V roce 2023 byla původně zamýšlena dotace 37 mld. Kč. Na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a tepla v roce 2023 vyplatilo MPO 25,43 mld. Kč.

4.43 Výši provozní podpory ovlivňuje tržní cena elektřiny. Čím je cena vyšší, tím méně finančních prostředků je nutné majitelům elektráren a tepláren z kategorie podporovaných zdrojů doplácet. Pokles podpory reflektuje změny na energetickém trhu i úpravy regulačních nástrojů provedené Energetickým regulačním úřadem. Vysoké ceny elektřiny na denním trhu vedly k tomu, že Energetický regulační úřad stanovil pro řadu výrobních zdrojů nízkou nebo nulovou cenu ročních zelených bonusů na elektřinu (týkalo se to i druhotných zdrojů a zdrojů kombinované výroby elektřiny a tepla). Částky vyplacených provozních podpor včetně dotací od MPO podle jednotlivých zdrojů jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Výše vyplacené provozní podpory v letech 2013 až 2023 (v mil. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obnovitelné zdroje	34 922	38 361	41 098	40 752	43 154	43 689	42 475	43 218	40 841	37 452	25 106
<i>Sluneční energie</i>	23 279	24 601	26 804	25 911	27 002	29 203	29 076	29 147	27 084	27 461	24 028
<i>Větrná energie</i>	936	1 017	1 215	1 100	1 332	1 273	1 344	1 341	1 081	947	110
<i>Vodní energie</i>	1 803	1 861	1 927	2 057	2 541	1 837	1 965	2 454	2 204	1 193	382
<i>Biomasa</i>	2 490	3 331	3 458	3 787	4 115	3 641	3 281	3 278	3 378	1 920	223
<i>Bioplyn, důlní plyn, skládkový a kalový plyn</i>	6 413	7 551	7 694	7 897	8 163	7 735	6 810	6 999	7 094	5 931	363
Druhotné zdroje	126	136	137	150	147	116	100	81	119	69	0
Kombinovaná výroba elektřiny a tepla	1 970	1 664	1 899	1 933	1 934	2 124	2 622	1 844	2 017	1 552	1
Decentrální výroba	310	241	203	–	–	–	–	–	–	–	–
Teplo z obnovitelných zdrojů	–	183	171	188	214	199	218	236	265	55	172
Podporované zdroje celkem	37 458	40 585	43 509	43 023	45 448	46 128	45 416	45 379	43 241	39 127	25 278

Zdroj: <https://www.ote-cr.cz/cs/statistika/statistika-poze/poskytnuta-podpora>.

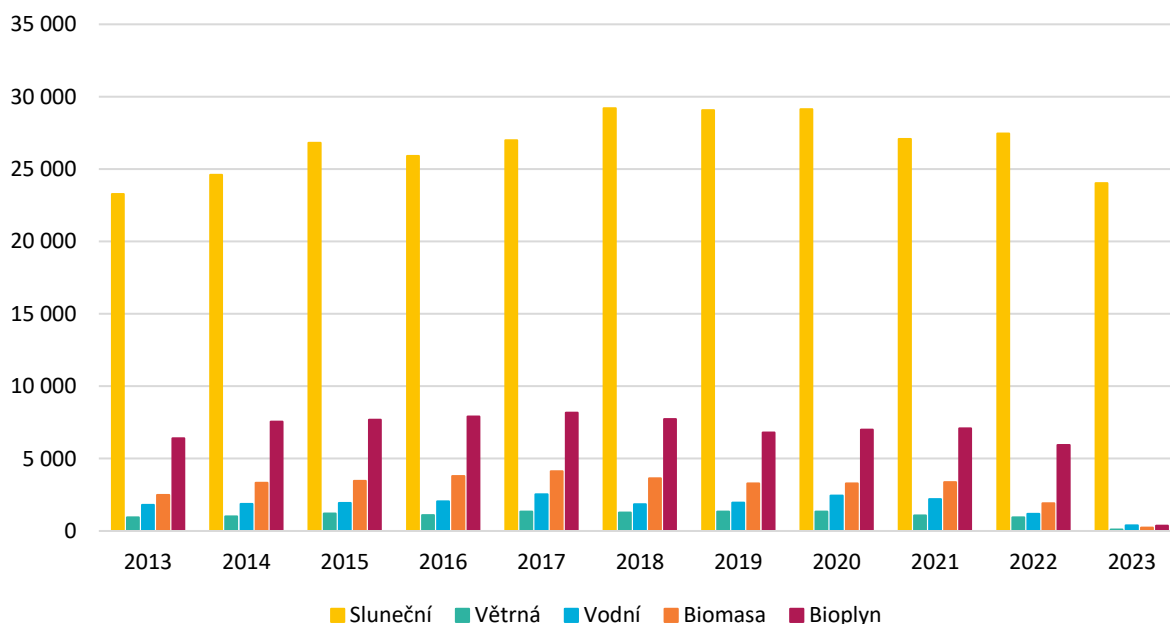
→ V letech 2021 až 2023 poskytlo MPO ze státního rozpočtu prostřednictvím operátora trhu provozovatelům podporovaných zdrojů energie v rámci podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a dalších podporovaných zdrojů (např. druhotné zdroje nebo teplo z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla) celkem 73,82 mld. Kč.

4.44 Boom výstavby solárních elektráren kulminoval v letech 2009 a 2010. Podpora pro fotovoltaické elektrárny byla upravena zákonem č. 180/2005 Sb.³⁶, který stanovil dotační podmínky a garantované výkupní ceny. V té době byly zajištěny garantované výkupní ceny elektřiny, které měly pokrýt vysoké investiční náklady a umožnit rychlou návratnost investic. Provozovatelé solárních elektráren tedy měli garantován stabilní příjem, což vedlo k výraznému nárůstu instalovaného výkonu FVE. Dnes pro tato zařízení platí původní velmi výhodné podmínky, které byly součástí české energetické politiky během tzv. solárního boomu, a podpora je vyplácena po dobu až 20 let. Náklady na podporu fotovoltaiky mají významný dopad na státní rozpočet. Provozní podpora pro výrobu elektřiny využívající energii slunečního záření uvedené do provozu po 31. 12. 2013 byla zastavena.

→ Téměř všechny provozní dotace směřovaly k majitelům fotovoltaických elektráren, a to pouze těch postavených před více než deseti lety. Fotovoltaické elektrárny dokončené v roce 2010 představují tři čtvrtiny instalovaného výkonu dnes fungujících fotovoltaických elektráren a mají provozní podporu zaručenou do roku 2030.

4.45 Graf č. 2 zobrazuje vyúčtovanou podporu pro různé typy obnovitelných zdrojů energie (sluneční, větrná, vodní, biomasa a bioplyn) mezi lety 2013 a 2023. V roce 2023 došlo k poklesu podpory u všech kategorií. Vysoké ceny elektřiny na denním trhu vedly k tomu, že ERÚ stanovil pro řadu výrobních zdrojů nízkou nebo nulovou cenu ročních zelených bonusů na elektřinu.

Graf č. 2: Vyplacená provozní podpora v letech 2013–2023 (v mil. Kč)

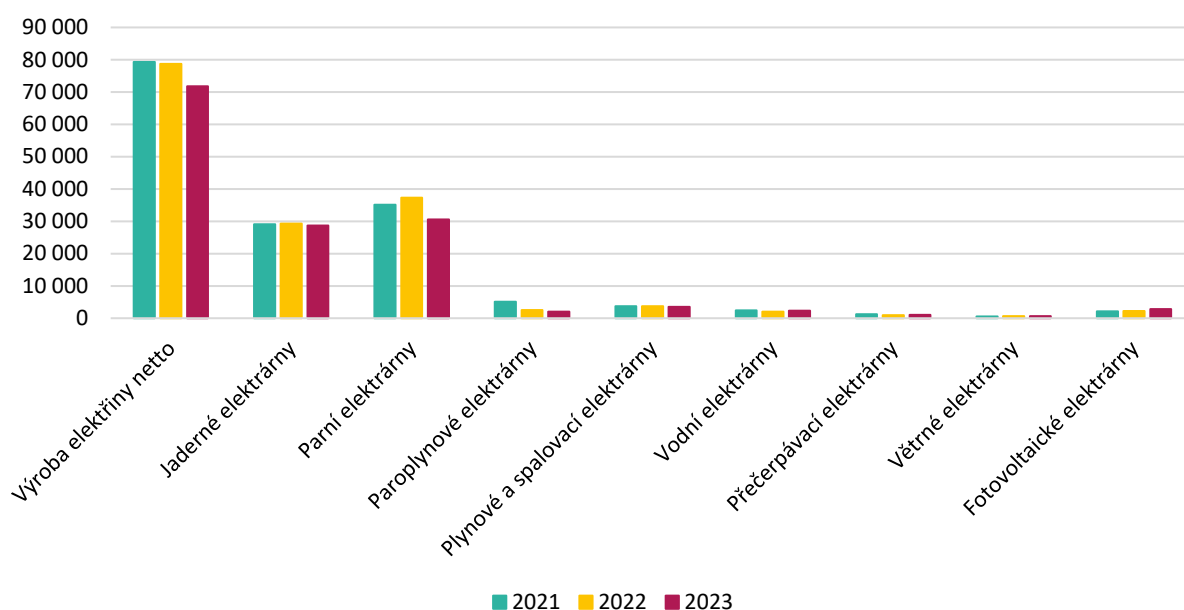

Zdroj: <https://www.ote-cr.cz/cs/statistika/statistika-poze/poskytnuta-podpora>.

³⁶ Zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů).

Výroba elektřiny a podíl OZE na konečné spotřebě

- 4.46 MPO pravidelně zveřejňuje informace o energetickém mixu a strategických cílech České republiky v oblasti energetiky. Podle dostupných údajů z roku 2022 byla hrubá výroba elektřiny v ČR 78,8 TWh, přičemž domácí spotřeba činila přibližně 60,4 TWh. Energetický mix byl v tomto roce tvořen z 53,6 % fosilními palivy (47,5 % hnědé uhlí; 5,86 % zemní plyn), z 40,95 % jadernou energií a z 5,46 % obnovitelnými zdroji (3,34 % biomasa; 1,47 % solární energie; 0,63 % vodní energie).
- 4.47 SEK je strategický dokument, který stanovuje budoucí cíle a priority státu v oblasti energetiky tak, aby zajistil dostatek energií za dostupné ceny pro občany a firmy s ohledem na plnění klimatických cílů. Hlavní výzvou pro evropskou energetiku je v tomto směru její dekarbonizace, což platí i pro tu českou. Dekarbonizace energetiky při zachování konkurenceschopnosti a energetické bezpečnosti je tedy hlavní výzvou i pro tuto energetickou koncepci.
- 4.48 Aktuálně platná SEK je z roku 2015. SEK byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 18. května 2015 č. 362, *o Státní energetické koncepci České republiky*, s tím, že bude aktualizována každých pět let. Předchozí energetická koncepce byla schválena vládou ČR dne 10. 3. 2004. Mezi roky 2004 až 2015 nebyla tato koncepce aktualizována.
- 4.49 Ve vývoji energetiky došlo k podstatným změnám, přesto doposud platí SEK schválená vládou ČR v roce 2015. MPO zahájilo aktualizaci SEK v roce 2020. V roce 2023 byla schválena *Východiska aktualizace Státní energetické koncepce ČR a souvisejících strategických dokumentů*, která definují základní směřování dalšího vývoje energetické politiky České republiky. Dne 12. 4. 2023 vláda ČR schválila tato východiska jako základ pro aktualizaci SEK. Aktualizovaná SEK nebyla do konce roku 2024 schválena, v důsledku čehož zatím nebyly stanoveny nové cíle a směry pro českou energetiku do roku 2050.
- 4.50 Z hlediska zdrojů je výroba elektřiny z OZE relativně pestrá. V roce 2023 se nejvíce elektřiny v rámci OZE vyrobilo z bioplynu (25 %), z biomasy (23 %), ve vodních elektrárnách (23 %, bez přečerpávacích vodních elektráren) a ve fotovoltaických elektrárnách (21 %). Výroba elektřiny z větrných elektráren a z odpadu představuje dohromady cca 7 % celkové elektřiny vyrobené z OZE.

Graf č. 3: Výroba elektřiny v ČR podle typů zdrojů v letech 2021–2023 (v GWh)

Zdroj: „roční zprávy o provozu elektrizační soustavy České republiky“ za roky 2021, 2022 a 2023.

Cíl a vývoj podílu obnovitelných zdrojů energie v ČR do roku 2030

- 4.51 Pro elektřinu z obnovitelných zdrojů jsou v ČR stanoveny dva závazné cíle. První vyplývá z *Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu* a stanoví dosáhnout do roku 2030 podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie ve výši 30 %. V roce 2023 činil tento podíl 18,59 %. Druhý cíl vyplývá ze SEK a požaduje dosáhnout podílu OZE na výrobě elektřiny v rozmezí 18–25 % do roku 2040. Výroba elektřiny z OZE zaznamenala výrazný růst v období 2008–2013 díky výrazné podpoře. Od roku 2014 růst zpomalil. V roce 2023 činil tento podíl 13,7 %.
- 4.52 Modelace provedená v rámci aktualizace SEK očekává podle scénáře s existujícími opatřeními v roce 2030 podíl OZE na konečné spotřebě energie 24,0 %, podle scénáře s dodatečnými opatřeními pak 30,1 %.
- 4.53 Informace o vývoji podílu OZE a o cíli stanoveném pro tuto oblast v SEK jsou dostupné na adrese: <https://www.envirometr.cz/data/podil-oze-na-vyrobe-elektřiny>.

→ Cílem ČR je dosáhnout 30% podílu OZE na konečné spotřebě energie do roku 2030, přičemž v roce 2023 činil tento podíl 18,59 %. Splnění cíle pro podíl OZE na konečné spotřebě energie do roku 2030 je podle modelu MPO možné, avšak je potřeba podporovat další rozvoj v oblasti OZE.

Seznam zkratek a pojmů

CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EP	emisní povolenka
ERÚ	Energetický regulační úřad
EU ETS	European Union Emissions Trading Scheme (systém emisního obchodování Evropské unie)
EU	Evropská unie
EUR	euro
FVE	fotovoltaická elektrárna
GW	gigawatt
GWp	gigawatt-peak
IRENA	International Renewable Energy Agency (Mezinárodní agentura pro obnovitelnou energii)
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
Komise	Evropská komise
kt CO ₂ ekv	kilotuny ekvivalentu oxidu uhličitého
kW	kilowatt
kWh	kilowatthodina
kWp	kilowatt-peak
MdF	<i>Modernizační fond</i>
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MW	megawatt
MWh	megawatthodina
MWp	megawatt-peak
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N/A	nedostupné, příp. neaplikovatelné
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Nm ³ /h	normovaný metr krychlový za hodinu
NZÚ	program <i>Nová zelená úsporám</i>
OSN	Organizace spojených národů
OZE	obnovitelné zdroje energie
POK	<i>Politika ochrany klimatu v České republice</i>

Pokyny SFŽP	<i>Pokyny pro zadávání zakázek pro programy spolufinancované z rozpočtu SFŽP ČR</i>
RES+	<i>program Nové obnovitelné zdroje v energetice</i>
Rozhodnutí	<i>rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky v rámci Programu financovaného z prostředků Modernizačního fondu</i>
s.r.o.	<i>společnost s ručením omezeným</i>
SEK	<i>Státní energetická koncepce České republiky</i>
SFŽP	<i>Státní fond životního prostředí České republiky</i>
smlouva	<i>smlouva o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí České republiky</i>
TWh	<i>terawatthodina</i>
USD	<i>americký dolar</i>
Zpráva o stavu MdF	<i>Zpráva o stavu implementace Modernizačního fondu v České republice – 1. pololetí 2024</i>

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Vzorek kontrolovaných projektů
- Příloha č. 2: Odhady alokací programů *Modernizačního fondu*
- Příloha č. 3: Přehled rozdělení emisních povolenek z MdF pro přijímající členské státy
- Příloha č. 4: Přehled investic obhájených u EIB ke dni 30. 6. 2024
- Příloha č. 5: Přehled průběžného čerpání prostředků z MdF a přehled zůstatků účtu SFŽP u ČNB ke dni 31. 12. 2023 a ke dni 30. 6. 2024
- Příloha č. 6: Přehled implementace programu RES+
- Příloha č. 7: Porovnání instalovaného výkonu FVE ke dni 31. 12. 2022 v ČR a plánovaného nově instalovaného výkonu FVE ze čtyř kontrolovaných výzev RES+ ke dni 30. 6. 2024

Vzorek kontrolovaných projektů

	Hlavní výzva	Registrační číslo žádosti	Název žadatele	Celkové výdaje projektu [Kč]	Celkové způsobilé výdaje [Kč]	Dotace [Kč]	Vyplaceno [Kč]
1	č. 1/2021	7211100006	ZD Novosedly s.r.o.	25 677 410,00	21 221 000,00	7 384 086,90	6 921 287,00
2	č. 1/2021	7211100011	Agro Sedlice, a.s.	24 709 410,00	20 421 000,00	7 215 672,74	7 212 437,00
3	č. 1/2021	7211100034	AGRO PV 15 s.r.o.	19 550 580,15	16 192 215,00	6 334 203,48	6 334 203,48
4	č. 1/2021	7211100035	FVE 34 s.r.o.	20 352 271,39	16 820 059,00	6 773 734,94	6 598 079,81
5	č. 1/2021	7211100042	IGS Property CZ s.r.o.	22 022 000,00	16 825 776,75	6 906 937,12	6 904 346,00
6	č. 1/2021	7211100057	ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	14 778 445,64	12 213 591,44	2 730 719,23	2 730 719,23
7	č. 1/2021	7211100060	Golf Konopiště a.s.	12 418 041,78	10 263 018,00	4 618 273,00	4 617 822,98
8	č. 1/2021	7211100079	INPROMA, spol. s r.o.	25 063 849,25	20 599 925,00	8 748 480,69	8 732 767,34
9	č. 1/2021	7211100151	AGRO PV 8 s.r.o.	21 136 162,63	17 467 903,00	6 861 485,92	6 861 485,92
10	č. 2/2021	7211200002	FVE Orlová I s.r.o.	127 849 969,72	103 961 132,00	41 999 100,00	41 999 100,00
11	č. 1/2022	7221100003	Impregnace Soběslav s.r.o.	24 362 946,46	20 134 666,50	6 578 506,89	6 578 506,89
12	č. 1/2022	7221100068	BULY ARÉNA – zájmové sdružení	18 531 645,00	18 531 645,00	6 861 485,92	6 859 980,86
Celkem				356 452 732,02	294 651 931,69	113 012 686,83	112 350 736,51

Zdroj: SFŽP.

Odhady alokací programů *Modernizačního fondu*

Program MdF	Programový dokument MdF (odhad 2021)		Revize programového dokumentu MdF (odhad 12/2023)		Odhad podle Zprávy o stavu MdF (9/2024)	
	[mil. Kč]	[%]	[mil. Kč]	[%]	[mil. Kč]	[%]
RES+	59 613,20	38,7	100 037,60	20,0	76 725,40	20,0
HEAT	40 050,20	26,0	100 037,60	20,0	76 725,40	20,0
ENERG						
z toho: <i>ENERG ETS</i>	20 487,20	13,3	80 030,10	16,0	61 380,30	16,0
<i>ENERGCom</i>	9 242,40	6,0	12 504,70	2,5	9 590,70	2,5
<i>ENERGov</i>	6 161,60	4,0	20 007,50	4,0	15 345,10	4,0
<i>HOUSEnerg</i>	0	0,0	71 026,70	14,2	54 475,00	14,2
TRANSPORT						
z toho: <i>TRANSCom</i>	5 391,40	3,5	7 502,80	1,5	5 754,40	1,5
<i>TRANSGov</i>	7 702,00	5,0	42 516,00	8,5	32 608,30	8,5
GREENGAS	0	0,0	15 005,60	3,0	11 508,80	3,0
SMARTNET						
z toho: <i>PUBGRID (LIGHTPUB)</i>	3 080,80	2,0	7 502,80	1,5	5 754,40	1,5
<i>ELEGRID</i>	0	0,0	20 007,50	4,0	15 345,10	4,0
KOMUNERG	2 310,60	1,5	14 005,30	2,8	10 741,60	2,8
I+	0	0,0	10 003,80	2,0	7 672,50	2,0
CELKEM	154 039,40	100	500 188,00	100	383 627,00	100

Zdroj: SFŽP, MŽP.

Přehled rozdělení emisních povolenek z MdF pro přijímající členské státy

Přijímající členský stát	Podíl státu na I. kategorii*	Počet EP podle čl. 10 odst. 1 3. pododstavec (2021–2030)	Podíl státu na II. kategorii**	Počet EP podle čl. 10 odst. 1 4. pododstavec (2024–2030)	Čl. 10 odst. 2	Čl. 10c	Celkový počet převedených EP podle čl. 10d odst. 4	Celkový počet EP MdF
Bulharsko	5,84	14 344 600	4,90	9 427 107	x	x	x	23 771 707
Česko	15,59	38 293 205	12,60	24 241 131	33 332 220	95 946 974	129 279 193	191 813 529
Estonsko	2,78	6 828 423	2,10	4 040 189	x	x	x	10 868 611
Řecko	x	x	10,10	19 431 383	x	x	x	19 431 383
Chorvatsko	3,14	7 712 679	2,30	4 424 968	x	5 146 608	5 146 608	17 284 256
Lotyšsko	1,44	3 537 025	1,00	1 923 899	x	x	x	5 460 924
Litva	2,57	6 312 607	1,90	3 655 409	x	7 486 240	7 486 240	17 454 255
Maďarsko	7,12	17 488 622	5,80	11 158 616	x	4 000 000	4 000 000	32 647 238
Polsko	43,41	106 626 556	34,20	65 797 356	x	x	x	172 423 912
Portugalsko	x	x	8,60	16 545 534	x	x	x	16 545 534
Rumunsko	11,98	29 426 080	9,70	18 661 823	70 305 049	73 312 923	143 617 972	191 705 876
Slovensko	6,13	15 056 917	4,80	9 234 717	1 535 009	28 603 091	30 138 100	54 429 734
Slovinsko	x	x	2,00	3 847 799	x	x	x	3 847 799
Celkem	100	245 626 714	100	192 389 931	x	x	319 668 113	757 684 758

Zdroj: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-funding-climate-action/modernisation-fund_en.

Vysvětlivky:

* Podíl na I. kategorii upravuje směrnice 2003/87/ES v části A přílohy IIb.

** Podíl na II. kategorii upravuje směrnice 2003/87/ES v části B přílohy IIb.

EP = emisní povolenka.

Přehled investic obhájených u EIB ke dni 30. 6. 2024

Program MdF	Rok	Potvrzený/doporučený investiční návrh	Typ investice ¹⁾	Typ (prioritní/neprioritní)	Výše schválené investice [EUR]
ENERG	2022	Scheme: Financial instrument for improving energy efficiency in business	Režim	Prioritní	100 000 000
Celkem ENERG					100 000 000
ENERG ETS	2021	Scheme (Part A1): Modernisation of energy production	Režim	Prioritní	85 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme: Modernisation of energy sources to natural gas with CHP	Režim	Prioritní	76 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme: Modernisation of energy sources to natural gas with CHP	Režim	Prioritní	38 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme: Improving energy efficiency in industrial production under the EU ETS.	Režim	Prioritní	700 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme (Part 2A): Modernisation of energy sources to biomass without CHP	Režim	Neprioritní	33 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme (Part 2C): Modernisation of energy sources to natural gas without CHP	Režim	Neprioritní	89 000 000
ENERG ETS	2022	Scheme – Modernization of natural gas energy sources without CHP	Režim	Neprioritní	18 000 000
ENERG ETS	2024	Investment: Modernisation of nitric acid production	Projekt	Prioritní	60 211 773
ENERG ETS	2024	Investment: New Polymerization Plant (NPP)	Rozsáhlý projekt	Prioritní	103 126 483
ENERG ETS	2024	Investment: ALFAGEN – Modernisation of the melting and casting technology	Rozsáhlý projekt	Prioritní	79 117 830
ENERG ETS	2023	Investment: Construction of OV VP4 media preheating	Projekt	Prioritní	4 648 807
Celkem ENERG ETS					1 286 104 893
ENERGov	2023	Scheme: Energy efficiency and energy savings in public buildings	Režim	Prioritní	300 000 000
ENERGov	2023	Scheme: Energy efficiency and energy savings in new buildings for public sector	Režim	Prioritní	150 000 000
Celkem ENERGov					450 000 000
HEAT	2021	Scheme: Modernization of energy sources	Režim	Prioritní	250 000 000
HEAT	2022	Scheme: Modernization of energy sources to natural gas with CHP	Režim	Prioritní	198 000 000
HEAT	2022	Scheme: Modernization of energy sources to biomass without CHP	Režim	Neprioritní	250 000 000
HEAT	2022	Scheme: Modernization of energy sources to natural gas without CHP	Režim	Neprioritní	120 000 000
HEAT	2023	Scheme: Energy efficiency and savings in modernisation and development of pipelines in the district heating and cooling (DHC)	Režim	Prioritní	350 000 000
HEAT	2023	Investment: Modernization of the ŠKO-ENERGO heating plant	Projekt	Prioritní	89 376 476
HEAT	2023	Investment: Modernization of “Brno-North” Heat Source for Brno City Heat Energy Supply System	Projekt	Prioritní	79 568 908
HEAT	2023	Investment: Modernization of WtE plant of the SAKO Brno to increase processing capacity and operational efficiency	Projekt	Prioritní	116 780 718
HEAT	2023	Investment: Construction of WtE facility in the Mělník power plant location	Projekt	Prioritní	249 946 208
HEAT	2023	Investment: Replacement of a coal block with a gas source (STAGE I) - Opatovice	Projekt	Prioritní	64 255 276
HEAT	2023	Investment: Waste to energy plant in Písek	Projekt	Prioritní	53 864 049
HEAT	2023	Investment: The Construction of a steam-gas cycle PPC1 at The UE Komořany	Projekt	Prioritní	57 784 105
HEAT	2023	Investment: Waste-to-Energy Facility EVO – Komořany, Most	Projekt	Prioritní	105 586 266
HEAT	2023	Investment: EGT-transition to low-emission heat and power generation - Stage 1	Projekt	Prioritní	307 762 161
HEAT	2023	Investment: The Construction of a steam-gas cycle PPC2 at The UE Komořany	Projekt	Prioritní	62 399 645
HEAT	2023	Investment: Replacement of a coal block with a gas source (STAGE II)	Projekt	Prioritní	47 848 099
HEAT	2023	Investment: EVO Planá - Energie z odpadu Tábořska / WtE Planá	Projekt	Prioritní	58 441 401

VĚSTNÍK NKÚ, KONTROLNÍ ZÁVĚRY

Program MdF	Rok	Potvrzený/doporučený investiční návrh	Typ investice ¹⁾	Typ (prioritní/neprioritní)	Výše schválené investice [EUR]
HEAT	2024	Investment: Reduction of CO2 emissions during heat production	Rozsáhlý projekt	Prioritní	124 526 841
HEAT	2024	Investment: Decarbonisation of the Karviná CHP Plant – part: Multi-fuel Boiler with Combined Heat and Power Generation and Gas-fired CHP Installation with Combined Heat and Power Generation	Rozsáhlý projekt	Prioritní	204 589 717
HEAT	2024	Investment: Modernisation of the Olomouc CHP Plant – Part: Multi-Fuel Boiler and Gas-fired CHP Unit	Rozsáhlý projekt	Prioritní	102 218 068
HEAT	2024	Investment: CV_PM 45 MW EPR, Pruněřov	Rozsáhlý projekt	Prioritní	72 539 137
Celkem HEAT					2 965 487 075
HOUSEnerg	2022	Scheme: Energy Efficiency and Energy Savings in houses and buildings for Residential Sector	Režim	Prioritní	1 200 000 000
HOUSEnerg	2022	Scheme: Renewable Modernisation of Energy Sources for Residential Sector	Režim	Neprioritní	1 000 000 000
Celkem HOUSEnerg					2 200 000 000
LIGHTPUB	2022	Scheme: Modernisation of public lighting	Režim	Prioritní	40 000 000
Celkem LIGHTPUB					40 000 000
RES+	2021	Scheme (Part A): Support for photovoltaic power plants with installed capacity up to 1 MW of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Režim	Prioritní	192 000 000
RES+	2021	Scheme (Part B): Support for photovoltaic power plants with installed capacity above 1 MW of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Režim	Prioritní	1 100 000 000
RES+	2022	Scheme: Municipal PV - small municipalities; priority investment of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Režim	Prioritní	100 000 000
RES+	2022	Scheme: Municipal PV – communal renewable energy; priority investment of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Režim	Prioritní	200 000 000
RES+	2024	Scheme: Installation of photovoltaic power plants in households of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Rozsáhlý režim	Prioritní	800 000 000
RES+	2024	Scheme: Aid for installation of photovoltaic power plants to address self-consumption of energy (in enterprises) of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	Rozsáhlý režim	Prioritní	500 000 000
Celkem RES+					2 892 000 000
TRANSGov	2024	Scheme: Modernisation of public transport – electric and H2 passenger trains	Rozsáhlý režim	Prioritní	615 085 029
TRANSGov	2024	Scheme: Modernisation of public transport – buses, trolley buses and tramways	Rozsáhlý režim	Prioritní	299 661 515
Celkem TRANSGov					914 746 544
CELKEM MdF					10 848 338 512

Zdroj: SFŽP, MŽP.

1) Typy investic: projekt, rozsáhlý projekt, režim, rozsáhlý režim.

Přehled průběžného čerpání prostředků z MdF a přehled zůstatků účtu SFŽP u ČNB ke dni 31. 12. 2023 a ke dni 30. 6. 2024

Program	Počet projektů s vydaným Rozhodnutím	Výše podpory vázané ve vydaných Rozhodnutích [Kč]	Počet projektů s uzavřeno u smlouvou	Výše podpory vázané v uzavřených smlouvách [Kč]	Počet projektů s proplaceno u podporou	Výše proplacené podpory [Kč]	Výše vratek [Kč]	Zůstatek na účtu vedeném u ČNB [Kč]
CELKEM ke dni 31. 12. 2023	113 035	59 192 792 484,50	398	10 168 017 910,34	109 164	19 240 863 803,94	143 928 717,36	65 588 596 884,16
HEAT	28	24 448 052 731,00	9	3 222 128 162,00	7	1 159 272 731,55		37 469 321 271,80
RES+	1 559	13 797 355 873,00	384	6 788 801 994,00	22	92 667 028,90		6 240 630 507,34
RES+ (NZÚ)	42 965	8 375 265 500,49			41 372	7 623 482 463,76	15 068 542,79	
ENERG ETS	17	1 789 787 209,00	5	157 087 754,34	1	1 714 320,00		7 403 832 364,75
ENERG								481 180 000,00
ENERGov	3	256 493 858,00						2 352 200 000,00
LIGHTPUB								246 160 000,00
HOUSEnerg	68 463	10 525 837 313,01			67 762	10 363 727 259,73	128 860 174,57	11 395 272 740,27
CELKEM ke dni 30. 6. 2024	173 881	88 782 215 782,70	754	15 188 097 377,03	158 501	32 769 053 604,69	365 958 210,39	72 790 363 289,27
HEAT	28	31 634 976 783,37	10	3 590 003 161,50	8	1 429 071 394,77	18,00	37 695 922 608,58
RES+	1 865	14 512 716 432,63	738	11 216 480 546,77	74	225 240 989,00	216 612,90	13 786 934 910,45
RES+ (NZÚ)	59 993	12 590 253 501,17			50 666	12 478 704 100,55	28 510 718,34	
ENERG ETS	23	9 201 464 710,28	6	381 613 668,76	4	41 612 017,99		9 106 590 872,62
ENERG								481 180 000,00
TRANSGov								248 200 000,00
ENERGov	7	823 103 536,01						2 352 200 000,00
LIGHTPUB								246 160 000,00
HOUSEnerg – půjčky	12	101 227 785,00			12	101 227 785,00		98 772 215,00
HOUSEnerg	111 953	19 918 473 034,24			107 737	18 493 197 317,38	337 230 861,15	8 774 402 682,62

Zdroj: SFŽP.

Přehled implementace programu RES+

Tabulka č. 1: Přehled očekávaných přínosů podle schválených investičních návrhů (schémat) pro program RES+

Investiční schéma RES+	Celková výše investic [mil. EUR]	Počet projektů	Nově instalovaná kapacita [MWp]	Nová kapacita akumulace [MWh]	Kapacita nových elektrolyzérů [Nm³/h]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]
Scheme (Part A): Support for photovoltaic power plants with installed capacity up to 1 MW	192	1 154	452,2	124,5		389,0
Scheme (Part B): Support for photovoltaic power plants with installed capacity above 1 MW	1 100	343	2 959,0	684,5		2 545,0
Scheme: Municipal PV – communal renewable energy priority investment of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	200		317,0	87,3	2 019,4	272,7
Scheme: Municipal PV - small municipalities priority investment of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	100		105,7	29,1	391,0	90,9
Scheme: Installation of photovoltaic power plants in households of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	800		980,8			843,5
Scheme: Aid for installation of photovoltaic power plants to address self-consumption of energy (in enterprises) of the “RES+” Programme (New renewable energy sources)	500		1 130,0			974,9
Celkem	2 892	1 497	5 944,7	925,4	2 410,4	5 116,0

Zdroj: SFŽP.

Tabulka č. 2: Přehled indikátorů za výzvy RES+ včetně počtu aktivních projektů a souhrnné výše dotace

Výzva RES+	Počet podpořených projektů	Dotace [Kč]	Nová instalovaná výrobní kapacita vodíku z OZE [Nm³/h]	Nová kapacita akumulace elektrické energie z OZE (kWh)	Nově instalovaný výkon OZE (kWp)	Snížení emisí CO ₂ [t CO ₂ /rok]	Snížení spotřeby primární energie z neobnovitelných zdrojů [MWh/rok]	Výroba energie z OZE [MWh/rok]	Výroba vodíku [Nm³/rok]
č. 1/2021	119	639 270 809,92		5 480,00	80 770,00	91 655,90	200 737,35	78 985,82	
č. 1/2022	465	2 682 417 877,43	313,00	56 547,51	285 864,94	242 357,37	713 172,08	281 188,72	2 135 876,10
č. 2/2021	57	3 214 837 239,61		40 660,00	532 250,00	529 251,05	1 307 615,46	504 165,64	
č. 2/2022	84	5 470 619 051,94		44 406,00	1 270 767,59	1 038 416,58	3 115 150,41	1 201 343,70	
č. 3/2022	1 032	1 906 027 923,73		32 683,54	49 677,30	39 213,06	114 688,72	47 765,52	
č. 4/2022	108	599 543 530,00		11 003,50	34 061,91	27 007,66	81 600,99	31 718,23	
Celkový součet	1 865	14 512 716 432,63	313,00	190 780,55	2 253 391,74	1 967 901,62	5 532 965,01	2 145 167,63	2 135 876,10

Zdroj: SFŽP.

Tabulka č. 3: Průběžné hodnocení plnění přínosu projektů do 1 MWp

Scheme (Part A): Support for photovoltaic power plants with installed capacity up to 1 MWp	Počet projektů	Nově instalovaný výkon OZE [MWp]	Nová kapacita akumulace [MWh]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]	Celková výše investic – zazávazkováno		Peněžní prostředky SFŽP přijaté od EIB	
					[mil. EUR]	[mil. Kč]	[mil. EUR]	[mil. Kč]
Očekávané přínosy podle schváleného investičního návrhu	1 154	452,2	124,5	389,0	192,0	4 923,8	97	2 450,04
Výzva RES+ č. 1/2021	119	80,8	5,5	91,7	x	639,3	x	x
Výzva RES+ č. 1/2022	465	285,9	56,5	242,4	x	2 682,4	x	x
Celkem výzvy RES+ č. 1/2021 a č. 1/2022	584	366,6	62,0	334,0	x	3 321,7	x	x
Plnění (podíl v %)	50,61	81,08	49,82	85,86	x	67,46 ¹⁾	50,52 ²⁾	49,76 ²⁾

Zdroj: SFŽP.

1) Podíl peněžních prostředků v Rozhodnutích (aktivní projekty) na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

2) Podíl peněžních prostředků SFŽP přijatých od EIB na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

Tabulka č. 4: Průběžné hodnocení plnění přínosu projektů nad 1 MWp

Scheme (Part B): Support for photovoltaic power plants with installed capacity above 1 MWp	Počet projektů	Nově instalovaný výkon OZE [MWp]	Nová kapacita akumulace [MWh]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]	Celková výše investic – zazávazkováno		Peněžní prostředky SFŽP přijaté od EIB	
					[mil. EUR]	[mil. Kč]	[mil. EUR]	[mil. Kč]
Očekávané přínosy podle schváleného investičního návrhu	343	2 959,0	684,5	2 545,0	1 100,0	28 209,5	313	7 814,34
Výzva RES+ č. 2/2021	57	532,3	40,7	529,3	x	3 214,8	x	x
Výzva RES+ č. 2/2022	84	1 270,8	44,4	1 038,4	x	5 470,6	x	x
Celkem výzvy RES+ č. 2/2021 a č. 2/2022	141	1 803,0	85,1	1 567,7	x	8 685,5	x	x
Plnění (podíl v %)	41,11	60,93	12,43	61,60	x	30,79 ¹⁾	28,45 ²⁾	27,70 ²⁾

Zdroj: SFŽP.

1) Podíl peněžních prostředků v Rozhodnutích (aktivní projekty) na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

2) Podíl peněžních prostředků SFŽP přijatých od EIB na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

Tabulka č. 5: Průběžné hodnocení plnění přínosu projektů v domácnostech (RES+ NZÚ)

Scheme: Installation of photovoltaic power plants in households of the "RES+" Programme (New renewable energy sources)	Nově instalovaná kapacita [MWp]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]	Celková výše investic – zázavazkováno		Peněžní prostředky SFŽP přijaté od EIB	
			[mil. EUR]	[mil. Kč]	[mil. EUR]	[mil. Kč]
Očekávané přínosy podle schváleného investičního návrhu	980,8	843,5	800,0	20 011,2	500	12 410
NZÚ	424,3	N/A	x	12 590,3	x	x
Plnění (podíl v %)	43,26	x	x	62,92 ¹⁾	62,50 ²⁾	62,02 ²⁾

Zdroj: SFŽP.

1) Podíl peněžních prostředků v Rozhodnutích (aktivní projekty) na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

2) Podíl peněžních prostředků SFŽP přijatých od EIB na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

Tabulka č. 6: Průběžné hodnocení plnění přínosu projektů obcí – komunitní energetika

Scheme: Municipal PV – communal renewable energy priority investment of the "RES+" Programme (New renewable energy sources)	Počet projektů	Nově instalovaný výkon OZE [MWp]	Nová kapacita akumulace [MWh]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]	Kapacita nových elektrolyzérů [Nm ³ /h]	Celková výše investic – zázavazkováno		Peněžní prostředky SFŽP přijaté od EIB	
						[mil. EUR]	[mil. Kč]	[mil. EUR]	[mil. Kč]
Očekávané přínosy podle schváleného investičního návrhu	N/A	317,0	87,3	272,7	2 019,4	200,0	4 913,0	100	2 461,60
Výzva RES+ č. 4/2022	108	34,1	11,0	27,0	0,0	x	599,5	x	x
Plnění (podíl v %)	x	10,74	12,60	9,90	0,00	x	12,20 ¹⁾	50,00 ²⁾	50,10 ²⁾

Zdroj: SFŽP.

1) Podíl peněžních prostředků v Rozhodnutích (aktivní projekty) na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

2) Podíl peněžních prostředků SFŽP přijatých od EIB na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

Tabulka č. 7: Průběžné hodnocení plnění přínosu projektů malých obcí (do 3 000 obyvatel)

Scheme: Municipal PV – small municipalities priority investment of the "RES+" Programme (New renewable energy sources)	Počet projektů	Nově instalovaný výkon OZE [MWp]	Nová kapacita akumulace [MWh]	Snížení CO ₂ [kt CO ₂ ekv]	Kapacita nových elektrolyzérů [Nm ³ /h]	Celková výše investic – zázavazkováno		Peněžní prostředky SFŽP přijaté od EIB	
						[mil. EUR]	[mil. Kč]	[mil. EUR]	[mil. Kč]
Očekávané přínosy podle schváleného investičního návrhu	N/A	105,7	29,1	90,9	391,0	100,0	2 456,5	50	1 230,80
Výzva RES+ č. 3/2022	1 032	49,7	32,7	39,2	0,0	x	1 906,0	x	x
Plnění (podíl v %)	x	47,00	112,30	43,14	0,00	x	77,59 ¹⁾	50,00 ²⁾	50,10 ²⁾

Zdroj: SFŽP.

1) Podíl peněžních prostředků v Rozhodnutích (aktivní projekty) na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

2) Podíl peněžních prostředků SFŽP přijatých od EIB na celkové výši investic schválených Evropskou investiční bankou.

Příloha č. 7

Porovnání instalovaného výkonu FVE ke dni 31. 12. 2022 v ČR a plánovaného nově instalovaného výkonu FVE ze čtyř kontrolovaných výzev RES+ ke dni 30. 6. 2024

Kraj	Instalovaný výkon FVE v ČR k 31. 12. 2022 [MWp]	Plánovaný nově instalovaný výkon FVE podpořených v kontrolovaných výzvách RES+ k 30. 6. 2024 [MWp]
Celkem ČR	2 100,4	2 169,7
Hlavní město Praha	21,9	18,6
Jihočeský kraj	242,6	57,8
Jihomoravský kraj	450,4	77,4
Karlovarský kraj	13,2	223,7
Kraj Vysočina	93,2	39,8
Královéhradecký kraj	94,7	43,1
Liberecký kraj	113,3	78,3
Moravskoslezský kraj	64,1	252,8
Olomoucký kraj	111,4	37,3
Pardubický kraj	97,2	35,8
Plzeňský kraj	212,3	128,4
Středočeský kraj	251,5	69,7
Ústecký kraj	173,4	1 088,9
Zlínský kraj	161,3	18,0

Zdroj: SFŽP, ERÚ.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/07

Peněžní prostředky vynakládané na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/07. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Kubíček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolováno bylo období od roku 2019 do roku 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od května 2024 do prosince 2024.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“);

Český úřad zeměměřický a katastrální, Praha (dále také „ČÚZK“);

Ústecký kraj, Ústí nad Labem.

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 19. května 2025,

schválilo usnesením č. 8/VII/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Systém digitálních technických map

Systém digitálních technických map je tvořen digitálními technickými mapami krajů (DTM) a digitální mapou veřejné správy (DMVS), která mj. propojuje katastrální mapy a ortofoto České republiky¹ pro potřeby uživatelů tohoto systému.

Digitální technické mapy krajů měly být od 1. 7. 2024² zdrojem úplných a spolehlivých informací o dopravní a technické infrastruktuře krajů (např. pozemní komunikace, vodovody, kanalizace, plynovody, elektrické a komunikační kabely atd.) a její poloze. Budování systému digitálních technických map v kontextu souvisejících událostí je zachyceno [zde](#)³.

ZÁKLADNÍ FAKTA

2,89 mld. Kč

Peněžní prostředky, které MPO poskytlo krajům na projekty digitálních technických map

247 mil. Kč

Peněžní prostředky vynaložené ČÚZK v rámci podpory digitalizace stavebního řízení na digitální mapu veřejné správy

1,68 mld. Kč

Peněžní prostředky alokované Ministerstvem průmyslu a obchodu v *Národním plánu obnovy* na navazující projekty digitálních technických map krajů

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Přes 50 %

Informace o infrastruktuře v DTM nebyly úplné.

Přes 50 % vlastníků infrastruktury identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním nezařadilo do DTM zákonem požadované údaje.

Přes 50 %

Informace o infrastruktuře v DTM nebyly spolehlivé.

Přes 50 % objektů kontrolovaného vzorku technické infrastruktury získaného u Ústeckého kraje mělo neznámou nebo nevyhovující přesnost polohy.

¹ Georeferencované bezešvé ortofotografické zobrazení území České republiky vzniklé na základě leteckých měřických snímků.

² Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ukládá krajským úřadům s účinností od 1. 7. 2024 povinnost vést DTM.

³ Viz <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=14748>.

I. Shrnutí a vyhodnocení

U MPO byly kontrole podrobeny poskytnuté peněžní prostředky a u ČÚZK a Ústeckého kraje peněžní prostředky vynaložené na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů; u realizovaných výdajů posoudil NKÚ hospodárnost, účelnost a soulad s právními předpisy.

Na vytvoření DTM poskytlo MPO z operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020* (dále také „OP PIK“) třinácti⁴ krajům dotaci ve výši 2,89 mld. Kč, a to v rámci výzvy III. *Vznik a rozvoj digitálních technických map krajů* (dále také „výzva III.“). Kraje dotaci využily na pořízení údajů pro 13 digitálních technických map krajů a vytvoření 12⁵ informačních systémů sloužících pro jejich správu a provoz.

ČÚZK vynaložil peněžní prostředky ve výši 246,65 mil. Kč, z toho 227,31 mil. Kč z IROP⁶, kterým zastřešil krajské digitální technické mapy centrálním řešením digitální mapy veřejné správy. Přehled výdajů na systém digitálních technických map je uveden v **příloze č. 1** kontrolního závěru.

Údaje v DTM nejsou úplné a spolehlivé, což značně omezuje jejich přínos a využitelnost. V DTM nejsou zaneseny údaje od více než poloviny vlastníků identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním a zároveň většina kontrolovaných údajů DTM nedosahuje dostatečné třídy přesnosti.

NKÚ tak vyhodnotil, že peněžní prostředky ve výši 3,14 mld. Kč byly na systém digitálních technických map vynaloženy se sníženou účelností (z toho 2,89 mld. Kč tvořily výdaje na DTM a 246,65 mil. Kč výdaje na DMVS).

Systém digitálních technických map je v natolik rozpracovaném stavu, že si v následujících letech vyžádá, aby vlastníci dopravní a technické infrastruktury vynaložili další peněžní prostředky v řádu jednotek miliard korun, a to zejména na pořízení nových a zpřesnění stávajících údajů.

Celkové vyhodnocení vychází z následujících skutečností:

- a) Přes 50 % vlastníků dopravní a technické infrastruktury identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním se nezaregistrovalo do informačního systému digitální mapy veřejné správy, a proto nebyly údaje o jejich dopravní a technické infrastruktuře (dále také „DTI“) v systému digitálních technických map vedeny. Tito vlastníci tak nesplnili své povinnosti stanovené zákonem č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením (dále také „ZOZ“).
- b) Více než 50 % objektů z kontrolovaného vzorku technické infrastruktury digitální technické mapy Ústeckého kraje neobsahovalo spolehlivé informace o poloze, když jejich přesnost

⁴ Hlavní město Praha nebylo příjemcem podpory poskytnuté MPO.

⁵ Plzeňský kraj nevytvářel vlastní informační systém z podpory poskytnuté MPO.

⁶ *Integrovaný regionální operační program 2014–2020* (dále také „IROP“).

nebyla známa nebo nebyla vyhovující⁷. NKÚ tak vyhodnotil, že peněžní prostředky na pořízení informačního systému DTM Ústeckého kraje v celkové částce 17,33 mil. Kč byly z důvodu nespolehlivosti údajů vynaloženy se sníženou účelností. Ústecký kraj jako příjemce dotace neměl z důvodu nastavení podmínek poskytnutí podpory a právního ukotvení DTM možnost se snížení účelnosti účinně bránit.

- c) Spolehlivost údajů v DTM zásadně ovlivňovaly nepřesné/chybějící údaje subjektů, které nebyly v podřízenosti jednotlivých krajů. Jednalo se o tisíce soukromých subjektů, které jsou vlastníky technické infrastruktury.
- d) NKÚ na vzorku údajů o technické infrastruktuře zjistil, že vlastník údajů v DTM je oprávněn na základě subjektivního posouzení rozhodnout, zda označí údaje jako veřejné, nebo neveřejné (např. kanalizace).
- e) Výše uvedené nedostatky značně limitují možný přínos systému DTM, a to i pro zavádění digitální infrastruktury založené na sítích s velmi vysokou kapacitou. Využitelnost údajů DTM je tak značně omezená.
- f) Za účelem dokončení digitálních technických map vyhlásilo MPO výzvu V. s alokací 1,68 mld. Kč. NKÚ u této podpory zjistil riziko dvojího financování. V souvislosti s identifikovanými nedostatky zároveň upozorňuje, že ani tato dodatečná podpora ze zdrojů *Národního plánu obnovy* nemusí stačit k dosažení stavu, který lze považovat za dokončení systému digitálních technických map.

NKÚ na základě výsledků kontroly doporučuje přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků spočívající:

- v zajištění registrace subjektů a vkládání spolehlivých a úplných údajů o dopravní a technické infrastruktuře do systému digitálních technických map;
- v určení pravidel pro sjednocení přístupu vlastníků k označování údajů o technické infrastruktuře v DTM (veřejné/neveřejné údaje).

II. Informace o kontrolované oblasti

Digitální technické mapy krajů jsou primárně zdrojem údajů o DTI, jako jsou např. vodovody, kanalizace, plynovody, elektrické a komunikační kabely atd., a údajů o základní prostorové situaci⁸. Digitální technická mapa kraje je zdrojem informací, které slouží zejména pro účely územního plánování, přípravy, umístování, povolování a provádění staveb, poskytování informací o životním prostředí podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním

⁷ NKÚ v rámci kontroly považuje za spolehlivé takové údaje o poloze a výšce, jejichž přesnost dosahuje minimálně třídy přesnosti 3 (nebo lepší) dle vyhlášky č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje.

⁸ Jedná se o objekty, které jsou klíčové pro popis základního uspořádání prostoru v daném území.

prostředí, a poskytování údajů o fyzické infrastruktuře podle zákona č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů. Tyto údaje jsou vedeny v informačních systémech DTM (dále také „IS DTM“). Povinnost vést DTM ukládá krajským úřadům s účinností od 1. 7. 2024 ZOZ⁹. Krajské úřady jsou na základě ZOZ v rámci výkonu státní správy v přenesené působnosti správci DTM.

Digitální mapa veřejné správy je vedena v samostatném informačním systému, který centrálně zobrazuje a předává údaje o DTI z jednotlivých IS DTM. Informační systém digitální mapy veřejné správy (dále také „IS DMVS“), jehož správcem je ČÚZK, také zajišťuje vkládání údajů do DTM. ČÚZK vede od 1. 7. 2024 v tomto IS DMVS seznam vlastníků, provozovatelů a správců DTI a editorů DTM.

Údaje do digitální technické mapy kraje zapisuje editor. Editor odpovídá za správnost, úplnost a aktuálnost zapisovaných údajů, a to v rámci charakteristik přesnosti stanovených prováděcím předpisem. Editorem údajů podle ustanovení § 4b odst. 4 písm. a) ZOZ je vlastník technické a dopravní infrastruktury; tuto povinnost za něj může splnit provozovatel nebo správce technické a dopravní infrastruktury. Editorem údajů podle § 4b odst. 4 písm. b) ZOZ je správce digitální technické mapy kraje. Editor může na základě písemné dohody zajistit plnění své editorské povinnosti prostřednictvím jiné osoby; tím není dotčena odpovědnost editora za správnost, úplnost a aktuálnost zapisovaných údajů.

ČÚZK vynaložil na vznik, provoz a rozvoj DMVS peněžní prostředky poskytnuté Ministerstvem pro místní rozvoj (dále také „MMR“) v rámci 94. výzvy IROP nazvané *Digitalizace stavebního řízení*. Cílem bylo vytvořit nový informační systém portálového typu, který by zastřešil všechny IS DTM a byl by především prostředkem pro přístup uživatelů a dalších informačních systémů k údajům obsaženým v DTM. Současně mělo dojít k aktualizaci ortofota České republiky.

Na pořízení digitálních technických map krajů poskytlo MPO peněžní prostředky z operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020*. OP PIK měl ve shodě s *Národním programem reforem ČR 2014*¹⁰ přispět k vybraným prioritám, přičemž pro oblast „digitální infrastruktura“ byla identifikována potřeba rozvoje vysokorychlostních přístupových sítí¹¹ k internetu. Digitální technické mapy doplnilo MPO do programového dokumentu OP PIK jako podporovanou aktivitu až v říjnu 2019, a to do prioritní osy 4 *Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií*, konkrétně do jejího

⁹ Změna provedena zákonem č. 47/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

¹⁰ *Národní program reforem České republiky 2014* schválila vláda ČR v dubnu 2014, byl rámcově koncipován na celé období do roku 2020 a každoročně byl aktualizován v rámci tzv. evropského semestru. V uvedeném období reflektoval cíle strategie *Evropa 2020*, dosažený pokrok v ČR, vývoj priorit vlády a v neposlední řadě i legislativu EU (např. směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU ze dne 15. května 2014, o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací).

¹¹ Vysokorychlostní síť je ve smyslu zákona č. 194/2017 Sb. vymezena pouze rychlostí, nikoliv použitou technologií. O vysokorychlostní síti hovoříme, pokud umožňuje poskytovat služby připojení o rychlosti nejméně 30 Mb/s.

specifického cíle 4.1 *Zvětšit pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu* (dále také „SC 4.1“).

V listopadu 2025 vstoupí v účinnost převážná část nařízení EU známého pod zkratkou GIA (Gigabit Infrastructure Act)¹², které zavádí politiku k urychlení a zjednodušení budování pevných a bezdrátových sítí s velmi vysokou kapacitou a snížení nákladů na ně v celé Unii, včetně řádného plánování, posílené koordinace a zpřístupnění informací o georeferencovaném umístění dotčených prvků fyzické infrastruktury.

MPO v dubnu 2023 vyhlásilo v programu *Národní plán obnovy* v komponentě 1.3 *Digitální vysokokapacitní síť* výzvu V. s alokací cca 1,68 mld. Kč. *Cílem výzvy je dokončení digitalizace objektů digitálních technických map, které umožňují přístup k přesným informacím o objektech základní prostorové situace a o poloze a technických specifikacích fyzické infrastruktury veřejných a soukromých subjektů.* Projekty nebyly s ohledem na svou počáteční fázi zahrnuty do kontrolovaného vzorku.

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontrolní akce byly peněžní prostředky vynakládané příjemci dotací v souvislosti se vznikem a rozvojem digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů zajišťujících získávání, shromažďování a poskytování údajů na základě zvláštních právních předpisů. Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybraní příjemci dotací vynakládali peněžní prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrolováno bylo období od 1. 1. 2019 do 30. 9. 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly. Kontrola NKÚ se dále zaměřila na systémové úrovni na peněžní prostředky ve výši 2,89 mld. Kč poskytnuté Ministerstvem průmyslu a obchodu v rámci výzvy III. OP PIK na vznik a rozvoj digitálních technických map krajů.

U kontrolované osoby Ústecký kraj byly kontrole NKÚ podrobeny peněžní prostředky ve výši 232,64 mil. Kč vynaložené na pořízení údajů pro DTM a informačního systému digitální technické mapy Ústeckého kraje.

Kontrola NKÚ se dále zaměřila na peněžní prostředky vynaložené Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním ve výši 246,65 mil. Kč na digitální mapu veřejné správy včetně pořízení nového IS DMVS. Objem peněžních prostředků ve výši 227,31 mil. Kč poskytlo MMR v rámci 94. výzvy IROP *Digitalizace stavebního řízení*.

Při posuzování účelnosti vycházel NKÚ z ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb.¹³ Účelností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Pro účely kontroly bylo u MPO na systémové úrovni,

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1309 ze dne 29. dubna 2024, o opatřeních ke snížení nákladů na budování gigabitových sítí elektronických komunikací, o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení směrnice 2014/61/EU (nařízení o gigabitové infrastruktuře). Nařízení odkazuje na definice uvedené ve směrnici (EU) 2018/1972, mj. i na pojem „sít s velmi vysokou kapacitou“.

¹³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

tj. v rámci budování systému digitálních technických map, posuzováno dosažení cílů výzvy III. SC 4.1, tj. zda výzva III. vedla k naplnění cílů podpory vysokorychlostního internetu z OP PIK a dále také k úplnosti a spolehlivosti údajů v DTM. NKÚ ve vztahu k naplnění výzvy III. v oblasti digitálních technických map krajů považuje za spolehlivé takové údaje o poloze a výšce, jejichž přesnost dosahuje minimálně třídy přesnosti 3 (a lepší) dle vyhlášky č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje (dále také „Vyhláška“).

Na projektové úrovni byla u kontrolovaných osob Ústecký kraj a ČÚZK posuzována účelnost z hlediska splnění požadavků vyplývajících ze studie proveditelnosti jednotlivých projektů, a to včetně úplnosti a spolehlivosti údajů v DTM a zobrazovaných v DMVS. Spolehlivost a úplnost údajů jsou předpoklady pro naplnění přínosů systému digitálních technických map. Celková kvalita vzorku údajů v DTM Ústeckého kraje převážně závisí na údajích od jiných editorů, které jsou však výrazně méně kvalitní než údaje pořízené Ústeckým krajem. Hodnocení těchto údajů nevstupuje do vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti peněžních prostředků vynaložených na pořízení údajů DTM v rámci projektu, neboť tyto údaje nebyly pořízeny s využitím dotační podpory.

Při posuzování hospodárnosti vycházel NKÚ z ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb. Hospodárností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí plnění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Hospodárnost byla u kontrolované osoby Ústecký kraj a u ČÚZK posuzována ve vztahu k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností. NKÚ dále kontroloval peněžní prostředky vynaložené příjemcem dotace Ústecký kraj na pořízení údajů do nově vzniklého informačního systému DTM.

Soulad s právními předpisy prověřoval NKÚ u kontrolovaných osob ČÚZK a Ústecký kraj zejm. ve vztahu k naplnění požadavků ZOZ. Na úrovni kontrolovaného vzorku (Ústecký kraj) byl kontrole souladu s právními předpisy podroben projekt na DTM Ústeckého kraje ve vztahu k naplnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Peněžní prostředky jsou uváděny včetně DPH, není-li uvedeno jinak.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Vznik systému digitálních technických map

- 4.1 Vznik systému digitálních technických map byl financován z prostředků kapitoly státního rozpočtu 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu*, resp. z OP PIK, a rovněž z kapitoly státního rozpočtu 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj*, resp. z IROP. Z OP PIK byl financován vznik DTM na úrovni jednotlivých krajů. Z IROP financoval ČÚZK vznik DMVS zastřešující DTM.
- 4.2 Vybudování DTM nebylo původně součástí podporovaných projektů a aktivit OP PIK. MPO doplnilo vybudování DTM jako podporovanou aktivitu do SC 4.1 OP PIK až v průběhu října 2019, přičemž DTM měly významně přispět k vybudování vysokorychlostního internetu. K měření plnění stanovených cílů stanovil programový dokument OP PIK hlavní výstupový indikátor „*míra pokrytí sítí nové generace (NGA)*“¹⁴. V rámci SC 4.1 OP PIK na vysokorychlostní internet vypsalo MPO celkem 5 výzev; podpořené projekty získaly dohromady dotaci ve výši 4,72 mld. Kč¹⁵.
- 4.3 MPO vyhlásilo v dubnu 2020 výzvu III. programu podpory *Vysokorychlostní internet* na vybudování a rozvoj digitálních technických map krajů s alokací 2 mld. Kč. V červenci 2021 rozhodlo o navýšení této alokace na 2,46 mld. Kč. V rámci výzvy III. bylo podpořeno celkem 13 krajských projektů DTM s celkovými způsobilými výdaji (po schválení změn projektů) ve výši 2,89 mld. Kč.
- 4.4 ČÚZK vynaložil peněžní prostředky ve výši 246,65 mil. Kč za celý projekt DMVS. Celkové způsobilé výdaje projektu v rámci 94. výzvy IROP *Digitalizace stavebního řízení* byly 227,31 mil. Kč (pořízení údajů 192,31 mil. Kč a IS DMVS 35,00 mil. Kč).

Indikátory stanovené Ministerstvem průmyslu a obchodu neumožňují sledovat a vyhodnotit přínosy projektů DTM

- 4.5 MPO ve výzvě III. vyhlášené v rámci podpory vysokorychlostního internetu stanovilo interní monitorovací indikátor „*počet pořízených digitálních technických map*“, který ale nemá přímou vazbu na hodnocení prostředků vynaložených na zlepšení přístupu k vysokorychlostnímu internetu.
- 4.6 Mezi indikátory stanovené v programovém dokumentu OP PIK patřil mj. indikátor výstupu „*počet domácností, které mají nově přístup k širokopásmovým sítím s přenosovou rychlostí nejméně 30 Mb/s*“. Původní plánovaná hodnota 500 000 domácností byla změnami programového dokumentu OP PIK snížena na 24 320 domácností. Indikátor „*počet domácností, které mají nově přístup k širokopásmovým*

¹⁴ V programovém dokumentu OP PIK je uveden v tabulce 2 ve sloupci *Společné a specifické programové ukazatele výsledků, pro které byl stanoven cíl*.

¹⁵ *Vysokorychlostní internet* – výzva I., poskytnutá podpora v Kč – 0. *Vysokorychlostní internet* – výzva II., poskytnutá podpora v Kč – 738,02 mil. Kč. *Vysokorychlostní internet* – výzva III. *Vznik a rozvoj digitálních technických map krajů*, poskytnutá podpora v Kč – 2,87 mld. Kč. *Vysokorychlostní internet* – výzva III. *Vznik a rozvoj digitálních technických map veřejnoprávních subjektů*, poskytnutá podpora v Kč – 778,23 mil. Kč. *Vysokorychlostní internet* – výzva IV., poskytnutá podpora v Kč – 318,48 mil. Kč.

sítím s přenosovou rychlostí nejméně 30 Mb/s“ zůstal přesto nenaplněn. MPO vykázalo u tohoto indikátoru hodnotu 20 021 domácností. DTM tak v kontrolovaném období nepříspěly k plnění cílů podpory vysokorychlostního internetu z OP PIK, v jehož rámci byly financovány.

- 4.7 MPO ani v rozhodnutích o poskytnutí dotace nestanovilo projektům DTM hlavní indikátory uvedené v programovém dokumentu OP PIK. MPO tím, že v rámci výzvy III. zvolilo pouze výše uvedený interní monitorovací indikátor a nepožadovalo, aby příjemci v projektech podpořených v rámci této výzvy sledovali stanovené hlavní indikátory uvedené v programovém dokumentu OP PIK, nepostupovalo v souladu se *Zásadami tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020*, které jsou přílohou *Metodiky řízení programů v programovém období 2014–2020*.
- 4.8 MPO nesledovalo a nevyhodnocovalo plnění cíle zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací. Plnění SC 4.1 OP PIK nevyhodnotilo MPO ani jiným způsobem a zároveň nesledovalo kvalitu údajů (spolehlivost a úplnost) vedených v DTM.

Podpora systému digitálních technických map ve vztahu k digitálnímu stavebnímu řízení

- 4.9 Vzhledem k technologickému a tzv. legislativnímu bypassu¹⁶ digitálního stavebního řízení má dle veřejně dostupných informací¹⁷ dojít k faktické integraci IS DMVS do informačního systému stavební správy, a tedy k dosažení zamýšlených přínosů pro klienty veřejné správy, tj. v tomto případě stavebníky (rozumí se osoby žádající ve stavebním řízení o povolení stavby), nejdříve k 1. 1. 2028. Očekávaného přínosu může být dosaženo nejdříve 3,5 roku po spuštění IS DMVS do ostrého provozu.
- 4.10 Stavebník při opatřování podkladů k žádosti o povolení záměru nemá vždy k dispozici informace o všech vlastních DTI¹⁸, protože DTM neobsahují úplné a spolehlivé informace.
- 4.11 NKÚ vyhodnotil, že peněžní prostředky na IS DMVS byly ČÚZK vynaloženy se sníženou účelností, byť ČÚZK tento stav nezapříčinil. Důvodem je skutečnost, že údaje poskytované informačním systémem DMVS, které tento informační systém čerpá z krajských DTM, mohou být v rámci nedigitalizovaného stavebního řízení využívány v minimálním rozsahu.

¹⁶ Poslední novela stavebního zákona, která umožnila stavebním úřadům práci v nových i původních systémech stavebního řízení zpětně k 1. 7. 2024.

¹⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 16. října 2024 č. 732, o navazujících krocích ve věci zajištění funkčnosti a efektivity digitalizace stavebního řízení, a usnesení vlády České republiky ze dne 23. října 2024 č. 753, k návrhu poslance Martina Kupky a dalších, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 832).

¹⁸ Pokud při stavební činnosti dojde ze strany stavebníka k poškození DTI, vlastník DTI nemůže po stavebníkovi nebo jiném subjektu spravedlivě požadovat nápravu nebo jinou formu kompenzace, pokud vlastníci nesplnili svou zákonnou povinnost plynoucí ze ZOZ a příslušné údaje o DTI nevložili do DTM. Je tedy v zájmu každého vlastníka DTI, aby požadované údaje o své DTI zadal do IS DMVS.

Přínos IS DMVS k zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací je zanedbatelný

- 4.12 NKÚ vyhodnotil, že IS DMVS poskytuje údaje pouze o prvcích pevných sítí elektronických komunikací. IS DMVS neposkytuje údaje, které by umožnily určit, zda se jedná, nebo nejedná o vysokorychlostní síť elektronické komunikace.
- 4.13 Jedním ze základních charakteristických údajů souvisejících se zaváděním vysokorychlostních sítí elektronických komunikací je údaj o rychlosti, který identifikuje vysokorychlostní síť elektronické komunikace. Vzhledem k tomu, že IS DMVS neuvádí údaj o rychlosti sítě elektronických komunikací ani další potřebné technické parametry, lze údaje získané z IS DMVS pro účely zavádění a využívání vysokorychlostních sítí a služeb poskytovatelů elektronické komunikace využít velmi omezeně, a to pouze v souvislosti s výskytem fyzické infrastruktury či kabelů elektronické komunikace jako takových.

Údaje v digitálních technických mapách krajů jsou neúplné a nespolehlivé a vyžadují vynaložení dalších peněžních prostředků

- 4.14 MPO nemělo v době kontroly přehled o tom, zda DTM obsahují úplné a spolehlivé informace. Kontrolu kvality údajů měli provádět příjemci dotace, nicméně žádné informace o výsledcích těchto kontrol MPO nedoložilo a vlastní kontrolu rovněž neprovedlo. Do doby ukončení kontroly Nejvyššího kontrolního úřadu nezahájilo MPO žádnou kontrolu na místě týkající se projektů podpořených v rámci výzvy III.
- 4.15 U údajů o technické infrastruktuře v DTM Ústeckého kraje činil podíl údajů pořízených krajem pouze cca 4 %. Kvalitu mapy tedy zásadně ovlivňují data jiných editorů, než je kraj. Krajská data dosahují Vyhláškou požadované třídy přesnosti u parametru „poloha“ v 91 %, data jiných editorů pouze v 45 %. U parametru „výška“ je rozdíl v kvalitě dat ještě větší, u Ústeckého kraje dosahuje požadované třídy přesnosti také 91 % dat, u jiných editorů pouze 38 % dat.
- 4.16 Údaje v DTM Ústeckého kraje, které jsou editovány Ústeckým krajem, byly spolehlivé a dosahovaly ve všech sledovaných parametrech vyšší kvality než údaje, které kraj needituje. Ústecký kraj v rámci projektu digitální technické mapy Ústeckého kraje vynaložil peněžní prostředky ve výši 232,64 mil. Kč.
- 4.17 Nízká kvalita údajů jiných editorů v DTM Ústeckého kraje významně snižuje celkovou spolehlivost údajů předmětné DTM. V případě DTM Ústeckého kraje je na systémové úrovni účelnost vynaložených peněžních prostředků na pořízení IS DTM v celkové částce 17,33 mil. Kč negativně ovlivněna a lze ji v rámci kontrolovaného období posoudit jako sníženou.
- 4.18 Na vzorku údajů šesti obcí (sadu poskytl ČÚZK) zjistil NKÚ nedostatek spočívající ve znění Vyhlášky. Jedná se o to, že editor údajů v digitální technické mapě může na základě subjektivního posouzení a bez dalšího odůvodnění rozhodnout, zda označí údaje jako veřejné, nebo neveřejné. Tím dochází k nekonzistentnímu zobrazení údajů

o DTI v IS DMVS. Tento nedostatek zároveň znamená riziko omezení využívání veřejných údajů.

- 4.19 NKÚ vyhodnotil, že ČÚZK splnil své zákonné povinnosti: vyzval jednotlivé vlastníky, provozovatele a správce DTI k registraci do seznamu vlastníků, provozovatelů a správců DTI a tento seznam řádně vedl. Na základě předložených dokladů nicméně NKÚ zjistil, že k 5. 12. 2024 se neregistrovala více než polovina subjektů identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním.
- 4.20 V důsledku toho nebyly údaje o dopravní a technické infrastruktuře neregistrovaných subjektů vedeny v systému digitálních technických map. Tyto subjekty tak nesplnily své povinnosti stanovené v § 4b odst. 7 ZOZ.
- 4.21 Právní předpisy za nesplnění povinností vyplývajících z § 4b odst. 7 ZOZ neukládají žádné sankce, a proto musí ČÚZK spoléhat zejména na ochotu vlastníků DTI přistoupit k registraci. V IS DMVS nemusí být registrováni všichni vlastníci DTI, proto do ukončení kontroly nebylo možné stanovit spolehlivý zdroj pro seznam všech skutečných vlastníků, provozovatelů a správců DTI.
- 4.22 Vzhledem k tomu, že v IS DMVS nejsou registrováni všichni vlastníci, provozovatelé a správci DTI, NKÚ vyhodnotil, že IS DMVS neposkytuje úplné údaje o DTI České republiky. Peněžní prostředky vynaložené na systém digitálních technických map hodnotí NKÚ jako výdaje se sníženou účelností. NKÚ dále upozorňuje, že očekávané přínosy systému digitálních technických map nelze považovat za dosažené.

V rámci systému digitálních technických map vzniklo 12 informačních systémů DTM s podobnou funkcionalitou a plnících stejný účel

- 4.23 Z OP PIK nebylo možno financovat celostátní řešení DTM (dle podmínek nastavení dotace nemohlo být žadatelem hlavní město Praha). V rámci výzvy III. nastavilo MPO podmínky tak, že umožňovaly každému kraji financovat v projektu DTM vznik samostatného IS DTM, a to až do výše 20 mil. Kč bez DPH. K červnu 2024 již kraje vykázaly spuštění všech IS DTM, přičemž na jejich vznik (vývoj softwarového díla, licence) vynaložily dle dokumentace v MS2014+ celkem 194,73 mil. Kč.
- 4.24 NKÚ na základě technické specifikace smluv o dílo dále zjistil, že šestice krajů, která realizovala DTM v rámci jedné společné veřejné zakázky, zaplatila za vývoj jednoho řešení IS DTM (šest instalací, které se lišily ve volitelné části) celkem 87,74 mil. Kč bez DPH (průměrná částka za instalaci činila 14,62 mil. Kč). Kraje, které vyvíjely IS DTM samostatně, zaplatily průměrně za instalaci 17,83 mil. Kč bez DPH.
- 4.25 Dle licenčních ujednání uzavřených smluv jsou informační systémy pro jednotlivé kraje navrženy tak, že opravňují objednatele k užití softwarového díla pro neomezený počet přístupů k provozovanému a spravovanému informačnímu systému. Zároveň vzniklé informační systémy vycházejí ze stejné technické specifikace a slouží k plnění téhož účelu. MPO nastavením dotačního titulu umožnilo, že v ČR vzniklo na úrovni jednotlivých krajů 12 informačních systémů, které neomezují počet uživatelů

(v některých případech ani územně), mají obdobné funkcionality a slouží stejnému účelu, jímž je zabezpečení plnění povinností krajů dle ZOZ.

- 4.26 V rámci projektu *Vybudování informačního systému digitální mapy veřejné správy a rozvoj informačního systému zeměměřictví pro potřeby DMVS ČR* uhradil ČÚZK do 31. 8. 2024 za IS DMVS celkem 42,96 mil. Kč a za jeho provoz a rozvoj 18,13 mil. Kč.
- 4.27 NKÚ ověřil na *Portálu DMVS* dostupnost centrálních služeb a uživatelských rozhraní k datu 6. 9. 2024. V souvislosti s vynaložením peněžních prostředků kontrola NKÚ vyhodnotila, že podmínky podpory z IROP byly při pořizování IS DMVS dodrženy. Z pohledu naplnění cílů IS DMVS lze konstatovat, že prostředky byly vynaloženy účelně.

Navazující podpora digitálních technických map krajů z Národního plánu obnovy může vést k riziku dvojího financování

- 4.28 MPO vyhlásilo v rámci *Národního plánu obnovy* dne 21. 4. 2023 výzvu V. *Digitální vysokokapacitní síť*. Dne 26. 6. 2024 rozhodlo o navýšení alokace této výzvy o 284 mil. Kč na celkových 1,68 mld. Kč. Výzva V. byla vyhlášena ze specifického cíle 1.3.1 *Zlepšení prostředí pro budování sítí elektronických komunikací*, a to na aktivitu *Rozvoj digitálních technických map*. Aktivita *Dokončení digitalizace objektů digitálních technických map* navazuje na vybudování DTM z prostředků OP PIK. Pomocí této výzvy (V.) má být digitalizováno nejméně 161 000 ha objektů základní prostorové situace a 55 000 km sítí dopravní a technické infrastruktury; k 30. 9. 2024 bylo Ministerstvem průmyslu a obchodu doporučeno k financování celkem 15 projektů s celkovými způsobilými výdaji ve výši 1,45 mld. Kč.
- 4.29 Příjemci, kteří v rámci OP PIK vynakládali peněžní prostředky na konsolidaci údajů, mohou žádat se souhlasem MPO o podporu z V. výzvy na nové mapování stejných ploch, pokud se na těchto plochách nevyskytují prvky zdigitalizované s pomocí OP PIK. MPO však nemá přehled o tom, které plochy byly skutečně s podporou OP PIK zdigitalizovány. Zatímco 9 krajů (Jihočeský, Jihomoravský, Královéhradecký, Liberecký, Olomoucký, Plzeňský, Středočeský, Zlínský a Kraj Vysočina) započítalo i dříve získané a konsolidované údaje do ukazatele „*skutečně zdigitalizované hektary*“, 4 kraje (Karlovarský, Moravskoslezský, Pardubický a Ústecký) vykázaly v tomto ukazateli pouze údaje získané nově v rámci výzvy III.
- 4.30 Existuje riziko, že poskytováním prostředků na mapování již jednou digitalizovaných ploch dojde k porušení zásady vyloučení dvojího financování. MPO na předmětná rizika reaguje různými opatřeními, nicméně jejich účinnost nemohla být s ohledem na aktuální stav podpory z *Národního plánu obnovy* do ukončení kontroly vyhodnocena.

Seznam zkratek

ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DMVS	Digitální mapa veřejné správy
DPH	Daň z přidané hodnoty
DTI	Dopravní a technická infrastruktura
DTM	Digitální technická mapa kraje
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program 2014–2020</i>
IS DTM	Informační systém digitální technické mapy kraje
IS DMVS	Informační systém digitální mapy veřejné správy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS2014+	Monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP PIK	Operační program <i>Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020</i>
SC 4.1	Specifický cíl 4.1 (OP PIK)
Vyhláška	Vyhláška č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje
Výzva III.	Výzva III. <i>Vznik a rozvoj digitálních technických map krajů</i> (OP PIK)
ZOZ	Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením

Příloha č. 1

Tabulka č. 1: Přehled peněžních prostředků na projekty DTM podpořené z OP PIK (v Kč)

Číslo	Kraj	Celkové způsobilé výdaje na pořízení údajů a IS DTM ¹	Výdaje na IS DTM i s nezpůsobilými výdaji ²
1.	Jihočeský kraj (K6) ³	233 792 841	17 998 595
2.	Jihomoravský kraj	234 942 185	18 295 200
3.	Karlovarský kraj	201 456 500	19 674 600
4.	Královéhradecký kraj (K6)	219 492 805	17 622 890
5.	Liberecký kraj	156 488 820	19 214 800
6.	Moravskoslezský kraj (K6)	234 881 117	17 455 910
7.	Olomoucký kraj	231 990 396	20 000 000
8.	Pardubický kraj (K6)	228 958 228	17 748 125
9.	Plzeňský kraj	235 000 000	–
10.	Středočeský kraj	235 294 118	33 771 076 ⁴
11.	Ústecký kraj ⁵ (K6)	234 621 547	17 330 675
12.	Kraj Vysočina (K6)	230 000 000	17 998 595
13.	Zlínský kraj	209 150 541	18 506 950
	Celkem⁶	2 886 069 098	235 617 416

¹ Zdroj: dokumenty z MS2014+: rozhodnutí o poskytnutí dotace (ve znění pozdějších změn), žádosti o podporu; vlastní zpracování NKÚ.

² Zdroj: ze smluvní dokumentace v MS2014+; vlastní zpracování NKÚ.

³ Sdružení „K6“ je sdružení šesti krajů, které vzniklo za účelem sdílení know-how, best practices a centrálního zadávání veřejných zakázek při budování jednotlivých DTM.

⁴ Středočeský kraj realizoval IS DTM společně s hlavním městem Prahou.

⁵ V rámci projektu DTM čerpal Ústecký kraj 232,64 mil. Kč.

⁶ Míra podpory byla 85 % ze způsobilých výdajů.

Tabulka č. 2: Přehled peněžních prostředků na projekt DMVS podpořený z IROP (v Kč)

Příjemce	IS DMVS	Pořízení údajů	Celkové způsobilé výdaje ¹
ČÚZK	34 999 250	192 309 962	227 309 212²

Zdroj: odpovědi ČÚZK na žádosti NKÚ o informace, MS2014+; vlastní zpracování NKÚ.

¹ Míra podpory byla 80,86 % ze způsobilých výdajů.

² Míra dotace EU z projektu IROP na DMVS byla 183 802 229 Kč.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/10

Peněžní prostředky určené na podporu infrastruktury regionálních sociálních služeb

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/10. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Kinšt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované Ministerstvem pro místní rozvoj na infrastrukturu sociálních služeb byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“);

vybraní příjemci podpory: Oblastní charita Červený Kostelec; Sociální a zdravotní služby Teplice, z. s., Proboštov; Domov Pod lesem, z.s., Lom; Centrum sociálních služeb Stod, příspěvková organizace; Charita Uherský Brod; obec Boršice; Armáda spásy v České republice, z.s., Praha¹; Slezská diakonie, Český Těšín; Komunitní centrum Petrklíč, z.s., Česká Třebová.

Kontrolováno bylo období od roku 2014 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od května do prosince 2024.

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 31. března 2025,

schválilo usnesením č. 5/V/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

¹ Z důvodu šetření práv a právem chráněných zájmů kontrolované osoby po zasažení záplavami a při likvidaci následků povodně byla u kontrolované osoby Armáda spásy v České republice, z.s., Praha dne 18. 9. 2024 kontrola ukončena. Kontrole měly být podrobeny projekty realizované v Krnově, v Ostravě a v Bohumíně.

Peněžní prostředky určené na podporu infrastruktury regionálních sociálních služeb

Kvalitní infrastruktura sociálních služeb je významná pro jejich další rozvoj, a to i s ohledem na demografický vývoj a rostoucí potřebu zlepšit přístup k těmto službám zejména pro osoby v nepříznivé sociální situaci. Ze zdrojů EU je infrastruktura sociálních služeb podporována z *Integrovaného regionálního operačního programu (IROP)*, který řídí MMR.

ZÁKLADNÍ FAKTA

5 970 mil. Kč

Výše podpory z peněžních prostředků
EU a státu v letech 2014–2024

664

Počet podpořených projektů za období
2014–2024

358 mil. Kč

Výše podpory schválená a proplacená
příjemcům u kontrolovaných projektů

14

Počet kontrolovaných projektů z pěti
výzev

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

MMR podporou z IROP vytvořilo předpoklady ke zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb a nastavilo proces výběru a hodnocení směřující k podpoře účelných projektů, ale ...

... podmínky jedné z výzev, jejíž finanční alokace dosáhla 2 505 mil. Kč, umožnily příjemcům pořizovat automobily v počtech, které v některých případech nebyly zapotřebí. Posouzení přiměřenosti nákupů automobilů poskytovatelem je důležité, neboť tato aktivita patří v IROP k těm často podporovaným.

Většina kontrolovaných příjemců vynaložila peněžní prostředky na projekty účelně nebo jen s mírnými nedostatky, ale ...

... zjištěné nedostatky u příjemců nasvědčující porušení rozpočtové kázně dosahují částky až do výše 19,1 mil. Kč a byly zjištěny zejména u dvou projektů, kde NKÚ vyhodnotil vynaložené prostředky jen jako omezeně účelné.

I. Shrnutí a vyhodnocení

- 1.1** Sociální služby mají nezastupitelnou úlohu ve společnosti vzhledem k demografickému vývoji (stárnutí populace), výskytu závažných tělesných a duševních onemocnění a nežádoucích sociálních jevů, jako je např. nezaměstnanost nebo bezdomovectví. S ohledem na tyto faktory stoupá v České republice (dále také „ČR“) poptávka po sociálních službách, které momentálně vykazují nedostatečnou kapacitu a značnou institucionalizaci (ústavní charakter).
- 1.2** NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státního rozpočtu a Evropské unie (dále také „EU“) vynakládaných z *Integrovaného regionálního operačního programu* (dále také „IROP“) na podporu infrastruktury regionálních sociálních služeb². Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované Ministerstvem pro místní rozvoj na infrastrukturu sociálních služeb byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy. Na tuto podporu vynaložilo MMR v období let 2014–2024 (k 8. 11. 2024) celkovou částku ve výši 5 970 mil. Kč. Kontrola NKÚ byla provedena u MMR, kde se zaměřila na jeho činnost jakožto řídicího orgánu IROP, a dále u osmi vybraných příjemců dotací, u nichž byla prověřena realizace 14 projektů schválených k podpoře. Finanční objem kontrolovaných projektů činil 357,6 mil. Kč.
- 1.3** **MMR podporou rozvoje infrastruktury regionálních sociálních služeb vytvořilo předpoklady pro dosažení cílů, jež mají vést k vyšší dostupnosti a kvalitě sociálních služeb. MMR reagovalo na potřeby rozvoje sociálních služeb při nastavování podmínek podpory z IROP pro období 2014–2020 (dále také „IROP 1“) a z IROP pro období 2021–2027 (dále také „IROP 2“) i při výběru projektů. Výjimkou však bylo nastavení výzvy č. 101 *REACT-EU* v IROP 1, které umožnilo příjemcům pořizovat i vybavení, které nebylo pro realizaci projektu potřebné, což se kontrolou NKÚ potvrdilo u dvou projektů. MMR při administraci IROP postupovalo v souladu s právními předpisy, s výjimkou postupu při sledování a vyhodnocování účelnosti podpory, kterou poskytovalo ze své rozpočtové kapitoly.**
- NKÚ kontrolou 14 projektů zjistil, že většina příjemců vynaložila peněžní prostředky na realizaci projektů účelně, to se týkalo 10 z nich. U dvou projektů příjemci vynaložili prostředky účelně s mírnými nedostatky a u dvou dalších NKÚ konstatoval jen omezeně účelné vynaložení prostředků. U těchto dvou projektů zjistil NKÚ finančně významné skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.
- 1.4** **Toto celkové vyhodnocení se opírá o následující skutečnosti zjištěné v kontrole:**
- a) MMR vycházelo při nastavování podmínek pro podporu poskytovanou z IROP 1 a z IROP 2 ze strategických dokumentů a analýz vztahujících se k oblasti sociálních služeb a zohlednilo i regionální potřeby definované kraji, zejména pro účely deinstitucionalizace (dále také „DI“) pobytových služeb (viz odstavce 4.1 až 4.5). S ohledem na toto nastavení hodnotí NKÚ podporu z IROP jako potřebnou a přínosnou.
 - b) MMR spolupracovalo s Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“) při nastavování podmínek podpory z IROP 1 i z IROP 2, avšak v průběhu realizace programů

² IROP svým zaměřením podporuje služby v regionech. V textu kontrolního závěru je v souladu s terminologií IROP dále uváděno slovní spojení „infrastruktura sociálních služeb“.

nesledovalo a nezohledňovalo komplementaritu (vzájemnou doplňkovost) projektů IROP s projekty, které podporuje MPSV. Tato doplňkovost, uváděná v programových dokumentech i ve výzvách, se tak bez jistoty navazující podpory personálního zajištění sociálních služeb stává spíše formální (viz odstavce 4.6 až 4.10). Zajištění skutečné komplementarity projektů považuje NKÚ za důležité s ohledem na budoucí rozvoj sociálních služeb.

- c) MMR nastavilo proces hodnocení a výběru projektů u IROP 1 i IROP 2 tak, aby byly vybrány účelné projekty. Kritéria hodnocení zahrnovala např. soulad projektů s krajskými rozvojovými plány a v relevantních případech i s transformačními plány ústavních zařízení. MMR nastavilo pro výběr projektů taková hodnotící kritéria, která zahrnovala ověřovací otázky k potřebnosti projektů, a to u čtyř z pěti kontrolovaných výzev (viz odstavce 4.11 a 4.12).
- d) Výjimkou však byla výzva č. 101 *REACT-EU* v IROP 1, kde ověřovací otázky v rámci hodnotících kritérií nebyly rozvedeny tak, aby ověření potřebnosti směřovalo ke konkrétním aktivitám podporovaným touto výzvou, např. k pořízování automobilů, resp. jejich potřebného počtu. Tyto nedostatky v procesu hodnocení u výzvy č. 101 *REACT-EU* se promítly i do realizace projektů (viz odstavce 4.13 až 4.16 a odstavce 4.25).
- e) MMR nestanovilo ve výzvách IROP 1 cíle, které by měli příjemci realizací projektu naplňovat, ani vhodné indikátory k jejich měření a k prokázání dosažení žádoucích kvalitativních změn. V důsledku nedostatečného nastavení monitoringu tak MMR nesledovalo ani nevyhodnocovalo přínosy podpořených projektů IROP 1 ke zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb, čímž postupovalo v rozporu s právním předpisem³ (viz odstavce 4.17 až 4.22).
- f) Kontrola u příjemců (viz odstavce 4.23 až 4.30) zjistila účelné vynaložení peněžních prostředků u většiny projektů. NKÚ uvádí některé z nich jako příklady dobré praxe (viz odstavec 4.30). U dvou příjemců zjistil NKÚ mírné nedostatky při hodnocení účelnosti (viz odstavec 4.29). U dvou dalších příjemců byly zjištěny významnější nedostatky a NKÚ vyhodnotil výdaje na dva projekty realizované těmito příjemci jako omezeně účelné (viz odstavce 4.25 až 4.28).
- g) NKÚ zjistil u příjemců také skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně až do výše 19,1 mil. Kč⁴, přičemž naprostou většinu této částky představují zjištění u výše zmíněných projektů, kde NKÚ hodnotil vynaložené peněžní prostředky jako omezeně účelné. V prvním případě příjemce pořídil z dotace automobily, které používal k poskytování sociálních služeb jen minimálně; navíc využíval vybavení kuchyně nedovoleným způsobem pro komerční účely (viz odstavce 4.25 a 4.26). V druhém

³ Ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁴ Porušením rozpočtové kázně vznikla též nesrovnalost dle článku 2 odst. 36 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

případě příjemce porušil právní předpis⁵ při zadávání veřejné zakázky (viz odstavec 4.28). Celková částka, která se týká skutečností nasvědčujících porušení rozpočtové kázně, představuje až 5,3 % z celkové částky 357,6 mil. Kč dotací proplacených na účty příjemců u čtrnácti kontrolovaných projektů.

1.5 NKÚ na základě výsledků kontroly doporučuje Ministerstvu pro místní rozvoj:

- a) spolupracovat s MPSV na účinnějším využití komplementarit projektů IROP a operačního programu *Zaměstnanost* (dále také „OPZ“) v praxi, zejména z důvodu rizika nedostatku personálních kapacit v sociálních službách;
- b) nastavit vhodné ukazatele k hodnocení dosažení přínosů vlivem poskytované podpory z IROP, a to včetně kvalitativních změn, které sociální služby přinášejí klientům, např. s využitím relevantních *standardů kvality sociálních služeb*;
- c) důsledně posuzovat při hodnocení žádostí o podporu požadavky zaměřené na pořízení vybavení, přičemž zohlednit přiměřenost požadavků (např. na pořízení vozidel) k množství a rozsahu poskytovaných služeb i k počtu obsluhovaných klientů.

II. Informace o kontrolované oblasti

Vymezení sociálních služeb

2.1 Sociální služby zajišťují pomoc a podporu osobám, které se dostaly do nepříznivé sociální situace (např. z důvodu věku, zdravotního stavu nebo životních návyků)⁶, a umožňují jim pobyt v přirozeném prostředí. Podmínky sociální pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

2.2 Základním dokumentem sociální politiky v ČR je *Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025*⁷ (dále také „NSRSS“). Účelem NSRSS je nastavit systém sociálních služeb tak, aby odpovídal potřebám osob v nepříznivé situaci a následně i klientům sociálních služeb, a umožnil jim pobyt v přirozeném prostředí, pokud je to možné, s využitím neformální péče.

2.3 Prioritními investičními potřebami v sociální oblasti jsou podpora socioekonomické integrace osob ohrožených chudobou, osob sociálně vyloučených a zlepšení přístupu těchto skupin obyvatelstva k sociálním službám, podpora deinstitucionalizace péče, rozvoj sociálních služeb s ohledem na demografické trendy ve společnosti a podpora spolupráce mezi sociálními a zdravotními službami. Tyto priority nelze realizovat bez odpovídající kvalitní sociální infrastruktury, na kterou směřuje podpora z národních zdrojů i ze zdrojů EU. Očekávaným přínosem této podpory je zvýšení dostupnosti a kvality poskytovaných sociálních služeb vedoucích k sociální inkluzi, snížení počtu osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených. Dlouhodobým problémem materiálně technické základny sociálních služeb v ČR

⁵ Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

⁶ Dle § 3 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se nepříznivou sociální situací rozumí oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

⁷ Schválena usnesením vlády ČR ze dne 21. března 2016 č. 245.

je jejich nedostatečná kapacita, která nemůže pokrýt současnou poptávku po terénních, ambulantních a pobytových sociálních službách.

2.4 Osoby se zdravotním postižením využívají služby institucionální (ústavní) péče především z důvodu nedostupnosti terénních a ambulantních služeb a nedostatečnosti nástrojů pro podporu neformální péče. Přistoupením k *Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením* se ČR mj. zavázala ke změně směrem k poskytování sociálních služeb doma nebo v komunitě – deinstitucionalizaci sociálních služeb. Jedná se o dlouhodobý proces s cílem zkvalitnit takovým osobám život a umožnit jim žít život srovnatelný s životem jejich vrstevníků. Během deinstitucionalizace dochází k řízenému rušení ústavů a rozvoji tzv. komunitních sociálních služeb. Přejít od ústavní ke komunitní péči však představuje vyšší finanční nároky – komunitní služby jsou v porovnání se stávajícími institucemi nákladnější s ohledem na personální zajištění a dostupnost sítě komunitních služeb v lokalitách⁸.

Podpora poskytování sociálních služeb

2.5 Podporu z národních zdrojů poskytuje poskytovatelům sociální péče především Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále také kraje a obce, na jejichž území jsou sociální služby poskytovány. Dalším zdrojem financování sociálních služeb jsou platby od klientů, platby od zdravotních pojišťoven a v neposlední řadě i dary od fyzických a právnických osob.

2.6 Ze zdrojů EU je infrastruktura sociálních služeb podporována z *Integrovaného regionálního operačního programu*, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Ústředním orgánem státní správy a věcným garantem, který řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociálních služeb, je MPSV. MMR jakožto řídicí orgán IROP (dále také „ŘO IROP“) a MPSV spolu uzavřely „dohodu o spolupráci“, která upravuje jejich vzájemnou součinnost pro specifické cíle IROP zaměřené na podporu infrastruktury sociálních služeb⁹. Podpora ze zdrojů EU, konkrétně z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „EFRR“), činila podle typu žadatele a druhu území 70 % nebo 85 % celkových způsobilých výdajů, spoluúčast státního rozpočtu (dále také „SR“) a žadatele o podporu se také lišila podle typu žadatele a druhu území¹⁰. Co se týče předávání informací, které MMR poskytuje Ministerstvu práce a sociálních věcí, je využíván jediný mechanismus a tím je zpřístupnění dat IROP v monitorovacích systémech MS2014+ a MS2021+¹¹ řídicímu orgánu OPZ, respektive OPZ+.

2.7 V rámci IROP 1 byla infrastruktura sociálních služeb podporována prostřednictvím specifického cíle 2.1 *Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi* (dále také

⁸ Zdroj: *Manuál transformace ústavů – Deinstitucionalizace sociálních služeb*. Vydalo MPSV v roce 2013; ISBN 978-80-7421-057-0.

⁹ *Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem práce a sociálních věcí o náplni činnosti věcného garanta při realizaci Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2014–2020* ze dne 18. 9. 2017 a *Dohoda mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem práce a sociálních věcí o náplni činnosti věcného garanta při přípravě a realizaci specifického cíle 4.2 Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2021–2027* ze dne 15. 12. 2022.

¹⁰ V programovém období 2014–2020 činila podpora z EU 85 %, podpora ze státního rozpočtu pro kraje, obce a svazky obcí 5 %, pro organizační složky státu 15 % a pro nestátní neziskové organizace 10 %. V programovém období 2021–2027 činí podpora z EU 85 % pro subjekty z méně rozvinutých regionů a 70 % pro subjekty z přechodových regionů; podpora ze SR pro organizační složky státu činí 15 % pro subjekty z méně rozvinutých regionů a 30 % pro subjekty z přechodových regionů; obce, kraje a svazky obcí jsou ze SR podporovány jen v přechodových regionech, a to 15 %.

¹¹ Jedná se o monitorovací systémy, které zajišťují kompletní administraci, řízení, monitoring a kontrolu všech operačních programů financovaných z fondů EU v programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027.

„SC 2.1 IROP 1“). Očekávaným výsledkem podpory byla vyšší dostupnost a kvalita služeb vedoucí k sociální inkluzi, sociální bydlení dostupné potřebným a snížení počtu osob sociálně vyloučených a osob sociálním vyloučením ohrožených.

2.8 V důsledku pandemie covidu-19 byl do IROP 1 nově přidán specifický cíl 6.1 *REACT-EU* (dále také „SC 6.1 IROP 1“), jehož prostřednictvím byly podporovány projekty z oblasti integrovaného záchranného systému a sociální infrastruktury. Pandemie covidu-19 ukázala nedostatečnou materiálně-technickou připravenost v oblasti sociálních služeb. Aktivity podpořené v rámci SC 6.1 IROP 1 měly vést ke zkvalitnění poskytování sociálních služeb, k jejich celkovému zodolnění a k zajištění nových potřebných kapacit a vybavení novými technologiemi.

2.9 V rámci IROP 2 je infrastruktura sociálních služeb podporována prostřednictvím specifického cíle 4.2 *Podpora socioekonomického začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb* (dále také „SC 4.2 IROP 2“). Kromě zajištění vyšší kvality a dostupnosti sociálních služeb a podpory vzniku bytů pro sociální bydlení je dalším očekávaným výsledkem podpory dokončení deinstitucionalizace sociálních služeb. IROP 2 se přímou podporou deinstitucionalizace podílí na plnění cílů *Akčního plánu k přechodu sociálních služeb k péči poskytované na komunitní bázi a k větší individualizaci péče a k podpoře deinstitucionalizace sociálních služeb v ČR pro období 2023–2025* (dále také „Akční plán pro DI“)¹².

2.10 Výše poskytnutých dotačních prostředků u jednotlivých projektů se pohybovala v rozmezí od jednotek do vyšších desítek milionů korun. V rámci SC 2.1 IROP 1, SC 6.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2 bylo dosud podpořeno 664 projektů. Souhrnný přehled prostředků vynaložených na podporu infrastruktury sociálních služeb z jednotlivých specifických cílů uvádí tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Peněžní prostředky na podporu infrastruktury sociálních služeb poskytnuté z jednotlivých specifických cílů v období 2014–2024¹³

	Proplaceno z prostředků EU (v mil. Kč)	Proplaceno z prostředků SR (v mil. Kč)	Proplaceno celkem – dotace (v mil. Kč)
SC 2.1 IROP 1	3 505,4	286,3	3 791,6
SC 6.1 IROP 1	1 694,2	164,5	1 858,7
SC 4.2 IROP 2	281,1	38,6	319,7
Celkem	5 480,7	489,4	5 970,0

Zdroj: monitorovací systémy MS2014+ a MS2021+.

Poznámka: Uváděné částky jsou zaokrouhleny.

¹² Cílem *Akčního plánu pro DI* je připravit proces deinstitucionalizace tak, aby v roce 2030 dosáhla kapacita komunitního charakteru u domovů pro osoby se zdravotním postižením 80 % z celkové kapacity tohoto druhu sociální služby. Dílčím cílem je mít v roce 2025 v průběhu realizace 40 transformačních plánů pobytových sociálních služeb v rámci čerpání finančních prostředků z IROP 2. MMR vyhlásilo pro přímou podporu deinstitucionalizace výzvy v IROP 1 i v IROP 2.

¹³ Údaje byly generovány k datu 8. 11. 2024.

Zacílení výzev, povinnosti žadatelů

2.11 MMR vymezilo obecné i věcné zacílení podpory infrastruktury sociálních služeb v IROP 1 i v IROP 2 především podle typu podporovaných operací (deinstitucionalizace, dostupnost a rozvoj sociálních služeb), podporovaných aktivit a cílových skupin. Cílů mělo být dosaženo takovým způsobem, aby zamýšlená podpora vedla ke zvýšení dostupnosti a kvality podpořených sociálních služeb. V každé výzvě byly ke sledování poskytnuté podpory stanoveny rovněž indikátory, z nichž si žadatelé vybírali ty, které se zavázali realizací projektu naplnit.

2.12 Žadatelé o podporu byli povinni kromě vlastní žádosti předložit i přílohy, z nichž nejdůležitější byla „studie proveditelnosti“, zpracovaná podle osnovy předepsané ze strany MMR. V ní žadatelé podrobně rozváděli skutečnosti uvedené v žádosti o podporu, zejména předkládali podrobný popis projektu, zdůvodnění jeho potřebnosti, informace o plánovaných výstupech projektu, analýzu rozvoje sociálních služeb v místě realizace projektu a další. Studie sloužila k posouzení realizovatelnosti a potřebnosti projektu.

2.13 Zaregistrované žádosti o podporu hodnotilo podle předem stanovených kritérií¹⁴ Centrum pro regionální rozvoj (dále také „CRR“), s cílem posoudit jejich kvalitu a naplnění administrativních požadavků. Kladně vyhodnocené projekty doporučilo CRR k financování. Projekty doporučené k financování schválil ŘO IROP a vydal k nim „rozhodnutí o poskytnutí dotace“ (dále také „RoPD“), jejichž nedílnou součástí byly „podmínky“, v nichž byl stanoven finanční rámec projektu a hlavně podmínky, na které je poskytnutí dotace vázáno, včetně informací o případných sankcích při jejich nedodržení. Podpora byla poskytována formou ex-post financování.

2.14 Nejčastěji podporovanými aktivitami v rámci specifických cílů IROP 1 a IROP 2 byly:

- nákup objektů, zařízení a vybavení; výstavba a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro kvalitní poskytování sociálních služeb, obnovu a zkvalitnění materiálně technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami; pořízení vybavení zázemí pro sociální služby; vybudování infrastruktury pro dostupnost a rozvoj sociální služby se zvýšenou energetickou účinností (pouze pro projekty realizované v rámci SC 6.1 IROP 1)¹⁵.

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované Ministerstvem pro místní rozvoj na infrastrukturu sociálních služeb byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy. NKÚ provedl kontrolu u MMR jako řídicího orgánu *Integrovaného regionálního operačního programu* a u vybraných příjemců podpory poskytnuté ze SC 2.1 IROP 1, SC 6.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2.

¹⁴ Přehled hodnotících kritérií, v členění na napravitelná a nenapravitelná, byl uveřejněn ve *Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce*, žadatelé o podporu tak byli seznámeni s požadavky pro poskytnutí podpory.

¹⁵ Projekty musely splnit energetické parametry stanovené v kritériích hodnocení (zejména v oblasti energetické náročnosti budov), neboť podpora byla cílena na zotavení z krize v souvislosti s pandemií covidu-19 a jejími sociálními dopady a rovněž na přípravu zeleného, digitálního a odolného oživení hospodářství v EU.

3.2 Kontrolou u MMR bylo posouzeno, zda má nastavený systém poskytování podpory předpoklady k účelnému poskytování podpory na infrastrukturu sociálních služeb¹⁶; podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou jsou uvedeny v kapitole A. části IV. Účelnost vynaložených peněžních prostředků kontroloval NKÚ na vzorku 14 projektů realizovaných osmi příjemci podpory (dále také „vybrané projekty“)¹⁷; podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou u příjemců jsou obsaženy v kapitole B. části IV. NKÚ v rámci provedené kontroly hodnotil v relevantních případech dopady nedostatků zjištěných na úrovni systému u MMR na samotnou realizaci vybraných projektů.

3.3 Při výběru projektů ke kontrole zohlednil NKÚ míru věcného pokroku v realizaci projektů (všechny vybrané projekty jsou již ukončeny), variabilitu aktivit projektu a druhů a forem poskytovaných sociálních služeb a objem vyčerpaných peněžních prostředků. Dva z poskytovatelů zároveň čerpali podporu z IROP 1 i IROP 2. Šest z osmi příjemců podpory u vybraných projektů bylo zároveň poskytovateli sociálních služeb, zbývajících dva měli uzavřenou smlouvu s dalším subjektem, který poskytoval sociální služby. Mezi vybranými příjemci podpory byly tři zapsané spolky, tři evidované církevní právnické osoby, jedna příspěvková organizace zřízená krajem a jedna obec. Kontrolovaný objem peněžních prostředků ve vybraných projektech činil 357,6 mil. Kč, což představuje cca 6 % podpory infrastruktury sociálních služeb ze SC 2.1 IROP 1, SC 6.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2. Přesné vyčíslení podpory vynaložené na vybrané projekty je uvedeno v příloze č. 1.

3.4 U vybraných příjemců podpory bylo kontrolou NKÚ zejména posouzeno, zda použili poskytnuté peněžní prostředky na zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb účelně a v souladu s právními předpisy. Za účelné se považuje takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.¹⁸ Poskytování a čerpání peněžních prostředků bylo tedy účelné, pokud došlo k naplnění stanovených cílů, tj. došlo ke zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb, nebo existuje reálný předpoklad, že k těmto změnám dojde. K posouzení účelnosti vynaložených prostředků u jednotlivých projektů zpracoval NKÚ podrobná kritéria hodnocení, na jejichž základě zařadil vynaložení peněžních prostředků do jednoho ze čtyř stupňů. NKÚ zejména ověřoval, zda:

- bylo realizací projektu dosaženo stanovených cílů a předpokládaných přínosů,
- byly naplněny všechny aktivity nezbytné pro dosažení cíle,
- výstupy projektu jsou využívány v předpokládaném rozsahu, ke stanovenému účelu, cílovou skupinou,
- všechny zkontrolované výdaje vynaložené na projekt byly způsobilé k proplacení,

¹⁶ Při kontrole systému poskytování podpory posoudil NKÚ zejména stanovení cílů, monitorování výstupů a výsledků, vyhodnocování dopadů poskytnuté podpory. Kromě vybraných projektů, které byly kontrolovány přímo u příjemců podpory, bylo pro ověření nastavení systému podpory kontrolováno:

- 12 projektů ke kontrole nastavení cílů projektů z výzev, z nichž nebyly vybrány projekty ke kontrole u příjemců,
- 7 projektů v režimu nedokončených nebo nefunkčních projektů,
- 19 projektů ke kontrole, zda výstupy projektů slouží svému účelu i po ukončení doby udržitelnosti.

¹⁷ Vybrané projekty byly realizovány v rámci pěti výzev zaměřených na: rozvoj sociálních služeb v oblastech se sociálně vyloučenými lokalitami (4 projekty), deinstitucionalizaci sociálních služeb za účelem sociálního začleňování (3 projekty), sociální infrastrukturu se zvýšenou energetickou účinností (5 projektů) a sociální služby v méně rozvinutých regionech (2 projekty).

¹⁸ Dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

- bylo dosaženo přínosů vedoucích ke zvýšení kvality a dostupnosti podpořené sociální služby nebo existuje předpoklad k dosažení těchto přínosů.

Podrobnosti k jednotlivým kritériím pro vyhodnocení účelnosti na stanovené čtyřstupňové škále uvádí příloha č. 2.

3.5 V rámci kontroly dodržování souladu s právními předpisy NKÚ především ověřoval, zda vybraní příjemci podpory uplatnili k proplacení pouze způsobilé výdaje a zadávali veřejné zakázky podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. K ověření způsobilosti výdajů vybral NKÚ u každého z vybraných projektů takové položky z předložených účetních dokladů, na nichž bylo možné ověřit dosažení výsledků, cílů a přínosů projektu. Pro kontrolu zadávání veřejných zakázek vybral NKÚ z každého kontrolovaného projektu zakázku s nejvyšší předpokládanou hodnotou.

3.6 Kontrolovaný objem na úrovni systému činil 5 970 mil. Kč, z toho ze zdrojů EU 5 481 mil. Kč a ze zdrojů státního rozpočtu 489 mil. Kč, viz tabulka č. 1 v odstavci 2.10.

3.7 Kontrolovaným obdobím byly roky 2014 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Systém poskytování podpory na infrastrukturu sociálních služeb na úrovni MMR

→ *Nastavením podmínek pro podporu poskytovanou z IROP 1 a IROP 2 vytvořilo MMR předpoklady ke zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb, včetně předpokladů k úspěšné deinstitucionalizaci pobytových služeb u vybraných zařízení.*

4.1 Pro účelné vynakládání peněžních prostředků je klíčové, aby byly k podpoře vybrány projekty s největším předpokladem pro dosažení očekávaných přínosů. NKÚ prověřil u MMR jako poskytovatele dotací z IROP 1 a IROP 2 nastavení podmínek pro poskytování podpory, hodnocení a výběr projektů, oblast monitorování podpory a sledování a vyhodnocování kvalitativních změn.

4.2 NKÚ zároveň u MMR prověřil, zda při nastavování podpory vycházelo ze strategických dokumentů, předpokládaného demografického vývoje a zda využilo také údaje dostupné z jednotlivých regionů. Všechny tyto informace jsou zásadní pro správné nastavení podpory ze strany poskytovatele.

4.3 Nastavení podmínek pro podporu infrastruktury sociálních služeb ze strany MMR je zakotveno v NSRSS a mělo být realizováno plněním dvou opatření¹⁹ v samostatné odpovědnosti MMR i v součinnosti s MPSV. NKÚ ověřil, že MMR přijalo a naplnilo obě uvedená

¹⁹ Opatření Vytvořit podmínky pro zajištění potřebných kapacit sociálních služeb komunitního typu terénní, ambulantní i pobytové formy a opatření Nastavit čerpání finančních podpor z rozpočtu České republiky na deinstitucionalizaci a prevenci další institucionalizace sociálních služeb (cílit čerpání finančních zdrojů ze státního rozpočtu v souladu s politikami a právními úpravami směřem k sociálnímu začleňování).

opatření a též nastavilo podmínky pro delší udržitelnost podpořených aktivit při výkonu služeb obecného hospodářského zájmu²⁰.

4.4 NKÚ dále ověřil, že MMR při nastavování systému podpory z IROP 1 i z IROP 2 zároveň vycházelo z dokumentace mapující potřebnost rozvoje sociálních služeb a navazovalo na strategické dokumenty sociálního začleňování a rozvoje sociálních služeb²¹. NKÚ také ověřil, že při nastavení podpory z IROP zohlednilo MMR i konkrétní data získaná prostřednictvím MPSV od krajů, které na svém území vytipovaly projekty zaměřené na podporu deinstitutionalizace.

4.5 NKÚ vyhodnotil, že podporou, kterou poskytuje MMR na infrastrukturu sociálních služeb, byly vytvořeny předpoklady pro dosažení cíle, kterým je vyšší dostupnost a kvalita sociálních služeb. To se týká zejména procesu transformace ústavních pobytových služeb na služby komunitního typu.²² NKÚ hodnotí takto nastavenou a poskytovanou podporu infrastruktury sociálních služeb z IROP jako potřebnou a přínosnou. Vzhledem k demografickému vývoji, kdy dochází k navyšování počtu osob využívajících sociální služby, je tato podpora v zájmu vyššího počtu obslužených klientů a vyšší kvality těchto služeb²³.

→ *MMR spolupracovalo s MPSV při nastavování podmínek podpory z IROP 1 i IROP 2, ...*

4.6 Z důvodu odlišného vymezení kompetencí resortu MMR a resortu MPSV, které je věcným garantem pro oblast sociálních služeb, je nezbytná účinná spolupráce MMR s MPSV v této oblasti. Obecný rámec pro spolupráci byl stanoven již v programových dokumentech IROP 1 a IROP 2. NKÚ ověřil, že podmínky spolupráce byly konkretizovány „dohodou o spolupráci“²⁴, jež pro IROP 1 vymezila spolupráci pro nastavování podmínek podpory; pro IROP 2 byla spolupráce specifikována jak pro fázi nastavování podpory, tak pro fázi realizace programu.

4.7 Dohoda o spolupráci vymezuje kooperaci MMR s MPSV při nastavení harmonogramů výzev, věcného obsahu výzev a jejich technických parametrů, dále stanoví součinnost při tematických evaluacích a spolupráci při analýze absorpční kapacity. Co se týče předávání informací Ministerstvu práce a sociálních věcí, je využíván jediný mechanismus a tím je zpřístupnění dat SC 2.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2 k náhledu v monitorovacích systémech MS2014+ a MS2021+.

4.8 NKÚ ověřil, že koordinace podpory z IROP a z OPZ v oblasti sociálních služeb v obou programových obdobích probíhala zejména za účelem sjednocení některých parametrů výzev. NKÚ také ověřil, že výzvy v rámci SC 4.2 IROP 2, které mají přispět k naplňování

²⁰ Služby obecného hospodářského zájmu jsou zajišťovány v zájmu veřejnosti. Pokud by takové služby nebyly podporovány veřejnými subjekty, nebyly by na trhu poskytovány vůbec nebo by byly poskytovány v nižší kvalitě či rozsahu.

²¹ Zejména *Strategie sociálního začleňování 2014–2020, Strategie sociálního začleňování 2021–2030, Národní strategie rozvoje sociálních služeb na rok 2015, Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 a Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+.*

²² Například investice z IROP 2 nejsou již směřovány do ústavních zařízení dlouhodobé pobytové péče a u transformovaných zařízení, která poskytují pobytové sociální služby, je podpora směřována výhradně do zařízení komunitního typu.

²³ Kromě poptávky po sociálních službách na základě demografického vývoje (nárůst podílu starších osob) se zvyšuje i poptávka po dlouhodobé péči z důvodu rostoucího počtu osob trpících demencí. (Zdroj: *Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřebnosti sociálních služeb 2019–2050*. Vydala Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR v roce 2019; ISBN: 978-80-907053-4-0).

²⁴ Dohoda o spolupráci mezi MMR a MPSV, která upravuje jejich vzájemnou součinnost pro specifické cíle SC 2.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2.

40 transformačních plánů, byly vyhlášeny v souladu s procesem přechodu od ústavní pobytové péče na komunitní péči, tj. v souladu s *Akčním plánem pro DI*.²⁵

→ ... avšak v průběhu implementace nesledovalo komplementaritu projektů podpořených z IROP s podporou, kterou poskytuje MPSV.

4.9 NKÚ zjistil, že specifické cíle SC 2.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2 vykazují synergické vazby a komplementaritu s podporami poskytovanými v rámci OPZ a OPZ+²⁶, což znamená, že by se projekty měly vzájemně doplňovat.²⁷ NKÚ proto ověřoval, zda je problematika komplementarity podpor z uvedených operačních programů sledována a zohledňována.

4.10 NKÚ zjistil, že IROP sice vytváří podporou infrastruktury sociálních služeb podmínky pro jejich rozvoj, avšak doplňkovost (provázanost) projektů IROP s projekty OPZ a OPZ+ prostřednictvím podpory kapacit pečovatelských v sociálních službách nebyla ze strany MMR sledována ani zohledňována např. v procesu hodnocení a výběru projektů. NKÚ vyhodnotil tento přístup jako riziko pro účelné a hospodárné vynakládání veřejných prostředků, neboť pouhou podporou infrastruktury z IROP nemusí být vždy zajištěno zvýšení kvality a dostupnosti sociálních služeb, pokud bude například chybět navazující podpora personálního zajištění v těchto službách²⁸. NKÚ konstatuje, že s ohledem na demografické trendy (viz odst. 2.3) uvedené riziko narůstá, a tak potřebná koordinace komplementární podpory z IROP 2 a podpory, kterou poskytuje MPSV, nabývá na významu.

→ *Kritéria nastavená pro hodnocení projektů ve výzvách zohledňovala aspekt účelnosti a potřeby projektu i soulad žádostí o podporu s krajskými rozvojovými plány, ...*

4.11 Pro účelné vynakládání peněžních prostředků je klíčové, aby byly k dotační podpoře z IROP vybrány projekty s největším předpokladem pro dosažení přínosů ke zvýšení kvality zahrnující jak poskytování služeb komunitního typu oproti institucionálnímu uspořádání, tak lepší dostupnost sociální služby. Účelnost vynaložení peněžních prostředků je podmíněna zejména potřebností projektů. NKÚ prověřil u MMR oblast hodnocení a výběru projektů, aby posoudil, zda MMR nastavilo podmínky ve výzvách a kritéria pro hodnocení žádostí o podporu tak, aby byly vytvořeny předpoklady k účelnému vynakládání peněžních prostředků.

4.12 NKÚ ověřil, že kritéria pro hodnocení projektů u většiny výzev zahrnovala ověřovací otázky k účelnosti vynaložených peněžních prostředků a potřebnosti projektů. Jedním z dalších kritérií k posouzení žádostí o podporu byl i soulad projektu s krajskými rozvojovými

²⁵ Naplňování transformačních plánů je dílčím cílem *Akčního plánu pro DI*.

²⁶ Jedná se zejména o specifický cíl 2.2.1 *Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování* u OPZ a o specifický cíl 2.1 *Posilovat aktivní začleňování, a podpořit tak rovné příležitosti, nediskriminaci a aktivní účast a zlepšit zaměstnatelnost, zejména v případě znevýhodněných skupin* u OPZ+.

²⁷ Z výsledků evaluace (zpráva z *Evaluace programu IROP, Prioritní osa 2: specifické cíle 2.1, 2.2, 2.4 se zaměřením na sociální inkluzi*) vzešlo hodnocení, že podpora z IROP spočívá v jednorázové (krátkodobé) investiční intervenci, jejíž dlouhodobé přínosy je třeba podpořit také návaznými aktivitami, ideálně provazbou na „měkké projekty“, případně dalšími intervencemi (poskytnutí sociální práce, sociální služby apod.).

²⁸ „Řada poskytovatelů sociálních služeb se potýká s nedostatkem počtu sociálních pracovníků. Tato skutečnost se promítá v prodlužování čekací doby na umístění v pobytových zařízeních, terénní sociální služby se nerozvíjejí, podpora pečujících osob ze strany státu je nedostatečná.“ (Zdroj: *Současná struktura služeb dlouhodobé péče a prognóza potřeby sociálních služeb 2019–2050*. Vydala Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR v roce 2019; ISBN: 978-80-907053-4-0.)

plány a s transformačními plány u projektů zaměřených na deinstitucionalizaci pobytových sociálních služeb.

→ ... výjimku tvořila výzva č. 101 REACT-EU, která umožnila žadatelům získat dotační podporu bez dostatečného doložení potřeby její výše.

4.13 V reakci na pandemii covidu-19 vyhlásilo MMR v rámci SC 6.1 IROP 1 výzvu č. 101 REACT-EU na podporu infrastruktury sociálních služeb se zvýšenou energetickou účinností – výzva měla vést ke z odolnění a dovybavení této infrastruktury. Alokace této výzvy ze zdrojů EU i SR činila 2 504,8 mil. Kč. Hlavními podporovanými aktivitami byly nákupy budov, zařízení a vybavení, výstavba a stavební úpravy, obnova a zkvalitnění materiálně technické základny stávajících služeb, jako např. obnova vozového parku, vybavení zázemí apod.

4.14 NKÚ kontrolou zjistil, že MMR u výzvy č. 101 REACT-EU nastavilo kritérium potřeby jen obecně a hodnotící otázky k potřebnosti projektu nebyly dále nijak rozvedeny. Dotace tak některým žadatelům přidělilo jen na základě odkazů na celospolečenské analýzy a na základě obecných popisů důsledků pandemické krize, aniž by byla prokázána skutečná potřeba pořízení konkrétního vybavení pro subjekt, který by byl přímo zasažen pandemickou, respektive postpandemickou krizí. V důsledku toho, že MMR nevhodně nastavilo systém výběru projektů na základě příliš obecného kritéria, se tento nedostatek projevil u příjemců, kde NKÚ zjistil případy nákupu neopodstatněně vysokého počtu automobilů. Některá z pořízených vozidel byla pro poskytování sociálních služeb využívána zcela minimálně a byla nahraditelná jinými vozy pořízenými z poskytnuté dotace. Případ nedostatečného posouzení potřeby nákupu ze strany poskytovatele je patrný z **příkladu č. 1** v části IV.A a z **příkladu č. 2** v části IV.B tohoto kontrolního závěru.

4.15 NKÚ zjistil z projektové dokumentace u poskytovatele (MMR) případ (nad rámec 14 kontrolovaných projektů – viz odst. 3.2), kdy byla projektu původně poskytnuta podpora na pořízení více vozidel pro výkon sociálních služeb, než příjemce skutečně potřeboval. Tuto skutečnost poskytovatel, resp. CRR jako zprostředkující subjekt, odhalil až teprve v okamžiku, kdy jej příjemce požádal o změnu v projektu, jak ukazuje **příklad č. 1**.

Příklad č. 1: Poskytovatel nedostatečně posoudil a nesprávně vyhodnotil požadavky žadatele na množství pořizovaných vozidel.

V projektu²⁹ z výzvy č. 101 REACT-EU, ve kterém měla být nakoupena a rekonstruována budova pro sociální služby a měly být zakoupeny automobily, příjemce obdržel dotaci na pořízení čtyř automobilů. V průběhu realizace projektu požádal poskytovatele o změnu v projektu snížením původně požadovaného počtu pořizovaných automobilů ze čtyř na jeden; v odůvodnění příjemce uvedl pouze navýšení cen stavebních prací a omezený rozpočet projektu. Dotační prostředky, které příjemce nevyužil na pořízení tří automobilů, zamýšlel využít na financování stavebních prací. Příjemce zároveň v žádosti o změnu uvedl, že jeden automobil bude zcela postačující pro všechny tři poskytované sociální služby. Tato informace neodpovídá zdůvodnění původně požadované výše dotace uvedené v žádosti o podporu. MMR požadovanou změnu ve smyslu snížení počtu pořizovaných vozidel schválilo a zároveň o uspořené peněžní prostředky snížilo celkové způsobilé výdaje projektu.

Poskytovatel tedy nadhodnocené množství potřebných automobilů zjistil až v důsledku žádosti o změnu podané příjemcem podpory. V návaznosti na informace ze strany příjemce poskytovatel snížil původně schválenou výši dotace a k neúčelnému výdeji peněžních prostředků nedošlo. Z výše uvedeného je však zřejmé, že nastavení výzvy, zejména nedostatečné hodnocení projektů v aspektu potřebnosti, umožňovalo, aby poskytovatel schválil pořízení nepřiměřeného počtu vozidel.

4.16 NKÚ v návaznosti na uvedený příklad upozorňuje, že zejména v souvislosti s procesem deinstitucionalizace pobytových sociálních služeb jsou a pravděpodobně nadále budou výdaje na pořizování vozidel jednou z často podporovaných aktivit. Je proto nezbytné, aby MMR jako poskytovatel podpory nastavilo procesy hodnocení žádostí o podporu, zejména při posuzování potřebnosti nakupovaných vozidel, tak, aby nedocházelo k neúčelnému, a tedy i ne hospodárnému vynakládání peněžních prostředků.

→ **MMR nestanovilo ve výzvách IROP 1 cíle, které by měli příjemci realizací projektu naplňovat, ...**

4.17 Jedním z předpokladů k zajištění účelnosti vynakládání peněžních prostředků je nastavení cílů projektů tak, aby poskytovatel mohl sledovat a vyhodnocovat, zda bylo cílů v projektech dosaženo a zda tyto cíle přispívají k naplnění specifických cílů SC 2.1 IROP 1, SC 6.1 IROP 1 a SC 4.2 IROP 2. Cíle by měly splňovat princip SMART³⁰, to znamená, že by měly být konkrétní, měřitelné, dosažitelné, reálné a jejich dosažení by mělo být časově vymezeno.

4.18 NKÚ zjistil, že ve výzvách IROP 1 ani v pravidlech a pokynech určených žadatelům a příjemcům nestanovilo MMR žádné cíle, kterých by mělo být v projektech dosaženo. MMR vymezilo ve výzvách jen podporované aktivity, kterými mělo dojít k naplnění specifických cílů 2.1 a 6.1 v rámci IROP 1. Nastavení projektových cílů tak bylo zcela ponecháno na příjemcích, což vedlo k tomu, že si někteří z nich stanovili v žádostech o podporu cíle, které nebyly ani konkrétní, ani měřitelné. Pro výzvy IROP 2 již MMR příjemcům účel a cíle projektu zpřesnilo³¹.

²⁹ Vzhledem k tomu, že příjemce podpory, jenž realizoval popisovaný projekt, nebyl kontrolovanou osobou, neuvádí NKÚ u projektu konkrétní identifikační údaje. Projekt byl zařazen nad rámec vybraných projektů kontrolního vzorku jako doplňkový pro účely kontroly systému.

³⁰ Princip SMART využívaný k hodnocení kvality cílů znamená, že cíle by měly být: konkrétní (Specific), měřitelné (Measurable), dosažitelné (Achievable), realistické (Realistic/Relevant) a časově vymezené (Time-bound).

³¹ MMR uvedlo vymezení v dokumentu *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce*.

→ ... ani vhodné indikátory k jejich měření a k prokázání dosažení kvalitativních změn, a tak MMR nesleduje a nevyhodnocuje přínosy, ke kterým mělo dojít díky podpoře z IROP 1.

4.19 Správně nastavený systém monitorování s využitím vhodných indikátorů poskytuje průběžné informace o dosahování žádoucího stavu nebo plánované změny, pro poskytovatele představuje nástroj k vhodnému zacílení podpory a zároveň vytváří podmínky pro vyhodnocení účelnosti poskytnutých peněžních prostředků.

4.20 NKÚ ověřil, že MMR nastavilo v rámci výzev zaměřených na podporu infrastruktury sociálních služeb potřebné výstupové indikátory k měření kvantitativních cílů projektů (např. zvýšení počtu zázemí nebo počtu služeb). MMR však nenastavilo pro kvalitativní cíle³² projektů IROP 1 takový indikátor výsledku³³, který by vypovídal o dosažených kvalitativních změnách. NKÚ dále zjistil, že výsledkový indikátor „kapacita služeb a sociální práce“³⁴, který MMR stanovilo pro všechny výzvy ze SC 2.1 IROP 1 i SC 6.1 IROP 1, nemá vazbu na stanovené cíle³⁵. Okamžitá maximální kapacita sociální služby, kterou indikátor „kapacita služeb a sociální práce“ vyjadřuje, může být po ukončení projektu stejná nebo dokonce nižší, pokud došlo ke zvýšení kvality služby, nikoli ke zvýšení dostupnosti (např. u projektů deinstitucionalizace). Okamžitá maximální kapacita služby je navíc určována i dalšími faktory, nejen např. zvýšením množství pořízeného vybavení³⁶. NKÚ dále zjistil, že MMR nevyužilo ke sledování a vyhodnocování změn žádné ze standardů kvality sociálních služeb, se kterými pracuje většina příjemců podpory, a tak nemůže posoudit, zda skutečně ke kvalitativním přínosům v poskytování sociálních služeb došlo.

4.21 Průběžné sledování a vyhodnocování přínosů poskytnuté podpory je pro poskytovatele klíčovým nástrojem k ověření, zda díky podpoře nastaly očekávané změny v řešení definovaných problémů, zda bylo dosaženo stanovených cílů v optimální míře a zda je tedy podpora účelná. Informacemi o dosažených cílech jsou zejména dosažené hodnoty indikátorů určených k měření výsledků.

4.22 NKÚ zjistil, že MMR nedostatečným nastavením indikátorové soustavy IROP 1 nevytvořilo předpoklady pro sledování a vyhodnocování účelnosti peněžních prostředků, které vynakládalo ze své rozpočtové kapitoly. MMR tak nepostupovalo v souladu s právním předpisem.³⁷

³² Cíle vztahující se ke zvýšení kvality a zvýšení dostupnosti sociálních služeb a cíle vedoucí k deinstitucionalizaci ústavních pobytových sociálních služeb (přechod klientů od ústavní péče do péče v přirozeném prostředí).

³³ Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020 v kapitole Vnitřní koherence intervenční logiky – teorie změny uvádí: „Indikátor výsledku je ukazatel s přímou vazbou na stanovené cíle, který prokáže, zda bylo změny dosaženo. Indikátor musí mít vazbu na indikátory výstupu, které měří výstupy prováděných opatření a aktivit.“

³⁴ Definice výsledkového indikátoru 6 75 10 Kapacita služeb a sociální práce: „Kapacita služeb a sociální práce je tvořena počtem klientů, kterým může být v jeden okamžik poskytnuta služba podporující sociální začleňování nebo intervence sociální práce.“ (Zdroj: metodické listy indikátorů k výzvam SC 2.1 IROP 1 a SC 6.1 IROP 1).

³⁵ MMR v průběhu kontroly samo připustilo, že lze v kombinaci s výchozí hodnotou indikátoru u projektu pouze dovozovat, zda došlo vlivem jeho realizace k takové změně, která vedla k poklesu, zachování nebo navýšení původní kapacity.

³⁶ Příkladem vhodněji zvoleného ukazatele je indikátor výsledku „nárůst kapacity sociálních bytů“; tento indikátor byl stanoven pro výzvy na podporu sociálního bydlení v rámci SC 2.1 IROP 1 a z jeho hodnot lze vyčíslit, k jakým změnám v projektech v důsledku podpory došlo.

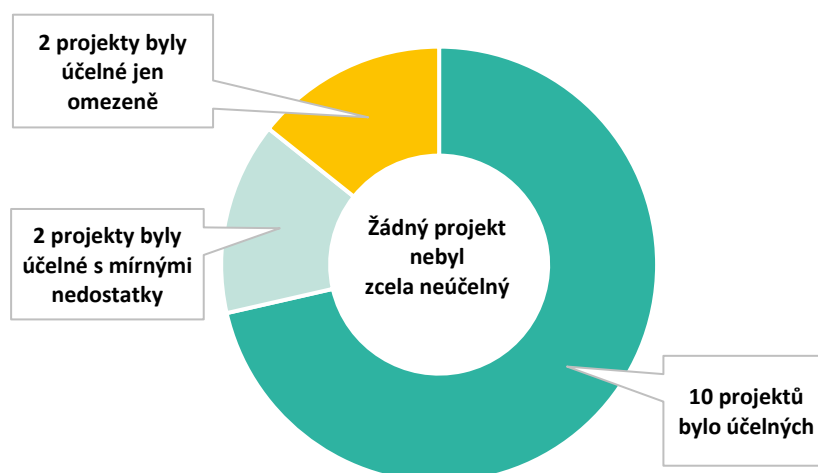
³⁷ Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

B. Čerpání podpory na infrastrukturu sociálních služeb u vybraných projektů

→ U 10 ze 14 kontrolovaných projektů vyhodnotil NKÚ vynaložení peněžních prostředků jako účelné.

4.23 NKÚ posuzoval účelnost peněžních prostředků vynaložených na realizaci projektu dle kritérií popsaných v části III. kontrolního závěru (viz odstavec 3.4) a dále rozvedených v příloze č. 2. NKÚ posuzoval a hodnotil vybrané projekty podle těchto kritérií s využitím čtyřstupňové škály. Při posuzování a hodnocení účelnosti prostředků vynaložených na vybrané projekty využil také kritéria vycházející ze standardů, které pro oblast sociálních služeb nastavilo MPSV. Celkový výsledek vyhodnocení účelnosti vynaložených peněžních prostředků u 14 vybraných projektů ukazuje **graf č. 1**.

Graf č. 1: Souhrnný výsledek hodnocení účelnosti výdajů u 14 vybraných projektů

Zdroj: Vypracoval NKÚ na základě provedeného vyhodnocení.

4.24 Jak ukazuje grafické znázornění, NKÚ nezjistil u žádného z vybraných 14 projektů zcela neúčelné vynaložení peněžních prostředků. NKÚ hodnotil u deseti projektů peněžní prostředky jako *účelné* (zařazeny do stupně 1 hodnocení), ve dvou případech je vyhodnotil jako *účelné s mírnými nedostatky* (zařazeny do stupně 2), u dalších dvou projektů byly prostředky vyhodnoceny jako *omezeně účelné* (stupeň 3). Jednotlivé výsledky posouzení účelnosti vynaložených prostředků u všech 14 vybraných projektů obsahuje příloha č. 1.

→ U dvou projektů zjistil NKÚ významnější nedostatky, které vedly k hodnocení vynaložených peněžních prostředků jen jako „omezeně účelných“.

4.25 Účelnost peněžních prostředků vynaložených na projekty je omezená, např. pokud stanovené aktivity, cíle a předpokládané přínosy projektu byly splněny jen částečně nebo když jsou výstupy projektu využívány jen omezeně a zároveň neexistuje důvodný předpoklad významnějšího zlepšení (využívání) v budoucnu. NKÚ zjistil u dvou projektů významné nedostatky, neboť příjemce využíval výstupy projektu jen velmi omezeně, popř. v rozporu s podmínkami RoPD, nebo nedosáhl všech plánovaných přínosů projektu. Další zjištěné nedostatky v použití prostředků podpory, zejména jejich použití v rozporu s právními předpisy,

byly také významné. **Příklad č. 2** je zároveň příkladem dopadu neodůvodněné potřeby pořízení části vybavení (4 automobilů) u projektu z výzvy č. 101 REACT-EU (viz také odstavec 4.14).

Příklad č. 2: Příjemce pořídil nepotřebná vozidla, která používal pro plnění sociálních služeb jen minimálně

V projektu *17357 zaměřeném na rozvoj sociálních služeb jsou některé automobily pořízené z dotace v rámci projektu využívány k poskytování sociálních služeb zcela minimálně. NKÚ provedl na základě dokumentace předložené příjemcem přepočet denního nájezdu každého vozidla a přepočet frekvence jeho využívání v závislosti na provozní době sociální služby, pro kterou byly automobily pořízeny, a posoudil tyto skutečnosti i ve vztahu k pořízení jiných vozidel z dotace a míře jejich využití. NKÚ zjistil, že pořízené automobily nejsou využívány dostatečně, u čtyř z dvaceti sedmi pořízených automobilů bylo jejich využívání zcela minimální. NKÚ například zjistil, že pro pečovatelskou službu s okamžitou kapacitou 6 klientů bylo pořízeno 8 automobilů, z nichž jeden byl využíván pouze dvakrát za týden. Pro další dvě pečovatelské služby byly pořízeny automobily, z nichž jeden byl využíván jen třikrát za měsíc a druhý dokonce jen jednou měsíčně, přičemž při těchto jízdách najel v průměru necelé 3 km. Pro službu odborného sociálního poradenství pořídil příjemce také automobil, ten byl však rovněž využíván sporadicky – jedenkrát za čtyři týdny. Pořízení čtyř automobilů, které jsou pro účel sociální služby využívány jen minimálně, je nepotřebným, a tedy neúčelně vynaloženým výdajem peněžních prostředků z poskytnuté podpory. Tato skutečnost dle NKÚ nasvědčuje porušení rozpočtové kázně, a to až do výše 3 482 567 Kč. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 24 139 097 Kč.

4.26 Případ zařízení pořízeného z dotace a využívaného k jiným než stanoveným účelům, resp. v rozporu s pravidly IROP 1, uvádí **příklad č. 3**.

Příklad č. 3: Vybavení kuchyně pořízené z dotace využíval příjemce převážně ke komerčním účelům

U stejného projektu *17357 NKÚ dále zjistil, že pořízené vybavení kuchyně (jeden z výstupů projektu) nebylo využíváno výhradně pro klienty podpořených sociálních služeb, nýbrž sloužilo více než z poloviny také ke komerčním účelům. Příjemce o této skutečnosti, jež je v rozporu s pravidly IROP 1, navíc neinformoval MMR jako poskytovatele dotace. NKÚ na základě uvedeného zjištění konstatoval pochybení nasvědčující porušení rozpočtové kázně až do výše 722 184 Kč.

NKÚ celkově vyhodnotil prostředky vynaložené na projekt *17357 jako účelné jen omezeně, přičemž snížení hodnocení účelnosti dle bodové škály negativně ovlivnily oba zjištěné nedostatky uvedené v příkladech č. 2 a č. 3.

4.27 Dalším příkladem, kdy NKÚ snížil hodnocení účelnosti vynaložených peněžních prostředků, je projekt, kde příjemce ve významné míře nedosáhl plánovaných přínosů pro cílovou skupinu (viz **příklad č. 4**).

* Hvězdička u čísla projektu signalizuje, že číslo bylo zkráceno; celé registrační číslo projektu uvádí příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Příklad č. 4: Příjemce nedosáhl plánovaných přínosů podpory pro cílovou skupinu

NKÚ zjistil, že příjemce, který realizoval projekt *02338 zaměřený na zkvalitnění zázemí, významně nedosáhl plánovaných přínosů projektu směrem ke klientům a zkvalitnění služby nepřispělo k jejich rychlejšímu odchodu z pobytového zařízení do samostatnějších forem bydlení. Příjemci se nepodařilo za sledované období 2020–2024 (doba udržitelnosti projektu) zvýšit počet klientů, kteří odcházejí do domácí péče, jak deklaroval v žádosti o podporu, neboť z pobytového zařízení odešel jen jeden klient. NKÚ vyhodnotil prostředky vynaložené v projektu jako účelné jen omezeně. Důvodem pro toto hodnocení je nejen nedosažení plánovaných přínosů projektu, ale také finanční významnost porušení právního předpisu, které NKÚ zjistil u příjemce v souvislosti se zadáním veřejné zakázky (viz příklad č. 5). Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 15 778 377 Kč.

→ **Jeden z příjemců porušil ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek.**

4.28 NKÚ také zjistil, že jeden z příjemců postupoval v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Podrobnosti uvádí **příklad č. 5**.

Příklad č. 5: Porušení právního předpisu v oblasti zadávacího řízení

Příjemce, který realizoval projekt *02338, porušil jako zadavatel veřejné zakázky na stavební práce při jejím plnění zákon³⁸ tím, že vyšel vstříc vybranému dodavateli a umožnil změnu (zmírnění) obchodních podmínek. Původně požadovaná bankovní záruka jako zajišťovací institut byla změněna na vlastní blankosměnku, nejednalo se však o obdobný rozsah zajištění jako v případě původně požadované bankovní záruky. Příjemce provedl podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku bez provedení zadávacího řízení, které by umožnilo účast jiných dodavatelů. Příjemce tím rovněž nedodržel zásadu zákazu diskriminace³⁹. NKÚ vyhodnotil uvedený postup příjemce jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně až do výše 14 820 148 Kč. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 15 778 377 Kč.

→ **Mírné nedostatky zjistil NKÚ při hodnocení účelnosti u dalších dvou projektů.**

4.29 NKÚ při posuzování účelnosti vynaložených peněžních prostředků snížil hodnocení u dvou projektů: v jednom případě příjemce nevedl přehled o využívání podpořené služby cílovými skupinami (viz **příklad č. 6**) a ve druhém případě příjemce zakoupil nemovitost, avšak potřebnost této koupě nevznikla v důsledku pandemie covidu-19, jak vyžadovaly podmínky výzvy (viz **příklad č. 7**). NKÚ konstatuje, že nesplnění jen některých aktivit nebo dílčích cílů u těchto projektů nemělo podstatný vliv na celkový výsledek/přínos projektů ke zvýšení kvality sociálních služeb.

Příklad č. 6: Příjemce nevede přehled o využívání komunitního centra cílovými skupinami

V projektu *02132, kde mělo být zajištěno zázemí pečovatelské služby, naplnil příjemce cíl projektu – oproti původním pronajatým prostorům poskytuje pořízená nemovitost klientům větší prostory, kuchyňku, vlastní toalety, bezbariérový přístup. Hlavní benefit projektu spočívá ve větší dostupnosti poskytované terénní služby (rostoucí počet klientů). Příjemce však nevede evidenci o počtu návštěv pobočky v Pardubicích, a tak nemohl ověřit, v jakém rozsahu jsou pořízené prostory využívány jako kontaktní místo pro klienty příslušné sociální služby a zda dosáhl vyšší dostupnosti podpořené služby. NKÚ zjistil, že pobočka většinou slouží jako zázemí pro poskytování terénní služby. Z tohoto důvodu NKÚ vyhodnotil prostředky vynaložené na tento projekt jako účelné s mírnými nedostatky. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 4 467 881 Kč.

³⁸ Ustanovení § 222 odst. 1 a odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 134/2016 Sb.

³⁹ Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.

Příklad č. 7: Potřeba pořízení nemovitosti pro poskytování sociálních služeb v komunitním centru nevystala v důsledku pandemie covidu-19

Předmětem podpory u projektu *17367 bylo pořízení nového objektu pro poskytování sociálních služeb, jeho kompletní stavební rekonstrukce a částečná přístavba. Příjemce ve studii proveditelnosti odůvodnil potřebnost nákupu nedostatečným prostorovým, technologickým a technickým zázemím stávajícího objektu a nedůstojnými podmínkami pro klienty. Příjemce zároveň v průběhu kontroly potvrdil, že tuto nepříznivou situaci řešil několikaletou snahou najít pro služby vhodnější objekt. NKÚ zjistil, že příjemce zamýšlel pořídit nový, vhodný objekt ještě před vypuknutím pandemie covidu-19 a samotným vyhlášením výzvy č. 101 REACT-EU. Potřeba podpory z IROP 1 na nákup nemovitosti tak nebyla ovlivněna pandemií covidu-19 a přímá souvislost s pandemií nebyla v případě pořizované nemovitosti zcela prokázána.

I přes tento nedostatek naplnil příjemce aktivity nezbytné pro dosažení cílů projektu, využívá výstupy v rámci podpořených sociálních služeb a u projektu jako celku lze předpokládat, že povede ke zvýšení kvality a dostupnosti poskytovaných sociálních služeb. NKÚ proto vyhodnotil prostředky vynaložené na tento projekt jako účelné s mírnými nedostatky. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 47 079 045 Kč.

→ **Projekty, na něž příjemci vynaložili peněžní prostředky účelně, mezi kontrolovanými projekty převažovaly.**

4.30 NKÚ ověřil, že většina příjemců vynaložila peněžní prostředky na realizaci projektů účelně. Příkladem dobré praxe může být např. projekt s úspěšným dokončením transformace pobytové sociální služby nebo projekt vedoucí ke zvýšení kvality odlehčovací služby. Tyto projekty podpořené z IROP 1, které přispívají ke zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb, jsou popsány v **příkladech č. 8 a č. 9**. Příjemci při realizaci těchto projektů zároveň postupovali v souladu s právními předpisy a s podmínkami stanovenými poskytovatelem podpory.

Příklad č. 8: Úspěšné dokončení transformace ústavní pobytové péče

Prvním příkladem dobré praxe je projekt *05758 (zaměřený na transformaci pobytových sociálních služeb), jenž byl realizován s podporou z IROP 1. Tento projekt zajistil přechod od ústavního modelu péče o osoby s různým stupněm zdravotního postižení k podpoře osob žijících v přirozeném prostředí (v komunitních domácnostech), kdy příjemce vybudoval a rekonstruoval objekty komunitního bydlení pro celkem 48 uživatelů. V souladu s transformačním plánem tak došlo k dokončení dlouholetého procesu deinstitucionalizace pobytové sociální služby v CSS Stod a k opuštění původního ústavního areálu. Tím zároveň došlo k zajištění sociálních služeb v souladu s individuálními potřebami uživatelů, tzn. ke zlepšení kvality jejich života zejména zvýšením míry soukromí v devíti nově vybudovaných domácnostech. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků je 70 385 881 Kč.⁴⁰

⁴⁰ Projekt *05758 Transformace CSS Stod – III. etapa podpořený z IROP 1 je čtvrtým projektem, který se podílel na několikaletém procesu deinstitucionalizace ústavních pobytových služeb pro klienty se zdravotním postižením. Transformační proces v rámci CSS Stod, které je příspěvkovou organizací zřízenou Plzeňským krajem, započal v roce 2007 a probíhal ve třech etapách dle transformačního plánu. Celý proces transformace CSS Stod byl podpořen jak ze zdrojů Evropské unie, tak z národních zdrojů částkou přesahující 230 mil. Kč (zdroj: studie proveditelnosti projektu *05758).

Příklad č. 9: Zvýšení kvality odlehčovací služby s využitím nácviku moderních technologií

*Dalším příkladem dobré praxe je projekt *17104 zaměřený na zvýšení kvality odlehčovací služby. Tento projekt přispěl ke zvýšení soběstačnosti klientů s roztroušenou sklerózou, kteří mohli využít nově zrekonstruovaného Domu sv. Františka. Zde bylo díky podpoře z IROP 1 vybudováno osm dvoulůžkových pokojů a jeden jednolůžkový pokoj, ve kterých klienti pobývají po určitou dobu poskytování odlehčovací služby. Během jednoho roku projde pobytem v tomto zařízení více než 100 klientů. Klientům je zároveň poskytována služba ve třech chytrých tréninkových bytech, kde přispívá ke zvýšení kvality této služby i nácvik s moderními technologiemi⁴¹. Celková výše schválených a proplacených veřejných prostředků dosáhla 56 990 000 Kč.*

⁴¹ Asistivní a smart technologie k nácviku alternativní komunikace a využívání IT pomůcek pro větší soběstačnost nemocných v domácím prostředí.

Seznam zkratk

<i>Akční plán pro DI</i>	<i>Akční plán k přechodu sociálních služeb k péči poskytované na komunitní bázi a k větší individualizaci péče a k podpoře deinstitucionalizace sociálních služeb v ČR pro období 2023–2025</i>
CRR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
CSS	centrum sociálních služeb
ČR	Česká republika
DI	deinstitucionalizace (přechod od ústavní péče k péči, která umožňuje setrvání klienta v jeho přirozeném prostředí)
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
EU	Evropská unie
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
IROP 1	<i>Integrovaný regionální operační program</i> pro období 2014–2020
IROP 2	<i>Integrovaný regionální operační program</i> pro období 2021–2027
IT	informační technologie
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS2014+	monitorovací systém pro evropské fondy na období 2014–2020
MS2021+	monitorovací systém pro evropské fondy na období 2021–2027
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSRSS	<i>Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025</i>
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost</i> na období 2014–2020
OPZ+	operační program <i>Zaměstnanost plus</i> na období 2021–2027
RoPD	rozhodnutí o poskytnutí dotace
ŘO IROP	řídící orgán <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i>
SC 2.1 IROP 1	specifický cíl 2.1 IROP 1 <i>Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</i>
SC 4.2 IROP 2	specifický cíl 4.2 IROP 2 <i>Podpora socioekonomického začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb</i>
SC 6.1 IROP 1	specifický cíl 6.1 IROP 1 <i>REACT-EU</i>
SR	státní rozpočet
vybrané projekty	kontrolovaný vzorek 14 projektů realizovaných osmi příjemci podpory (viz příloha č. 1)
zákon č. 134/2016 Sb.	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
zákon č. 218/2000 Sb.	zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Příloha č. 1

Přehled projektů vybraných ke kontrole s vyhodnocením účelnosti peněžních prostředků vynaložených na jejich realizaci

Zkrácené označení projektu	Registrační číslo a název projektu	Příjemce podpory	Vyhodnocení účelnosti	Proplaceno z EFRR (v Kč)	Proplaceno ze SR (v Kč)	Proplaceno celkem (v Kč)
*10465	CZ.06.2.56/0.0/0.0/18_103/0010465 Rozvoj sociálních služeb DOZP v obci Suché	Sociální a zdravotní služby Teplice, z. s.	1	36 224 476,83	4 261 703,16	40 486 179,99
*09011	CZ.06.2.56/0.0/0.0/18_103/0009011 Chráněné bydlení v Červeném Kostelci	Oblastní charita Červený Kostelec	1	9 333 849,98	1 098 100,00	10 431 949,98
*17104	CZ.06.6.127/0.0/0.0/21_124/0017104 Domov sv. Josefa v Žirči – zvýšení kvality odlehčovací služby za účelem podpory klientů a rodinných pečujících v domácím prostředí s využitím nácviku moderních technologií	Oblastní charita Červený Kostelec	1	50 991 052,61	5 998 947,38	56 989 999,99
*05873	CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_047/0005873 Domov Pod lesem	Domov Pod lesem, z.s.	1	52 283 580,06	6 151 009,42	58 434 589,48
*05758	CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_047/0005758 Transformace CSS Stod – III. etapa	Centrum sociálních služeb Stod, příspěvková organizace	1	66 475 553,89	3 910 326,71	70 385 880,60
*17421	CZ.06.6.127/0.0/0.0/21_124/0017421 Zvýšení kvality komunitních sociálních služeb CSS Stod	Centrum sociálních služeb Stod, příspěvková organizace	1	7 794 173,96	458 480,82	8 252 654,78
*02280	CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_040/0002280 Rozvoj a lepší dostupnost sociálních služeb Charity Uherský Brod	Charita Uherský Brod	1	464 361,80	54 630,80	518 992,60
*17357	CZ.06.6.127/0.0/0.0/21_124/0017357 Rozvoj sociálních služeb Charity Uherský Brod	Charita Uherský Brod	3	21 598 139,08	2 540 957,54	24 139 096,62
*05502	CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_047/0005502 Chráněné bydlení Boršice	Obec Boršice	1	9 473 483,06	557 263,71	10 030 746,77
*02338	CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_040/0002338 Zkvalitnění zázemí domova BETEZDA	Slezská diakonie	3	14 117 495,32	1 660 881,80	15 778 377,12
*17367	CZ.06.6.127/0.0/0.0/21_124/0017367 Komunitní centrum pro duševní zdraví Třinec	Slezská diakonie	2	42 123 356,41	4 955 689,00	47 079 045,41
*02182	CZ.06.04.02/00/22_014/0002182 Zvedací a asistenční systémy pro služby Slezské diakonie	Slezská diakonie	1	1 374 865,68	161 748,90	1 536 614,58
*16972	CZ.06.6.127/0.0/0.0/21_124/0016972 Rozvoj a zkvalitnění materiálně technické základny KCP	Komunitní centrum Petrklíč, z.s.	1	8 122 783,60	955 621,61	9 078 405,21
*02132	CZ.06.04.02/00/22_014/0002132 Zajištění zázemí pečovatelské služby v Pardubickém kraji	Komunitní centrum Petrklíč, z.s.	2	3 997 577,80	470 303,27	4 467 881,07
				324 374 750,08	33 235 664,12	357 610 414,20

**Kritéria hodnocení účelnosti výdajů vynaložených na podporu sociální infrastruktury
(na základě posouzení významnosti jednotlivých nedostatků)**

Stupeň účelnosti vynaložených prostředků v projektu	Definice stupně účelnosti
1. Vynaložené prostředky jsou účelné	Projekt byl řádně realizován a jeho realizací bylo dosaženo stanovených cílů a předpokládaných přínosů. Cíle stanovené v žádosti o podporu (nejen indikátory) jsou specifické a měřitelné a jejich plnění je možno ověřit; přínosy jsou jasně formulovány a jsou dlouhodobě udržitelné (minimálně po stanovenou dobu udržitelnosti, respektive po dobu životnosti/provozuschopnosti pořízeného vybavení) – SMART. Příjemce zvýšil vybrané standardy kvality⁴², dodržuje materiálně-technické standardy, příp. „kritéria komunitních služeb, transformace a DI“ a plní transformační plán. Aktivity byly realizovány dle harmonogramu projektu, bylo dosaženo výsledků deklarovaných příjemcem a lze konstatovat očekávaný přínos vynaložených prostředků pro cílovou skupinu a pro plnění cílů IROP. Projekt je obecně účelný, pokud jeho předpokládané výsledky vedou ke zvýšení kvality zahrnující poskytování služeb komunitního typu oproti institucionálnímu uspořádání nebo k lepší dostupnosti sociální služby. Výstupy projektu (nově pořízené nebo stavebně upravené objekty, zakoupené automobily nebo vybavení) jsou využívány v předpokládaném rozsahu ke stanovenému účelu pro cílovou skupinu (např. vznik nové potřebné služby; nová dispoziční úprava pokojů pro klienty; nové bytové jednotky jsou využívány zdravotně postiženými, pro které byly určeny; pokoje jsou obsazeny konkrétní cílovou skupinou), nově vytvořené zázemí přispívá k osamostatnění za přítomnosti soc. pracovníka, zázemí pro sociální pracovníky je jimi využíváno, nakoupená zařízení (nábytek, automobily) jsou využívána v předpokládaném rozsahu pro cílovou skupinu. Všechny zkontrolované výdaje vynaložené příjemcem byly způsobilé nebo byl objem nezpůsobilých výdajů bagatelní. Pozn.: Standardně se jedná o dosažení 100 % stanovených cílů, nicméně je třeba brát v úvahu jejich relativní důležitost. Např. hlavní předpokládané cíle a přínosy byly splněny a nesplnění některého z méně významných cílů nemělo vliv na celkový přínos projektu – lze vyhodnotit jako „projekt dosáhl stanovených cílů a předpokládaných přínosů“.

⁴² Jedná se o standardy kvality, které příjemce označí v rámci odpovědi na otázku „Jaký standard kvality byl realizací projektu zvýšen?“

2. Vynaložené prostředky jsou účelné s mírnými nedostatky / s výhradou	Většina stanovených aktivit, dílčích cílů a předpokládaných přínosů pro cílovou skupinu byla splněna. Nesplnění některých aktivit nebo dílčích cílů nemá podstatný vliv na celkový výsledek/přínos projektu ke zvýšení kvality v oblasti sociálních služeb. Projekt např. splnil více než ¾ svých dílčích cílů nebo je předpoklad, že je naplní (např. pořízené vybavení je z větší části využíváno v předpokládaném rozsahu pro cílovou skupinu nebo výstupy investičních projektů jsou z větší části využívány ke stanovenému účelu). Příjemce nezvýšil některé vybrané standardy kvality nebo nedodržel materiálně-technické standardy nebo „kritéria komunitních služeb, transformace a DI“ ve vazbě na transformační plán. Cíle projektu nejsou nastaveny konkrétně a nejsou měřitelné, přínosy jsou formulovány pouze obecně a jejich dosažení lze ověřit omezeně. Jako celek ale projekt povede ke zvýšení kvality v oblasti sociální péče nebo k doplnění potřebné sociální služby (tj. dostupnosti) nebo k poskytování sociální služby komunitního typu. Výstupy projektu jsou využívány cílovou skupinou v omezeném rozsahu ke stanovenému účelu. Zkontrolované výdaje vynaložené příjemcem byly způsobilé nebo částka identifikovaných nezpůsobilých výdajů byla nízká.
3. Vynaložené prostředky jsou účelné omezeně	Některé z předpokladů účelnosti jsou významně zpochybněny. Např. žádost o dotaci obsahuje neověřitelné údaje, u kterých nelze změřit výsledek projektu. Zjištěné skutečnosti potvrzují nereálnost předpokládaných výsledků, např. když projekt splnil pouze cca ½ předpokládaných cílů nebo je předpoklad, že naplní pouze tuto část, nebo je pochybnost o jejich udržitelnosti (např. o nově vzniklou sociální službu nebo vybudované zázemí není z řad klientů zájem). Příjemce nezvýšil většinu vybraných standardů kvality nebo nedodržel materiálně-technické standardy nebo „kritéria komunitních služeb, transformace a DI“ a významně se odchýlil od transformačního plánu. Stanovené aktivity, cíle a předpokládané přínosy projektu byly splněny jen částečně, např. méně než z poloviny. Výstupy projektu jsou využívány jen omezeně a zároveň neexistuje důvodný předpoklad významnějšího zlepšení (využívání) v budoucnu. Kontrolou byly identifikovány nezpůsobilé výdaje ve vyšším finančním objemu.

4. Vynaložené prostředky nejsou účelné	Předpoklady účelnosti jsou zásadně zpochybněny některými z dále uvedených nedostatků. Projekt např. neměl být vybrán k financování (projekt nesplňuje kritéria přijatelnosti), neboť skutečně profitující cílová skupina neodpovídá vymezení v programu, resp. v příslušné výzvě (příjemce mohl poskytnout v žádosti o podporu nepravdivé informace o cílové skupině), resp. nebylo dosaženo výsledků/přínosů, které příjemce pro projekt deklaroval. Příjemce nezvýšil žádný standard kvality nebo nedodržel materiálně-technické standardy nebo „kritéria komunitních služeb, transformace a DI“ nebo zcela neplní transformační plán. Stanovené aktivity, cíle a předpokládané výsledky/přínosy projektu nebyly naplněny. Výstupy projektu nejsou téměř využívány a neexistuje ani důvodný předpoklad pro jejich využívání v budoucnu. Kontrolou byly identifikovány nezpůsobilé výdaje ve významném finančním objemu.
--	--

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/11

Peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy a příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením vozidel

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/11. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Kinšt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy byly vynaloženy účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy, a prověřit příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením vozidel.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo dopravy (dále také „MD“);

Státní fond dopravní infrastruktury, Praha (dále také „SFDI“);

Ředitelství silnic a dálnic s. p. (dále také „ŘSD“).

Kontrolováno bylo období od roku 2019 do roku 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od června 2024 do ledna 2025.

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 19. května 2025,

schválilo usnesením č. 5/VII/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy a příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením vozidel

ZÁKLADNÍ FAKTA

Kontrolní vážení vozidel bylo v České republice zavedeno v roce 2000. Prováděno je mobilními nízkorychlostními váhami a od roku 2020 na dálnicích i vysokorychlostními váhami zabudovanými do vozovky. Má především zajistit ochranu dopravní infrastruktury před jejím poškozením jízdami přetížených vozidel.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

73 500 mil. Kč	Na opravy a údržbu dálnic a silnic I. třídy stát v období let 2019–2023 vynaložil celkem 73 500 mil. Kč. Jízdy přetížených vozidel se významně podílejí na vzniku škod na dopravní infrastruktuře.
495 707	Počet jízd přetížených vozidel je vysoký. Od ledna 2020 do října 2024 bylo vysokorychlostními váhami zjištěno celkem 495 707 vážných deliktů ¹ .
2,61 %	K řešení v přestupkovém řízení předalo ŘSD jen 250 z 9 581 vážných deliktů zachycených vysokorychlostní váhou v květnu 2024 na dálnici D1, tedy 2,61 %. Zbýlých 9 331 vážných deliktů nebylo vůbec řešeno.
21,13 mil. Kč	Za období od ledna 2020 do září 2024 SFDI z pokut z vysokorychlostního kontrolního vážení získal jen 21,13 mil. Kč. Takto nízké příjmy SFDI svědčí o neúspěšnosti postihování vážných deliktů.
233	Nízkorychlostní kontrolní vážení je prováděno v minimálním rozsahu. Např. v roce 2023 jím bylo na dálnicích zkontrolováno jen 233 kamionů ² .

Systém kontrolního vážení vozidel neplní svůj úkol. Ve stávající podobě není účinným nástrojem pro omezení jízd přetížených vozidel a ochranu dopravní infrastruktury před škodami, které tato vozidla způsobují.

¹ Vážným deliktem je zjištěné překročení hmotnostních limitů stanovených právním předpisem.

² Kontrolní vážení vozidel na dálnicích prováděná za účasti Centra služeb pro silniční dopravu.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků určených na kontrolní vážení vozidel (dále též „kontrolní vážení“) na dálnicích a silnicích I. třídy a příjmů SFDI z pokut uložených v souvislosti s tímto vážením. Kontrolní vážení mělo omezit jízdy přetížených vozidel způsobující mj. poškození silnic a dálnic, které pak vyžadují nákladnější opravy. Destrukční vliv jízd přetížených vozidel na vozovku je významný a vznikající škody vysoké (viz odst. 4.2–4.4).

1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na kontrolní vážení byly vynaloženy účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy, a prověřit příjmy SFDI z pokut uložených v souvislosti s tímto vážením. Kontrola byla zaměřena na koncepční, řídicí a kontrolní činnost MD v této oblasti a na činnosti ŘSD při pořizování a zajišťování provozu kontrolního vážení. Kontrolou byly prověřeny i příjmy SFDI z pokut z kontrolního vážení.

1.3 V letech 2019–2024 ŘSD vynaložilo 112,37 mil. Kč na pořízení a provoz zařízení pro vysokorychlostní kontrolní vážení (dále též „VKV“), z nichž NKÚ podrobil kontrole 111,12 mil. Kč. Náklady na nízkorychlostní kontrolní vážení (dále též „NKV“) nebylo možno přesně zjistit, neboť MD ani ŘSD o nich nemají přesný přehled. SFDI v období od ledna 2020 do září 2024 inkasoval podíl na příjmech z pokut z kontrolního vážení v celkové výši 93,50 mil. Kč, z toho 21,13 mil. Kč z VKV. NKÚ zdůrazňuje, že pro účelnost a efektivnost vynakládání peněžních prostředků na kontrolní vážení není podstatná výše příjmů z pokut, ale především úspora nákladů na opravy škod vzniklých v důsledku jízd přetížených vozidel³.

1.4 NKÚ při kontrole zjistil, že MD a ŘSD nezajistily efektivní a účelné vynakládání peněžních prostředků státu na systém kontrolního vážení, protože jeho pořízení a provoz nevedly k účinnému zjišťování, dokumentování a postihování vážných deliktů, a nezajistily tak účinnou ochranu dálnic a silnic I. třídy před destruktivním účinkem jízd přetížených vozidel.

MD nevyhodnocovalo stav dané oblasti a nepřijímalo účinná opatření pro omezení vzniku těchto škod. Neplnilo tak povinnosti uložené mu právním předpisem⁴. ŘSD v některých případech při pořizování a provozování vysokorychlostních vah nepostupovalo v souladu s právními předpisy^{5, 6}. Peněžní prostředky státu v celkové výši 28,92 mil. Kč na pořízení

³ Výši škod vzniklých v důsledku jízd přetížených vozidel nebylo možno přesně vyčíslit, neboť MD, ŘSD ani SFDI nemají potřebné údaje k dispozici. V letech 2019–2023 ŘSD na opravy a údržbu dálnic a silnic I. třídy vynaložilo celkem 73,50 mld. Kč poskytnutých z rozpočtu SFDI. V roce 2006 ŘSD odhadlo výši škod vzniklých na dálniční dopravní infrastruktuře v důsledku jízd přetížených vozidel na více než 600 mil. Kč ročně (bližší viz odst. 4.2–4.4).

⁴ Ustanovení § 22 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁵ Ustanovení § 38d odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

⁶ V období do 31. 12. 2023 ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích; v období od 1. 1. 2024 ustanovení § 17b odst. 1 a odst. 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

a provoz vysokorychlostních vah vynaložilo ŘSD neúčelně a ne hospodárně, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

Nízké příjmy SFDI z pokut z VKV svědčí o neúspěšnosti postihování vážných deliktů. Úpravy podmínek VKV, které provedlo MD v letech 2022 a 2024⁷, nezajistily omezení jízdy přetížených vozidel, ale vedou k omezení jejich postihu. Důsledky těchto úprav pro ochranu dopravní infrastruktury jsou negativní.

Nezajištění účinnosti kontrolního vážení ve smyslu jeho represivní a preventivní funkce představuje riziko dalšího neúčelného a ne hospodárného vynakládání peněžních prostředků, a to jak při pořízování dalších systémů kontrolního vážení, tak z důvodu zvýšených nákladů na opravy a rekonstrukce komunikací kvůli jejich pokračujícímu poškozování jízdy přetížených vozidel.

1.5 Toto celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

- a) MD ani ŘSD před zavedením kontrolního vážení neprovedly analýzu výchozího stavu dané oblasti a možných řešení. Neměly žádný konkrétní plán pro vybudování a využití systému kontrolního vážení. Nestanovily žádné měřitelné cíle ani ukazatele pro vyhodnocení výsledků provozu tohoto systému. Analýzu možností zavedení a provozování kontrolního vážení obdrželo ŘSD až v červenci 2021⁸, tedy více než rok po zprovoznění prvních vah pro VKV. MD tuto analýzu mělo k dispozici, ale podle jejích doporučení nepostupovalo (viz odst. 4.5.–4.11).
- b) Závažné nedostatky způsobující omezenou funkčnost VKV, na které ŘSD už v letech 2020 a 2021 písemně upozorňovalo MD, nebyly odstraněny. MD nevyřešilo několik zásadních legislativních a provozně organizačních problémů⁹ a nevytvořilo podmínky pro účinnou spolupráci s obcemi s rozšířenou působností (dále též „ORP“), které mají řešit zjištěná překročení hmotnostních limitů (dále též „vážní delikty“) (viz odst. 4.12–4.19).
- c) Váhy pro VKV často nebyly v provozu. Ze sedmi vah, které ŘSD zprovoznilo od roku 2020, čtyři nebyly způsobilé provádět kontrolní vážení po většinu doby, kdy byly v užívání. Důvodem byly jednak technické problémy, ale především skutečnost, že váhy nebyly úředně ověřeny pro provádění VKV. Z celkového počtu 495 707 vážných deliktů zjištěných provozuschopnými váhami v době od ledna 2020 do října 2024 předalo ŘSD k řešení příslušným ORP pouze 289 311 případů, tedy 58 %. Počet vážných deliktů, které skončily uložením sankce přestupci, byl však především z důvodu nezajištění účinné spolupráce s ORP jen malým zlomkem tohoto počtu předaných případů. NKÚ zjistil, že se jednalo nejvýše o jednotky procent (viz odst. 4.20–4.25).

⁷ Zejména umožnění provádění vysokorychlostního kontrolního vážení v omezeném rozsahu a s měsíčními limity pro počet zjištěných porušení hmotnostních limitů, upuštění od postihu přetížení náprav vozidla.

⁸ *Studie – ITS a C-ITS pro ochranu dálniční a silniční sítě ŘSD.*

⁹ Zejména problematika tzv. pokračujícího přestupku, nadměrných nákladů nebo identifikace provozovatele vozidla registrovaného v zahraničí.

- d) ŘSD od roku 2024 předává třem ORP k řešení vážné delikty jen do limitu 250 případů měsíčně. Takovéto omezení počtu postihovaných vážných deliktů není v souladu s právním předpisem¹⁰ a snižuje účelnost i efektivnost prostředků vynaložených na pořízení a provoz příslušných vah pro VKV. Úpravy podmínek VKV, které MD provedlo změnou prováděcího předpisu¹¹, vedly i k dalšímu omezení počtu zjišťovaných vážných deliktů, nikoliv k omezení jízd přetížených vozidel nebo jejich destrukčního vlivu na vozovku. V rámci těchto změn zrušilo MD postih při přetížení náprav vozidla a umožnilo při VKV postihovat pouze překročení celkové hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy, ačkoliv právě jízda vozidla s přetíženou nápravou má vyšší destrukční vliv na vozovku, než má jízda celého přetíženého vozidla. Dopadem tohoto opatření je významné snížení počtu deliktů zjištěných kontrolními váhami (někde až o 98 %), aniž by byl ale snížen destrukční vliv jízd vozidel s přetíženými nápravami na dopravní infrastrukturu. MD provedenými změnami problém nevyřešilo (viz odst. 4.26–4.38).
- e) ŘSD při výdeji částky 28,92 mil. Kč, kterou vynaložilo zejména v souvislosti s pořízením a provozem tří vah pro VKV, porušilo právní předpis¹², což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně. NKÚ mj. zjistil, že ŘSD předalo k řešení ORP jen 428 z celkových 91 780 (tj. cca 0,5 %) vážných deliktů, které dvě z těchto vah zachytily v roce 2020. V období let 2021–2024 pak tyto váhy vůbec nebyly využívány pro kontrolní vážení. Peněžní prostředky státu na jejich pořízení a provoz tak ŘSD vynaložilo neúčelně a ne hospodárně (viz odst. 4.39–4.43).
- f) Celkové příjmy SFDI z pokut z kontrolního vážení v období od ledna 2020 do září 2024 činily 93,50 mil. Kč, z toho na pokuty z VKV připadlo jen 21,13 mil. Kč. Přestože výše vybraných pokut nemůže být jediným měřítkem účelnosti a efektivnosti systému VKV, jejich nízký objem svědčí o velmi omezené preventivní i represivní funkci tohoto systému v jeho stávající podobě (viz odst. 4.44–4.48).
- g) Nízkorychlostní kontrolní vážení na dálnicích zajišťovalo z pověření MD Ředitelství silnic a dálnic ve spolupráci s Centrem služeb pro silniční dopravu¹³ (dále též „CSPSD“), Policií České republiky a Celní správou. NKÚ zjistil, že ŘSD nemá účinné nástroje pro řízení NKV tak, aby probíhalo efektivně. Počet kontrol je nízký a kontroly se nezaměřují na těžká nákladní vozidla poškozující dopravní infrastrukturu, ale především na vozidla s hmotností do 3,5 tuny (viz odst. 4.49–4.54).

¹⁰ Ustanovení § 38d odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb.

¹¹ Změna ustanovení § 51c odst. 2 vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, s účinností od 1. 4. 2022 a změna ustanovení § 51c odst. 1 písm. a) a b) vyhlášky č. 104/1997 Sb. s účinností od 1. 7. 2024.

¹² Ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.

¹³ CSPSD je příspěvkovou organizací MD.

h) Systém kontrolního vážení neplní svůj účel a nepředstavuje účinný nástroj pro omezení jízd přetížených vozidel a ochranu dopravní infrastruktury před jejím poškozováním těmito vozidly. Nedostatky, na které NKÚ poukázal již v letech 2018 a 2021¹⁴, MD neodstranilo. Výsledky kontrolního vážení MD nevyhodnocovalo a kontrolní činnost v této oblasti neprovádělo. Údaji, na základě kterých by bylo možno vyhodnotit vliv kontrolního vážení na omezení jízd přetížených vozidel, MD ani ŘSD nedisponují. Z dostupných údajů ovšem vyplývá, že počet jízd přetížených vozidel zůstává vysoký (viz odst. 4.56–4.59).

1.6 NKÚ na základě výsledků kontroly doporučuje, aby MD ve spolupráci s ŘSD přehodnotilo a zásadně změnilo přístup k problematice kontrolního vážení vozidel. Při návrhu změn by mělo vyjít z analýzy současné situace a jejích možných řešení. Strategie kontrolního vážení by měla obsahovat konkrétní a adresná opatření, implementační strukturu, procesy její realizace, časový a finanční plán i cílový stav a ukazatele pro sledování plnění stanovených cílů¹⁵. Výstavba dalších vysokorychlostních vah bez odstranění problémů komplikujících provoz systému kontrolního vážení, ale i účinnou represí a prevenci, je spojena s významným rizikem dalšího neúčelného a nevhodného vynakládání peněžních prostředků státu.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 MD je ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy; je zodpovědné za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování. Zodpovídá mj. za problematiku dopravní infrastruktury, bezpečnosti silničního provozu a za plnění úkolů, které resortu dopravy stanovila vláda České republiky. Má povinnost zkoumat společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzovat dosahované výsledky a činit opatření k řešení aktuálních otázek. MD je zřizovatelem, resp. zakladatelem ŘSD.

2.2 SFDI je státním fondem a právnickou osobou v působnosti MD. Účelem SFDI je mj. poskytování příspěvků na financování výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy silnic nebo dálnic a na financování nákladů souvisejících s pořízením a provozem kontrolních vah na pozemních komunikacích ve vlastnictví státu. Je příjemcem části výnosů z pokut uložených za přestupky zjištěné při kontrolním vážení provedeném na pozemních komunikacích ve vlastnictví státu.¹⁶

2.3 ŘSD bylo do 31. prosince 2023 státní příspěvkovou organizací a od 1. ledna 2024 je státním podnikem. Základním účelem a předmětem jeho činnosti je zajišťování výstavby, modernizace, správy, údržby a oprav dálnic a silnic I. třídy a jejich součástí a příslušenství. Ministerstvem

¹⁴ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 18/34 – *Implementace inteligentních dopravních systémů (ITS) v silniční infrastruktuře České republiky* a kontrolní závěr z kontrolní akce č. 21/37 – *Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na modernizaci dálnice D1*.

¹⁵ Jedná se o základní principy aktualizované *Metodiky přípravy veřejných strategií*, kterou schválila vláda ČR usnesením ze dne 28. ledna 2019 č. 71, *o aktualizaci Metodiky přípravy veřejných strategií*.

¹⁶ Ustanovení § 43 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb.

dopravy bylo ŘSD pověřeno rovněž výkonem činností souvisejících s kontrolním vážením, mj. přímo zodpovídá za pořizování a provoz zařízení pro VKV.

2.4 Zákon č. 361/2000 Sb. ukládá řidičům motorových vozidel výslovný zákaz užít vozidlo nebo jízdní soupravu, jejichž hmotnost, rozměry včetně nákladu, rozložení hmotnosti na nápravy, skupiny náprav, kola nebo skupiny kol ohrožují bezpečnost silničního provozu nebo stav pozemní komunikace,¹⁷ s výjimkou případů, kdy bylo příslušným úřadem vydáno povolení ke zvláštnímu užívání pozemní komunikace (tzv. nadměrný náklad)¹⁸.

2.5 Kontrolní vážení bylo v České republice zavedeno novelou zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále též „zákon o pozemních komunikacích“), a to s účinností od 1. července 2000. Kontrolní vážení se provádí na dálnicích, silnicích a místních komunikacích u stanovených kategorií silničních motorových vozidel (mj. nákladní motorová vozidla kategorie N1 – s maximální hmotností do 3,5 tuny, N2 – s maximální hmotností od 3,5 tuny do 12 tun a N3 – s maximální hmotností nad 12 tun) nebo u jízdních souprav tvořených těmito vozidly. Rozsah a způsob provádění těchto vážení a náležitosti dokladů o jejich výsledcích stanoví prováděcí předpis¹⁹.

2.6 Vysokorychlostní kontrolní vážení bylo v České republice zavedeno novelou zákona o pozemních komunikacích s účinností od 1. ledna 2010. První váhu pro VKV ovšem ŘSD zprovoznilo až o deset let později v lednu 2020. VKV se provádí nepřenosnými vysokorychlostními váhami zabudovanými přímo do vozovky v místech, která jsou k tomu stavebně-technicky způsobilá. Při provádění VKV řidič vozidla nebo jízdní soupravy toto místo přejede a přitom je pořízen obrazový záznam vozidla.

2.7 Vysokorychlostní váhy sestávají ze sady snímačů hmotnosti zapuštěných ve vozovce a propojených se silniční jednotkou umístěnou u okraje komunikace. Tato jednotka obsahuje měřicí a záznamovou elektroniku včetně datového úložiště a komunikačního zařízení. Technická zařízení a jejich součásti určené k provádění VKV jsou příslušenstvím dálnice, silnice nebo místní komunikace, na nichž jsou tato zařízení umístěna. Váha určená k provádění VKV musí splňovat metrologické a technické požadavky stanovené Českým metrologickým institutem v tzv. opatření obecné povahy²⁰ a musí být úředně ověřena.

2.8 Zjistí-li se při VKV nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., vystaví vlastník pozemní komunikace, nebo jím pověřená osoba zajišťující VKV, vážní lístek, který doručí obecnímu úřadu ORP, v jehož správním obvodu bylo VKV provedeno. Na základě vážního lístku vystaví ORP doklad, který doručí provozovateli vozidla spolu s oznámením o zahájení řízení o přestupku.

¹⁷ Ustanovení § 43a odst. 1 a 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

¹⁸ Ustanovení § 25 zákona č. 13/1997 Sb.

¹⁹ Ustanovení § 51a a násl. vyhlášky č. 104/1997 Sb.

²⁰ Ustanovení § 14 odst. 1 písm. j) zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii.

2.9 Nízkorychlostní kontrolní vážení představuje podle zákona o pozemních komunikacích provádění kontrolního vážení všemi jinými technickými zařízeními než váhami pro VKV. Na rozdíl od VKV při NKV dochází k odklonění vozidla z provozu. Zajíždka k technickému zařízení pro NKV včetně cesty zpět nesmí být delší než 16 km. NKV se provádí většinou na vyhrazeném místě tvořeném rovnou a hladkou plochou delší než 30 m a při rychlosti nižší než 5 až 16 km/h tak, aby se eliminovaly dynamické účinky vozidla. NKV může být prováděno pomocí stacionárních vah pevně zabudovaných do vozovky nebo mobilními přenosnými váhami. Váhy pro NKV musí být obdobně jako váhy pro VKV úředně ověřeny a používány předepsaným způsobem.

2.10 NKV zajišťuje v součinnosti s Policií České republiky nebo s celními úřady vlastníky pozemní komunikace nebo jím pověřená osoba, příp. ho provádí Policie České republiky nebo celní úřady samostatně. Nová právní úprava navržená MD, která přináší změny v této oblasti v souvislosti s připravovanou transformací CSPSD na Inspekci silniční dopravy, nebyla do ukončení kontroly NKÚ schválena Parlamentem České republiky.

2.11 O výsledku NKV vydá osoba obsluhující zařízení NKV řidiči doklad, který zašle rovněž provozovateli vozidla. Zjistí-li se při NKV nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., přikáže policista nebo celník řidiči jízdu na nejbližší vhodné místo k odstavení vozidla nebo jízdní soupravy a zakáže pokračování v jízdě do doby, než bude zjištěné nedodržení hodnot nebo podmínek odstraněno, nebo než užití vozidla nebo jízdní soupravy bude umožněno rozhodnutím o povolení zvláštního užívání nebo opatřením obecné povahy.²¹

2.12 Za přestupek spočívající v nedodržení předepsaných hmotnostních limitů lze uložit pokutu do 500 000 Kč. Výměra pokuty činí 9 000 Kč za každou započatou tunu, která překračuje největší povolenou hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy stanovenou zákonem č. 361/2000 Sb. Není-li nejvyšší povolená hmotnost vozidla nebo jízdní soupravy překročena o více než 500 kg, činí výměra pokuty 5 000 Kč. Novela zákona o pozemních komunikacích s účinností od 1. 3. 2024 stanovila, že výměra pokuty ukládané příkazem za tyto přestupky činí polovinu výměry pokuty (nepodá-li přestupce odpor).

2.13 Pokuty vybírá orgán, který je uložil. Příjem z těchto pokut je ze 40 % příjmem vlastníka pozemní komunikace, na níž bylo kontrolní vážení provedeno (v případě pozemní komunikace ve vlastnictví státu je příjmem SFDI), ze 30 % příjmem kraje, v jehož územním obvodu bylo kontrolní vážení provedeno, a ze 30 % příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil (do 29. 2. 2024 činil podíl kraje 45 % a 15 % podíl rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil).

2.14 Váhy pro VKV mohou být provozovány nejen samostatně pro kontrolní vážení s tzv. přímým postihem (viz odst. 2.6–2.8), ale rovněž v součinnosti s NKV. V takovém případě vysokorychlostní váhy slouží pro předvýběr vozidel s indikovaným přetížením, u nichž je

²¹ Ustanovení § 38c odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb.

následně provedeno NKV. Toto řešení představuje alternativní využití vysokorychlostních vah úspěšně používané v zahraničí (mj. v Maďarsku, Polsku a v dalších státech).

2.15 Pro účelnost a efektivnost vynakládání peněžních prostředků na kontrolní vážení není určující výše příjmů z pokut, ale možná úspora nákladů na opravy škod vznikajících na dopravní infrastruktuře v důsledku jízd přetížených vozidel. Výši těchto škod nebylo možno přesně vyčíslit, neboť MD, ŘSD ani SFDI nemají potřebné údaje k dispozici. Lze však odhadnout, že za kontrolované období jde o miliardy korun (viz odst. 4.4).

III. Rozsah kontroly

3.1 NKÚ prověřoval peněžní prostředky určené na kontrolní vážení a příjmy SFDI z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením. Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy byly vynaloženy účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy, a prověřit příjmy SFDI z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením.

3.2 Při kontrole MD se NKÚ zaměřil na jeho koncepční, řídicí a kontrolní činnost v této oblasti. Při kontrole ŘSD prověřil pořízení a zajišťování provozu systémů VKV a NKV. Při kontrole SFDI se NKÚ zaměřil na jeho příjmy z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením. NKÚ především zjišťoval a vyhodnocoval, nakolik systém kontrolního vážení plní svou represivní a preventivní funkci, tj. zda slouží ke zjišťování, dokumentování a postihování vážných deliktů především u těžkých nákladních vozidel a zda odrazuje řidiče a provozovatele těchto vozidel od překračování hmotnostních limitů.

3.3 Kontrolou byly prověřeny peněžní prostředky státu v celkové výši 111,12 mil. Kč, které použilo ŘSD na pořízení a provoz zařízení pro VKV. Objem peněžních prostředků státu použitých v kontrolovaném období na NKV nebylo možno zjistit, neboť MD ani ŘSD o nich nemají přesný přehled. NKÚ dále prověřil příjmy SFDI z pokut z kontrolního vážení v celkové výši 93,50 mil. Kč, z toho 21,13 mil. Kč z VKV.

3.4 Hospodárností se rozumí takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů.²² NKÚ považuje za hospodárné takové vynaložení peněžních prostředků státu na systém kontrolního vážení, které zajistí, aby tento systém byl pořízen a provozován s co nejnižšími náklady při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů, tzn. funkcionalit nezbytných pro účinný provoz.

3.5 Efektivností se rozumí takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků

²² Ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

vynaložených na jejich plnění.²³ NKÚ považuje za efektivní takové vynaložení peněžních prostředků státu na systém kontrolního vážení, které zajistí, aby tento systém v maximální možné míře řádně plnil své úkoly, tzn. především účinně zjišťoval a dokumentoval přetížená vozidla a postihoval vážné delikty, a to v porovnání s náklady vynaloženými na vybudování a provoz tohoto systému.²⁴

3.6 Účelností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.²⁵ NKÚ považuje za účelné takové vynaložení peněžních prostředků státu na systém kontrolního vážení, které zajistí, aby tento systém byl nastaven a provozován způsobem garantujícím optimální dosažení stanoveného cíle, tzn. především aby zajistil prokazatelné snížení počtu jízd přetížených vozidel a tím i účinnou ochranu dopravní infrastruktury před destrukčním účinkem jízd těchto vozidel.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

→ Jízdami přetížených vozidel vznikají závažné škody na dopravní infrastruktuře ...

4.1 NKÚ zjišťoval, zda a jakým způsobem MD a ŘSD vyhodnocují vliv jízd přetížených vozidel na dopravní infrastrukturu a možnosti její ochrany. Dále zjišťoval a vyhodnocoval, nakolik je tento vliv významný, tedy jaké škody v důsledku jízd přetížených vozidel vznikají. Dálnice a silnice I. třídy jsou majetkem státu, který je ŘSD ve spolupráci s MD povinno chránit před zničením či poškozením.

4.2 Vozidla, která překračují hmotností nebo rozložením hmotnosti na nápravy stanovené limity, způsobují svými jízdami zvýšené namáhání a opotřebení komunikací. Důsledkem jsou různé poruchy (výtluky, praskliny, „vyjeté koleje“ atd.), snížení životnosti a nárůst nákladů na opravy a rekonstrukce poškozených komunikací. Přetížená vozidla rovněž ohrožují ostatní účastníky silničního provozu. Při překročení povoleného zatížení dochází ke zhoršení jízdních vlastností vozidla, zhoršuje se jeho ovladatelnost a prodlužuje se brzdná dráha. Přetěžování vozidel má negativní vliv i na životní prostředí – zvyšuje se hluk, otěr pneumatik, množství exhalací.

4.3 Významně negativní vliv přetížených vozidel na dopravní infrastrukturu i dopravní provoz a s tím spojené zvýšení nákladů na údržbu a opravy dopravní infrastruktury konstatovala mj. *Studie – ITS a C-ITS pro ochranu dálniční a silniční sítě ŘSD*, kterou si nechalo zpracovat ŘSD a obdrželo ji v červenci 2021.

²³ Ustanovení § 2 písm. n) zákona č. 320/2001 Sb.

²⁴ Porovnání s úsporou nákladů na opravy a údržbu dopravní infrastruktury v důsledku omezení jízd přetížených vozidel nemohl NKÚ použít kvůli nedostupnosti potřebných údajů a informací.

²⁵ Ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Ze Studie – ITS a C-ITS pro ochranu dálniční a silniční sítě ŘSD: „Pohyb přetíženého vozidla představuje hrozbu pro celý dopravní systém. Překračování nápravových limitů v tonáži vozidel a celkové hmotnosti vozidla je jednou z hlavních příčin nadměrného opotřebení a poškození silniční sítě, což vyvolává zvýšené náklady spojené s udržováním dopravní infrastruktury v přiměřené kvalitě po celou dobu životního cyklu komunikace, resp. zvýšené náklady spojené s opravou silniční sítě včetně souvisejících zařízení a mostů.“

4.4 Příčinná souvislost mezi jízdami přetížených vozidel a vznikem závažných škod na dopravní infrastruktuře je nepochybná. Přesné vyčíslení těchto škod je ale s ohledem na množství dalších vlivů problematické. MD ani ŘSD tyto škody samostatně nesledují. ŘSD v roce 2006 odhadlo škody způsobované přetíženými kamiony na dálniční síti na více než 600 mil. Kč ročně. Podle MD nákladní auta tvoří obvykle jen cca 10 % celkové dopravy, ale jsou zodpovědná za cca 30 % všech škod na silnicích a cca 70 % všech škod na mostech.²⁶ Na opravy a údržbu dálnic a silnic I. třídy stát v období let 2019–2023 prostřednictvím rozpočtů SFDI vynaložil celkem 73 500 mil. Kč.

... a úkolem kontrolního vážení bylo dopravní infrastrukturu před těmito škodami ochránit.

4.5 Kontrolní vážení bylo v České republice právním předpisem zavedeno v roce 2000 s cílem omezit na nejnižší možnou míru jízdy přetížených vozidel a tím ochránit dopravní infrastrukturu před poškozením těmito vozidly. Posílení ochrany mělo být dosaženo zavedením VKV, které bylo do zákona o pozemních komunikacích doplněno s účinností od ledna 2010.

Z důvodové zprávy novely zákona o pozemních komunikacích, jíž bylo v České republice zavedeno kontrolní vážení: „V rámci ochrany pozemních komunikací je do zákona začleněn soubor ustanovení týkající se vážení uvedených kategorií motorových vozidel. ... Tato činnost bude cílena tak, aby byl omezen na nejnižší možnou míru výskyt vozidel na pozemních komunikacích, které nesplňují technické předpoklady ..., a jejichž pohyb ve svých důsledcích způsobuje vážné poškození stavebního stavu pozemních komunikací.“

4.6 Ochrana dopravní infrastruktury omezením jízd přetížených vozidel byla úkolem kontrolního vážení i podle koncepčních dokumentů resortu dopravy. Například v *Dopravní politice České republiky pro období let 2014 až 2020 s výhledem do roku 2050*²⁷ MD uvedlo opatření: „Zavádět stacionární i mobilní systémy vážení za jízdy k eliminaci jízd přetížených nákladních vozidel, které neúměrně poškozuji silniční infrastrukturu“. Odpovědné za plnění tohoto opatření byly MD a ŘSD.

²⁶ Prezentace MD *Vliv silniční nákladní dopravy na stav komunikací a její dopady* v území pro veřejné slyšení konané v Senátu Parlamentu ČR dne 3. 9. 2024.

²⁷ Dokument schválila vláda ČR usnesením ze dne 12. června 2013 č. 449, k *Dopravní politice České republiky pro období let 2014 až 2020 s výhledem do roku 2050*.

➔ *MD zavedlo systém kontrolního vážení bez provedení výběru nejvhodnějšího řešení.*

4.7 Ve vazbě na smysl a předpokládaný účinek kontrolního vážení vozidel (obojí bylo blíže rozvedeno v předchozím textu) NKÚ zjišťoval, zda MD vyhodnotilo možnosti jeho nastavení tak, aby kontrolní vážení vedlo k účelné represi a prevenci jízd přetížených vozidel, a tedy k omezování poškozování dopravní infrastruktury těmito vozidly. Rovněž prověřoval, zda MD ve spolupráci s ŘSD vytvořilo podmínky pro úspěšnou implementaci vybraného řešení i pro vyhodnocování dosažených výsledků.

4.8 NKÚ zjistil, že MD kontrolní vážení zavedlo bez vyhodnocení výchozího stavu a možností řešení dopadů jízd přetížených vozidel. Při zavedení kontrolního vážení v červenci 2000 ani při zavedení VKV v lednu 2010 neprovedlo žádnou analýzu. *Studii – ITS a C-ITS pro ochranu dálniční a silniční sítě ŘSD* mapující možnosti a obsahující i doporučení pro zavádění VKV získalo ŘSD až v červenci 2021. MD ale podle těchto doporučení nepostupovalo. Vliv zavedení kontrolního vážení na dálnicích a silnicích I. třídy na možné „vytěsnění“ přetížených vozidel na silnice nižších tříd MD rovněž nevyhodnotilo.

4.9 MD nestanovilo žádné měřitelné cíle ani ukazatele umožňující sledování výsledků kontrolního vážení a jeho vlivu na jízdy přetížených vozidel a poškozování dopravní infrastruktury. Nevytvořilo tak předpoklady pro vyhodnocení efektivnosti a účelnosti vynakládání peněžních prostředků státu v této oblasti. MD ani ŘSD neměly žádný konkrétní plán pro vybudování a využití systému kontrolního vážení nebo pro koordinaci VKV a NKV. Postup budování VKV byl měněn bez vyhodnocení dopadů změn na plnění stanovených úkolů kontrolního vážení.

4.10 MD v *Akčním plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)* bez bližšího vysvětlení odhadlo cílový stav na 100 zařízení pro VKV na dálnicích a silnicích I. třídy. V navazujícím implementačním plánu ke zmíněnému akčnímu plánu²⁸ stanovilo MD požadavek na výstavbu „cca 14“ nových vah pro VKV na devíti dálnicích a jedné silnici I. třídy do roku 2017. Následně tento požadavek změnilo na 13 vah pro VKV do roku 2020 (vypuštěna byla jedna váha pro VKV na silnici I. třídy). Ve skutečnosti ale ŘSD do roku 2020 zprovoznilo jen dvě váhy pro VKV – jednosměrnou váhu na dálnici D5 (ORP Nýřany) a obousměrnou váhu na dálnici D35 (ORP Olomouc).

4.11 ŘSD v následujících letech pořizovalo a zprovozňovalo další váhy pro VKV, přestože považovalo pořizování dalších vah, které nemohly být z důvodu přetrvávajících problémů využity pro kontrolní vážení, za nevhodné (blíže viz odst. 4.21 a následující). ŘSD na tuto skutečnost upozorňovalo i MD.

²⁸ Oba dokumenty schválila vláda ČR usnesením ze dne 15. dubna 2015 č. 268, o *Akčním plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)*.

Z dopisu ŘSD zaslaného v březnu 2021 Ministerstvu dopravy: „Situaci kolem zpracování vážných lístků vnímáme jako natolik závažnou, že do uspokojivého vyřešení těchto problémů nebudeme a ani nemůžeme aktivně usilovat o další rozšiřování těchto systémů, jelikož bychom se vystavovali postihům za nehospodárné nakládání s veřejnými prostředky.“

Přehled postupu zprovozňování vah pro VKV je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Vysokorychlostní váhy na dálnicích v ČR (stav k 31. 12. 2024)

Zahájení VKV	Dálnice	Km	ORP
01/2020	D5	105,2	Nýřany*
03/2020	D35	268,0	Olomouc
11/2021	D2	8,3	Židlochovice
02/2022	D8	46,9	Lovosice
03/2022	D1	122,9	Jihlava
09/2023	D48	46,9	Frýdek-Místek
04/2024	D4	9,5	Černošice
Zprovozňováno	D4	59,9	Příbram*
Zprovozňováno	D4	69,4	Písek*
V přípravě	D00	79,1	Černošice
V přípravě	D3	91,9	Soběslav
V přípravě	D5	23,3	Beroun
V přípravě	D6	11,2	Kladno
V přípravě	D10	5,7	Brandýs n. L.
V přípravě	D11	79,2	Hradec Králové
V přípravě	D55	61,0	Kyjov

Zdroj: ŘSD.

* Váha na dálnici D5 (ORP Nýřany) a dvě váhy na dálnici D4 (ORP Příbram a ORP Písek) jsou jednosměrné. Ostatní váhy jsou obousměrné, tj. provádějí měření v obou směrech dálnice. Váhy na dálnici D4 (ORP Příbram a ORP Písek) byly vybudovány soukromou společností v rámci PPP projektu na výstavbu úseku dálnice D4.

➔ **Zavádění VKV po celou dobu provázely problémy, které se nepodařilo odstranit.**

4.12 NKÚ zjišťoval, jak MD a ŘSD postupovaly při zavádění a optimalizaci systému VKV, a zda se jim úspěšně podařilo tento systém implementovat. Při kontrole se NKÚ zaměřil mj. na postup MD a ŘSD při identifikaci a odstraňování problémů, které způsobovaly omezení funkčnosti a účinnosti systému VKV a ohrožovaly tak plnění určených úkolů v oblasti ochrany dopravní infrastruktury před jízdami přetížených vozidel.

4.13 MD před spuštěním systému VKV nevytvořilo legislativní, materiálně-technické a organizační podmínky pro jeho bezproblémový provoz. Nastavení tohoto systému v kontrolovaném období let 2019–2024 trpělo vážnými nedostatky, které výrazně omezovaly jeho funkčnost a účinnost. Zejména se jednalo o:

- problémy se zprovožňováním, úředním ověřováním způsobilosti vah pro VKV a udržením jejich provozuschopnosti (mj. požadavky na technické vlastnosti vozovky v místě vážení, požadavky na dodržení přesnosti vážení);
- problémy se zpracováním velkého objemu dat a přenosem těchto dat mezi váhami pro VKV (provozovanými ŘSD) a obcemi s rozšířenou působností zajišťujícími přestupková řízení;
- disproporci mezi množstvím zjišťovaných vážných deliktů a reálnou kapacitou a možnostmi ORP řešit a postihovat přestupky.

4.14 Problémy ORP s dostupností dat a informací potřebných pro řešení přestupků se týkaly několika oblastí. Především se jednalo o údaje o vozidlech registrovaných mimo Českou republiku a jejich řidičích. Pro získání těchto údajů neměly ORP žádné nástroje ani oporu v právních předpisech. Dále se mj. jednalo o problematiku evidence tzv. nadměrných nákladů. Z dokladů, které předložily ke kontrole MD i ŘSD, vyplývá, že ORP při zpracování každého jednotlivého případu musely složitě dohledávat, zda vozidlo překračující hmotnostní limity nemělo pro svou jízdu vydáno zvláštní povolení. Zásadním problémem byla i nekompatibilita informačních systémů a neúplnost a chybovost dat vyžadující jejich kontrolu, dohledávání a ruční zpracování.

4.15 Uvedené problémy se Ministerstvu dopravy ve spolupráci s ŘSD nepodařilo uspokojivě vyřešit. MD nevytvořilo předpoklady pro efektivní postih vážných deliktů v přestupkovém řízení. V důsledku toho chybí obcím s rozšířenou působností přístup k některým potřebným informacím a řešení přestupků je administrativně a časově náročné. Zároveň chybí i metodické vedení ze strany MD, což způsobuje odlišný přístup jednotlivých ORP k řešení obdobných přestupků. MD v období let 2019–2024 nevydalo žádnou metodiku, která by postup ORP sjednocovala. Poslední metodika ke kontrolnímu vážení, kterou MD zpracovalo k právnímu stavu roku 2016, je v současné době nepoužitelná.

4.16 ŘSD při zavádění VKV navrhovalo komplexní centralizované řešení, jehož součástí měl být přístup do registru vozidel, identifikace souvislé jízdy při vícenásobné detekci přestupku, přístup do registru povolených nadměrných přeprav, koordinace VKV s NKV apod. Na absenci systematického, koncepčního a centralizovaného přístupu k výstavbě a provozování systémů VKV následně v roce 2021 upozornila i výše zmíněná *Studie – ITS a C-ITS pro ochranu dálniční a silniční sítě ŘSD*. Zavedení automatizovaného zpracování dat požadovaly i ORP. MD ovšem tuto variantu zamítlo a upřednostnilo decentralizované řešení s postupným odstraňováním dílčích problémů.

Z dopisu jedné z ORP zaslaného v listopadu 2021 MD: „... Bez výše uvedené možnosti automatizovaného zpracování přijatých dat v informačním systému považujeme za nereálné, že by náš úřad jako příslušný správní orgán byl schopen, byť se značně zvýšenými personálními i věcnými náklady, řádně vykonávat správní činnosti spojené s projednáváním přestupků zjištěných vysokorychlostním vážením vozidel.“

4.17 ŘSD i ORP na problémy s provozem systému VKV Ministerstvo dopravy opakovaně upozorňovaly. ŘSD uvedlo do provozu první váhu pro VKV v lednu 2020 na dálnici D5²⁹. Již v únoru 2020 ŘSD dopisem informovalo MD o zásadních problémech spojených s provozem VKV. Upozornilo mj. na vysoký počet zjišťovaných vážných deliktů a nemožnost je efektivně zpracovat a řešit v přestupkovém řízení, které spadá do kompetence ORP. Jen za rok 2020 tato váha zjistila a zdokumentovala 51 216 vážných deliktů, z nichž se ale Ředitelství silnic a dálnic žádný nepodařilo předat příslušné ORP k dalšímu řešení.

4.18 V březnu 2020 ŘSD uvedlo do provozu váhu pro VKV na dálnici D35. Do konce roku 2020 tato váha zjistila a zdokumentovala 40 564 vážných deliktů, z nichž se ŘSD podařilo předat příslušné ORP pouhých 428, tj. zhruba 1 % případů. SFDI přitom od této ORP neobdržel žádnou platbu podílu na vybraných pokutách z VKV, což svědčí o tom, že přestupková řízení buď nebyla vůbec zahájena, nebo nebyla úspěšně dokončena (viz tabulky č. 5 a č. 6).

4.19 V průběhu roku 2020 se uskutečnilo několik jednání mezi MD a ŘSD, ale uspokojujivé řešení problémů bránících fungování VKV nebylo nalezeno. V březnu 2021 ŘSD znovu písemně informovalo MD o přetrvávání problémů se systémem VKV. V dopise mj. upozornilo na to, že váhy pro VKV zjišťují a dokumentují tisíce vážných deliktů měsíčně, avšak vážní lístky se nedaří předávat příslušným ORP, a přestupky tak nikdo neřeší. Za nevyhnutelnou proto ŘSD považovalo maximální možnou automatizaci procesu zpracování vážných deliktů, k níž ale nedošlo.

➔ *Váhy pro VKV byly často mimo provoz ...*

4.20 NKÚ zjišťoval a vyhodnocoval, v jakém časovém rozsahu váhy pro VKV plnily určené úkoly a kolik z jimi zjištěných vážných deliktů předalo ŘSD k dalšímu řešení příslušným ORP.

4.21 Provoz vah pro VKV provázely technické obtíže, které často vedly k jejich odstavení. Jednalo se o závady na senzorech, výpadky napájení apod. Jako problematické se ukázalo i splnění všech metrologických a technických požadavků vyplývajících z tzv. opatření obecné povahy vydaného Českým metrologickým institutem. Opatření účinné od října 2016 stanovilo na vlastnosti vozovky v místě měření i na přesnost vah pro VKV takové požadavky, které ŘSD jen obtížně zajišťovalo již před zprovozněním vah a ještě obtížněji při jejich provozování. Zmírnění požadavků přineslo až nově vydané opatření s účinností od konce února 2024³⁰.

4.22 Provozoschopnost vah pro VKV byla problematická i v roce 2024. V červnu 2024 byly v provozu čtyři váhy pro VKV (na dálnicích: D1 – ORP Jihlava, D2 – ORP Židlochovice, D4 – ORP Černošice a D48 – ORP Frýdek-Místek), jedna byla v reklamačním řízení (na dálnici D8 – ORP Lovosice) a dvě byly mimo provoz (na dálnicích: D5 – ORP Nýřany a D35 – ORP Olomouc). Další

²⁹ Vysokorychlostní váhu na dálnici D8 (v km 5,0, ORP Brandýs nad Labem) ŘSD uvedlo do zkušebního provozu již v roce 2009. Váha byla instalována především pro testování technologie a pro statistiku, popř. pro předvýběr přetížených vozidel pro NKV. Pro VKV s přímým postihem nebyla tato váha používána.

³⁰ Opatření obecné povahy číslo 0111-OOP-C010-15 účinné od 21. 10. 2016 zahrnující mj. váhy pro VKV bylo s účinností k 28. 2. 2024 nahrazeno opatřením obecné povahy číslo 0111-OOP-C010-24.

váhy pro VKV byly připravovány ke zprovoznění nebo byly v různé fázi přípravy či výstavby (viz tabulka č. 1). V době od července do října 2024 VKV vůbec neprobíhalo z důvodu ztráty způsobilosti všech vah toto vážení provádět (viz odst. 4.37).

4.23 V období od ledna 2020 do srpna 2024 čtyři váhy pro VKV po většinu doby od svého zařazení do užívání neplnily úkoly, pro které byly pořízeny, a to buď z důvodu technických problémů, nebo proto, že nebyly pro VKV úředně ověřeny. Z toho dvě váhy pro VKV na dálnicích D5 (ORP Nýřany) a D35 (ORP Olomouc) nebyly způsobilé provádět VKV dokonce po více než 78 %, resp. 81 % doby svého užívání. V součtu bylo sedm vah pro VKV v tomto období v užívání po dobu 6 762 dnů. Způsobilé pro VKV byly ale jen po dobu 2 655 dní (tj. 39,26 % doby užívání) a nezpůsobilé pro VKV po dobu 4 107 dnů (tj. 60,74 % doby užívání). Bližší informace o nezpůsobilosti vah pro VKV jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Způsobilost vah provádět VKV v období od ledna 2020 do srpna 2024*

Dálnice	ORP	Zahájení VKV	Počet dnů v užívání	Váha byla způsobilá pro VKV		Váha byla nezpůsobilá pro VKV	
				dny	%	dny	%
D5	Nýřany	01/2020	1 705	366	21,47	1 339	78,53
D35	Olomouc	03/2020	1 645	306	18,60	1 339	81,40
D2	Židlochovice	11/2021	1 035	792	76,52	243	23,48
D8	Lovosice	02/2022	943	394	41,78	549	58,22
D1	Jihlava	03/2022	915	418	45,68	497	54,32
D48	Frýdek-Místek	09/2023	366	288	78,69	78	21,31
D4	Černošice	04/2024	153	91	59,48	62	40,52
Celkem			6 762	2 655	39,26	4 107	60,74

Zdroj: ŘSD.

* Stav k 31. 8. 2024.

➔ ... a ŘSD navíc předávalo k řešení ORP jen část zjištěných vážných deliktů.

4.24 Váhy pro VKV v období od ledna 2020 do října 2024 zachytily celkem 495 707 vážných deliktů. Jenom 289 311 (tj. 58,36 %) z nich ale ŘSD předalo příslušným ORP. Zbýlých 206 396 (tj. 41,64 %) vážných deliktů bylo sice zjištěno a zdokumentováno, ale nemohlo být dále řešeno v přestupkovém řízení, neboť ŘSD nedoručilo příslušným ORP vážní lístky. Tyto vážné delikty tedy byly zachyceny, ale nebyly postiženy případnou sankcí, což významně snižuje účelnost systému VKV.

Tabulka č. 3: Počet vážných deliktů zjištěných VKV a předaných obcím s rozšířenou působností (za období od ledna 2020 do října 2024*)

Dálnice	ORP	Zahájení VKV	Zjištěné vážné delikty	Vážné delikty předané ORP
D5	Nýřany	01/2020	51 216	0 (0,00 %)
D35	Olomouc	03/2020	40 564	428 (1,06 %)
D2	Židlochovice	11/2021	206 065	134 007 (65,03 %)
D8	Lovosice	02/2022	139 921	119 216 (85,20 %)
D1	Jihlava	03/2022	46 718	30 063 (64,35 %)
D48	Frýdek-Místek	09/2023	5 481	4 984 (90,93 %)
D4	Černošice	04/2024	5 742	613 (10,68 %)
Celkem			495 707	289 311 (58,36 %)

Zdroj: ŘSD.

* Stav k 21. 10. 2024.

4.25 Informace o počtu vážných deliktů, které ORP po jejich převzetí skutečně řešily v přestupkovém řízení, ani informace o tom, kolik z těchto řízení skončilo potrestáním zjištěného vážného deliktu, nemají ŘSD ani MD k dispozici. V případě, že by všech 289 311 vážných deliktů předaných ORP (což navíc představuje jen něco přes polovinu detekovaných deliktů – viz tabulka č. 3) skončilo udělením pokuty, byť jen v minimální výši 5 000 Kč (při nepřekročení nejvyšší povolené hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy o více než 500 kg), celkový objem pokut by dosáhl částky 1 446,56 mil. Kč. Z toho 40% podíl SFDI by činil 578,62 mil. Kč. Ve skutečnosti ale SFDI obdržel jen 21,13 mil. Kč (viz tabulky č. 5 a č. 6), což představuje jen necelá 4 % uvedené částky. Ačkoliv se jedná o orientační propočty, z porovnání těchto hodnot vyplývá, že se velmi pravděpodobně daří ve správním řízení postihovat jen velmi malý zlomek vážných deliktů způsobených přetíženými vozidly a detekovaných systémem VKV.

➔ **MD změnou podmínek VKV omezilo počet zjišťovaných vážných deliktů ...**

4.26 NKÚ zjišťoval, jak MD ve spolupráci s ŘSD řešilo problémy s funkčností systému VKV, jaká přijalo opatření a zda byla tato opatření účinná. NKÚ zároveň vyhodnocoval, nakolik přijatá opatření přispěla k optimalizaci provozu tohoto systému tak, aby plnil určené úkoly v nejvyšší možné rozsahu a kvalitě a s nejvyšším možným přínosem.

4.27 MD s účinností od 1. 4. 2022 doplnilo do vyhlášky č. 104/1997 Sb. ustanovení, že VKV nemusí být prováděno v nepřetržitém režimu. Cílem této úpravy bylo odstranění rozdílu mezi vysokým počtem zjišťovaných vážných deliktů a omezenou kapacitou ORP pro jejich řešení a postih (viz odst. 4.13–4.19). MD zvolilo řešení, kdy ve spolupráci s ŘSD stanovilo měsíční limit 250 zjištěných vážných deliktů, po jehož dosažení byly váhy pro VKV přepínány do tzv. „indikativního režimu“. Po přepnutí do tohoto režimu váhy nicméně nadále zjišťovaly a dokumentovaly překročení hmotnostních limitů. Výsledkem VKV prováděného v „indikativním režimu“ ale nebyly vážné lístky, které by ŘSD doručovalo příslušným ORP.

4.28 Přepínání vah pro VKV do tzv. „indikativního režimu“ začalo ŘSD používat v lednu 2024 u váhy na dálnici D1 (ORP Jihlava), v únoru 2024 u váhy na dálnici D48 (ORP Frýdek-Místek) a v květnu 2024 u váhy na dálnici D4 (ORP Černošice). U vah na dálnicích D2 (ORP Židlochovice) a D8 (ORP Lovosice) jej neuplatňuje a vážní lístky předává oběma ORP bez omezení. V případě vah na dálnicích D5 (ORP Nýřany) a D35 (ORP Olomouc) přepínání do tzv. „indikativního režimu“ ŘSD do konce roku 2024 rovněž neuplatnilo, příčina však spočívala v tom, že tyto dvě váhy vůbec neprováděly VKV z důvodu nespolupráce příslušných ORP.

4.29 MD uvedeným opatřením nezajistilo účinnější postih vážných deliktů a omezení jízd přetížených vozidel. Naopak tím umožnilo, aby značná část vážných deliktů nebyla postižena a vykázána. Jedná se o zásadní překážku pro účinné fungování systému VKV ve smyslu postihu a prevence jízd přetížených vozidel. MD problém s nastavením systému VKV pro řešení všech zjišťovaných vážných deliktů nevyřešilo. Nadále tak dochází k postihu jen velmi malého podílu z celkového počtu překročení hmotnostních limitů. Stanovení měsíčních limitů pro počet předávaných vážných lístků nemá oporu v právních předpisech a zároveň relativizuje účelnost a efektivnost investic do pořizování dalších zařízení pro VKV. Problematickosti tohoto řešení si bylo vědomo i MD.

Z dokumentu MD z listopadu 2023: „V současné době je možné na základě novelizované vyhlášky č. 104/1997 Sb. (s účinností od 1. 4. 2022) přistupovat k přepínání mezi tzv. indikativním a ostrým provozem, když v indikativním režimu nejsou zjištěné přestupky zasílány na ORP, lze tak regulovat celkové množství nápadu. Jsme si vědomi toho, že nejde o řešení optimální/finální.“

4.30 Postup ŘSD, kdy po přepnutí vah do tzv. „indikativního režimu“ nejsou při zjištění překročení hmotnostních limitů vystavovány vážní lístky, které by byly doručovány příslušným ORP, není v souladu s ustanovením § 38d odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. Zároveň dochází ke snížení účelnosti a hospodárnosti peněžních prostředků vynaložených na pořízení a provoz vah pro VKV, které po přepnutí do tzv. „indikativního režimu“ neplní úkoly, k nimž byly pořízeny. ŘSD tedy tímto postupem porušilo povinnosti využívat majetek (váhy pro VKV) účelně, hospodárně a efektivně a chránit majetek (dálnice a silnice I. třídy) před poškozením, které mu vyplývají z ustanovení § 17b odst. 1 a odst. 2 zákona č. 77/1997 Sb.

4.31 Na nepřijatelnost upuštění od postihu zjištěných vážných deliktů upozornilo ŘSD dopisem MD již v březnu 2021, tedy více než rok před nabytím účinnosti vyhlášky č. 49/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Součástí tohoto dopisu bylo mj. i stanovisko advokátní kanceláře, které si k této problematice nechalo ŘSD zpracovat. V září 2021 pak ŘSD nesouladem vypínání vah se svou povinností plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem zdůvodnilo zrušení čtyř zadávacích řízení na pořízení nových vah pro VKV.

Z právního stanoviska advokátní kanceláře, s nímž ŘSD v březnu 2021 seznámilo MD: „Vysokorychlostní váhy byly pořízeny z veřejných prostředků za účelem vykonávání působnosti na úseku vysokorychlostního vážení, přičemž je povinností subjektů zajišťujících zjišťování a řešení těchto přestupků tak činit. Nelze považovat za přípustné, aby správní orgán rezignoval na svoji zákonnou povinnost a přestal stíhat a šetřit přestupky, které spadají do jeho zákonem vymezené působnosti.“

Z odůvodnění, jímž ŘSD v září 2021 vysvětlilo zrušení čtyř zadávacích řízení na pořízení vah pro VKV z důvodu nevyřešení problémů s provozem stávajících vah: „Zadavatel nemá možnost váhy vypnout, neboť byly zakoupeny z veřejných prostředků právě za účelem kontrolního vážení. Arbitrární zapínání a vypínání vysokorychlostních vah, resp. jejich přepínání do módu negenerujícího příslušné vážní lístky by znamenalo kolizi s povinností zadavatele plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem.“

4.32 Doba, kdy váhy pro VKV pracují v tzv. „indikativním režimu“, tvoří významný podíl celkové doby jejich provozu. Velmi vysoký je i podíl vážných deliktů, které jsou po přepnutí vah do „indikativního režimu“ zjištěny a zdokumentovány, ale nejsou předány příslušným ORP k řešení v přestupkovém řízení (viz příklady č. 1 a č. 2).

Příklad č. 1: Provoz váhy pro VKV na dálnici D1 v květnu 2024

Váha pro VKV na dálnici D1 (ORP Jihlava) zjišťovala a dokumentovala vážné delikty v „ostrém režimu“ po dobu jen 3,61 % časového fondu měsíce května 2024. Po zbylých 96,39 % doby byla přepnuta do „indikativního režimu“. Výsledných 250 vážných deliktů předaných ORP přitom představuje jen 2,61 % z celkových 9 581 vážných deliktů zachycených touto váhou v květnu 2024. Zbylých 9 331 vážných deliktů nebylo vůbec řešeno.

Příklad č. 2: Provoz váhy pro VKV na dálnici D48 v květnu 2024

Váha pro VKV na dálnici D48 (ORP Frýdek-Místek) zjišťovala a dokumentovala vážné delikty v „ostrém režimu“ po dobu jen 20,79 % časového fondu měsíce května 2024. Po zbylých 79,21 % doby byla přepnuta do „indikativního režimu“. Výsledných 250 vážných deliktů předaných ORP přitom představuje jen 7,81 % z celkových 3 201 vážných deliktů zachycených touto váhou v květnu 2024. Zbylých 2 951 vážných deliktů nebylo vůbec řešeno.

... a umožnilo jízdu vozidel poškozujících dopravní infrastrukturu bez jakéhokoliv postihu.

4.33 Změnou ustanovení § 51c odst. 1 písm. a) a b) vyhlášky č. 104/1997 Sb. MD s účinností od 1. 7. 2024 zrušilo postih při přetížení náprav vozidla a umožnilo při VKV postihovat pouze překročení celkové hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy. Cílem této úpravy bylo podle MD odstranění diskriminace provozovatelů a řidičů vozidel registrovaných v České republice oproti

vozidlům se zahraniční registrací, u kterých nebyly dostupné některé údaje potřebné pro řešení vážných deliktů v přestupkovém řízení.³¹

4.34 Výsledkem této změny ovšem je, že od července 2024 nejsou při VKV postihována žádná vozidla s přetíženými nápravami, nepřekročí-li jejich celková hmotnost stanovený limit. Destrukční účinek jízd těchto vozidel na vozovku přitom může být velmi vysoký. Z informací ŘSD (viz citát v rámečku) i z koncepčních a dalších dokumentů resortu dopravy vyplývá, že na životnost a poškození vozovek (a potažmo na zvýšení nákladů na jejich údržbu a opravy) má zásadní vliv právě zatížení náprav vozidla. MD to potvrdilo např. v rámci prezentace pro veřejné slyšení v Senátu Parlamentu ČR (viz rámeček níže).

Z odpovědi ŘSD na žádost NKÚ o poskytnutí informace: „V ČR se vozovky navrhují na životnost 25 let ... Je to doba, po kterou je vozovka schopna při daném dopravním zatížení za předpokladu řádné údržby zajistit požadovanou únosnost. Jakou hmotnost vozidel „mají udržet“, není dáno hmotností vozidla, ale maximální hmotností nápravy vozidla ...“

Z prezentace MD pro veřejné slyšení konané v Senátu Parlamentu ČR v září 2024: „Poškození pozemních komunikací způsobují především vyšší hmotnosti přenášené na vozovku jednotlivou nápravou, nikoliv celá váha vozidla. V případě překročení povoleného nápravového tlaku 11,5 t o 1 t na 12,5 t podle pravidla dojde ke zvýšení míry poškození komunikací až o 40 %. To je následně spojeno také s výrazně vyšším nákladem na údržbu a opravu silniční infrastruktury.“

4.35 Vliv legislativního opatření rušícího postih vozidel s přetíženými nápravami na ochranu dopravní infrastruktury před jejím poškozením Ministerstvo dopravy nevyhodnotilo. ŘSD již před jeho přijetím upozorňovalo na jeho velmi negativní důsledky.

Ze stanoviska ŘSD k navrženým změnám ustanovení § 51c odst. 1 písm. a) a b) vyhlášky č. 104/1997 Sb., jimiž se při VKV ruší postih vozidel s přetíženými nápravami: „Počet detekovaných přestupků se sníží o jeden řád (posuzováno ke stavu s tolerancemi 7/15 %). Zásadně poklesne objem předepsaných pokut, bude třeba opět přepracovat podobu veškeré dokumentace úpravou vyhodnocovacího i zpracovatelského SW. Bude zcela popřen stěžejní parametr, tedy nápravová hmotnost, jehož kontrola má zásadní význam v účinné ochraně stavu komunikací.“

4.36 Tento předpoklad se potvrdil. ŘSD provedlo srovnání počtu vážných deliktů zjištěných za období 25. 10. až 15. 11. 2024 třemi váhami pro VKV podle pravidel platných v období před zrušením a po zrušení postihu vozidel s přetíženými nápravami při VKV. Z tohoto srovnání vyplývá pokles počtu vážných deliktů až o 98,23 % (viz tabulka č. 4). Velmi významně se tedy snížil počet zjišťovaných vážných deliktů, aniž by byl snížen destruktivní vliv jízd vozidel s přetíženými nápravami na dopravní infrastrukturu. Zároveň se tím snížil objem potenciálních

³¹ Změnu by měla přinést novela směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413, o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu; v době ukončení kontroly NKÚ však novela ještě nebyla schválena.

příjmů z pokut, které obcím s rozšířenou působností slouží jako zdroj financování jejich nákladů souvisejících s řešením a postihováním vážných deliktů.

Tabulka č. 4: Vliv úpravy vyhlášky č. 104/1997 Sb. na počet zjištěných vážných deliktů

Dálnice	ORP	Počet zjištěných vážných deliktů podle pravidel platných		Pokles o
		před úpravou vyhlášky	po úpravě vyhlášky	
D2	Židlochovice	1 636	29	98,23 %
D1	Jihlava	8 044	248	96,92 %
D48	Frýdek-Místek	1 587	143	90,99 %

Zdroj: ŘSD.

4.37 O závazném obsahu novely vyhlášky a její aplikaci na VKV se ŘSD dozvědělo až dnem jejího vyhlášení ve Sbírce zákonů, tj. 24. 6. 2024, přičemž tato novela nabyla účinnosti dnem 1. 7. 2024. ŘSD proto nemohlo včas zajistit provedení potřebných úprav softwaru vah pro VKV. V důsledku toho byl celý systém VKV v době od července do října 2024 odstaven z provozu. Ke dni 1. 1. 2025 byly v provozu pouze tři váhy pro VKV na dálnicích D5 (ORP Nýřany), D8 (ORP Lovosice) a D48 (ORP Frýdek-Místek) a váha na dálnici D2 pouze ve směru na Bratislavu (ORP Židlochovice). Zbýlé váhy nebyly způsobilé VKV provádět (blíže viz tabulka č. 5).

Tabulka č. 5: Provozuschopnost vah pro VKV k 31. 12. 2024

Dálnice	ORP	Stav váhy
D5	Nýřany	Váha ověřena dne 19. 12. 2024, předávání vážných lístků ORP bude probíhat od 1. 1. 2025.
D35	Olomouc	Váha mimo provoz, není ověřena a předávání vážných lístků ORP neprobíhá.
D2	Židlochovice	Vpravo (směr Brno): předávání vážných lístků ORP obnoveno dne 15. 10. 2024, váha ověřena. Vlevo (směr Lanžhot): předávání vážných lístků ORP obnoveno dne 15. 10. 2024; od 1. 1. 2025 bude váha bez ověření, předávání vážných lístků ORP nebude probíhat.
D8	Lovosice	Váha ověřena dne 25. 11. 2024, předávání vážných lístků ORP obnoveno dne 27. 11. 2024.
D1	Jihlava	Předávání vážných lístků ORP obnoveno dne 25. 10. 2024; od 1. 1. 2025 bude váha bez ověření, předávání vážných lístků ORP nebude probíhat.
D48	Frýdek-Místek	Váha ověřena, předávání vážných lístků ORP obnoveno dne 25. 10. 2024.
D4	Černošice	Zařízení prochází úpravami softwaru; váha není ověřena a předávání vážných lístků ORP neprobíhá.

Zdroj: ŘSD.

4.38 MD dále iniciovalo několik legislativních úprav zákona o pozemních komunikacích, jimiž byla v roce 2024 mj. přenesena odpovědnost za zajišťování kontrolního vážení na silnicích I. třídy z krajů na vlastníky komunikací nebo jimi pověřené osoby, změněna výše podílů na výnosech z pokut za přestupky z kontrolního vážení (zvýšení podílu ORP z 15 % na 30 %

a snížení podílu krajů ze 45 % na 30 %) a snížena výměra pokuty uložené příkazem za přestupek z kontrolního vážení na polovinu.

➔ ***ŘSD nevynakládalo peněžní prostředky na pořízení a provoz VKV účelně a hospodárně.***

4.39 NKÚ zjišťoval, zda peněžní prostředky určené na pořízení a provoz zařízení pro VKV vynakládalo ŘSD účelně a hospodárně. Financování výstavby a provozu zařízení pro VKV zajišťuje ŘSD z peněžních prostředků poskytovaných z rozpočtů SFDI. MD o poskytnutí těchto prostředků přímo nerozhoduje, ale za účelnost, hospodárnost a efektivnost jejich vynakládání spoluzodpovídá³².

4.40 První dvě váhy pro VKV, které ŘSD uvedlo do provozu na dálnicích D5 (ORP Nýřany) a D35 (ORP Olomouc) v lednu a v březnu 2020, prováděly kontrolní vážení pouze v roce 2020. V případě váhy na dálnici D5 Ředitelství silnic a dálnic nepředalo ORP Nýřany žádný z 51 216 zjištěných vážných deliktů. V případě váhy na dálnici D35 Ředitelství silnic a dálnic předalo ORP Olomouc k dalšímu řešení jen 428 ze 40 564 zjištěných vážných deliktů. V dalším období ŘSD z důvodu nespolečné obou ORP nezajistilo obnovení úředního ověření obou vah, které je nezbytnou podmínkou pro VKV. Obě tyto váhy tedy neplnily úkoly, k nimž je ŘSD pořídilo. Popsaná situace je důsledkem toho, že MD před spuštěním systému VKV nevytvořilo legislativní, materiálně-technické a organizační podmínky pro jeho bezproblémový provoz (viz odst. 4.13). ŘSD na pořízení a provoz těchto vah pro VKV vynaložilo peněžní prostředky v celkové výši 22 074 276,94 Kč (včetně DPH) neúčelně a nehospodárně.

4.41 Kvůli nedostatečné koordinaci provádění rekonstrukce úseku dálnice D2 a instalace vysokorychlostní váhy vynaložilo ŘSD v roce 2021 nehospodárně peněžní prostředky ve výši 6 834 241,69 Kč (včetně DPH). Úpravy povrchu rekonstruovaného úseku v místě instalace váhy pro VKV provádělo až dodatečně, když zjistilo, že rekonstruovaný povrch nesplňuje podmínky pro VKV. Oproti původnímu plánu rovněž došlo ke zpoždění zprovoznění předmětné váhy pro VKV o 14 měsíců.

4.42 Vysokorychlostní váhu umístěnou na dálnici D8 v 5,0 km vlevo (směr Praha, ORP Brandýs nad Labem) vybavilo ŘSD v roce 2022 funkcionalitou, která byla pro toto zařízení nadbytečná, neboť tato váha nebyla používána pro VKV s přímým postihem, ale především pro testování technologie a statistiku. ŘSD tak vynaložilo peněžní prostředky ve výši 12 100 Kč (včetně DPH) na implementaci nevyužití funkcionality neúčelně a nehospodárně.

³² Spoluodpovědnost MD za peněžní prostředky, s nimiž hospodaří SFDI, vyplývá mj. z ustanovení zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, týkajících se předkládání a schvalování rozpočtu SFDI. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 104/2000 Sb. SFDI předkládá vládě České republiky návrh svého rozpočtu prostřednictvím ministra dopravy. Součástí tohoto návrhu je i střednědobý výhled, který podle § 5a odst. 1 zákona č. 104/2000 Sb. SFDI sestavuje ve spolupráci s MD. Podle § 5b odst. 1 zákona č. 104/2000 Sb. SFDI předkládá účetní závěrku a výroční zprávu o své činnosti k projednání vládě České republiky a ke schválení Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR prostřednictvím ministra dopravy. MD se rovněž významně podílí na zajištění rozpočtových zdrojů SFDI (dotace ze státního rozpočtu např. v roce 2023 představovaly téměř 70 % příjmů SFDI).

4.43 Tím, že ŘSD (jako státní příspěvková organizace do 31. 12. 2023) ve výše uvedených třech případech (viz odst. 4.40–4.42) uskutečnilo výdej, jehož provedením porušilo ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., neoprávněně použilo jiné peněžní prostředky státu ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb. až do výše 28 920 618,63 Kč, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.

➔ *Příjmy SFDI z pokut z vysokorychlostního vážení jsou nízké.*

4.44 NKÚ u kontrolované osoby SFDI prověřoval zajištění financování nákladů ŘSD vynakládaných na pořízení a provoz kontrolního vážení. Podíl na příjmech z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením představuje pro SFDI jeden ze zdrojů, z nichž může financovat nejen pořízení a provoz zařízení pro VKV, ale mj. i opravy škod vzniklých na dopravní infrastruktuře v důsledku jízd přetížených vozidel. NKÚ zjišťoval, zda příjmy SFDI z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením nejsou snižovány z důvodu nefunkčnosti systému kontrolního vážení. Na základě analýzy těchto příjmů NKÚ vyhodnocoval, nakolik systém kontrolního vážení plní svou represivní funkci, resp. zda zajišťuje účinný postih vážných deliktů.

4.45 NKÚ kontrolou zjistil, že objem ani podmínky poskytování peněžních prostředků z rozpočtu SFDI nevytvářely překážky pro vybudování a provoz systému kontrolního vážení. Financování v rozsahu potřebném pro plnění úkolů, k nimž byl tento systém určen, bylo zajištěno a nebylo limitujícím faktorem pro jeho zavedení.

4.46 SFDI v období od ledna 2020 do září 2024 obdržel podíl na pokutách uložených za přestupky zjištěné při kontrolním vážení v celkové výši 93,50 mil. Kč, z toho na pokuty z VKV připadlo 21,13 mil. Kč. Přestože bylo metodou VKV zjištěno výrazně více vážných deliktů než metodou NKV, podíl příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury z vysokorychlostního kontrolního vážení byl velmi nízký.

Tabulka č. 6: Příjmy SFDI z pokut z kontrolního vážení (v tis. Kč)

Rok	Příjmy SFDI z pokut z kontrolního vážení	– z toho příjmy z pokut z VKV
2020	10 958,83	0
2021	13 372,38	162,00
2022	18 744,62	2 383,80
2023	32 014,60	12 496,20
2024*	18 409,20	6 089,70
Celkem	93 499,63	21 131,70

Zdroj: SFDI.

* Údaje k 30. 9. 2024.

4.47 SFDI v roce 2020 neobdržel žádnou platbu podílu na pokutách z VKV. V období od ledna 2021 do září 2024 tyto platby obdržel od čtyř ze sedmi ORP, které mají ve své územní působnosti váhy pro VKV. Přitom 20,77 mil. Kč z celkových 21,13 mil. Kč, tj. přes 98 % objemu

plateb, obdržel od dvou z těchto čtyř ORP (ORP Židlochovice a ORP Lovosice); od tří ORP neobdržel žádný příjem z pokut z VKV (ORP Černošice, ORP Nýřany, ORP Olomouc). Přehled těchto příjmů je uveden v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Příjmy SFDI z pokut z VKV**(v tis. Kč)**

Dálnice	ORP	Zahájení VKV	2021	2022	2023	2024*	Celkem
D1	Jihlava	03/2022	0	0	0	260,70	260,70
D2	Židlochovice	11/2021	162,00	235,40	10 815,00	4 665,40	15 877,80
D4	Černošice	04/2024	0	0	0	0	0
D5	Nýřany	01/2020	0	0	0	0	0
D8	Lovosice	02/2022	0	2 148,40	1 681,20	1 067,40	4 897,00
D35	Olomouc	03/2020	0	0	0	0	0
D48	Frýdek-Místek	09/2023	0	0	0	96,20	96,20
Celkem			162,00	2 383,80	12 496,20	6 089,70	21 131,70

Zdroj: SFDI.

* Údaje k 30. 9. 2024.

4.48 Výše pokut z kontrolního vážení nemůže být jediným měřítkem účelnosti a efektivnosti systému VKV. Jejich nízký objem ale svědčí o tom, že represivní funkce VKV v jeho stávající podobě je velmi omezená. NKÚ dále zjistil, že SFDI nemá k dispozici informace, které by mu umožnily strukturu pokut z kontrolního vážení analyzovat. Nemůže ověřit, že mu podíly z těchto pokut byly zaslány v takové výši, která mu dle zákona náležela, a nemá ani zákonné oprávnění tyto údaje vyžadovat. Výši příjmů z pokut z kontrolního vážení SFDI ani MD nijak nevyhodnocovaly.

➔ *Provádění NKV bylo komplikované, kontrol bylo málo.*

4.49 NKÚ zjišťoval, jakým způsobem MD zajistilo provádění NKV a jeho optimalizaci tak, aby tento systém plnil úkoly, k nimž byl určen. NKÚ zároveň vyhodnocoval úroveň spolupráce subjektů, které se na provozu tohoto systému podílely, a zhodnotil také dosažené výsledky NKV.

4.50 Prováděním NKV MD pověřilo ŘSD, které ale v této oblasti působilo jen jako zprostředkovatel. Nedisponovalo totiž materiálně-technickým vybavením, které by mu umožnilo NKV provádět. Činnosti související s NKV zajišťovalo pro ŘSD na základě dvou příkazních smluv CSPSD. Povinností ŘSD bylo CSPSD poskytnout k bezúplatnému využívání plochy vhodné pro provádění NKV, zejména plochy vybraných odpočívek a provozní plochy na střediscích správy a údržby dálnic. Možnosti, jak mohlo ŘSD ovlivnit způsob provádění NKV, však byly omezené.

4.51 Příkazní smlouvy například nestanovily místa ani minimální počty NKV a neobsahovaly ani žádná sankční ustanovení pro případ neplnění povinností smluvními stranami. V příkazní smlouvě navrhlo ŘSD provádět nejméně 1 000 NKV vozidel stanovených kategorií měsíčně.

V připomínkovém řízení ale byl tento počet snížen na 90 NKV měsíčně a nakonec nebyl počet do smlouvy vůbec zahrnut s odůvodněním, že ve stávající právní úpravě s ohledem na nezbytnou součinnost Policie České republiky nebo Celní správy nemůže CSPSD garantovat rozsah NKV. Příkazní smlouvy neumožňovaly ŘSD ani monitoring a vyhodnocování výsledků NKV. Návrh ŘSD, aby prováděním NKV bylo pověřeno přímo CSPSD, MD odmítlo.

4.52 Počty provedených NKV v porovnání s počty vážných deliktů zjištěných VKV jsou velmi nízké. Při NKV navíc byla téměř ze tří čtvrtin kontrolována vozidla kategorie N1 s maximální hmotností do 3,5 tuny, jejichž destruktivní účinek na dopravní infrastrukturu vlivem případného přetížení je výrazně nižší než u nákladních vozidel s vyšší hmotností. MD to zdůvodnilo tím, že četnost a zaměření kontrol je věcí Policie České republiky a jejího personálního a materiálního vybavení.

4.53 Nepoměr mezi počtem vážných deliktů zjišťovaných VKV a NKV a nízký podíl kontrol těžkých nákladních vozidel ilustruje příklad č. 3.

Příklad č. 3: Počet NKV provedených na dálnicích v roce 2023

V roce 2023 bylo na dálnicích v České republice za účasti CSPSD provedeno celkem 938 NKV. Z toho 693 NKV (73,88 %) se týkalo vozidel kategorie N1, 233 NKV (24,84 %) vozidel ostatních kategorií a 12 NKV (1,28 %) se týkalo nadměrných nákladů. Ve stejném období přitom bylo VKV na dálnicích zjištěno 77 552 přetížených vozidel.

4.54 V provádění NKV jsou mezi jednotlivými kraji značné rozdíly (viz příklad č. 4), které nelze vysvětlit jen rozdílnou délkou dálnic na jejich území. Důvodem byla především různá úroveň součinnosti Policie České republiky nebo Celní správy, jejichž příslušníci musí být u NKV přítomni.

Příklad č. 4: Rozdíly v počtu NKV provedených v krajích v roce 2023

V roce 2023 bylo na dálnicích v Kraji Vysočina za účasti CSPSD provedeno celkem 229 NKV, z toho 196 NKV vozidel kategorie N1, 30 NKV vozidel ostatních kategorií a 3 NKV se týkala nadměrných nákladů. Oproti tomu v Libereckém kraji nebylo v roce 2023 provedeno žádné NKV. V Ústeckém kraji to bylo celkem 5 NKV, z toho 2 NKV se týkala vozidel kategorie N1 a 3 NKV ostatních kategorií vozidel. Ve Zlínském kraji bylo provedeno 7 NKV, všechna u vozidel kategorie N1.

4.55 Neuspokojivá situace v provádění NKV bude podle MD vyřešena vznikem Inspekce silniční dopravy. NKÚ připravovanou úpravu podmínek a způsobu provádění NKV nekontroloval, neboť v době ukončení kontroly nebyla známa její finální podoba, která by byla podložena potřebnou změnou právních předpisů³³. Jedním z nezbytných předpokladů pro změnu v provádění NKV ovšem bude kromě zajištění potřebného materiálně-technického

³³ Transformace CSPSD na Inspekci silniční dopravy byla součástí návrhu novely zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, který schválila vláda ČR usnesením ze dne 2. října 2024 č. 669, *k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. Novela ale nebyla v době ukončení kontroly schválena Parlamentem České republiky.

a personálního vybavení i existence dostatku vhodných kontrolních stanovišť, která budou splňovat požadavky na provádění NKV. V roce 2024 ŘSD evidovalo 313 lokalit vhodných k provádění NKV, z toho 70 na dálnicích. Není přitom zřejmé, zda a popř. jak se změna dotkne využití VKV pro přímý postih, resp. pro předvýběr přetížených vozidel v součinnosti s NKV (viz odst. 2.14).

→ *Systém kontrolního vážení není účinný, jízdy přetížených vozidel se nepodařilo omezit.*

4.56 NKÚ s odkazem na zjištění popsaná v předchozích odstavcích této části kontrolního závěru shrnuje, že účelnost systému VKV při zjišťování a řešení vážných deliktů byla velmi nízká. Snížena byla jednak omezením způsobilosti vah provádět VKV po značnou část doby jejich užívání (viz tabulka č. 2) a dále i tím, že značnou část vážných deliktů zjištěných váhami způsobilými provádět VKV nebylo ŘSD schopno předat ORP k dalšímu řešení v přestupkovém řízení (viz tabulka č. 3). O nízké úspěšnosti postihování zjištěných vážných deliktů svědčí velmi nízké příjmy SFDI z pokut z VKV (viz tabulky č. 5 a č. 6). Počet prováděných NKV byl nízký a nebyl zaměřen na kategorie vozidel, jejichž přetížení má na dopravní infrastrukturu největší destrukční účinek (viz odst. 4.52). MD ve spolupráci s ŘSD nezajistilo nastavení a provozování systému kontrolního vážení tak, aby vedl k účinné represi a prevenci jízd přetížených vozidel a aby omezil poškozování dálnic a silnic I. třídy.

4.57 NKÚ také prověřoval, zda MD přijalo účinná opatření k nápravě nedostatků, jež NKÚ zjistil v oblasti kontrolního vážení již při svých předchozích kontrolách v letech 2018 a 2021, a konstatuje, že MD tyto nedostatky neodstranilo. Úpravy podmínek VKV, které provedlo MD v letech 2022 a 2024, nezajistily omezení jízd přetížených vozidel, ale spíše jen omezily jejich postih a ve svých důsledcích snížily ochranu dopravní infrastruktury.

4.58 MD výsledky kontrolního vážení nevyhodnocovalo. Nedisponuje analýzami nebo studiemi zaměřenými na vyhodnocení počtů a podílů jízd přetížených vozidel či jejich vlivu na dopravní infrastrukturu, životní prostředí nebo na počty nehod. V období let 2019–2024 MD neprovedlo žádný audit nebo kontrolu týkající se oblasti kontrolního vážení. MD ani ŘSD nevyužívaly data z kontrolního vážení ani při optimalizaci plánování oprav a rekonstrukcí silniční infrastruktury.

4.59 Doklady, které MD předložilo ke kontrole, ani údaje a informace z veřejně dostupných zdrojů neumožňují zjistit přesný počet jízd přetížených vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy. Tomu, že by v kontrolovaném období let 2019–2024 došlo k poklesu jízd těchto vozidel nebo ke snížení jejich negativních účinků na dopravní infrastrukturu, bezpečnost a plynulost silničního provozu a životní prostředí, ale nic nenasvědčuje.

Seznam zkratek

C-ITS	kooperativní inteligentní dopravní systémy
CSPSD	Centrum služeb pro silniční dopravu
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
ITS	inteligentní dopravní systémy
kontrolní vážení	kontrolní vážení vozidel
MD	Ministerstvo dopravy
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NKV	nízkorychlostní kontrolní vážení vozidel
ORP	obec s rozšířenou působností
PPP	partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic s. p.
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
vážní delikty	překročení hmotnostních limitů
VKV	vysokorychlostní kontrolní vážení vozidel
zákon o pozemních komunikacích	zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/12

Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem obrany na výcviková zařízení Armády České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/12. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo obrany vynaložilo peněžní prostředky určené na výcviková zařízení Armády České republiky účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolováno bylo období od roku 2019 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrola byla u kontrolované osoby prováděna v období od června 2024 do ledna 2025.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo obrany (dále také „MO“).

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 31. března 2025,

schválilo usnesením č. 6/V/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Výcviková zařízení Armády České republiky

154

Průměrný počet vojenských cvičení realizovaných každoročně ve VVP¹ v letech 2019–2023

179

Průměrný počet vojáků účastnících se jednoho cvičení ve VVP v letech 2019–2023

72 ze 185

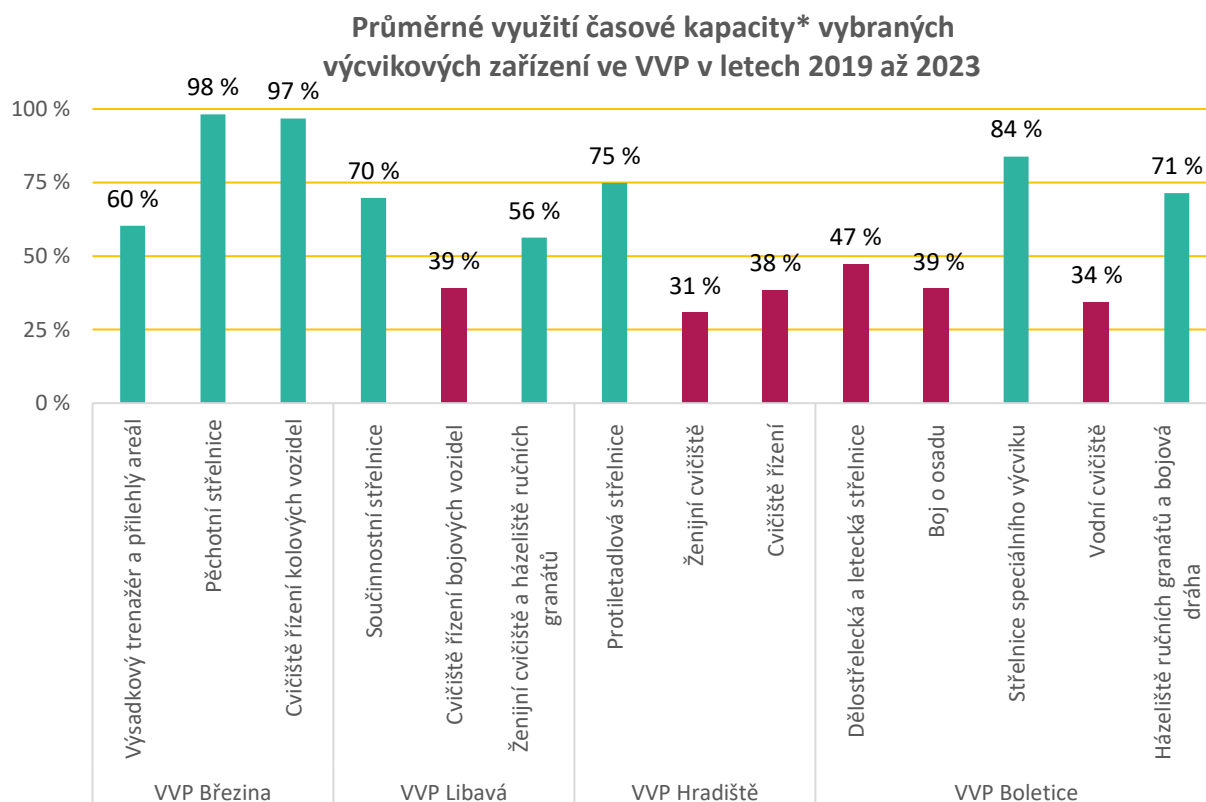
Počet vyškolených vojáků² na obsluhu a údržbu nových tanků z celkového potřebného počtu

11 343,6 mil. Kč

Celkové výdaje VeV–VA³ v letech 2019–2023

1 441,5 mil. Kč

Výdaje na kontrolované investiční akce a neinvestiční nákupy

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě údajů MO.

* Výcvikové dny jsou podle metodiky Armády České republiky počítány od pondělí do pátku.

¹ Vojenské výcvikové prostory Armády České republiky.

² Ke dni 25. října 2024.

³ Velitelství výcviku – Vojenská akademie ve Vyškově.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků vynaložených MO na výcviková zařízení Armády České republiky (dále také „AČR“). Prověřil stanovení a naplňování potřeb AČR v oblasti rozvoje učebně výcvikové základny⁴ Velitelství výcviku – Vojenské akademie (dále také „VeV–VA“) ve vztahu k vytvoření podmínek pro účelné a efektivní vynakládání těchto prostředků. Dále prověřil nastavení systému výcviku prováděného ve výcvikových zařízeních VeV–VA a naplňování jeho cílů ve vztahu k účelnému vynakládání peněžních prostředků na tato zařízení. NKÚ rovněž kontroloval, zda MO vynaložilo peněžní prostředky na pořízení simulačních a trenažérových technologií⁵ a obnovu nemovitého majetku VeV–VA účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy. NKÚ dále provedl kontrolu peněžních prostředků vynaložených VeV–VA na nákupy materiálu a služeb spojených se zabezpečením výcviku. Na vybrané kontrolované investiční akce a neinvestiční nákupy MO vynaložilo celkem 1 441,5 mil. Kč.

Celkové vyhodnocení

1.2 MO v letech 2019 až 2024 investovalo do modernizace výcvikových zařízení AČR téměř 1,8 mld. Kč, přesto stále neodpovídají současným potřebám. To omezuje efektivitu výcviku vojáků. Opakovaná odkládání investic a časté změny priorit navíc vedou k neekonomickému vynakládání peněžních prostředků. Například zpoždění výstavby garáží v Přáslavicích a Bučovicích způsobí, že nová bojová vozidla bude třeba po jejich dodání dočasně umístit ve Vyškově. Osádky vozidel tak budou muset pravidelně dojíždět desítky kilometrů, což zvýší výdaje na dopravu a logistiku.

1.3 NKÚ prověřoval také systém výcviku, protože jeho kvalita je klíčovým ukazatelem účelnosti a efektivnosti peněžních prostředků vynakládaných na výcviková zařízení. Zjistil, že AČR například stále nemá dostatek moderních simulátorů a trenažérů ani jejich propojení v rámci NATO⁶. Přitom tyto technologie jsou nezbytné pro zajištění plnohodnotného výcviku a snižování výdajů. Roztříštěný systém sběru informací o výsledcích výcviku neumožňuje jeho efektivní řízení. A neplnění náborových cílů AČR znamená, že při skokovém nárůstu počtu nových vojáků dojde k přetížení kapacit výcvikových zařízení.

1.4 NKÚ se v kontrole také zaměřil na vybrané investiční akce a neinvestiční nákupy pro výcviková zařízení AČR v celkové výši 1,4 mld. Kč. Tyto peněžní prostředky MO vynaložilo účelně. NKÚ však zjistil, že v investičních záměrech chybělo vyjádření efektivnosti vložených prostředků, což je v rozporu s právními předpisy. Dále upozornil na riziko neekonomičnosti spojené se závislostí MO na dodavatelích, kteří mají výhradní práva k technologiím.

⁴ Učební a výcviková základna (dále také „UVZ“) je soubor prostředků, zařízení a prostor vytvářejících podmínky pro přípravu personálu včetně výcviku vojsk. Toto označení je v kontrolním závěru používáno v obecném smyslu pro výcviková zařízení.

⁵ Simulační a trenažérové technologie (dále také „STT“) představují soubor prostředků, zařízení a prostor umožňujících vytvořit umělé prostředí pro provádění výcviku bojových činností v rozličných podmínkách s využitím výpočetní techniky a podporou technických zařízení.

⁶ *North Atlantic Treaty Organization* (Severoatlantická aliance).

1.5 Celkové vyhodnocení vyplývá z následujících nedostatků zjištěných kontrolou:

- A.** Výcviková základna AČR dlouhodobě neodpovídá současným potřebám, což omezuje přípravu personálu na reálné podmínky nasazení a interoperabilitu s armádami NATO, včetně oblasti simulačních a trenažérových technologií. MO v letech 2019–2024 investovalo do programu reprodukce majetku č. 107 080 – *Strategický program pozemních sil AČR* (dále také „program 107 080“) celkem 1,8 mld. Kč v rámci 29 investičních akcí, přičemž z původně plánovaných akcí⁷ byly dvě třetiny zrušeny nebo odloženy. Časté změny priorit a nízká efektivita řízení vedly ke zpoždění klíčových investic programu, jako je propojení simulačního centra ve Vyškově se simulačními centry NATO. Tím MO splnilo stanovený cíl programu do roku 2021⁸ pouze částečně. Prodlužování modernizace výcvikových zařízení zvyšuje náklady na provoz zastaralé výcvikové základny a zpomaluje dosažení požadované bojové připravenosti AČR.
- B.** Nestabilní proces plánování a realizace investic MO negativně ovlivnil výstavbu zázemí pro pořízovanou moderní techniku. Pásová bojová vozidla pěchoty budou po dodání parkovat měsíce až roky v nových garážích ve Vyškově, než bude dokončena výstavba potřebného zázemí v posádkách Přáslavice a Bučovice. To povede k pravidelnému dojíždění vojáků na vzdálenost desítek kilometrů, což vyvolá dodatečné výdaje na dopravu, logistiku a údržbu techniky. MO také plánovalo do roku 2030 vybudovat nové výcvikové centrum v Radošově ve vojenském výcvikovém prostoru (dále také „VVP“) Hradiště. Přes 2 000 vojáků ročně v něm mělo absolvovat zejména základní přípravu a výcvik v řízení vozidel. Pro řidiče chybí v rezortu výcvikové kapacity a MO proto musí ve velké míře využívat služeb civilních autoškol. AČR však koncem roku 2023 přípravu projektu zastavila, neboť se rozhodla upřednostnit nákupy zbraňových systémů, zásob a munice.
- C.** MO sice zpracovalo koncepční dokumenty pro rozvoj učebně výcvikových zařízení⁹ a přípravu personálu¹⁰, ale jejich plnění systematicky nevyhodnocovalo. KRUVZ 2025 a KRUVZ 2030 nehodnotilo vůbec a Koncepti místo každý rok jen ve vybraných letech, což omezilo možnost sledovat naplňování cílů a přijímat nápravná opatření. V rámci realizace programu 107 080 upřednostnilo MO rozvoj simulačních a trenažérových technologií, i když KRUVZ 2025 a KRUVZ 2030 kladly důraz na modernizaci výcvikových zařízení ve vojenských výcvikových prostorech. Absence pravidelného hodnocení plnění KRUVZ 2025 a KRUVZ 2030 a neujasněné priority (viz také bod A) neumožňují určit, zda vynaložené peněžní prostředky optimálně přispívají k rozvoji výcvikových zařízení.
- D.** Kapacity simulačních a trenažérových technologií v kontrolovaném období nepokrývaly potřeby AČR, což omezovalo rozsah individuálního i kolektivního výcviku. Množství a typy simulátorů nepostačovaly pro plnohodnotnou přípravu vojáků, nezahrnovaly simulaci celého spektra aktuálních hrozeb a neumožňovaly výcvik ve všech operačních prostředích. Využívání STT při výcviku přitom podle NKÚ představuje efektivní a hospodárný způsob

⁷ Podle doplňku č. 2 programu 107 080 zpracovaného v roce 2024 MO z 80 investičních akcí plánovaných v letech 2017–2026 zrušilo nebo odložilo 54 akcí (67 %).

⁸ MO splnilo pouze jeden ze dvou indikátorů dílčího cíle č. 7 – *Připravená a vyvážená učebně výcviková základna pro potřeby vojenské přípravy jednotek pozemních sil*, stanovených v rámci 1. etapy realizace programu 107 080 do roku 2021.

⁹ *Koncepce rozvoje učební a výcvikové základny* (dále také „KRUVZ“) 2025 a aktualizovaná KRUVZ 2030.

¹⁰ *Koncepce přípravy personálu pro potřeby rezortu Ministerstva obrany* (dále také „Koncepce“).

vynakládání peněžních prostředků, byť simulátory nemohou reálný výcvik plně nahradit. Dále intenzita využívání některých reálných výcvikových zařízení byla v kontrolovaném období v průměru výrazně nižší než 50 %, například na ženíjném cvičišti Brodce nebo vodním cvičišti Loutka. Tento stav podle NKÚ vede k nutnosti optimalizovat jejich využití.

- E. MO nesleduje výdaje na výcvikové aktivity, s výjimkou cvičení s mezinárodní účastí, což ztěžuje hodnocení efektivnosti vynaložených peněžních prostředků. MO také nemá centralizované informace o všech výsledcích výcviku vojsk. Chybí jednotné místo, kde by byly evidovány dosažené cíle a další klíčové ukazatele. Místo toho existuje mnoho různých dokumentů a databází na úrovni jednotlivých útvarů a zařízení AČR zpracovaných v listinné či elektronické podobě, což ztěžuje analýzu souhrnných údajů, omezuje přehled o plnění cílů výcviku a neumožňuje systematické hodnocení účelnosti vynakládaných peněžních prostředků.
- F. MO má zaveden nástroj *Získávání poznatků a využívání zkušeností*¹¹, jehož smyslem je optimalizace výcviku a bojové připravenosti vojsk. NKÚ prověřil vzorek poznatků¹² a zjistil, že pouze u 17 % poznatků následná přijatá opatření prokazatelně zlepšila výkon nebo schopnosti armády. Většina poznatků (72 %) zůstala ve fázi analyzovaných poznatků s navrženými opatřeními, 5 % bylo evidováno jako osvědčený postup a u zbývajících 6 % nebyla přijata žádná opatření. K problémům, kterých se poznatky týkaly, patřily například nejasné cíle výcviku, špatné plánování využití výcvikových prostor, nedostatek instruktorů nebo organizační překážky. Podíl účinných opatření sice od roku 2019 mírně vzrostl, systém zpětné vazby však není optimální. MO plánuje od roku 2025 zavést opatření k jeho zlepšení, což podpoří účelné a efektivní vynakládání peněžních prostředků na výcviková zařízení.
- G. Účelem využívání učebních a výcvikových zařízení AČR je kvalitní příprava dostatečného počtu vojáků, kteří ovládají používanou techniku a zvládnou náročné úkoly ve všech typech operací. MO se však v letech 2019–2023 nedařilo zajistit potřebný nábor vojáků z povolání ani vojáků do aktivní zálohy (dále také „AZ“)¹³. Aby AČR splnila stanovené personální cíle¹⁴, musí v příštích letech nábor výrazně zvýšit¹⁵. Bez toho nebude mít

¹¹ Proces nazvaný *Získávání poznatků a využívání zkušeností* (dále také „ZPVZ“) je zavedený podle metodiky *NATO Lessons Learned* a spočívá v systematickém sběru a implementaci poznatků pro zvyšování efektivity výcviku a operační připravenosti vojsk s následným zajištěním plynulé aktualizace standardů na základě reálných zkušeností.

¹² Poznatek je problém zjištěný při nasazení či výcviku armády, který vyžaduje přijetí opatření pro zlepšení stavu nebo stanovení nejlepšího (osvědčeného) postupu. MO předložilo vzorek 2 173 poznatků z centrální databáze ZPVZ AČR (vzorek obsahoval cca dvě třetiny všech poznatků evidovaných od roku 2011 do 5. listopadu 2024). Poznatek byl rozdělen do čtyř kategorií: zjištěný poznanek, analyzovaný poznanek s navrženými nápravnými opatřeními, osvědčený postup (analyzovaný poznanek použitý ke zpracování standardu) a zobrazená zkušenost (nápravná opatření navržená na základě analyzovaného poznatku byla realizována a prokázána jako účinná).

¹³ Institut aktivní zálohy je nástrojem pro naplnění práva občanů podílet se v době míru na zajišťování obrany ČR. Příslušníci AZ jsou občané nebo vojáci v záloze v době mimo stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jejich hlavním úkolem je příprava v době míru na plnění úkolů ozbrojených sil během stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Rovněž mohou plnit některé úkoly při řešení nevojenských krizových situací nebo sloužit v operačním nasazení u vojenských útvarů, pro něž jsou předurčení.

¹⁴ Do roku 2030 celkem 30 000 vojáků z povolání a 10 000 vojáků v AZ, jak uvádí *Koncepce výstavby Armády České republiky 2030* (dále také „KVAČR 2030“) schválené usnesením vlády České republiky ze dne 30. října 2019 č. 758, ke *Koncepci výstavby Armády České republiky 2030*.

dostatek specialistů na nové zbraňové systémy, což ohrozí její bojovou připravenost. V době kontroly NKÚ chyběl personál pro obsluhu nových houfnic, pásových bojových vozidel i moderních tanků. Problémem je také omezená kapacita základní přípravy, která při zvýšeném náboru nemusí stačit, zejména pro vojáky v AZ. Plánování výstavby výcvikového centra v Radošově (bod B), které mělo rozšířit výcvikové možnosti, však AČR pozastavila.

H. Kontrolou vybraného vzorku výdajů NKÚ zjistil u tří investičních akcí porušení právních předpisů. MO nepostupovalo v souladu s ustanovením § 12 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb.¹⁶, když v období 2018–2020 registrovalo akce na základě investičních záměrů, které neobsahovaly vyjádření efektivnosti vložených prostředků ani specifikaci požadavků na zabezpečení provozu budované nebo obnovované kapacity. Dále NKÚ u dvou akcí a tří neinvestičních nákupů zjistil závislost MO na dodavatelích z důvodu jejich vlastnictví výhradních práv k předmětným technologiím (*vendor lock-in*). S tímto stavem je spojeno riziko nehospodárného vynakládání peněžních prostředků, například v případě nově pořizovaných souvisejících služeb.

1.6 NKÚ na základě uvedených zjištění doporučuje pokračovat v modernizaci výcvikových zařízení, sledovat výdaje a ukazatele spojené s výcvikem, optimálně využívat databázi poznatků získaných při výcviku a nasazení¹² a zajistit kvalitní výcvik nových vojáků i přeškolení stávajících specialistů. Bez dostatečného počtu vycvičených vojáků nebude možné plně využít například nová bojová vozidla, houfnice nebo tanky.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 Ministerstvo obrany je ústředním orgánem státní správy České republiky (dále také „ČR“) zejména pro zabezpečování obrany ČR, řízení AČR a správu vojenských újezdů, na jejichž území se nacházejí vojenské výcvikové prostory. Základním úkolem **Armády České republiky** je příprava k obraně ČR a obrana proti vnějšímu napadení. AČR se dále podílí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti a účastní se vojenských cvičení na území ČR nebo v zahraničí. Velení AČR zabezpečuje Generální štáb AČR, který je součástí MO jako organizační složky státu. Výdaje MO v letech 2019–2024 postupně výrazně rostly. Zvýšily se z 68,3 mld. Kč v roce 2019 až na 159,0 mld. Kč¹⁷ v roce 2024, což znamená nárůst o 132,8 %. Na rok 2025 byl schválen rozpočet výdajů MO ve výši 154,4 mld. Kč. Výdaje samotné AČR se v letech 2019–2023 pohybovaly mezi 66 % až 69 % celkových výdajů MO (od 44,9 do 68,8 mld. Kč). Výdaje AČR v letech 2024 a 2025 jsou předpokládány ve výši okolo 75 % rozpočtu celkových výdajů MO (116 mld. Kč).

2.2 Velitelství výcviku – Vojenská akademie ve Vyškově zajišťuje profesní přípravu personálu¹⁸. Zabezpečuje základní, odbornou, speciální a kariérovou přípravu, výcvik

¹⁵ Minimální čistý roční přírůstek v letech 2024–2030 nejméně ve výši 996 vojáků z povolání a 830 vojáků v AZ (v letech 2019–2023 to bylo v průměru jen 301 vojáků z povolání a 276 vojáků v AZ).

¹⁶ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁷ Údaj z informačního systému Státní pokladny *Monitor* – stav ke dni 21. března 2025.

¹⁸ Zejména vojáků a civilního personálu ozbrojených sil ČR a Vojenské policie.

vojenských profesionálů, vojáků v AZ a přípravu jednotek AČR do zahraničních operací. Dále zajišťuje rozvoj mezinárodní spolupráce se vzdělávacími a výcvikovými středisky členských států NATO a Evropské unie. Zabezpečuje provoz a rozvoj výcvikových zařízení ve VVP a STT a připravuje v nich podmínky pro výcvik jednotek AČR a sil NATO. Organizuje základní přípravu vojáků a vojenskou přípravu studentů Univerzity obrany. Podílí se na tvorbě doktrín AČR, vojenských publikací a vnitřních předpisů a rozvíjí informační podporu v oblasti přípravy personálu. Řídí využití učebních a výcvikových zařízení ve VVP i STT a podílí se na jejich rozvoji.

2.3 Výcviková zařízení AČR jsou nezbytná pro přípravu vojáků a rozvoj schopností armády. Jsou součástí učební a výcvikové základny resortu obrany. Patří mezi ně výcviková zařízení spravovaná VeV–VA a dále výcviková zařízení v místech stálé dislokace vojsk¹⁹, která spravují jednotlivé útvary a zařízení AČR. Pro přípravu personálu MO dále využívá externí výcviková zařízení v ČR i v zahraničí. Intranetový katalog UVZ AČR obsahuje údaje o výcvikových zařízeních ve VVP, v místech stálé dislokace vojsk a STT, zejména údaje o kapacitě, možnostech a prostorových a časových omezeních UVZ, potřebné k přípravě a provedení výcviku. MO aktualizuje katalog zhruba jednou za tři roky²⁰. K UVZ v podřízenosti VeV–VA patří především učebny, haly, nástupiště, trenažéry a simulátory, tělovýchovná zařízení a různá výcviková zařízení, jako jsou bojové dráhy, střelnice, cvičiště, házeliště granátů nebo tábořiště. UVZ v místech stálé dislokace vojsk zahrnuje učebny, trenažéry a simulátory, střelnice a cvičiště. Je využívána pro výcvik jednotlivců a jednotek zpravidla do úrovně čtyř.

2.4 Výcvik je společně s výchovou a vzděláváním součástí systému přípravy personálu²¹. Systém zahrnuje přípravu základní, odbornou a speciální, kariérovou a účelovou. Přípravu vojáků lze zjednodušeně rozdělit na individuální, zahrnující vzdělávání a výcvik jednotlivců, a přípravu kolektivní, zaměřenou na výcvik jednotek a přípravu štábů (vojenská cvičení). Realizace přípravy vojsk se řídí zejména právními a vnitřními předpisy, vojenskými publikacemi a odbornými metodikami.

2.5 Peněžní prostředky vynaložené na provoz výcvikových zařízení v podřízenosti VeV–VA eviduje MO v rámci nákladových středisek, pod něž jednotlivá zařízení patří²². V letech 2019–2023 vynaložilo na činnost VeV–VA celkem 11 343,6 mil. Kč, z toho osobní mandatorní výdaje činily 6 878,0 mil. Kč (60,6 %) a ostatní běžné výdaje²³ na zabezpečení provozu činily 2 629,4 mil. Kč (23,2 %).

2.6 MO investovalo do výcvikových zařízení peněžní prostředky zejména prostřednictvím programu 107 080. Jeho cílem v oblasti rozvoje UVZ je připravená a vyvážená učebně

¹⁹ Místem stálé dislokace je fyzické umístění (stanovené sídlo) jednotky či útvaru, kde je prováděna většina výcviku k získání individuálních odborných dovedností a základního kolektivního výcviku. V době kontroly NKÚ tvořilo strukturu AČR celkem 26 posádek, 19 samostatných dislokačních míst a 40 dislokačních míst.

²⁰ Ke konci července 2024 katalog UVZ obsahoval celkem 836 UVZ, z toho 381 v podřízenosti VeV–VA (mimo jiné 209 učeben, 19 tělovýchovných zařízení a 104 výcvikových zařízení).

²¹ Ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky.

²² V rámci VeV–VA je evidováno sedm nákladových středisek zahrnujících velitelství, přípravnou službu, Skupinu simulačních a trenažérových technologií (dále také „SkSTT“) do roku 2022 fungující pod názvem Centrum simulačních a trenažérových technologií (dále také „CSTT“), prapor zabezpečení (včetně zabezpečení obsluhy výcvikového zařízení Březina) a tři střediska obsluh výcvikových zařízení Libavá, Hradiště a Boletice.

²³ Veškeré výdaje bez osobních mandatorních výdajů a výdajů na financování programů reprodukce majetku.

výcviková základna pro potřeby vojenské přípravy jednotek pozemních sil. Na plnění tohoto cíle MO v letech 2019–2023 vynaložilo výdaje ve výši 1 768,7 mil. Kč, v tom na rozvoj STT celkem 551,4 mil. Kč (31,2 %) a na obnovu nemovitého majetku VeV–VA celkem 1 217,3 mil. Kč (68,8 %).

2.7 Kontrolované investiční akce byly zaměřeny na pořízení simulačních technologií, realizaci první etapy propojení simulačního centra SkSTT se simulačními centry NATO a na rozvoj a obnovu nemovitého majetku VeV–VA. Kontrolované neinvestiční nákupy zahrnovaly technické zhodnocení trenažéru, opravy simulační a trenažérové techniky, zařízení střelnic a nákupy materiálu pro výcvik.

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontroly bylo prověřit, zda MO vynaložilo peněžní prostředky na výcviková zařízení Armády České republiky účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovaným obdobím byly roky 2019 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly. Kontrolovaný objem peněžních prostředků činil 1 441 524 308 Kč.

3.2 Kontrola se zaměřila zejména na výcviková zařízení v posádce Vyškov, vojenské výcvikové prostory a simulační a trenažérové technologie, s nimiž je MO příslušné hospodařit a jejichž rozvoj je pro AČR prioritou. MO vynakládalo peněžní prostředky především při následujících činnostech:

- stanovení a naplňování potřeb AČR v oblasti rozvoje a obnovy výcvikové základny v podřízenosti VeV–VA;
- nastavení systému výcviku a naplňování jeho cílů se zaměřením na výcviková zařízení v podřízenosti VeV–VA a výcvik pozemních sil AČR;
- přípravě a realizaci vybraných investičních akcí na nákup taktického souborového simulátoru živé simulace, propojení simulačního centra SkSTT se simulačními centry NATO a obnovu nemovitého majetku VeV–VA;
- pořizování vybraných dodávek materiálu a služeb VeV–VA a jemu podřízenými útvary a zařízeními formou veřejných zakázek malého rozsahu²⁴.

3.3 V rámci systémové části kontroly NKÚ prověřoval, zda MO vytvořilo řídicí činností podmínky pro účelné a efektivní vynakládání peněžních prostředků na výcviková zařízení a zabezpečení výcviku v souladu s právními předpisy. Účelnost²⁵ NKÚ posuzoval podle toho,

²⁴ Veřejné zakázky byly zadávány útvary a zařízeními (nákladovými středisky) podřízenými VeV–VA na základě uděleného statusu provozní jednotky s funkční samostatností v návaznosti na ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

²⁵ Vytvořené podmínky jsou podporou pro účelné vynakládání peněžních prostředků (pokud nebyly identifikovány nedostatky nebo byly nalezeny nepatrné nedostatky bez vlivu na fungování systému), jsou podporou pro účelné vynakládání peněžních prostředků, avšak s potřebou dílčích nebo významných zlepšení (pokud byly identifikovány nedostatky s mírným vlivem na fungování systému nebo nedostatky s významným vlivem na fungování systému, které vedly či mohou vést k nesplnění stanovených cílů), anebo

zda činnost MO vedla k zajištění optimální míry dosažení cílů stanovených v oblasti rozvoje a využívání UVZ a zabezpečení výcviku. Efektivnost²⁶ posuzoval podle toho, zda činnost MO umožnila maximální přínos úkolů plněných v oblasti rozvoje a využívání UVZ a zabezpečení výcviku, ve srovnání s objemem zdrojů (peněžních prostředků, popřípadě majetku) vynaložených na jejich plnění. Kontrolní kritéria byla čerpána zejména z koncepčních dokumentů, v nichž byly stanoveny cíle nebo věcné, časové a finanční podmínky pro naplňování potřeb v oblasti rozvoje výcvikové základny a dále z dokumentace programu 107 080 včetně obou doplňků. V oblasti systému výcviku byla využita Koncepce a související vnitřní předpisy, vojenské publikace a programy přípravy vojsk. Rovněž byla prověřována věcná a formální správnost kontrolovaných činností. Objem peněžních prostředků zkontrolovaných na úrovni systému činil 11 343 609 155 Kč.

3.4 NKÚ zkontroloval šest investičních akcí financovaných z programu 107 080 s celkovými výdaji ve výši 1 424 526 498 Kč a 15 neinvestičních nákupů hrazených z decentrálních běžných výdajů VeV–VA a jemu podřízených útvarů a zařízení v celkové výši 16 997 810 Kč. Na tomto kontrolním vzorku zjišťoval, zda MO vynakládalo peněžní prostředky na vybrané investiční akce a neinvestiční nákupy účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

3.5 Účelnost vynaložených peněžních prostředků NKÚ posuzoval podle toho, zda přispěly v optimální míře k dosažení cílů stanovených v oblasti rozvoje UVZ v koncepčních dokumentech a dokumentaci programu 107 080 nebo k zabezpečení výcviku. Přitom NKÚ prověřoval, zda MO řádně zdůvodnilo a doložilo potřebu z hlediska kvantitativních i kvalitativních požadavků ve vztahu k cílům investičních akcí, respektive nákupů dodávek a služeb pro zabezpečení výcviku, a dále zda byly dodávky nebo služby řádně realizovány a naplnily požadavky a zamýšlené dopady.

3.6 Hospodárnost vynaložených peněžních prostředků NKÚ posuzoval podle toho, zda je MO použilo k plnění cíle programu 107 080, investičních akcí a neinvestičních nákupů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků při dodržení kvalitativních požadavků. V případě využití výjimky ze zákona č. 134/2016 Sb.²⁷ NKÚ prověřoval způsob určení ceny v místě a čase obvyklé. Přitom přihlédl k provedené analýze potřeb, průzkumu trhu a vymezení veřejné zakázky, zejména z hlediska kvalitativních požadavků na předmět plnění.

3.7 Efektivnost vynaložených peněžních prostředků NKÚ posuzoval podle toho, zda jejich použitím bylo dosaženo nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu pořizované investice

vedou k neúčelnému vynakládání peněžních prostředků (pokud byly identifikovány rozsáhlé nedostatky s významným vlivem na fungování systému, které vedly, popřípadě mohou vést k nesplnění stanovených cílů).

²⁶ Vytvořené podmínky jsou podporou pro efektivní vynakládání peněžních prostředků (pokud nebyly identifikovány nedostatky nebo byly nalezeny nepatrné nedostatky bez vlivu na využívání UVZ či realizaci výcviku), jsou podporou pro efektivní vynakládání peněžních prostředků, avšak s potřebou dílčích nebo významných zlepšení (pokud byly identifikovány nedostatky s mírným vlivem na využívání UVZ či realizaci výcviku nebo nedostatky, které vedly či mohou vést k neefektivnímu využívání UVZ či realizaci výcviku), anebo vedou k neefektivnímu vynakládání peněžních prostředků (pokud byly identifikovány rozsáhlé nedostatky s významným vlivem na fungování systému, které vedly, popřípadě mohou vést k neefektivnímu využívání UVZ či realizaci výcviku).

²⁷ Obecná výjimka podle ustanovení § 29 písm. s), zvláštní ustanovení o vertikální spolupráci podle § 189 odst. 1.

z hlediska kvantitativních i kvalitativních požadavků realizovaného plnění ve srovnání s objemem vynaložených peněžních prostředků. Přihlédl k průběžným změnám počtu a jakostních a dalších parametrů v průběhu realizace investiční akce a dále k tomu, zda byly všechny vynaložené prostředky nezbytné pro požadovaný výstup a případná prodleva v realizaci plnění nezpůsobila jejich navýšení.

3.8 Kritéria pro posouzení souladu s právními předpisy NKÚ čerpal ze zákona České národní rady č. 2/1969 Sb.²⁸, zákona č. 218/2000 Sb., zákona č. 219/2000 Sb.²⁹, zákona č. 320/2001 Sb.³⁰, zákona č. 89/2012 Sb.³¹, zákona č. 134/2016 Sb. a vyhlášky č. 560/2006 Sb.³² Pojmy hospodárnost, efektivnost a účelnost vymezuje ustanovení § 2 písm. m), n) a o) zákona č. 320/2001 Sb.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Hodnoty peněžních prostředků zahrnují ceny včetně DPH, pokud není uvedeno jinak.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Nejasné priority a zpoždění modernizace výcvikové základny VeV–VA

4.1 Kvalitní výcvik je pro zajištění schopností armády klíčový. AČR musí soustavně přizpůsobovat své schopnosti novým hrozbám, zajistit připravenost na moderní typy konfliktů a ovládat nově zaváděné zbraňové systémy. To vyžaduje modernizaci výcvikových zařízení a efektivní využívání simulačních a trenažérových technologií, které zvyšují realističnost výcviku. Bez odpovídající výcvikové základny nelze zajistit plnou bojovou připravenost ani interoperabilitu s armádami NATO. Proto MO investuje do rozvoje učební a výcvikové základny AČR v rámci programu 107 080.

4.2 Učební a výcviková základna AČR dlouhodobě neodpovídá současným potřebám a omezuje přípravu personálu. *Koncepce výstavby Armády České republiky 2030*³³ označuje stav a dostupnost UVZ za slabinu, která neumožňuje plnohodnotný výcvik. Vojenské výcvikové prostory nesplňují požadované parametry, chybí zařízení pro nácvik boje v zastavěném prostoru, specializovaná cvičiště, výcvikové centrum pro chemické specialisty i zázemí pro moderní techniku³⁴. Řidičská cvičiště neodpovídají předpisům ani kapacitním

²⁸ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

²⁹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

³¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³² Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

³³ Schválená usnesením vlády České republiky ze dne 30. října 2019 č. 758, *ke Koncepci výstavby Armády České republiky 2030*.

³⁴ Tyto skutečnosti uvádí *Koncepce výstavby pozemních sil* (2017), schválená náčelníkem Generálního štábu AČR dne 20. března 2017, *Koncepce výstavby pozemních sil* (2020), schválená náčelníkem Generálního štábu AČR dne 15. června 2020, *Koncepce rozvoje učební a výcvikové základny AČR do roku 2025*, schválená náčelníkem Generálního štábu AČR dne 6. října 2016, a *Koncepce rozvoje učební a výcvikové základny AČR 2030*, schválená náčelníkem Generálního štábu AČR dne 28. června 2021.

potřebám a stav střelnic neumožňuje využití moderních technologií. Omezený rozvoj simulačních technologií snižuje schopnost AČR připravit se na reálné hrozby a propojit výcvik s armádami NATO.

4.3 Například cvičiště řízení kolových vozidel ve VVP Březina nebylo nikdy stavebně zcela dokončeno a jeho stav omezuje výcvik. Chybí osvětlení, pevné překážky jsou v havarijním stavu a rozměrově neodpovídají provozované technice. Budova zázemí a učeben vyžaduje rekonstrukci, stejně jako povrch komunikací. MO proto využívá pouze část cvičiště a technologický objekt s řidičskými trenažéry. Také používané virtuální simulátory jsou zastaralé, poruchové a na konci životního cyklu. Náhradní díly nejsou dostupné a údržba vyžaduje vysoké náklady. Plánovaná modernizace simulátorů bojových vozidel³⁵ byla opakovaně odložena, což ohrožuje klíčové schopnosti výcviku. Pokud nebudou provedeny potřebné investice, AČR ztratí kompatibilitu se standardy NATO, což by mohlo vést například k nutnosti ukončení mezinárodních cvičení v ČR.

4.4 MO financovalo v letech 2019–2024 v rámci programu 107 080 celkem 29 investičních akcí na rozvoj učební a výcvikové základny VeV–VA za 1 787,6 mil. Kč. Osm akcí za 565,8 mil. Kč se týkalo pořízení simulačních a trenažérových technologií a 21 akcí za 1 221,8 mil. Kč obnovy nemovitého majetku. Pouze třetina akcí (10 z 29) odpovídala původní dokumentaci programu z roku 2017.

4.5 MO původně plánovalo v letech 2018–2026 realizovat 80 akcí na rozvoj učební a výcvikové základny VeV–VA, ale v průběhu kontrolovaného období opakovaně měnilo potřeby a priority. Pouze 25 % plánovaných akcí na pořízení movitého majetku a 48 % akcí na obnovu nemovité infrastruktury bylo zachováno, zbytek byl zrušen či začleněn do jiných akcí nebo programů. Důvodem změn je například podhodnocení předpokládaných výdajů na akci, kdy následná nutnost navýšit zdroje financování vyvolá odsunutí či zrušení jiné plánované investice. U dvou klíčových akcí³⁶ na propojení SkSTT se simulačními centry NATO plánovalo MO výstavbu objektu za 230 mil. Kč a nákup technologií za 32,5 mil. Kč, avšak na výstavbu objektu skutečně vynaložilo 434,6 mil. Kč a na nákup technologií do doby kontroly NKÚ vynaložilo 241,5 mil. Kč. Navýšení výdajů na obě akce tak činilo celkem 413,6 mil. Kč (158 %) oproti původnímu odhadu.

4.6 MO nesplnilo indikátor cíle č. 1³⁷ programu 107 080 v oblasti rozvoje UVZ ve stanoveném termínu. Do roku 2021 nebyl určeným způsobem vycvičen žádný voják, výcvik začal až v roce 2023. I když byla dokončena výstavba nové budovy SkSTT, technologické propojení probíhalo ještě v době provádění kontroly NKÚ a má být dokončeno až v roce 2025. První etapu programu do roku 2021 proto MO splnilo pouze částečně.

4.7 Časté změny priorit MO a podhodnocování plánovaných výdajů na investice (podrobněji viz odst. 4.5 a 4.8) ukazují na nefungující dlouhodobé plánování a nízkou efektivitu řízení. Oddalování modernizace výcvikové základny zvyšuje náklady na údržbu zastaralých zařízení vzhledem k jejich častým poruchám. Opožděná realizace klíčových investic, jako je propojení SkSTT se simulačními centry NATO, omezuje možnosti výcviku

³⁵ Používaná pásová i kolová bojová vozidla a tanky.

³⁶ Akce č. 107V081002047 – *Propojení CSTT se simulačními centry NATO – technologie* a č. 107V082001653 – *Propojení CSTT se simulačními centry NATO – realizace*.

³⁷ Splnění indikátoru č. 1 spočívalo v zabezpečení výcviku 750 příslušníků AČR u CSTT (SkSTT) ročně s využitím systémů konstruktivní simulace.

a snižuje interoperabilitu AČR se spojenci. Důsledkem je zpomalení bojové připravenosti armády a plného využití nových technologií.

B. Dopady nestabilního plánování a realizace investic na vynakládání výdajů

4.8 MO nemělo v době kontroly NKÚ vybudované potřebné zázemí pro nová pásová bojová vozidla pěchoty (dále také „PBVP“). Rozhodlo proto o jejich dočasném parkování ve Vyškově, kde předpokládalo modernizovat garáže č. 9 a 10. Rekonstrukce a dostavba garáží byla původně plánovaná na rok 2021 s předpokládanými výdaji 100 mil. Kč. Nakonec byla dokončena až v roce 2023 za 283,5 mil. Kč. Zpoždění realizace a nárůst smluvní ceny o 20,9 %³⁸ způsobily neplánované úpravy vyvolané prodlevami v rozhodovacím procesu MO. Změny v požadavcích na novou techniku si dodatečně vyžádaly zesílení nosnosti podlah, úpravu bleskosvodné soustavy a další technické úpravy.

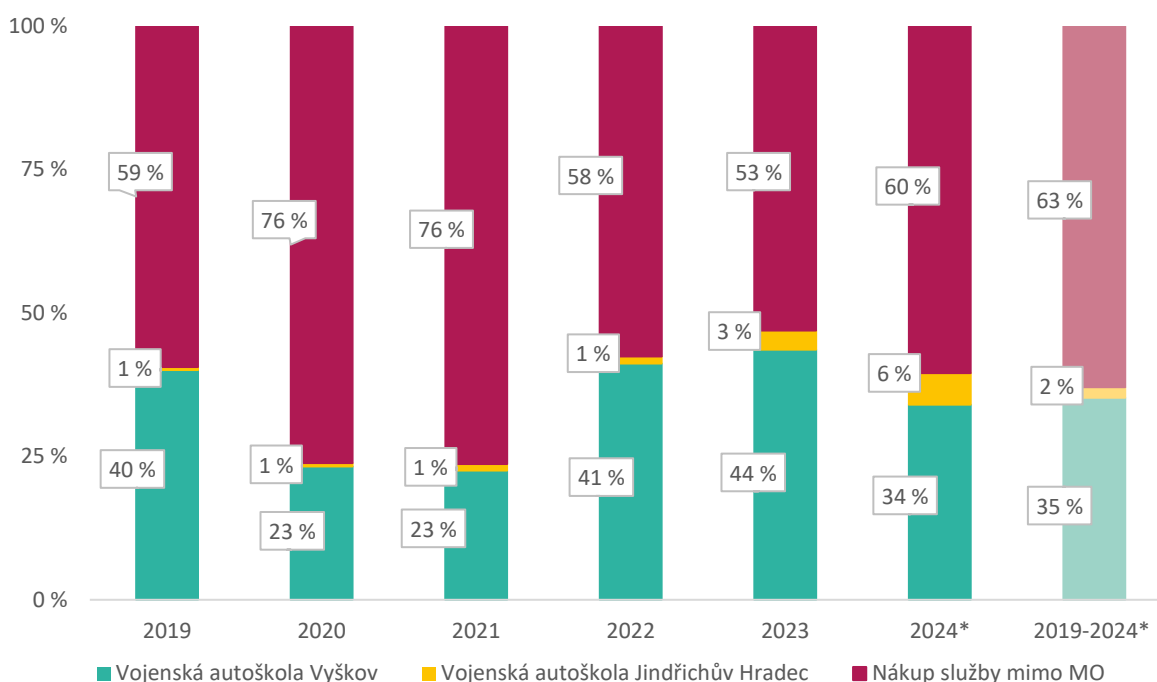
4.9 Garáže v Přáslavicích pro 82 PBVP mají být dokončeny v roce 2028 a v Bučovicích pro 56 PBVP v roce 2033. Do té doby budou vozidla po jejich dodání³⁹ umístěna ve Vyškově, což znamená nutnost pravidelného dojíždění jejich osádek 22 kilometrů z Bučovic a 56 kilometrů z Přáslavic. To povede ke zvýšeným výdajům na dopravu, logistiku a údržbu techniky. Opožděná rozhodnutí a nesladěné požadavky MO při budování zázemí pro nová PBVP tak způsobí organizační komplikace a dodatečné výdaje. Nedostatečná koordinace mezi nákupem techniky a výstavbou zázemí znamená, že nová vozidla nebudou mít včas odpovídající prostory, což odhaluje zásadní nedostatky v řízení rozvoje vojenských kapacit.

4.10 MO plánovalo v letech 2024–2030 vybudovat výcvikové centrum v Radošově (VVP Hradiště), které mělo zvýšit kapacity pro základní a odbornou přípravu vojáků. Ročně zde mělo absolvovat výcvik několik tisíc příslušníků AČR, včetně 960 účastníků základní přípravy a 1 200 řidičů. Centrum mělo zahrnovat inženýrské sítě, ubytovací a technické zázemí, sklady zbraní a vozidel, kuchyň i společenské prostory. Do Radošova měly být dle MO přesunuty také odborné kurzy, například střelecká a taktická příprava, výcvik pyrotechniků, vojenských hasičů a příprava na zahraniční operace. Přestože MO ve svých koncepcích opakovaně uvádělo, že nedostatečná výcviková základna omezuje kvalitu a rozsah výcviku, projekt v listopadu 2023 pozastavilo. Důvodem bylo přehodnocení priorit a následné rozhodnutí upřednostnit nákupy zbraňových systémů, zásob a munice s ohledem na zhoršenou bezpečnostní situaci.

4.11 Odklad výstavby výcvikového centra v Radošově ovlivní přípravu personálu, zejména základní přípravu vojáků (podrobněji v odst. 4.35) a výcvik řidičů. Kvůli nedostatečné kapacitě centra dopravní výchovy VeV–VA muselo MO v kontrolovaném období financovat získání řidičských oprávnění v civilních autoškolách. V letech 2019–2023 bylo vyškolen celkem 3 701 řidičů, z toho pouze 1 361 (37 %) vlastními kapacitami, zatímco 2 340 řidičů (63 %) prostřednictvím externích služeb. MO přitom dlouhodobě upozorňovalo na nedostatečné kapacity výcvikové základny. Důsledkem je částečná závislost AČR na civilním sektoru. Přehled o podílu externě vyškolených řidičů v jednotlivých letech uvádí graf č. 1.

³⁸ Nabídková cena ve výši 234,5 mil. Kč byla dvěma dodatky k uzavřené smlouvě navýšena celkem o 49 mil. Kč na 283,5 mil. Kč.

³⁹ Dodávky plánovány od roku 2027.

Graf č. 1: Podíl počtu vyškolených řidičů vozidel ozbrojených sil ČR v letech 2019–2024

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě údajů MO.

* Do 30. června 2024.

4.12 Z grafu č. 1 je zřejmé, že výcvik řidičů vozidel ozbrojených sil zajišťovalo MO z větší části externě, průměrně v 63 % případů. Výjimkou byly roky 2020 a 2021, kdy kvůli pandemii covidu-19 vzrostl podíl externího výcviku na 76 %. Jedna ze dvou vojenských autoškol (Jindřichův Hradec) poskytovala výcvik z důvodu omezené kapacity jen pro jednotlivce. Do roku 2022 se na výcviku podílela pouze 1 %, v roce 2023 to byly 3 % a v roce 2024 vzrostl podíl na 6 %. Celkově MO ve sledovaném období dokázalo vlastními silami zajistit pouze 37 % školení řidičů, což potvrzuje omezenou kapacitu AČR pro tuto část odborné přípravy.

C. Nedostatečné vyhodnocování koncepčních cílů a nejasné koncepční priority

4.13 MO mělo v kontrolovaném období zpracované koncepční dokumenty pro rozvoj učební a výcvikové základny AČR (KRUVZ 2025 a KRUVZ 2030) i pro přípravu personálu (Koncepce). Pravidelné hodnocení naplňování těchto dokumentů poskytuje zpětnou vazbu a umožňuje včasnou realizaci opatření a dosažení stanovených cílů.

4.14 NKÚ zjistil, že MO v kontrolovaném období nevyhodnocovalo plnění KRUVZ 2025 ani KRUVZ 2030. Neprovedlo souhrnné vyhodnocení koncepčních cílů ani realizovaných úkolů. NKÚ dále zjistil, že KRUVZ 2025 i KRUVZ 2030 kladou důraz na rozvoj výcvikových zařízení ve vojenských výcvikových prostorech, avšak MO v rámci programu 107 080 upřednostnilo rozvoj simulačních a trenažérových technologií. Z uvedeného je zřejmé, že MO nemá ujasněné priority rozvoje UVZ. Nejasné priority a chybějící hodnocení plnění cílů KRUVZ 2025 a KRUVZ 2030 v letech 2019–2023 ukazují na nefungující dlouhodobé plánování, nízkou efektivitu řízení rozvoje UVZ a omezenou možnost hodnocení účelného vynakládání peněžních prostředků. To může mít negativní vliv na plnění výcvikových cílů a bojovou připravenost AČR.

4.15 MO řádně nevyhodnocovalo ani naplňování *Koncepce přípravy personálu pro potřeby rezortu Ministerstva obrany*. Ve zpracovaných hodnoceních za roky 2019–2023 chyběl klíčový ukazatel „*poměr počtu vojáků v aktivní záloze připravených k operačnímu nasazení k jejich celkovému počtu*“ a také ukazatel pro hodnocení vojenských cvičení jednotek AČR⁴⁰, s výjimkou certifikací bojové připravenosti dle metodiky NATO⁴¹. Absence těchto údajů omezuje možnost MO hodnotit účelnost a efektivnost vynaložených peněžních prostředků na výcvik vojáků ve výcvikových zařízeních (odst. 4.27).

4.16 Z hodnocení *Koncepce* vyplývá, že v letech 2019–2023 dosahovala průměrná úspěšnost⁴² individuální přípravy vojáků z povolání 90–100 %, zatímco u základní přípravy vojáků v aktivní záloze to bylo přibližně 70 % a příslušníků dobrovolného vojenského cvičení jen 60 %. To ukazuje na nižší přínos peněžních prostředků vynaložených na tyto formy přípravy, ve srovnání s přípravou vojáků z povolání. Úspěšnost certifikačních cvičení kolektivní přípravy se pohybovala mezi 88–100 %. MO však nevedlo souhrnný přehled o výsledcích dalších kolektivních výcvikových aktivit (odst. 4.26), přestože v *Koncepci* stanovilo ukazatel „*výsledky kontrol odborné připravenosti a sladění (taktické cvičení s bojovými střelbami) v závěru každé etapy přípravy jednotek*“. Ve VVP proběhlo v letech 2019–2023 celkem 768 vojenských cvičení⁴³, tedy v průměru 154 za rok. Certifikačních cvičení bylo jen 46, tedy v průměru devět za rok.

D. Nedostatek moderních simulátorů a trenažérů a nevyužitá kapacita výcvikových zařízení

4.17 Analýzy MO potvrdily, že výcvik pomocí simulačních a trenažérových technologií je hospodárnější a často efektivnější než reálný výcvik, zejména díky úsporám na materiálu, palivu, munici a provozních výdajích. Simulace umožňují také pružnější přizpůsobení výcviku potřebám. Reálný výcvik však simulátory plně nahradit nemohou. Analýzy MO dále ukázaly, že výcvik v zahraničí je zpravidla méně hospodárny než obdobný výcvik v ČR z důvodu vysokých výdajů na cestovné.

4.18 MO však v současnosti chybí moderní simulátory a trenažéry umožňující komplexní výcvik ve všech typech operací a prostředí. SkSTT ve Vyškově nemělo v době kontroly NKÚ dokončené propojení se simulačními centry NATO, což znemožňovalo sdílení dat nebo společný výcvik. Cílem MO proto zůstává rozšíření simulačních kapacit a jejich propojení s aliančními centry, aby bylo možné efektivně provádět mezinárodní výcvik.

4.19 MO již investuje do modernizace simulačních a trenažérových technologií. Pořádilo nové komponenty systému živé simulace a plánuje jejich další rozšíření. U nově zaváděných bojových vozidel má být součástí nákupu i virtuální simulátor a trenažér. Do roku 2027 plánuje MO pořídit systémy konstruktivní simulace pro přípravu štábů. Je zřejmé, že rozvoj

⁴⁰ V *Koncepci* MO stanovilo ukazatel „*výsledky kontrol odborné připravenosti a sladění (taktické cvičení s bojovými střelbami) v závěru každé etapy přípravy jednotek*“.

⁴¹ Úspěšnost kolektivního výcviku byla hodnocena pouze u pozemních sil (certifikace vybraných jednotek dle metodiky NATO a dále hodnocení úkolových uskupení před a v průběhu nasazení) a u vzdušných sil (certifikace dle metodiky NATO). V roce 2019 bylo hodnoceno 11 certifikačních cvičení, v roce 2020 osm, v roce 2021 sedm a v letech 2022 a 2023 deset, tedy celkem 46 certifikačních cvičení.

⁴² Poměr počtu úspěšných absolventů k celkovému počtu účastníků kurzu přípravy.

⁴³ Cvičení pozemních sil od úrovně praporu výš, cvičení speciálních a vzdušných sil, příprava do zahraničních operací, certifikační cvičení (cvičení zakončená certifikací dle metodiky NATO), cvičení zahraničních jednotek.

STT přinese úspory nákladů a zvýší efektivnost výcviku. Vyžaduje však vysoké počáteční investice, nákladné zabezpečení životního cyklu a rychle zastarává, proto je nezbytné před pořízením STT ověřit návratnost vynaložených peněžních prostředků a využitelnost pořizovaných technologií. Další nutností je vyhnout se závislosti na výhradních dodavatelích vlastních licence potřebné pro provoz těchto systémů (viz odst. 4.38).

4.20 Využívání výcvikového areálu Koloseum ve VVP Březina bylo od roku 2017 omezeno kvůli neúspěšnému technickému zhodnocení stejnojmenného univerzálního trenažéru⁴⁴. Ten měl sloužit k výcviku výsadkových a průzkumných jednotek, pilotů a osádek vrtulníků, avšak v době kontroly NKÚ se již více než sedm let nevyžíval. Po nevyhovujícím revizním posudku byl v roce 2017 odstaven a následné technické zhodnocení, původně plánované na listopad 2018 za 9 mil. Kč, nebylo dokončeno. Vojskové zkoušky byly zahájeny třikrát, ale vždy skončily neúspěšně, protože zhotovitel nedoložil technickou způsobilost zařízení. K náhradnímu výcviku musí MO využívat výsadkový trenažér a maketu vrtulníku na cvičišti v kasárnách Vyškov a praktický výcvik musí realizovat na leteckých základnách.

4.21 NKÚ analyzoval využívání vybraných výcvikových zařízení ve VVP v letech 2019–2023 a zjistil značné rozdíly v jejich vytížení. U šesti ze 14 zařízení byla průměrná intenzita využití nižší než 50 % (31–47 %), například u některých cvičišť řízení bojových vozidel (VVP Libavá a Hradiště) nebo ženijních cvičišť. Naopak osm zařízení bylo využíváno na 56–98 %. Výcvik byl v letech 2020–2021 ovlivněn opatřeními proti covidu-19, přesto některá zařízení, zejména ve VVP Březina, dosahovala srovnatelné intenzity jako v jiných letech. Velký rozdíl ve vytížení zařízení ukazuje na nevyvážené využívání výcvikových kapacit, kdy některá zařízení zůstávají často nevyužitá, zatímco jiná fungují na hranici svých možností.

4.22 MO sleduje využívání výcvikových zařízení VeV–VA podle jejich časové kapacity a podle počtu cvičících vojáků, avšak nestanovilo žádné cílové hodnoty ani limity pro efektivní využití. Chybí také ukazatel propojující intenzitu využití s vynaloženými peněžními prostředky.

E. Nedostatečné sledování výdajů a výsledků výcviku ve výcvikových zařízeních

4.23 NKÚ prověřoval, jak MO sleduje výdaje na výcvik a výcviková zařízení AČR. Jejich evidence je důležitá pro plánování, řízení i vyhodnocování, zda byly peněžní prostředky použity účelně, efektivně a hospodárně⁴⁵. Průběžné sledování výdajů a souvisejících ukazatelů je nezbytné pro zefektivňování výcvikových procesů a rozhodování o rozvoji výcvikové základny.

4.24 MO člení výdaje jednak podle nákladových středisek, která odpovídají vojenským útvarům a zařízením a jejich dislokaci, jednak z pohledu věcného zaměření, kdy sleduje výdaje na stanovené cíle podle metody cílově orientovaného rozpočtování. Výdaje spojené s výcvikem v jednotlivých posádkách AČR jsou účtovány v rámci příslušných nákladových středisek. NKÚ analyzoval výdaje VeV–VA²², které v letech 2019–2023 dosáhly celkem 11 343,6 mil. Kč, tedy průměrně 2 268,7 mil. Kč ročně.

⁴⁴ Areál Kolosea zahrnuje výcvikový vrtulníkový trenažér Koloseum a také halu a plochy k provádění výcviku. Hala i plochy byly v kontrolovaném období využívány.

⁴⁵ Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

4.25 Samostatně MO sleduje pouze výdaje na vojenská cvičení s mezinárodní účastí, které vykazuje v závěrečném účtu kapitoly 307 – *Ministerstvo obrany*. Výdaje na ostatní vojenská cvičení a výcvikové aktivity nevyčísľuje a systematicky nesleduje, ani s využitím metody cílově orientovaného rozpočtování. To omezuje možnost řízení těchto výdajů a znesnadňuje vyhodnocení jejich účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti. Zavedení podrobnějšího sledování výdajů na výcvikové aktivity by podpořilo jejich efektivnější řízení.

4.26 NKÚ dále prověřoval, zda MO disponuje centralizovaným systémem pro sledování a vyhodnocování výcvikových aktivit vojsk. Tedy zda existuje databáze evidující dosažení cíle, výsledky výcviku a další klíčové ukazatele. Takový systém by umožnil rychlý přístup k souhrnným informacím a usnadnil komplexní analýzy, včetně systematického hodnocení ukazatele odborné připravenosti a sladění jednotek stanoveného v Koncepci (viz odst. 4.16), zároveň by podpořil plnění povinností uvedených v ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

4.27 NKÚ zjistil, že MO nemá jednotnou databázi pro evidenci výsledků výcvikových aktivit a vojenských cvičení. Údaje jsou rozptýleny v různých dokumentech a databázích jednotlivých útvarů a zařízení, v listinné nebo elektronické podobě. Tento roztržitý systém ztěžuje analýzu souhrnných údajů, omezuje přehled o plnění cílů výcviku a neumožňuje systematické hodnocení účelnosti vynakládaných peněžních prostředků.

4.28 NKÚ dále zjistil, že AČR v období 2019–2024 řádně neprováděla aktualizaci programů přípravy vojsk. Od roku 2021 upravila pouze programy základní přípravy⁴⁶, čímž došlo k výraznému snížení jejího rozsahu. Mělo navázat zpracování nových programů rozšířené vševojskové přípravy, v době kontroly NKÚ se však AČR stále řídila publikací z roku 2005. Nové programy vševojskové přípravy⁴⁷ byly zpracovány až v roce 2024 s účinností od roku 2025, tedy s více než tříletým zpožděním. Rovněž zpracování publikace *Pub-70-00-02 Příprava příslušníků pro potřeby rezortu MO* trvalo více než tři roky.

F. Omezené využívání poznatků a zkušeností v rámci výcviku ve výcvikových zařízeních

4.29 Optimální výcvik vojsk vyžaduje zpětnou vazbu, která umožňuje jeho neustálé zlepšování a zvyšuje bojovou připravenost armády. NATO k tomuto účelu vyvinulo metodiku *Lessons Learned*, kterou členské státy postupně implementují.

4.30 AČR zavedla proces¹¹ pod názvem *získávání poznatků a využívání zkušeností* (ZPVZ) v roce 2011. V době kontroly NKÚ probíhala jeho úprava na základě vnitřního předpisu AČR z května 2024, přičemž aktualizované metodické pokyny a databáze ZPVZ by měly být plně funkční od roku 2025. Proces ZPVZ zahrnuje sběr, třídění a evidenci poznatků, jejich vyhodnocení, navrzení nápravných opatření, jejich následné zapracování do výcvikových programů a průběžné čerpání zkušeností z databáze. Cílem je optimální využití zkušeností a prevence opakování chyb v budoucím výcviku.

4.31 Nástroj ZPVZ podporuje implementaci nejnovějších poznatků do výcviku příslušníků AČR, jak stanoví Koncepce: „Do výcviku se neustále implementují nejnovější poznatky z operací hlavně v oblasti taktiky a nových technologií... Dochází také k aktualizaci programů

⁴⁶ Prog-1-1 *Programy základní přípravy*, schválené náčelníkem Generálního štábu AČR dne 1. února 2021.

⁴⁷ Prog-1-2 *Programy vševojskové přípravy*, schválené náčelníkem Generálního štábu AČR dne 15. dubna 2024.

a vytváření dostatku funkčního výcvikového materiálu a podkladů...“ NKÚ prověřil kontrolní vzorek poznatků¹² z databáze ZPVZ a zjistil, že v letech 2019–2024 bylo průměrně evidováno 255 poznatků ročně. V roce 2024 došlo k výraznému nárůstu o několik stovek poznatků, což souviselo s rozšířením okruhu složek AČR povinných provádět proces ZPVZ. Tento vývoj naznačuje zintenzivnění využívání databáze a větší důraz na sdílení zkušeností.

4.32 NKÚ dále zjistil, že 71,5 % poznatků z vybraného vzorku bylo vedeno jako analyzované s navrženými opatřeními a 4,7 % jako osvědčený postup s vypracovanou metodikou pro využití. Pouze 16,8 % poznatků mělo prokázanou účinnost přijatých opatření, která vedla ke zvýšení výkonu nebo schopností některého armádního prvku. Zbýlých 6,8 % bylo evidováno jako identifikovaný problém vyžadující opatření ke zlepšení. Oproti období od roku 2019 se podíl poznatků s prokázanou účinností zvýšil na 20,4 %, avšak i tento podíl zůstává nízký. To ukazuje na omezenou efektivnost procesu ZPVZ v AČR a naznačuje potřebu lepšího zpracovávání poznatků a využívání získaných zkušeností v praxi.

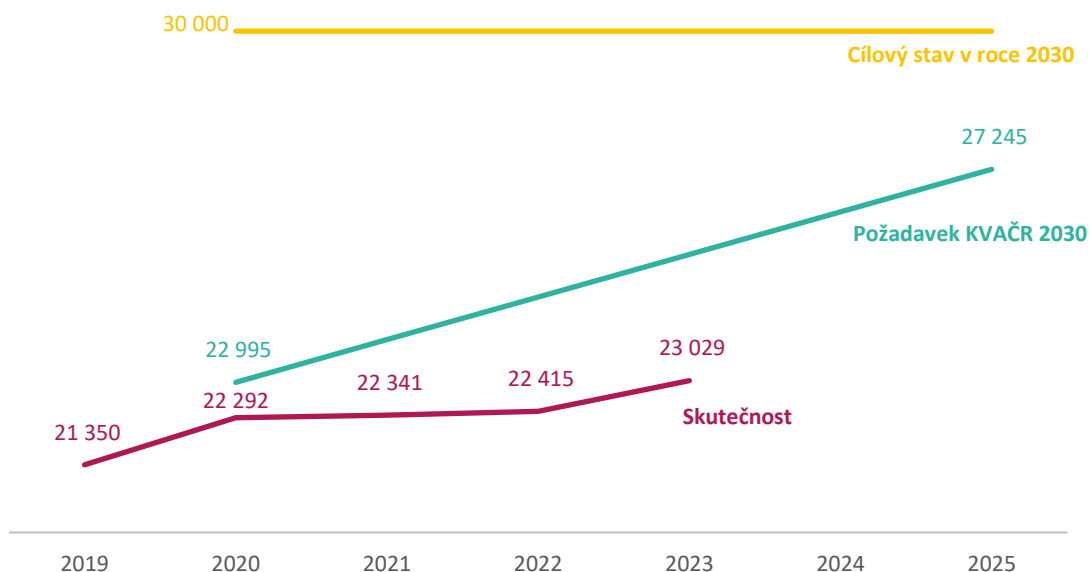
4.33 Analýza vybraného vzorku poznatků ukázala, že problémy se týkaly nejednotně stanovených cílů výcviku, nedostatečného plánování využití výcvikových prostor, omezené kapacity instruktorů a přetížení výcvikového personálu, nedostatečné technické podpory nebo organizačních překážek bránících účelnému a efektivnímu provádění výcviku. Rozšíření databáze poznatků a jejich využívání k optimalizaci výcvikových aktivit podpoří účelné a efektivní vynakládání peněžních prostředků na výcviková zařízení.

G. Nedostatek personálu a omezené výcvikové kapacity

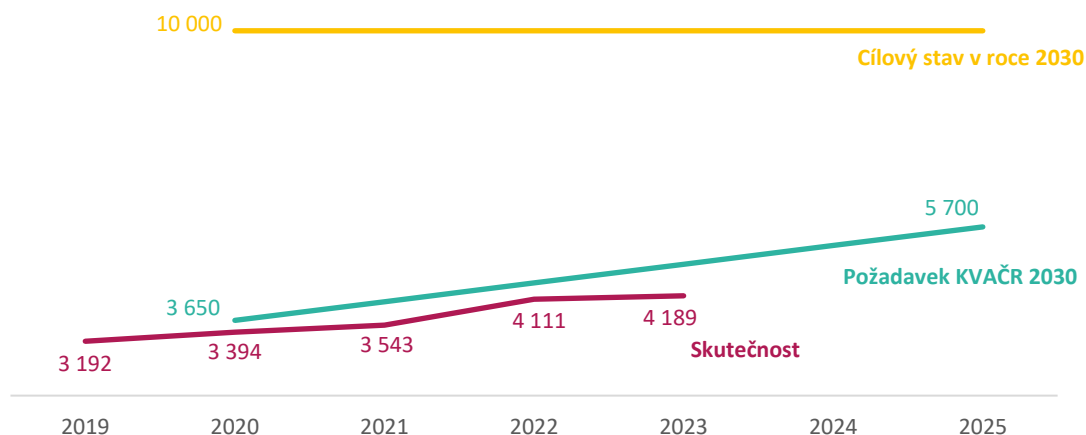
4.34 Podle *Koncepce výstavby Armády České republiky 2030* je pro armádu stěžejní dostatečný počet dobře připravených vojáků splňujících požadavky na ovládání moderní techniky. MO plánuje do roku 2030 zvýšit počet vojáků z povolání na 30 000 a počet vojáků v aktivní záloze na 10 000. Noví vojáci musí také nahradit vojáky, kteří odchází ze služebního poměru. Při vstupu do AČR musí voják projít základní přípravou. Kapacita kurzů základní přípravy VeV–VA umožňovala v roce 2024 vycvičit 2 200 vojáků z povolání a 1 000 vojáků v AZ (včetně účastníků dobrovolného vojenského cvičení). NKÚ prověřil, zda skutečné počty vojáků AČR odpovídají plánům uvedeným v KVAČR 2030. Přehled za kontrolované období uvádí graf č. 2.

Graf č. 2: Vývoj počtu vojáků z povolání a vojáků v aktivní záloze AČR

Vojáci z povolání

Vojáci v aktivní záloze

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě KVAČR 2030 a údajů MO.

4.35 Z grafu je zřejmé, že AČR nebude schopna dosáhnout cílových počtů vojáků do roku 2030, pokud nezvýší tempo náboru. V letech 2019–2023 činil průměrný roční čistý přírůstek 301 vojáků z povolání a 276 vojáků v AZ⁴⁸, což je výrazně méně, než vyžaduje KVAČR 2030. K dosažení cíle by armáda musela ročně přijmout nejméně o 700 vojáků z povolání a 550 vojáků v AZ více, což by však mohlo překročit kapacity základní přípravy, zejména u vojáků v AZ. Situaci zhoršilo pozastavení výstavby výcvikového centra v Radošově (viz odst. 4.11), které mělo tyto kapacity rozšířit.

⁴⁸ Čistý přírůstek vojáků je rozdíl přírůstku a úbytku vojáků za dané období. U vojáků z povolání byl průměrný roční přírůstek 1 233 a úbytek 932 (rozdíl činil 301 vojáků z povolání). U vojáků v aktivní záloze byl průměrný roční přírůstek 672 a úbytek 396 (rozdíl činil 276 vojáků v AZ).

4.36 MO navíc plánuje rozsáhlé přezbrojení včetně pořízení 103 tanků, 62 houfnic a 246 pásových bojových vozidel pěchoty, přičemž 14 tanků AČR v době kontroly NKÚ již měla a ostatní dodávky začnou od roku 2025. K obsluze a údržbě tanků však bylo vyškoleno pouze 72 z potřebných 185 specialistů. Na další výše uvedenou moderní techniku zatím žádní specialisté připraveni nejsou. Rekrutace osádek i specialistů údržby začne v roce 2025, což může vést ke zpoždění přípravy. Nedostatek vyškoleného personálu může oddálit zařazení moderní techniky do výcviku a k jednotkám, a omezit tak účelnost přípravy a efektivnost vynaložených peněžních prostředků. Výcvik osádek tanků také komplikuje absence dostupných simulátorů, což nutí AČR využívat zahraniční trenažéry a tím se zvyšují výdaje na výcvik.

H. Nedostatky zjištěné kontrolou výdajů na investiční akce a neinvestiční nákupy

4.37 Kontrolou vybraných výdajů NKÚ zjistil porušení právních předpisů. U tří investičních akcí na obnovu nemovitého majetku VeV–VA⁴⁹ MO nepostupovalo v souladu s ustanovením § 12 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb., když registrovalo akce na základě investičních záměrů, které neobsahovaly vyjádření efektivnosti vložených prostředků ani specifikaci požadavků na zabezpečení provozu budované nebo obnovované kapacity. Zároveň nepostupovalo v souladu s dokumentací programu 107 080, která stanovila mimo jiné podrobné požadavky na obsah investičních záměrů, včetně požadavků výše uvedených.

4.38 Dále NKÚ u dvou akcí a tří neinvestičních nákupů⁵⁰ zjistil závislost MO na dodavateli z důvodu jejich vlastnictví výhradních práv k předmětným technologiím (*vendor lock-in*). S tímto stavem je spojeno riziko neehospodárného vynakládání peněžních prostředků, zejména v případě pořízení souvisejících služeb, jako jsou revize, údržba či opravy. NKÚ k tomu uvádí, že vyhnout se takové závislosti lze například ujednáním ve smlouvě na nákup předmětných technologií, která by mimo jiné zahrnovala pořízení kompletní provozní a servisní dokumentace včetně licenční doložky.

⁴⁹ Akce č. 107V082001653 – *Propojení CSTT se simulačními centry NATO – realizace*, akce č. 107V082002002 – *Vyškov – výstavba trenažérové haly PBVP* a akce č. 107V082002141 – *Vyškov – dostavba garáží č. 009 a 010 ve stálém parku techniky – realizace*.

⁵⁰ Akce č. 107V081001814 – *Taktický souborový simulátor TSS – rota plus – nákup*, akce č. 107V081001815 – *Taktický souborový simulátor TSS – MOUT – nákup*, veřejné zakázky č. 204680000007 – *Oprava a údržba simulační a trenažérové techniky CSTT*, č. 21640384 – *Komplexní servisní a technická podpora STT – skupina č. 1* a č. 224680000004 – *Kontrola, prohlídka, revize, údržba a oprava Universálního cvičiště jízdy tanku pod vodou*.

Seznam zkratk

AČR	Armáda České republiky
AZ	aktivní záloha
CSTT	Centrum simulačních a trenažérových technologií
ČR	Česká republika
HDP	hrubý domácí produkt
Koncepce	<i>Koncepce přípravy personálu pro potřeby rezortu Ministerstva obrany</i>
KRUVZ	<i>Koncepce rozvoje učební a výcvikové základny</i>
KVAČR 2030	<i>Koncepce výstavby Armády České republiky 2030</i>
MO	Ministerstvo obrany
MOUT	boj v zastavěném prostoru
MRZ	mimorozpočtové zdroje
NATO	Severoatlantická aliance
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNV	nároky z nespotřebovaných výdajů
PBVP	pásová bojová vozidla pěchoty
program 107 080	program reprodukce majetku č. 107 080 – <i>Strategický program pozemních sil AČR</i>
SkSTT	Skupina simulačních a trenažérových technologií
STT	simulační a trenažérové technologie
UVZ	učební a výcviková základna
VeV–VA	Velitelství výcviku – Vojenská akademie ve Vyškově
VVP	vojenský výcvikový prostor
ZPVZ	získávání poznatků a využívání zkušeností

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/13

Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/13. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Adolf Beznoska.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky poskytované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“);
- vybrané veřejné vysoké školy: Ostravská univerzita (dále také „OU“), Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (dále také „UJEP“) a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále také „VŠB-TUO“).

Kontrolováno bylo období od roku 2017 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od června 2024 do ledna 2025.

Kolegium NKÚ na svém VI. jednání, které se konalo dne 14. dubna 2025,

schválilo usnesením č. 5/VI/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol

KLÍČOVÁ FAKTA

30,26 mld. Kč¹

Peněžní prostředky
poskytnuté MŠMT na rozvoj
a obnovu materiálně
technické základny VVŠ³

600²

Počet
podpořených
projektů

26

Počet VVŠ podpořených
v rámci 600 projektů

69 %

VVŠ u devíti z 13 kontrolovaných projektů porušily rozhodnutí o poskytnutí dotace⁴.

54 %

NKÚ u sedmi z 13 kontrolovaných projektů VVŠ konstatoval účelnost vynaložených peněžních prostředků s mírnými nedostatky.

38 %

Pět z 13 kontrolovaných projektů VVŠ nemělo konkrétně definované cíle.

31 %

VVŠ u čtyř z 13 kontrolovaných projektů nenaplnily cílové hodnoty stanovených indikátorů a parametrů.

¹ Peněžní prostředky ze státního rozpočtu v rámci programu 133 210 ve výši 12 176 785 326,39 Kč, v rámci programu 133 220 ve výši 6 437 432 427,45 Kč a v rámci programu OP VVV ve výši 1 592 579 515,83 Kč a peněžní prostředky EU v rámci programu OP VVV ve výši 10 054 303 665,79 Kč.

² 337 „rozhodnutí o poskytnutí dotace“ (dále také „RoPD“) v rámci programu 133 210, 154 vydaných RoPD v rámci programu 133 220 a 109 RoPD v rámci programu OP VVV.

³ VVŠ – veřejná vysoká škola.

⁴ Tato porušení nejsou dle příslušných rozhodnutí o poskytnutí dotace neoprávněným použitím peněžních prostředků.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státního rozpočtu (dále také „SR“) a Evropské unie (dále také „EU“) vynakládaných v rámci programů *133 210 Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol* (dále také „program 133 210“) a *133 220 Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol* (dále také „program 133 220“) a operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání* (dále také „OP VVV“) na rozvoj a obnovu materiálně technické základny (dále také „MTZ⁵“) veřejných vysokých škol. V rámci programů byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 30,26 mld. Kč, celkový objem peněžních prostředků čerpaných příjemci podpory činil 29,52 mld. Kč.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky poskytované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u MŠMT, kde se zaměřila na jeho činnost v pozici řídicího orgánu OP VVV a správce programů 133 210 a 133 220 a poskytovatele podpory, a rovněž u tří VVŠ (příjemců podpory), u nichž bylo ke kontrole vybráno 13 projektů. Kontrolovaný objem peněžních prostředků činil u MŠMT 30,26 mld. Kč⁶ a u vybraných příjemců činil celkem 3,28 mld. Kč⁷.

MŠMT poskytovalo příjemcům peněžní prostředky z programů určených na rozvoj a obnovu MTZ VVŠ v souladu s podmínkami programových dokumentací.

MŠMT sledovalo a vyhodnocovalo programy pouze z hlediska naplnění indikátorů a závazných parametrů.

MŠMT při přípravě strategických dokumentů a programu na rozvoj a obnovu MTZ VVŠ nepostupovalo v souladu s právním předpisem.

NKÚ zkontroloval 13 projektů VVŠ a u sedmi z nich zjistil dílčí nedostatky, vynaložené peněžní prostředky na realizaci projektů tak byly účelné s mírnými nedostatky. NKÚ kontrolou projektů nezjistil nevhodné vynaložení peněžních prostředků.

Celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

- 1) MŠMT při přípravě strategických dokumentů nevycházelo z metodiky přípravy veřejných strategií⁸ (viz bod 4.1).
- 2) MŠMT u programu 133 220 nenastavilo indikátory tak, aby měly vypovídací schopnost kvalitativního ukazatele ve vztahu k nastaveným cílům (viz bod 4.2).
- 3) MŠMT sledovalo a vyhodnocovalo programy pouze z hlediska naplnění indikátorů a závazných parametrů (viz bod 4.3).

⁵ MTZ se rozumí budovy a stavby pro výuku, výzkum, administrativní zázemí VVŠ, ubytování studentů (koleje a menzy), strojní a přístrojové vybavení, systémy informačních a komunikačních technologií.

⁶ Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni systému (objem peněžních prostředků schválených na podporu projektů v příslušných výzvách OP VVV a programech 133 210 a 133 220) byl 30,26 mld. Kč, z toho 10,05 mld. Kč z prostředků EU a 20,21 mld. Kč z prostředků státního rozpočtu.

⁷ Kontrolovaný objem peněžních prostředků odpovídá výši celkových způsobilých výdajů kontrolovaných projektů krytých poskytnutou dotací ve výši 3,28 mld. Kč, z toho 2,10 mld. Kč z prostředků EU a 1,18 mld. Kč z prostředků státního rozpočtu.

⁸ Ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

- 4) VVŠ u pěti projektů OP VVV nestanovily konkrétní cíle, v důsledku čehož nemohl být vyhodnocen jejich přínos ke zkvalitnění vzdělávací infrastruktury⁹ (viz bod 4.4).
- 5) VVŠ u šesti projektů realizovaných v rámci OP VVV nedostatečně zdůvodnily potřebnost výstavby a využití nových kapacit nebo pořízení přístrojů pro výuku (viz bod 4.5).
- 6) VVŠ u devíti kontrolovaných projektů porušily rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz bod 4.6).
- 7) NKÚ u sedmi ze 13 kontrolovaných projektů VVŠ zjistil nedostatky, peněžní prostředky vynaložené na realizaci těchto projektů tak byly účelné s mírnými nedostatky (viz bod 4.7).
- 8) NKÚ kontrolou projektů nezjistil ne hospodárné vynaložení peněžních prostředků (viz bod 4.8).

II. Informace o kontrolované oblasti

MŠMT je správcem programů 133 210 a 133 220, ze kterých byly na rozvoj a obnovu MTZ vybraných VVŠ vynaloženy peněžní prostředky státního rozpočtu.

Cílem programu 133 210 byly:

obnova a rozvoj vysokoškolské infrastruktury podporující zkvalitnění výuky, výzkumu a kultury akademického prostředí:

- zajištění potřebných standardů materiálně technických podmínek rekonstrukcí a obnovou stávajících ploch,
- rozšíření materiálně technické základny získáním nových ploch výstavbou, nákupem nebo obnovou jiných ploch,
- podpora realizace opatření vyplývajících ze zpracovaných energetických auditů, vedoucích k úsporám energií,
- zkvalitnění procesu řízení a výuky rozvojem a zaváděním systémů informačních a komunikačních technologií a pořízení strojního a přístrojového vybavení.

Cílem programu 133 220 byla:

podpora obnovy a modernizace prostorového, materiálního, přístrojového zabezpečení vzdělávací, výzkumné, umělecké a další tvůrčí činnosti veřejných vysokých škol; tato podpora byla zacílena především na:

- stav a potenciál rozvoje veřejného vysokého školství ve vazbě na potřebnou kvalitu infrastruktury a její dlouhodobou provozní udržitelnost, zejména při zohlednění demografického vývoje, potřeby společnosti, regionů a schopnosti sdílení prostorových, přístrojových i lidských zdrojů, profilaci studijních programů v souvislosti s revizí systému akreditací a se zavedením institucionální akreditace a zavedením systémů vnitřního hodnocení kvality;
- vytváření kvalitního zázemí pro studenty i pracovníky vysokých škol, které zahrnuje rovněž stravovací a ubytovací služby, možnosti pro trávení jejich volného času a sportovní aktivity;

⁹ Vzdělávací infrastrukturou se rozumí prostorové, materiální, přístrojové zabezpečení vzdělávací, výzkumné, umělecké a další tvůrčí činnosti VVŠ.

- větší otevřenost akademického prostředí a motivaci zapojit do činnosti vysokých škol i odborníky ze zahraničí (ve větší míře podporováno z operačních programů EU);
- přizpůsobení infrastruktury studentům se specifickými potřebami (vč. zázemí) i pracovníkům se speciálními potřebami.

Programy 133 210 a 133 220 se členily na podprogramy dle jednotlivých VVŠ. V podprogramech byly uvedeny jmenovitě určené akce, které vycházely ze strategických záměrů jednotlivých VVŠ (tj. z plánů investičních aktivit). MŠMT před vyhlášením programů i jednotlivých výzev jednalo se zástupci VVŠ ohledně zacílení výzev i jejich alokací. Při stanovování alokace ze státního rozpočtu pro jednotlivé VVŠ zohledňovalo MŠMT počet studentů, plochu budov a počet pracovníků jednotlivých VVŠ.

MŠMT je řídicím orgánem OP VVV, z něhož byly na rozvoj a obnovu MTZ vybraných VVŠ vynakládány peněžní prostředky státního rozpočtu a EU.

V rámci OP VVV byla na MTZ VVŠ zaměřena prioritní osa 2: *Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj* (dále také „PO2“), jejíž součástí byla investiční priorita 2.2 zaměřená (s přispěním prostředků EFRR/ESF) na zkvalitnění a otevřenost vzdělávání na vysokých školách společně se zkvalitněním strategického řízení vysokých škol, rozvoj lidských zdrojů pro výzkum a vývoj, včetně podpory výuky spojené s výzkumem, zkvalitnění infrastrukturních podmínek pro zkvalitnění a otevřenost vzdělávání na vysokých školách.

Prioritní osa 2 OP VVV měla naplňovat tematický cíl č. 10 evropských strukturálních a investičních fondů: *„(10) Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení“*. Na investiční prioritu 2.2 *Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu* bylo vyčleněno cca 15 % peněžních prostředků z celkové finanční alokace OP VVV.

Pro naplnění investiční priority 2.2 byl v rámci OP VVV vytvořen specifický cíl 2.2.1 *Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury na vysokých školách za účelem zajištění vysoké kvality výuky, zlepšení přístupu znevýhodněných skupin a zvýšení otevřenosti vysokých škol*.

Žadateli o podporu byly především VVŠ, ale i státní vysoké školy a soukromé vysoké školy.

Cílovými skupinami byli studenti vysokých škol, žáci středních škol, zájemci o studium na vysoké škole a akademičtí a ostatní pracovníci vysokých škol. Podporované aktivity byly vždy specifikovány v daných výzvách, primárně se jednalo o rekonstrukce a úpravy prostor pro výuku a o nákupy vybavení.

V rámci programu 133 210 bylo realizováno celkem 337 akcí, na které byly vynaloženy peněžní prostředky státního rozpočtu v celkové výši 12 176 785 326,39 Kč.

V rámci programu 133 220 bylo vydáno celkem 154 RoPD na prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 6 437 432 427,45 Kč, skutečné čerpání činilo 5 695 575 652,44 Kč.

V kontrolované oblasti OP VVV bylo přijato celkem 150 žádostí o podporu. Z celkového počtu podaných žádostí o podporu bylo vydáno celkem 109 rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 11 646 883 181,62 Kč (z toho 10 054 303 665,79 Kč tvořily prostředky EU a 1 592 579 515,83 Kč prostředky SR).

III. Rozsah kontroly

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ provedl kontrolu u MŠMT jako správce programů 133 210 a 133 220 a řídicího orgánu OP VVV a kontrolu u vybraných VVŠ.

V rámci OP VVV se kontrola NKÚ zaměřila na tři výzvy, jednalo se o výzvy č.:

- 02_16_016 - ERDF¹⁰ výzva pro vysoké školy (dále také „Výzva 16“),
- 02_18_057 ERDF výzva pro vysoké školy II (dále také „Výzva 57“),
- 02_18_059 - ERDF výzva pro vysoké školy – Strukturálně postižené regiony (dále také „Výzva 59“).

NKÚ při kontrole prověřil, zda MŠMT nastavilo cíle, indikátory a parametry tak, aby bylo možné sledovat a hodnotit míru jejich naplnění a prokázat jejich splnění, a zda MŠMT stanovilo alokaci výzev na základě relevantních analýz a dle aktuálního vývoje programů. Dále NKÚ prověřoval proces hodnocení a výběru projektů a kontrolní činnost MŠMT ve vztahu k těmto projektům.

Kontrolní akce byla zaměřena na poskytování peněžních prostředků veřejným vysokým školám ve strukturálně postižených regionech ČR v rámci naplňování *Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje* a v rámci naplňování opatření *Souhrnného akčního plánu Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje*. Srovnání základních informací o vybraných VVŠ je uvedeno v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru (dále také „KZ“).

U vybraných VVŠ prověřoval NKÚ, zda použily peněžní prostředky určené na realizaci projektů účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami podpory.

Ke kontrole byl vybrán vzorek 13 projektů, jejichž realizace byla ukončena. Dalším kritériem pro výběr projektů byla jejich finanční významnost. Na tomto vzorku prověřil NKÚ dodržování podmínek realizace a u každého projektu vyhodnotil na základě zjištěných skutečností účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků. Kompletní přehled projektů vybraných ke kontrole je uveden v příloze č. 2 KZ.

Za účelné bylo považováno takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.¹¹

NKÚ účelnost peněžních prostředků vynaložených na třináct kontrolovaných projektů v rámci programů 133 210, 133 220 a OP VVV posuzoval z hlediska:

- stanovených cílů,
- návaznosti klíčových aktivit projektu na strategické dokumenty VVŠ,
- realizace (dosažení) stanovených cílů (účelu projektu) a dosažení parametrů akce nebo hodnot indikátorů,
- realizace klíčových aktivit a očekávaných přínosů projektu pro cílovou skupinu (dosažení očekávané změny),
- přínosu projektu pro naplnění specifického cíle 2.2.1 OP VVV a příslušné výzvy,

¹⁰ European Regional Development Fund = Evropský fond pro regionální rozvoj.

¹¹ Dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

- přínosu projektu i po skončení jeho realizace,
- míry využitelnosti budov a přístrojů,
- dodržování podmínek stanovených v rozhodnutích o poskytnutí dotace, dokumentacích programů 133 210 a 133 220, pravidlech OP VVV a příslušných výzvách.

Pro účely vyhodnocení stanovil NKÚ tři stupně účelnosti:

- účelné vynaložení peněžních prostředků,
- účelné vynaložení peněžních prostředků s mírnými nedostatky,
- neúčelné vynaložení peněžních prostředků.

Za hospodárné bylo považováno takové použití peněžních prostředků, které zajistí stanovené úkoly s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů¹².

NKÚ hospodárnost peněžních prostředků vynaložených na třináct kontrolovaných projektů v rámci programů 133 210, 133 220 a OP VVV posuzoval z hlediska:

- potřebnosti pořízení infrastrukturního vybavení, vybudování nových budov nebo rekonstrukce stávajících budov,
- pořízení výstupů projektu za ekonomicky nejvýhodnější cenu,
- použití dotace pouze na úhradu způsobilých výdajů projektu,
- dodržování podmínek stanovených v rozhodnutích o poskytnutí dotace a dokumentacích programů zejména v souvislosti s financováním akce,
- vytvoření smluvních podmínek pro řízení dodavatelských vztahů včetně aktivního řízení těchto vztahů i v průběhu realizace veřejných zakázek.

Peněžní objem kontrolovaných projektů činil 3,61 mld. Kč, z toho 2,10 mld. Kč činil příspěvek z rozpočtu EU a 1,18 mld. Kč činily zdroje SR (dalších 0,33 mld. Kč činily vlastní zdroje VVŠ).

Objem kontrolovaných veřejných zakázek podle vysoutěžených cen činil celkem 3,05 mld. Kč včetně DPH.

Kontrolovaným obdobím bylo období let 2017 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

4.1 MŠMT při přípravě strategických dokumentů nevycházelo z metodiky přípravy veřejných strategií

MŠMT vypracovalo klíčové strategické dokumenty vymezující priority a hlavní plánovaná opatření v oblasti vysokoškolské politiky, např. Dlouhodobý záměr¹³ a Strategický záměr¹⁴.

MŠMT nenastavilo ve svých strategických a koncepčních dokumentech konkrétní, relevantní, měřitelné a časově vymezené cíle. Cíle nejsou definovány v souladu s principy

¹² Dle ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb.

¹³ *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020* (dále také „Dlouhodobý záměr“).

¹⁴ *Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021* (dále také „Strategický záměr“).

SMART¹⁵. Navrhované cíle jsou obecné, nejsou přesně popsány a nejsou časově ohraničené; dosažení stanovených cílů není měřitelné.

Ve strategických dokumentech MŠMT **nebyla nastavena soustava indikátorů** (ukazatelů) sledujících stav plnění jednotlivých stanovených cílů a nebyly stanoveny výchozí ani cílové hodnoty indikátorů. Tím, že stanovené cíle nebyly pokryty některým z indikátorů, není možné sledovat pokrok plnění daného cíle ani vyhodnotit jeho naplnění po skončení implementace strategie. Podobně jako samotné cíle ani indikátory nebyly definovány v souladu s principy SMART.

MŠMT nestanovilo cíle Dlouhodobého záměru a Strategického záměru v souladu s požadavky na tvorbu strategických dokumentů a tyto cíle tak nebyly v souladu s *Metodikou přípravy veřejných strategií*. Usnesením vlády ČR ze dne 2. května 2013 č. 318¹⁶ bylo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů uloženo vycházet z *Metodiky přípravy veřejných strategií* při přípravě strategických dokumentů.

MŠMT tak při přípravě Dlouhodobého záměru a Strategického záměru porušilo ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb.¹⁷ tím, že při přípravě těchto strategických dokumentů nepostupovalo v souladu s usnesením vlády.

4.2 MŠMT u programu 133 220 nenastavilo indikátory tak, aby měly vypovídací schopnost kvalitativního ukazatele ve vztahu k nastaveným cílům

MŠMT u programu 133 210 nenastavilo indikátory, ale základní technické parametry, které neměly vypovídací schopnost kvalitativního ukazatele, jak definuje vyhláška č. 560/2006 Sb.¹⁸ v ustanovení § 2 písm. c).¹⁹ MŠMT v programu 133 210 použilo pouze kvantitativní parametry, což NKÚ konstatoval již v KZ č. 16/31.

Na základě zjištěných nedostatků přijalo MŠMT v dokumentaci programu 133 220 následující nápravná opatření:

- zavedlo časové milníky realizace programu, v rámci kterých dojde k vyhodnocení dílčí fáze realizace a popř. k aktualizaci dokumentace programu v případě, že z odůvodněných příčin dojde k revizi investičního plánu;
- stanovilo podmínky, které mají zajistit efektivní čerpání prostředků státního rozpočtu;
- určilo jednotkové ceny závazných technických parametrů;
- specifikovalo podmínky, za nichž může být účastník programu vyzván k doložení znaleckého posudku vypracovaného soudním znalcem;
- zavedlo vzor investičního záměru, který může být dle specifických podmínek zacílení výzev doplňován nebo upravován. Závazná struktura investičního záměru byla součástí jednotlivých výzev.

¹⁵ S – specific (konkrétní), M – measurable (měřitelný), A – achievable (dosažitelný), R – result focused (zaměřený na dosažení výsledků), T – time-bound (časově ohraničený).

¹⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 2. května 2013 č. 318, *k Metodice přípravy veřejných strategií*, a usnesení vlády ČR ze dne 28. ledna 2019 č. 71, *o aktualizaci Metodiky přípravy veřejných strategií*.

¹⁷ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹⁸ Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

¹⁹ „Pro účely této vyhlášky se rozumí:

... c) *indikátorem nebo parametrem kvalitativní ukazatel vymezený v dokumentaci akce (projektu), který specifikuje jeho konkrétní cíl nebo efektivnost, ...*“

MŠMT v programu 133 220 nastavilo základní technické parametry a indikátory, které byly pouze kvantitativní. Mezi **indikátory programu 133 220** patřily například počty nově vybudovaných/rekonstruovaných objektů (včetně objektů s realizovaným opatřením vedoucím k energetickým úsporám), učeben, laboratoří a kanceláří, a to s rozlišením objektů na stavby pro výuku, stavby pro ubytování nebo stravování. Indikátory pro ubytování nebo stravování zahrnovaly počty lůžek nebo vydaných jídel.

Žádný z indikátorů programu 133 220 neměl **vypovídací schopnost kvalitativního ukazatele** ve smyslu § 2 písm. c) vyhlášky č. 560/2006 Sb.

Takto nastavené indikátory **neumožňovaly objektivní, věrohodné a průběžné sledování** plnění cílů a dopadů programu 133 220.

MŠMT jako správce programu 133 220 nenastavilo ukazatele (projektů, resp. programu 133 220), které by sledovaly, s jakým výsledkem došlo k rozvoji MTZ VVŠ.

4.3 MŠMT sledovalo a vyhodnocovalo programy pouze z hlediska naplnění indikátorů a závazných parametrů

MŠMT vyhodnotilo program 133 210 (základní cíle a ukazatele) v tzv. „závěrečném vyhodnocení programu“. Závaznými byly ukazatele:

- časové – termín ukončení realizace projektu a předložení dokumentace závěrečného vyhodnocení projektu (akce),
- technické parametry stanovené v rozhodnutí o poskytnutí dotace na základě schváleného investičního záměru (např. obestavěný prostor, plocha užitková celkem, zateplovaná plocha objektů),
- finanční, tj. maximální objem účasti státního rozpočtu a minimální objem vlastních zdrojů VVŠ na financování projektu.

Program 133 220 vyhodnocuje MŠMT průběžně prostřednictvím plánovaných milníků, s jejichž pomocí sleduje zejména naplnění indikátorů a technických parametrů. Závěrečné vyhodnocení bude obsahovat:

- přehled o čerpání prostředků státního rozpočtu na financování programu,
- zprávu o plnění cílů programu stanovených v dokumentaci programu,
- dosažené absolutní hodnoty stanovených parametrů/indikátorů (absolutní navýšení),
- řádné odůvodnění odchylek od cílů a parametrů stanovených v dokumentaci programu.

Plnění OP VVV monitorovalo MŠMT prostřednictvím výročních a evaluačních zpráv a strategických realizačních plánů.

U PO2 sledovalo a vyhodnocovalo MŠMT následující výkonnostní indikátory:

- pořízené informační zdroje,
- počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem.

MŠMT vyhodnocovalo programy pouze z hlediska naplnění indikátorů a závazných parametrů. Dále průběžně vyhodnocovalo a aktualizovalo nastavenou alokaci peněžních prostředků na jednotlivé programy.

Účelnost a hospodárnost výdajů vynaložených na kontrolované programy **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nesledovalo a nevyhodnocovalo.**

4.4 VVŠ u pěti projektů OP VVV nestanovily konkrétní cíle, v důsledku čehož nemohl být vyhodnocen jejich přínos ke zkvalitnění vzdělávací infrastruktury

Hlavní cíle projektů č. 8 a č. 9 (viz příloha č. 2 KZ) **nebyly v žádostech o podporu stanoveny dostatečně konkrétním způsobem**, cíle podpory nebyly stanoveny tak, aby bylo možné jejich dosažení změřit a vyhodnotit.

Příklad č. 1

Hlavní cíl projektu č. 8 specifikovala VVŠ v žádosti o podporu takto: „*Cílem předkládaného projektu je připravit vzdělávací infrastrukturu VVŠ pro zahájení výuky devíti nových, resp. modernizovaných, studijních programů.*“

Příklad č. 2

Hlavní cíl projektu č. 9 specifikovala VVŠ v žádosti o podporu takto: „*Cílem předkládaného projektu je zkvalitnění vzdělávací infrastruktury VVŠ za účelem zajištění vysoké kvality výuky a zvýšení kompetencí studentů pro praxi.*“

VVŠ u projektů č. 7, č. 12 a č. 13 v žádostech o podporu stanovila **dílčí cíle, které nejsou měřitelné a nelze vyhodnotit jejich naplnění ani jejich přínos.**

Příklad č. 3

Dílčí cíl projektu č. 7 specifikovala VVŠ v žádosti o podporu takto: „*... vybudovat prostor, který bude sloužit jako katalyzátor, ideální prostředí, které povede k zakládání a podpoře nových malých inovačních firem a zejména studentských start-upů.*“ Dle předložené dokumentace a odpovědi nedisponuje VVŠ monitorovacím systémem, který by byl schopen sledovat, kolik nových firem vzniklo v přímé vazbě na existenci prostoru nebo konkrétního projektu.

4.5 VVŠ u šesti projektů realizovaných v rámci OP VVV nedostatečně zdůvodnily potřebnost výstavby a využití nových kapacit nebo pořízení přístrojů pro výuku

V žádostech o podporu:

- jedna VVŠ nestanovila u jednotlivých přístrojů jejich plánovanou **míru využitelnosti** ve vazbě na cílovou skupinu (projekty č. 8 a č. 9);
- dvě VVŠ nestanovily předpokládaný **počet studentů** a akademických pracovníků, kteří měli dané vybavení využívat (projekty č. 6, č. 7 a č. 9);
- jedna VVŠ neuvedla **zdůvodnění potřebnosti** pořízení konkrétního vybavení v daném počtu a kvalitě s ohledem na cíle projektu a přínos pro cílovou skupinu (projekty č. 12 a č. 13);

Příklad č. 4

VVŠ u projektu č. 12 uvedla v žádosti o podporu ve „zdůvodnění potřebnosti“ u zařízení „simulační platforma sonografie“, „figurína pro polohování k radiografickému vyšetření“ a „plně vybavený sanitní vůz“, že „*zařízení budou sloužit k výuce studentů studijního programu...*“, a u přístrojů „optický emisní spektrometr“, „přístroj pro zkoušky taveniny“, „odplyňovací stanice“ a „univerzální soustruh“, že „*zařízení bude sloužit k výuce studentů bakalářského a magisterského studijního programu...*“

- jedna VVŠ nedoložila způsob **vymezení cílové skupiny** ve vazbě na potřebnost projektu v souvislosti s požadovanou vzdělávací infrastrukturou (projekt č. 13).

Příklad č. 5

VVŠ u projektu č. 13 uvedla v žádosti o podporu: „Projekt je zaměřen na 1 cílovou skupinu, studenty VŠ. Jedná se o studenty studijních programů ..., kteří po absolvování nově akreditovaného a nově upraveného programu budou vybaveni znalostmi a dovednostmi, které jsou relevantní pro specifické potřeby trhu práce v regionu.“

NKÚ analýzou přístrojových deníků zjistil, že v 11 případech²⁰ z 52 posuzovaných, tj. v 21,15 %, byla vykázána nízká míra **využití přístrojů pro potřeby výuky/studentů**, přístroje tak nenaplnily zcela účel, pro který byly pořízeny. NKÚ za minimální průměrnou míru využívání přístroje považuje jeho využití pro potřeby výuky/studentů v četnosti alespoň 1krát za měsíc (přístroje příjemce pořizoval zejména pro účely praktické výuky studentů). Průměrný počet použití přístrojů za měsíc se pro potřeby výuky/studentů pohyboval v rozmezí od 0,07 do 20,97 (blíže viz příloha č. 3 KZ).

NKÚ analýzou výstupů ze systému pro výuku (IS STAG) zjistil, že míra využití učeben, laboratoří a kanceláří²¹ v budovách postavených v rámci kontrolovaných projektů se pohybovala od 11 % do 59,47 % (blíže viz příloha č. 4 KZ). VVŠ ve většině případů nesledují využívání nově pořízených budov pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů (tj. mimo rozvrh výuky). **Účelnost vynaložených peněžních prostředků na výstavbu nových výukových prostor tak nelze, z důvodu nedostatečného vykazování využívání budov, vyhodnotit.**

4.6 VVŠ u devíti kontrolovaných projektů porušily rozhodnutí o poskytnutí dotace

VVŠ informovaly MŠMT jako správce programů 133 210 a 133 220 o průběhu realizace jednotlivých projektů prostřednictvím situačních zpráv a v rámci OP VVV poskytovaly informace o realizaci projektů prostřednictvím zpráv o realizaci projektu (průběžných a závěrečných), informací o pokroku v realizaci projektu a zpráv o udržitelnosti projektu (průběžných a závěrečných).

VVŠ u devíti kontrolovaných projektů porušily podmínky stanovené v rozhodnutích o poskytnutí dotace, např.:

- U tří projektů (č. 1, č. 2 a č. 3) porušily VVŠ povinnost zaslat situační zprávu o průběhu přípravy a realizace ve stanoveném termínu.

Příklad č. 6

VVŠ u projektu č. 3 zaslala první situační zprávu s prodlením 376 dnů.

- U projektu č. 1 byl překročen termín ukončení financování akce (o šest měsíců) a termín ukončení realizace akce (o čtyři měsíce).
- U projektu č. 8 ve zprávách o realizaci a v závěrečné zprávě o realizaci uvedla VVŠ informace, které neměly dostatečnou vypovídací schopnost a nebyly dostatečně podrobné ve vztahu ke skutečné realizaci projektu.

²⁰ Přístroje s pořizovací cenou 50 331 375,85 Kč včetně DPH.

²¹ Dle stanovených rozvrhů výuky v jednotlivých semestrech v kontrolovaném období.

Příklad č. 7

VVŠ u projektu č. 8 ve zprávě o realizaci ani v závěrečné zprávě o realizaci neuvedla, že nemohla plnohodnotně používat, resp. provozovat pro potřeby výuky/studentů, dva pořízené přístroje, a to „laboratorní stand“ s pořizovací cenou přes 3 mil. Kč²² (nepoužíván po dobu 8 měsíců) a „systém pro detailní diagnostiku skalárních a vektorových polí“ s pořizovací cenou přes 17 mil. Kč (nepoužíván po dobu 12 měsíců). Přístroje po uvedené době nebyly provozuschopné, resp. nebyly využívány k účelu, ke kterému byly pořízeny, tedy k výuce / pro potřeby studentů.

- U projektu č. 9 neuvedla VVŠ ve zprávách o zajištění udržitelnosti projektu úplné a správné informace.
- U čtyř projektů (č. 1, č. 10, č. 11 a č. 12) nenaplnily VVŠ cílové hodnoty závazných parametrů nebo indikátorů.

Příklad č. 8

VVŠ u projektu č. 10 nenaplnila závazný indikátor stanovený v rozhodnutí o poskytnutí dotace „počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastrukturu pro výuku spojenou s výzkumem“. Dosažená cílová hodnota parametru činila 95,50 %²³.

4.7 NKÚ u sedmi ze 13 kontrolovaných projektů VVŠ zjistil nedostatky, peněžní prostředky vynaložené na realizaci těchto projektů tak byly účelné s mírnými nedostatky

MŠMT projednávalo a vyhodnocovalo strategické záměry kontrolovaných VVŠ za roky 2017 až 2023 průběžně, a to na základě každoročního projednávání plánů realizace dlouhodobých/strategických záměrů VVŠ; tyto plány představují každoroční aktualizaci dlouhodobých/strategických záměrů VVŠ a obsahují přehled plánovaných činností pro daný rok. Realizované projekty byly v souladu se strategickými dokumenty jednotlivých VVŠ.

MŠMT ve výzvách OP VVV nastavilo kritéria hodnocení projektů tak, aby zajistilo výběr projektů v souladu s cíli výzvy a programu. Systém hodnocení a výběru byl nastaven transparentně se zajištěním auditní stopy jednotlivých prováděných kroků. **MŠMT vybralo k realizaci projekty, které splnily kritérium minimálního bodového hodnocení, přesto NKÚ na základě kontroly konstatuje, že tyto projekty vykazovaly nedostatky.**

NKÚ na základě zjištěných skutečností (body 4.4 až 4.6 KZ) vyhodnotil, že **VVŠ peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci sedmi projektů ze třinácti kontrolovaných projektů vynaložily účelné s mírnými nedostatky**, a to např. z důvodu:

- nedostatečně nastavených cílů, klíčových aktivit a indikátorů v žádostech o dotaci/podporu²⁴,
- nesplnění podmínek stanovených v rozhodnutích o poskytnutí dotace, v dokumentacích programů 133 210, 133 220, pravidlech OP VVV a příslušných výzvách,
- nedostatečného využívání nově pořízených budov, přístrojů a vybavení pro potřeby výuky/studentů a nesledování využívání nově pořízených budov pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů.

²² Pořizovací cena přístrojů je uvedena v příloze č. 3 KZ.

²³ V RoPD je uvedeno, že při naplnění indikátoru na 85 % a více činí odvod za porušení rozpočtové kázně 0 Kč.

²⁴ Žádost o vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace – programy 133 210 a 133 220; žádost o podporu – OP VVV.

Podrobné zdůvodnění vyhodnocení účelnosti peněžních prostředků vynaložených na kontrolované projekty je uvedeno v příloze č. 4 KZ.

4.8 NKÚ kontrolou projektů nezjistil ne hospodárné vynaložení peněžních prostředků

NKÚ u jednotlivých VVŠ posuzoval hospodárnost peněžních prostředků státního rozpočtu a EU z hlediska potřeby, pořízení výstupu projektů za ekonomicky nejvýhodnější cenu, realizace zadávacích řízení a použití dotace pouze na úhradu způsobilých výdajů projektů.

NKÚ kontrolní akcí **nezjistil ne hospodárné** vynaložení peněžních prostředků **státního rozpočtu a EU** určených na realizaci třinácti kontrolovaných projektů.

Účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků na realizaci kontrolovaných projektů byla NKÚ hodnocena s ohledem na specifika akademického prostředí. Pořízení vybavení slouží k výuce a potřebám studentů a míra využití a zdůvodnění potřeby tedy nemohou být rozhodujícím kritériem pro vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti vynaložených peněžních prostředků.

Seznam zkratk

AP	akreditovaný program
Dlouhodobý záměr	<i>Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020</i>
DPH	daň z přidané hodnoty
EDS	<i>Evidenční dotační systém (jedná se o modul Rozpočtového informačního systému programového financování)</i>
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
ESF	<i>Evropský sociální fond</i>
EU	Evropská unie
indikátor 51820	indikátor 51820 <i>Podíl studentů se SP k celkovému počtu studentů na VŠ</i>
IS STAG	informační systém STAG
KZ	kontrolní závěr
MS2014+	monitorovací systém evropských fondů na období 2014–2020
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTZ	materiálně technická základna
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP VVV	operační program <i>Výzkum, vývoj a vzdělávání</i>
OU	Ostravská univerzita
PO	prioritní osa
PO2	prioritní osa 2 operačního programu <i>Výzkum, vývoj a vzdělávání</i>
program 133 210	program <i>133 210 Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol</i>
program 133 220	program <i>133 220 Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol</i>
RoPD	rozhodnutí o poskytnutí dotace
SMVS	<i>Správa majetku ve vlastnictví státu (jedná se o modul Rozpočtového informačního systému programového financování)</i>
SP	specifické potřeby
SR	státní rozpočet
Strategický záměr	<i>Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021</i>
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
VŠ	vysoká škola
VŠB-TUO	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
VVŠ	veřejná vysoká škola
Výzva 16	výzva č. 02_16_016 – <i>ERDF výzva pro vysoké školy</i>
Výzva 57	výzva č. 02_18_057 <i>ERDF výzva pro vysoké školy II</i>
Výzva 59	výzva č. 02_18_059 – <i>ERDF výzva pro vysoké školy – Strukturálně postižené regiony</i>

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Srovnání základních informací o vybraných VVŠ
- Příloha č. 2: Přehled projektů vybraných ke kontrole
- Příloha č. 3: Průměrné využívání přístrojů pro potřeby výuky za měsíc a jejich pořizovací cena v Kč včetně DPH
- Příloha č. 4: Podrobné zdůvodnění vyhodnocení účelnosti peněžních prostředků vynaložených na kontrolované projekty

Srovnání základních informací o vybraných VVŠ

Tabulka č. 1: Přehled počtu studentů, počtu AP²⁵ a průměrného počtu studentů v jednom AP kontrolovaných VVŠ v letech 2016 až 2023

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
UJEP	Počet studentů v AP	8 042	7 646	7 438	7 394	7 966	7 887	7 927	8 393
	Počet AP	150	150	156	159	275	308	318	329
	Počet studentů/AP	53,61	50,97	47,68	46,50	28,97	25,61	24,93	25,51
VŠB-TUO	Počet studentů v AP	14 571	13 123	11 685	10 988	11 087	11 390	11 490	12 120
	Počet AP	155	155	155	417	500	564	561	546
	Počet studentů/AP	94,01	84,66	75,39	26,35	22,17	20,20	20,48	22,20
OU	Počet studentů v AP	8 872	8 583	8 415	8 335	8 526	8 779	9 043	9 315
	Počet AP	147	138	138	149	299	340	365	378
	Počet studentů/AP	60,35	62,20	60,98	55,94	28,52	25,82	24,78	24,64

Zdroj: výroční zprávy kontrolovaných VVŠ za roky 2016 až 2023.

UJEP

Z údajů uvedených v tabulce č. 1 vyplývá, že mezi roky 2016 a 2023 došlo u UJEP k nárůstu počtu studentů z 8 042 na 8 393, tj. o 4,36 %. V období let 2016 až 2023 došlo u UJEP rovněž k nárůstu AP ze 150 na 329, tj. o 119,33 %. V důsledku nově akreditovaných programů došlo mezi roky 2016 až 2023 k poklesu průměrného počtu studentů v jednom AP z 53,61 na 25,51, tj. o 52,42 %.

VŠB-TUO

Z údajů uvedených v tabulce č. 1 vyplývá, že mezi roky 2016 a 2023 došlo u VŠB-TUO k poklesu počtu studentů ze 14 571 na 12 120, tj. o 16,82 %.

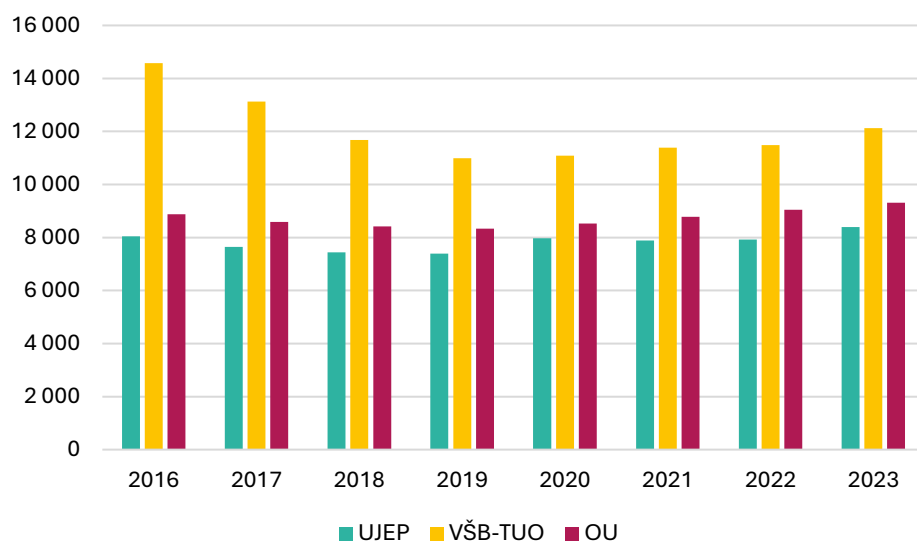
V období let 2016 až 2023 došlo u VŠB-TUO zároveň k nárůstu AP ze 155 na 546, tj. o 252,25 %. V důsledku nově akreditovaných programů došlo mezi roky 2016 a 2023 k poklesu průměrného počtu studentů v jednom AP z 94,01 na 22,20, tj. o 76,39 %.

OU

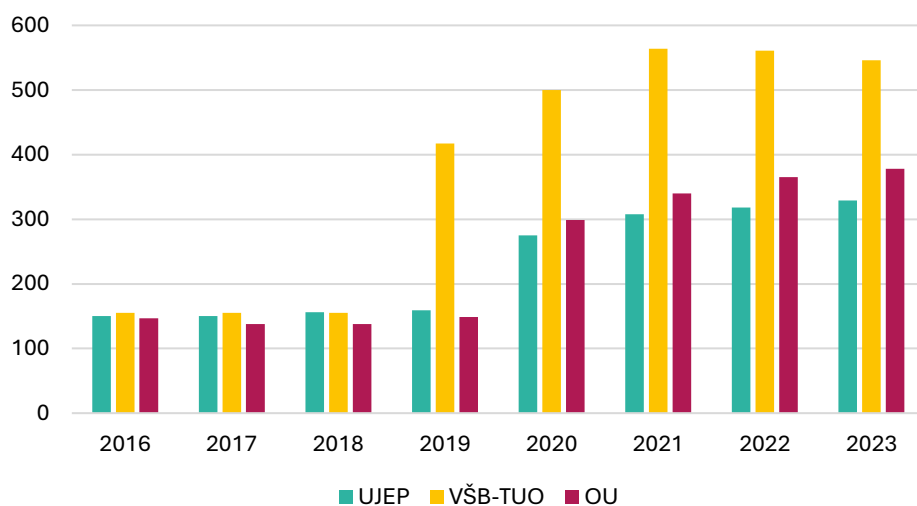
Z údajů uvedených v tabulce č. 1 vyplývá, že mezi roky 2016 a 2023 došlo u OU k nárůstu počtu studentů z 8 872 na 9 315, tj. o 4,99 %.

V období let 2016 až 2023 došlo u OU rovněž k nárůstu AP ze 147 na 378, tj. o 157,14 %. V důsledku nově akreditovaných programů došlo mezi roky 2016 až 2023 k poklesu průměrného počtu studentů v jednom AP z 60,35 na 24,64, tj. o 59,17 %.

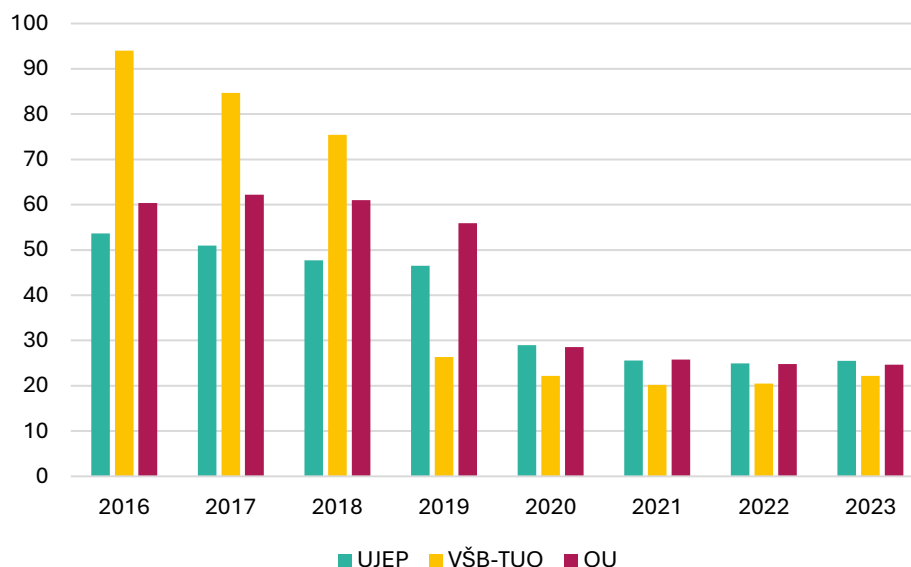
²⁵ AP – akreditovaný program.

Graf č. 1: Počet studentů kontrolovaných VVŠ v letech 2016 až 2023

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat z výročních zpráv kontrolovaných VVŠ za roky 2016 až 2023.

Graf č. 2: Počet akreditovaných programů kontrolovaných VVŠ v letech 2016 až 2023

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat z výročních zpráv kontrolovaných VVŠ za roky 2016 až 2023.

Graf č. 3: Počet studentů na jeden akreditovaný program u kontrolovaných VVŠ v letech 2016 až 2023

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat z výročních zpráv kontrolovaných VVŠ za roky 2016 až 2023.

Tabulka č. 2: Přehled údajů o podlahových plochách kontrolovaných VVŠ v letech 2020 a 2023

		2020	2023
UJEP	Počet studentů	7 966	8 393
	Podlahová plocha v m ²	114 465,00	118 576,00
	Podlahová plocha v m ² na jednoho studenta	14,37	14,13
VŠB-TUO	Počet studentů	11 087	12 120
	Podlahová plocha v m ²	292 984,60	283 943,68
	Podlahová plocha v m ² na jednoho studenta	26,43	23,43
OU	Počet studentů	8 526	9 315
	Podlahová plocha v m ²	86 466,87	106 890,07
	Podlahová plocha v m ² na jednoho studenta	10,14	11,48

Zdroj: pasportizace kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023, výroční zprávy kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023.

UJEP

Z údajů uvedených v tabulce č. 2 vyplývá, že mezi roky 2020 a 2023 došlo u UJEP k nárůstu podlahové plochy ze 114 465 m² na 118 576 m², tj. o 3,59 %; podlahová plocha na jednoho studenta se snížila o 0,24 m².

VŠB-TUO

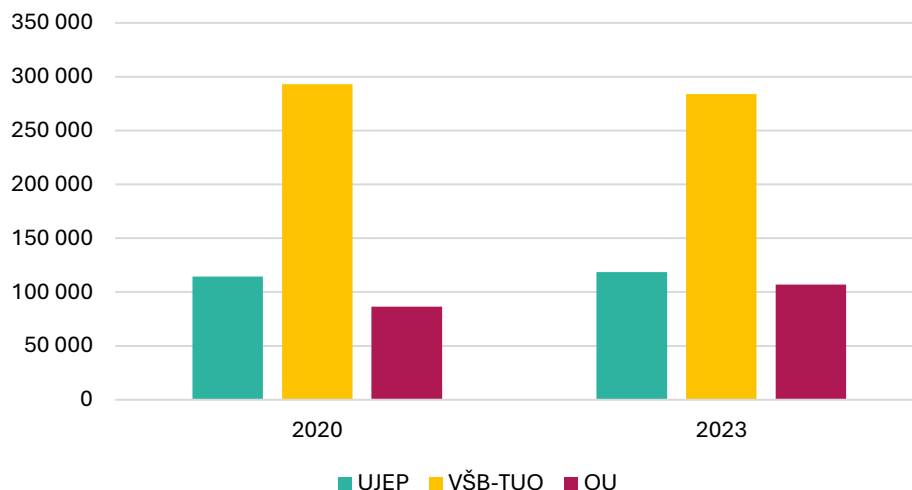
Z údajů uvedených v tabulce č. 2 vyplývá, že mezi roky 2020 a 2023 došlo u VŠB-TUO k poklesu podlahové plochy z 292 984,60 m² na 283 943,68 m², tj. o 3,09 %; podlahová plocha na jednoho studenta se snížila o 3 m².

OU

Z údajů uvedených v tabulce č. 2 vyplývá, že mezi roky 2020 a 2023 došlo u Ostravské univerzity k nárůstu podlahové plochy z 86 466,87 m² na 106 890,07 m², tj. o 23,62 %; podlahová plocha na jednoho studenta se zvýšila o 1,34 m².

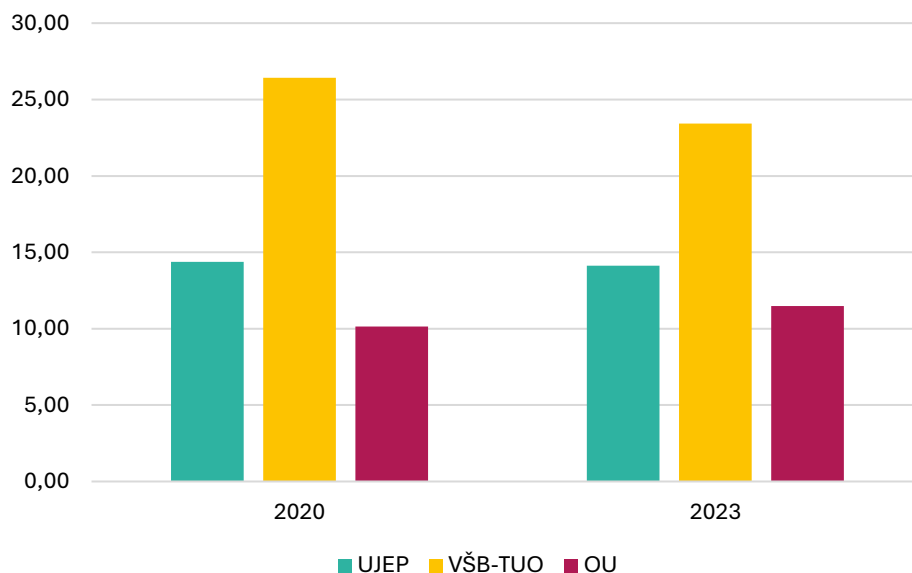
Z údajů uvedených v tabulce č. 2 vyplývá, že podlahová plocha v m² na jednoho studenta se od roku 2020 do roku 2023 u OU zvýšila o 13,2 %. U UJEP a VŠB-TUO došlo mezi roky 2020 a 2023 k poklesu podlahové plochy v m² na jednoho studenta o 1,7 %, resp. 11,4 %. Podlahová plocha v m² na jednoho studenta na VŠB-TUO byla v roce 2023 téměř dvojnásobná v porovnání s UJEP a OU.

Graf č. 4: Velikost podlahových ploch (v m²) kontrolovaných VVŠ v letech 2020 a 2023

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat z pasportizace kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023 a z výročních zpráv kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023.

Graf č. 5: Velikost podlahové plochy (v m²) na jednoho studenta u kontrolovaných VVŠ v letech 2020 a 2023

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle dat z pasportizace kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023 a z výročních zpráv kontrolovaných VVŠ za roky 2020 a 2023.

Příloha č. 2

Tabulka č. 3: Přehled projektů vybraných ke kontrole

Číslo	Program	VVŠ	Název projektu	Registrační číslo projektu	Příspěvek z rozpočtu EU (v Kč)	Zdroje SR (v Kč)	Vlastní zdroje VVŠ (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje projektu (v Kč)
1	133 210	UJEP	UJEP – Novostavba budovy CPTO Centrum přírodovědných a technických oborů UJEP	133D21W002205	0,00	680 048 794,00	61 135 009,71	741 183 803,71
2	133 210	OU	OU – Stavební úpravy objektu S, dílčí část B, ulice Fr. Šrámka 3, Ostrava – Mariánské Hory	133D21N002504	0,00	47 102 800,00	4 334 018,15	51 436 818,15
3	133 210	OU	OU – Stavební úpravy objektu B, Českobratrská 16, Ostrava – Mor. Ostrava	133D21N002505	0,00	111 311 590,51	10 056 438,26	121 368 028,77
4	133 220	VŠB-TUO	VŠB-TUO Rekonstrukce budovy kolejí A	133D221000008	0,00	93 797 057,14	125 703 136,78	219 500 193,92
5	OP VVV	VŠB-TUO	Platforma nových technologií FEI CPIT TL3	CZ.02.2.67/0.0/0.0/16_016/0002467	139 680 633,75	16 433 015,73	8 216 508,04	164 330 157,52
6	OP VVV	UJEP	U21 – Centrum biologických a environmentálních oborů	CZ.02.2.67/0.0/0.0/16_016/0002495	44 621 006,06	5 249 530,14	2 624 765,13	52 495 301,33
7	OP VVV	UJEP	U21 – Kvalitní infrastruktura	CZ.02.2.67/0.0/0.0/16_016/0002560	347 801 559,20	40 917 830,45	20 458 915,25	409 178 304,90
8	OP VVV	VŠB-TUO	Infrastrukturní podpora strategických studijních programů VŠB-TUO	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_057/0013299	75 989 168,16	8 939 902,14	4 469 951,06	89 399 021,36
9	OP VVV	VŠB-TUO	Infrastrukturní zajištění studijního programu Průmyslový design	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0009936	16 096 600,51	1 893 717,71	946 858,85	18 937 177,07
10	OP VVV	OU	Sport, zdraví a technologie	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0010183	548 982 831,07	64 586 215,44	32 293 107,84	645 862 154,35
11	OP VVV	OU	Klaster umění a designu	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0010184	303 850 385,00	35 747 104,12	17 873 552,06	357 471 041,18
12	OP VVV	UJEP	U21 – Výstavba výukových prostor pro zdravotnické a technické studijní programy	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0010209	591 362 587,08	69 572 069,04	34 786 034,72	695 720 690,84
13	OP VVV	UJEP	U21 – Výstavba výukových prostor pro FUD	CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0010210	38 521 082,97	4 531 892,11	2 265 946,16	45 318 921,24
Celkem					2 106 905 853,80	1 180 131 518,53	325 164 242,01	3 612 201 614,34

Zdroj: databáze EDS/SMVS, MS2014+.

Tabulka č. 4: Průměrné využívání přístrojů pro potřeby výuky za měsíc a jejich pořizovací cena v Kč včetně DPH

Projekt	Název přístroje	Průměrné využívání/měsíc	Cena v Kč včetně DPH
5	Spektrální analyzátor	1,23	2 166 304,14
5	Laboratorní stanoviště	4,39	x
5	Aktivní dynamická zkušebna 4WD	7,15	5 396 600,00
5	Profesionální výukové moduly pro Smart Factory, Smart Metering a Smart Buildings	10,07	x
5	Smart factory linka	20,97	x
6	NB503CIR IR Concentrator	1,17	114 917,33
6	1406 UNIVERSAL 320R, Benchtop centrifuge 220V (centrifuga)	3,27	163 317,33
6	NC90M VERTICAL LABORATORY STEAM STERILIZER POWERED BY N-Smart	6,42	181 467,33
7	Nanotribometr pin-on-disk BRUKER UMT TriboLab	0,07	3 275 875,35
7	Výukový stůl Anatomage multifunkční ANA1-001	0,66	3 447 350,50
7	Skener RIEGL VUX-1LR letecký laserový	0,83	7 414 880,00
7	Charpyho kladivo	1,04	2 226 400,00
7	Simulátor porodnický a novorozenecký: figurína	1,48	2 238 500,00
7	TOC-LCPN FA (analyzátor pro kapalné vzorky)	1,50	1 038 906,00
7	Atomový absorpční spektrometr AA DUO 280FS	1,55	2 496 230,00
7	Malý aerodynamický tunel	1,67	2 260 280,00
7	Trenažér ošetřovatelských postupů: SimMan figurína	1,79	2 843 500,00
7	Spektroskop. automatický elipsoměr HORIBA UVISEL	1,96	3 627 580,00
7	MYRO robotický systém pro ergoterapii horní končetiny	2,00	4 319 458,00
7	RTG fluorescenční analyzátor PRIMUS IV	2,65	3 640 890,00
7	MULTIWAVE 5000 50HZ PACKAGE 20SVT50 (mikrovlnná reakční platforma)	3,54	1 621 818,22
7	Sálová vysokokapacitní centrifuga AVANTI JXN - 26	4,50	1 773 860,00
7	Laserový litografický systém MicroWriter ML3 Baby Plus	4,74	4 393 385,79
7	OPTIMA XPN - 90 ultracentrifuga, serial number: XPN19B17	5,52	4 319 458,00
7	NMR spektrometr 400MHz	6,30	11 013 543,42
7	Laserový konfokální 1D a 3D mikroskop s AFM modulem, 2D a 3D mikroskop s AFM modulem a AV měřicím stolem	7,95	6 592 806,00
7	Tandem micro-Reactor package L for Agilen 8890/6890GC	8,09	2 662 000,00
7	3D stereolitografický systém	8,87	2 331 186,00
7	Package LabCluster, MA /BA6 Gen4 Pro	11,59	23 295 888,00
8	Kontinuální analyzátor rtuti CMM Durag Hm-1400 TRX 2IC-230-A1LFL	0,36	2 999 590,00
8	Kontinuální analyzátor spalín FTIR s příslušenstvím	0,45	2 117 500,00
8	Systém pro detailní diagnostiku skalárních a vektorových polí ve spalovacím prostoru vč. SW a příslušenství	0,55	17 530 480,00
8	Laserový skener pro bezpilotní letecký prostředek vč. SW a příslušenství	0,67	2 921 900,00
8	Modul úpravny vody	0,67	1 960 200,00
8	Modul biologického čištění vod	0,78	3 327 500,00
8	Modul pro srážení a flokulaci	0,82	2 565 200,00
8	Modul flotace rozpuštěným vzduchem	0,90	2 770 900,00
8	Laboratorní stand pro simulování a možnosti měření dějů v parním oběhu kotlů	1,00	3 386 790,00
9	3D tiskárna – tisk plast	1,11	2 330 922,82
9	3D tiskárna – tisk z kompozitního prášku	1,51	8 831 790,00
9	CNC – soustružnické centrum	1,68	7 979 950,00
9	Lakovací a sušicí kabina	2,64	672 760,00

Projekt	Název přístroje	Průměrné využívání/měsíc	Cena v Kč včetně DPH
12	3D CNC měřicí stroj	1,09	2 265 120,00
12	Odplyňovací stanice	1,20	1 207 200,06
12	Optický emisní spektrometr	1,21	1 452 000,00
12	Modulární zařízení pro sběr dat	1,33	923 931,80
12	Figurína pro polohování k radiografickému vyšetření	1,54	429 926,31
12	Univerzální soustruh	1,86	336 259,00
12	Mobilní simulační centrum	2,33	5 814 050,00
12	Simulační platforma sonografie	2,47	4 892 030,00
12	Přístroj pro zkoušky taveniny	2,64	992 345,20
13	Laserový datový projektor černý, bez objektivu, 2 ks objektiv	5,04	600 160,00

Zdroj: přístrojové deníky, účetní evidence.

Pozn.: Do počtu měsíců byly započteny všechny měsíce od uvedení přístroje do provozu do ukončení kontroly NKÚ. Měsíce, ve kterých neprobíhá standardní výuka, tedy leden, červen, červenec, srpen a září, byly odpočítány, pokud nebyl v těchto měsících přístroj využíván. (Například u přístroje „nanotribometr pin-on-disk BRUKER UMT TriboLab“ se jednalo o 3 použití za 43 měsíců.)

Podrobné zdůvodnění vyhodnocení účelnosti peněžních prostředků vynaložených na kontrolované projekty

NKÚ účelnost peněžních prostředků vynaložených na třináct kontrolovaných projektů v rámci programů 133 210, 133 220 a OP VVV (výzev č. 16, 57 a 59) posuzoval z hlediska:

- stanovených cílů,
- návaznosti aktivit projektu na strategické dokumenty VVŠ,
- realizace (dosažení) stanovených cílů (účelu projektu) a dosažení parametrů akce nebo hodnot indikátorů,
- realizace klíčových aktivit a očekávaných přínosů projektu pro cílovou skupinu (dosažení očekávané změny),
- přínosu projektu pro naplnění specifického cíle 2.2.1 OP VVV a cíle příslušné výzvy,
- přínosu projektu i po skončení jeho realizace,
- míry využitelnosti budov a přístrojů,
- dodržování podmínek stanovených v rozhodnutích o poskytnutí dotace, dokumentacích programů 133 210 a 133 220, pravidlech OP VVV a příslušných výzvách.

Pro účely vyhodnocení NKÚ stanovil tři stupně účelnosti:

- účelné vynaložení peněžních prostředků,
- účelné vynaložení peněžních prostředků s mírnými nedostatky,
- neúčelné vynaložení peněžních prostředků.

NKÚ ověřením zjištěných skutečností podle výše uvedených hledisek vyhodnotil, že VVŠ peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci sedmi projektů ze třinácti kontrolovaných projektů vynaložily účelně s mírnými nedostatky, a to např. z důvodu:

- **nedostatečně nastavených cílů, klíčových aktivit a indikátorů v žádostech o dotaci/podporu;**
- **nesplnění podmínek stanovených v rozhodnutích o poskytnutí dotace, v dokumentacích programů 133 210, 133 220, pravidlech OP VVV a příslušných výzvách;**
- **nedostatečného využívání nově pořízených budov, přístrojů a vybavení pro potřeby výuky/studentů a nesledování využívání nově pořízených budov pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů.**

Kontrolované projekty podpořené z programů 133 210 a 133 220

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu určené na realizaci projektu č. 1 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- VVŠ nesplnila závazný parametr stanovený v rozhodnutí o poskytnutí dotace „*plocha užitková čistá – administrativa*“ (nenaplnění o 5,27 %).
- VVŠ nesplnila podmínku rozhodnutí o poskytnutí dotace týkající se zasílání situačních zpráv – první dvě situační zprávy zaslala MŠMT opožděně.
- Celková míra využití místností pro výuku v jednotlivých semestrech dle stanovených rozvrhů výuky se pohybovala od 13 % do 18 %, z toho využití učeben se pohybovalo od 19 % do 28 % a laboratoří od 8 % do 12 %. Kromě využívání budovy k výuce dle stanovených rozvrhů výuky je nově vybudovaná budova využívána pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů. Toto využití budovy však VVŠ

nesleduje, nelze tak jednoznačně vyhodnotit účelnost vynaložených peněžních prostředků.

VVŠ vynaložily peněžní prostředky státního rozpočtu určené na realizaci projektů č. 2, 3 a 4 účelně.

Kontrolované projekty podpořené z OP VVV (výzvy 16, 57 a 59)

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 6 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- VVŠ v žádosti o podporu nestanovila vždy předpokládaný počet studentů a akademických, příp. ostatních pracovníků vysoké školy, kteří měli nově vybudovanou budovu (učebny, laboratoře, zázemí studentů a zaměstnanců VVŠ), skleník a pořízené vybavení a přístroje využívat. Cílová skupina tak nebyla dostatečně kvantifikována.
- Míra využití místností nově vybudované budovy pro výuku dle stanovených rozvrhů výuky za semestr se pohybovala v rozmezí od 14 % do 31 %, využití učeben se pohybovalo v rozmezí od 15 % do 28 %, laboratoří od 1 % do 3 %.
- Kromě využívání budovy k výuce dle stanovených rozvrhů výuky je budova využívána pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů. Toto využití budovy VVŠ nesleduje, nelze tak jednoznačně vyhodnotit účelnost vynaložených peněžních prostředků.

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 7 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- U některých cílů, které si VVŠ stanovila v žádosti o podporu, nelze zhodnotit jejich naplnění či přínos, neboť ani VVŠ tyto údaje nesleduje a nevyhodnocuje. Např. cíl *„vybudovat prostor, který bude sloužit jako katalyzátor, ideální prostředí, které povede k zakládání a podpoře nových malých inovačních firem a zejména studentských start-upů“*.
- Realizace projektu měla jen malý vliv na řešení jednoho z cílů, a to problematiky nedostatku nelékařského zdravotního personálu v kraji.
- VVŠ v žádosti o podporu u jednotlivých pořizovaných přístrojů nestanovila vždy předpokládaný počet studentů a akademických, příp. ostatních pracovníků vysoké školy, kteří měli dané vybavení využívat; cílová skupina tedy nebyla v žádosti o podporu dostatečně konkretizována.
- Minimálně u tří přístrojů pořízených z projektu č. 7 bylo průměrné použití za měsíc nižší než 1.

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 8 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- Hlavní cíl projektu nebyl v žádosti o podporu stanoven měřitelným a dostatečně konkrétním způsobem a cíl podpory nebyl stanoven tak, aby bylo možné jeho dosažení změřit (např. čím konkrétním / jakým měřitelným nástrojem má být zajištěno, že vzdělávací infrastruktura bude připravena) a zhodnotit jej (sledovat dopady realizovaných opatření).
- Průměrný počet použití přístrojů za měsíc se pro potřeby výuky/studentů pohyboval v rozmezí 0,36 až 1,00. V 8 případech z 9 posuzovaných, tj. v 89 %, se jednalo o nižší

míru využitelnosti přístrojů, přitom VVŠ je pořizovala zejména pro účely praktické výuky studentů. Četnost použití přístrojů pro potřeby výuky/studentů byla ve třech případech výrazně nepravidelná, neboť nulové použití přístrojů bylo zjištěno až ve výši 61,11 % celkové posuzované doby.

- Pořízené přístroje „laboratorní stand pro simulování a možnosti měření dějů v parním oběhu kotlů“ a „systém pro detailní diagnostiku skalárních a vektorových polí ve spalovacím prostoru vč. SW a příslušenství“ nebyly po omezenou dobu provozuschopné, resp. nebyly po určitou dobu (cca 8 měsíců, resp. 12 měsíců) využívány k výuce, a tudíž ani k účelu, ke kterému byly pořízeny.
- V případě přístroje „systém pro detailní diagnostiku skalárních a vektorových polí ve spalovacím prostoru vč. SW a příslušenství“ bylo ověřeno, že k datu prohlídky byl zakonzervován, resp. nebyl využíván pro potřeby výuky.
- Byly zjištěny odchylky v dodržování podmínek stanovených v pravidlech OP VVV a Výzvy 57, tj. např. neoznámení poskytovateli v rámci zpráv o realizaci, že dva přístroje nebyly po omezenou dobu provozovány, resp. využívány ve výuce / pro potřeby studentů z důvodu reklamačního řízení, resp. zakonzervování v souvislosti s vibracemi při výstavbě nové ekonomické fakulty (informace uváděné ve zprávách o realizaci neměly dostatečnou vypovídací schopnost, nebyly dostatečně podrobné ve vztahu ke skutečné realizaci projektu).
- Nesprávně byla stanovena dosažená hodnota indikátoru 51820 *Podíl studentů se SP k celkovému počtu studentů na VŠ*.

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 9 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- Hlavní cíl projektu nebyl v žádosti o podporu stanoven měřitelným a dostatečně konkrétním způsobem a cíl podpory nebyl stanoven tak, aby bylo možné jeho dosažení změřit (např. čím konkrétním / jakým měřitelným nástrojem má být zkvalitnění vzdělávací infrastruktury dosaženo) a zhodnotit jej (sledovat dopady realizovaných opatření).
- Naplnění cílů se v případě studijního programu *Průmyslový design* projevilo se zpožděním.
- V případě studijního programu *Průmyslový design* VVŠ používala pořízené přístroje v rámci praktické výuky až od akademického roku 2023/2024, tj. s výrazným zpožděním oproti ostatním studijním programům, které je ve výuce využívaly návazně na jejich pořízení, tj. zpravidla již od roku 2020. Příčinou tohoto zpoždění bylo udělení akreditace pět měsíců před ukončením realizace projektu a využívání pořízených přístrojů ve výuce až od 3. ročníku.
- Nově pořízenou infrastrukturu během realizace projektu (tj. do 31. 12. 2021) využilo 395 studentů (tj. o 35 studentů více, než VVŠ předpokládala v rámci indikátoru 52705 *Počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu, mimo infrastrukturu pro výuku spojenou s výzkumem*), avšak ani jeden student se specifickými potřebami a ani jeden student ze studijního programu *Průmyslový design*.
- V případě indikátoru 51820 vykázala VVŠ nesprávnou dosaženou hodnotu (0,541 %). NKÚ provedl výpočet indikátoru dle definice uvedené v příloze č. 1 Výzvy 59, dle které měl být podíl v tomto indikátoru vypočítán na základě počtu studentů se SP na VŠ, kteří jsou dotčeni projektem, vůči všem studentům na VŠ v bakalářském a magisterském

stupni studia, a zjistil, že hodnota indikátoru 51820 by měla činit 0 % (0 studentů se SP dotčených projektem vs. 10 012 studentů v bakalářském nebo magisterském stupni studia).

- Pořízený přístroj „3D tiskárna – tisk plastu“ nebyl z důvodu technické závady od června 2023 využíván k praktické výuce, a tudíž ani k účelu, ke kterému byl pořízen. VVŠ předpokládá jeho opětovné využívání ve výuce až od března 2025, protože součástí opravy bude i repase podavačů filamentu, což umožní i využití tiskárny pro velkoformátový 3D tisk z granulátu. Tato technická závada negativně ovlivnila využívání přístroje v době udržitelnosti projektu.
- Z důvodu energeticky úsporných opatření nebyly tři přístroje po dobu jednoho semestru využívány pro potřeby výuky/studentů, tj. nebyly využívány k účelu, ke kterému byly pořízeny.
- Byly zjištěny odchylky v dodržování podmínek stanovených v pravidlech OP VVV a Výzvy 59, tj. např. neoznámení poskytovateli v rámci zpráv o udržitelnosti, že přístroj „3D tiskárna – tisk plast“ nebyl od června 2023 využíván ve výuce z důvodu technické závady a že z důvodu energeticky úsporných opatření nebyly po dobu jednoho semestru (9/2022 až 12/2022) využívány ve výuce tři přístroje (3D tiskárna – tisk plast, lakovací a sušicí kabina, CNC – soustružnické centrum) – informace ve zprávách nebyly úplné a správné. Nesprávně byla stanovena dosažená hodnota indikátoru 51820.
- Zajištění provozuschopnosti (funkčnosti) přístrojů pro potřeby výuky/studentů prostřednictvím pozáručního servisu má VVŠ pro období udržitelnosti projektu vyřešeno pouze u tří přístrojů. Přístroj „3D tiskárna – tisk plast“ nebude pro potřeby výuky/studentů využíván až do března 2025, neboť nesjednání pozáručního servisu s dodavatelem přístroje vedlo k jeho odstavení a nemožnosti využívat jej nadále pro potřeby výuky/studentů, a to po dobu téměř 2 let.

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 12 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- VVŠ v žádosti o podporu nastavila dílčí cíle tak, že nelze vyhodnotit jejich plnění ani přínos, například cíl *„projekt ... vytváří podmínky pro studium nových oborů zaměřených na tradiční obory (strojírenství – Fakulta strojního inženýrství), zlepšení zdraví a zdravotního stavu populace (zdravotnictví – Fakulta zdravotnických studií)“*.
- VVŠ v žádosti o podporu u většiny přístrojového vybavení neuvedla konkrétní účel využití zařízení. U většiny přístrojů je pouze konstatováno, že budou využity ve výuce, není však popsán způsob jejich využití ani přínos pro cílovou skupinu.
- VVŠ z věcného hlediska popsala a specifikovala infrastrukturní aktivity, u některých položek však neuvedla zdůvodnění jejich opodstatněnosti s ohledem na cíle projektu a přínos pro cílovou skupinu. Nelze tudíž vyhodnotit přínos projektu pro cílovou skupinu.
- VVŠ v žádosti o podporu uvedla indikátory v souladu s pravidly OP VVV, avšak u indikátoru 51820 neuvedla znění indikátoru v souladu se specifikací ve Výzvě 59.
- V žádosti o podporu zdůvodňovala VVŠ potřebnost projektu vyčerpanou kapacitou vhodných výukových prostor – míra využití místností nově vybudované budovy pro výuku v jednotlivých semestrech dle stanovených rozvrhů výuky Fakulty strojního inženýrství a Přírodovědecké fakulty se pohybovala od 11 % do 18 % a míra využití

místností v budově Fakulty zdravotnických studií pro výuku v jednotlivých semestrech dle stanovených rozvrhů výuky se pohybovala od 13 % do 18 %.

- Kromě využívání budovy k výuce dle stanovených rozvrhů výuky je budova Fakulty zdravotnických studií využívána pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů. Toto využití budovy však VVŠ nesleduje, nelze tedy jednoznačně vyhodnotit účelnost vynaložených peněžních prostředků.

VVŠ vynaložila peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektu č. 13 účelně s mírnými nedostatky, a to z níže uvedených důvodů:

- VVŠ v žádosti o podporu uvedla některé přínosy projektu, které nejsou měřitelné a kontrolovatelné z hlediska jejich dosažitelnosti, například cíl „*Noví absolventi zlepší podmínky pro růst firem podnikajících v kulturních, kreativních a podobných odvětvích (např. včetně průmyslového designu). Projekt tak zajistí podmínky zkvalitnění studia a navýšení absolventů v specializacích požadovaných na trhu práce.*“
- VVŠ v žádosti o podporu neuvedla zdůvodnění potřebnosti projektu ve smyslu potřebnosti rozsahu aktivit včetně potřebnosti navrhovaného technického řešení a pořízení daného vybavení v daném počtu a v dané kvalitě s ohledem na cíle projektu a přínos pro cílovou skupinu.
- VVŠ v žádosti o podporu u většiny technického zařízení a vybavení neuvedla konkrétní účel využití. U většiny položek pouze konstatovala, že zařízení bude využito ve výuce, nebyl však popsán způsob jeho využití ani přínos pro cílovou skupinu.
- VVŠ nedoložila způsob vymezení cílové skupiny ani potřebnost projektu s ohledem na požadovanou infrastrukturu. Velikost cílových skupin není dostatečně detailně specifikována ve vazbě na požadovanou stavební úpravu a technické zařízení požadované v rámci projektu.
- VVŠ v žádosti o podporu uvedla indikátory v souladu s pravidly OP VVV, avšak u indikátoru 51820 neuvedla znění indikátoru v souladu se specifikací ve Výzvě 59.
- VVŠ zdůvodnila potřebu výstavby a rekonstrukce budovy nedostatkem vhodných výukových prostor pro studenty nových a rozšířených oborů Fakulty umění a designu a vyčerpanou kapacitou výukových prostor – VVŠ však využívání místností pro výuku Fakulty umění a designu v IS STAG ani v žádném jiném informačním systému nesleduje a nemá tak přehled o využití budovy a učeben.
- Kromě využívání budovy k výuce dle stanovených rozvrhů výuky je nově rekonstruovaná budova Fakulty umění a designu využívána pro další aktivity související s výukou a profesním rozvojem studentů. Toto využití budovy však VVŠ nesleduje, nelze tedy jednoznačně vyhodnotit účelnost vynaložených peněžních prostředků.

VVŠ vynaložily peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na realizaci projektů č. 5, 10 a 11 účelně.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/15

Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Energetický regulační úřad

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/15. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Michal Šmucr.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Energetický regulační úřad hospodařil s majetkem a peněžními prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2019 až 2022, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od července 2024 do ledna 2025.

Kontrolovaná osoba:

Energetický regulační úřad, Jihlava (dále také „ERÚ“).

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 19. května 2025,

schválilo usnesením č. 9/VII/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Energetický regulační úřad

KLÍČOVÁ FAKTA

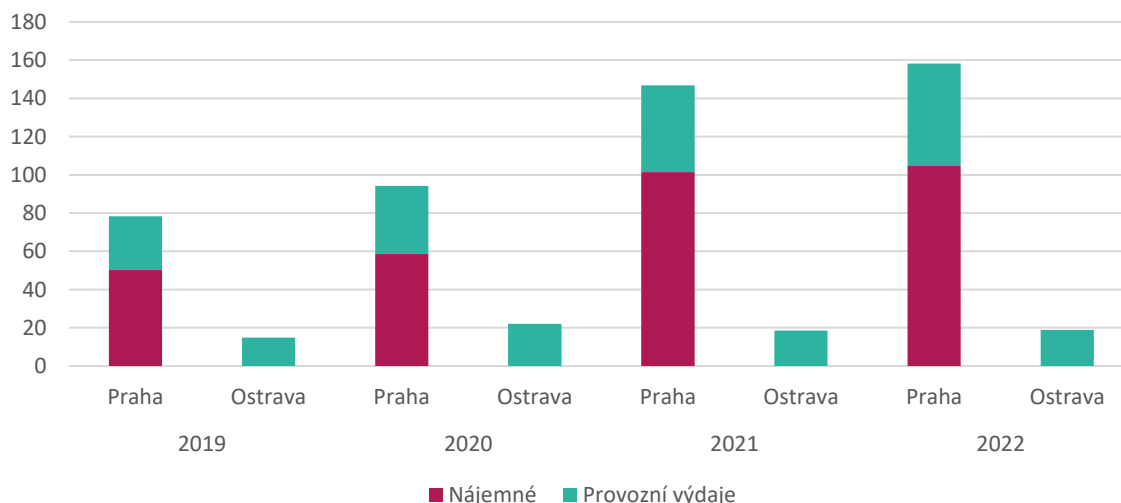
1 190 mil. Kčcelkové výdaje ERÚ v letech
2019–2022**114 mil. Kč**kontrolované výdaje na
pořízení majetku a služeb**117 mil. Kč**kontrolovaný objem
pohledávek ERÚ

z toho:

936 mil. Kčvýdaje na platy
(vč. povinných odvodů)¹**254 mil. Kč**

ostatní výdaje

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

39 mil. Kčprovozní výdaje na **dislokované pracoviště Praha** v letech 2019–2022
umístěné v pronajatých komerčních prostorách**7 mil. Kč**provozní výdaje na **dislokované pracoviště Ostrava** v letech 2019–2022
umístěné v prostorách v majetku státuProvozní výdaje na jedno systemizované místo (v tis. Kč/rok)
spojené s užíváním prostor dislokovaných pracovišť ERÚ

Zdroj: informace ERÚ; vypracoval NKÚ.

¹ Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (vč. souvisejících povinných odvodů pojistného a přidělu do fondu kulturních a sociálních potřeb) nebyly předmětem kontroly.

I. Shrnutí a vyhodnocení

- 1.1 NKÚ provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými je příslušný hospodařit Energetický regulační úřad. Cílem kontroly bylo prověřit, zda Energetický regulační úřad hospodařil s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovaným obdobím byly roky 2019–2022, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.
- 1.2 Kontrola byla zaměřena na oblast programového financování, pořizování majetku a služeb, evidenci, inventarizaci a vyřazování majetku, vymáhání pohledávek a fungování vnitřního kontrolního systému ERÚ. V rámci kontroly oblasti služeb NKÚ rovněž zjišťoval výdaje ERÚ na provoz dislokovaných pracovišť.
- 1.3 **NKÚ při kontrole hospodaření ERÚ s vybraným majetkem a peněžními prostředky státu nezjistil významné nedostatky. NKÚ zjistil méně významné nedostatky v oblasti programového financování a v účinnosti vnitřního kontrolního systému při pořizování majetku a služeb.**
- 1.4 **NKÚ v rámci kontrolní akce provedl kontrolu výdajů na provoz dislokovaných pracovišť ERÚ v Praze a Ostravě, při které zjistil významný rozdíl v provozních výdajích jednotlivých pracovišť. Významně vyšší provozní výdaje na pracoviště Praha byly převážně způsobeny komerčním nájemným.**
- 1.5 Toto celkové vyhodnocení se opírá o následující zjištění z kontroly:
 - a) NKÚ zjistil, že ERÚ v kontrolovaném období let 2019–2022 spravoval celkem tři na sebe navazující programy na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny.² Realizaci programu 149 020 ERÚ dvakrát prodloužil z důvodu rozpracovanosti a časového posunu realizace některých projektů. ERÚ stanovil v dokumentaci programu 149 020 parametry programu, které po jeho aktualizaci nezměnil, přestože financování programu bylo redukováno z částky 90 180 tis. Kč na částku 67 095 tis. Kč³ (viz odst. 4.5 až 4.11).
 - b) NKÚ na vzorku nákupů majetku ověřil, že ERÚ ve většině kontrolovaných případů postupoval účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. NKÚ zjistil, že ERÚ ve třech případech kontrolovaných nákupů pořizoval prostředky ICT⁴ vybrané značky vyšší cenové úrovně bez řádného odůvodnění potřeby nákupu. NKÚ vyhodnotil, že ERÚ v těchto případech neprovedl předběžnou řídicí kontrolu řádným způsobem, když odpovídajícím způsobem neposoudil hospodárnost a účelnost připravované operace. Nákup jedné položky vyhodnotil NKÚ jako neúčelný (viz odst. 4.16 až 4.24).
 - c) NKÚ na vzorku nákupů služeb ověřil, že ERÚ ve většině kontrolovaných případů postupoval účelně a v souladu s právními předpisy. NKÚ zjistil, že ERÚ v jednom případě kontrolovaných veřejných zakázek na služby neprovedl předběžnou řídicí

² Program 149 010 – Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2008 až 2013 (prodloužen do roku 2018); program 149 020 – Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2016 až 2020 (prodloužen do roku 2024); program 149 030 – Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2022 až 2026.

³ Termín závěrečného vyhodnocení programu byl stanoven do 30. 6. 2025.

⁴ ICT = informační a komunikační technologie.

kontrolu řádným způsobem, když neprovedl relevantní průzkum trhu pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky (viz odst. 4.28 až 4.29).

- d) NKÚ ověřil, že ERÚ postupoval při evidenci, inventarizaci a vyřazování majetku v souladu s právními předpisy (viz odst. 4.43 až 4.44).
 - e) NKÚ na vzorku pohledávek ověřil, že ERÚ postupoval při jejich vymáhání a odepisování v souladu s právními předpisy (viz odst. 4.46 až 4.48).
 - f) NKÚ v rámci kontroly fungování vnitřního kontrolního systému ERÚ na vybraných vzorcích nákupů majetku a služeb zjistil, že ERÚ neprovedl ve čtyřech případech řádným způsobem předběžnou řídicí kontrolu připravované operace, když odpovídajícím způsobem neposoudil hospodárnost zvoleného řešení nákupu majetku nebo služby (viz písm. b) a c) a odst. 4.51).
 - g) ERÚ využíval dvě dislokovaná pracoviště – v Praze a v Ostravě. NKÚ zjistil, že výdaje na provoz dislokovaných pracovišť se výrazně lišily, a to při srovnatelných počtech systemizovaných míst na jednotlivých pracovištích. Významně vyšší výdaje na dislokovaném pracovišti Praha byly způsobeny umístěním pracoviště v komerčních nebytových prostorách s povinností hradit komerční nájemné poté, co se ERÚ nepodařilo nalézt vhodné prostory v majetku státu (viz odst. 4.34 až 4.41).
- 1.6 Vzhledem k významnému rozdílu v provozních výdajích dislokovaných pracovišť doporučuje NKÚ, aby ERÚ pokračoval v hledání možností, jak tyto výdaje snížit cestou umístění pražské pobočky do objektu v majetku státu nebo do vhodného objektu s nižším nájemným, případně aby řešil rozsah pronajímaných prostor pražské pobočky s ohledem na změny v počtu systemizovaných míst. NKÚ dále doporučuje úpravou vnitřních předpisů provést standardizaci vybavení ICT majetkem včetně vybavení členů Rady ERÚ.

II. Informace o kontrolované oblasti

- 2.1 Energetický regulační úřad byl zřízen zákonem č. 458/2000 Sb.⁵ jako správní úřad pro výkon regulace v energetických odvětvích. ERÚ je správcem kapitoly státního rozpočtu 349. V působnosti ERÚ je zejména regulace cen a podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích, výkon dohledu nad trhy v energetických odvětvích a podpora využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. ERÚ je organizační složkou státu a účetní jednotkou. ERÚ má sídlo v Jihlavě a dislokovaná pracoviště v Praze a v Ostravě.
- 2.2 ERÚ hospodařil v kontrolovaném období s majetkem a peněžními prostředky uvedenými v tabulce č. 1. Tabulka obsahuje rovněž údaje o počtech zaměstnanců ERÚ.

⁵ Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).

Tabulka č. 1: Údaje o majetku a o peněžních ukazatelích ERÚ (v mil. Kč)

Ukazatel	2019	2020	2021	2022
Stav majetku (stálých aktiv) k 31. 12. brutto	238,67	245,91	233,12	237,31
Výdaje	312,47	292,26	285,86	298,99
Platy, ostatní platby za provedenou práci, povinné pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a základní příděl do FKSP	236,15	236,89	227,48	235,29
Příjmy	312,92	311,07	319,06	328,98
Nedaňové příjmy, zejména z uložených pokut	13,94	15,79	16,50	14,69
Pohledávky z titulu uložených pokut	11,92	8,41	14,25	9,63
Průměrný přepočtený stav zaměstnanců (počet)	282,48	259,97	245,60	253,97

Zdroj: zprávy o činnosti a hospodaření ERÚ a souhrnné zprávy ERÚ za roky 2019 až 2022.

Pozn.: FKSP = fond kulturních a sociálních potřeb.

- 2.3 Hospodaření s peněžními prostředky státního rozpočtu upravuje zákon č. 218/2000 Sb.⁶, podle kterého ERÚ jakožto organizační složka státu musí plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a používat prostředky, kterými disponuje, na krytí nezbytných potřeb. Současně má ERÚ jakožto správce kapitoly povinnost soustavně sledovat a vyhodnocovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole a zajišťovat kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu podle zákona č. 320/2001 Sb.⁷
- 2.4 Hospodaření a nakládání s majetkem státu upravuje zákon č. 219/2000 Sb.⁸, podle kterého ERÚ jakožto organizační složka státu musí majetek, s nímž je příslušný hospodařit, využívat účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností a počínat si tak, aby svým jednáním majetek nepoškozoval a neodůvodněně nesnižoval jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku.
- 2.5 Programové financování představuje nástroj, který slouží pro střednědobé a dlouhodobé finanční plánování a řízení investic spolufinancovaných nebo plně hrazených z prostředků státního rozpočtu. Prostřednictvím programů a v nich realizovaných akcí je pořízován a technicky zhodnocován dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. Oblast programového financování upravuje zákon č. 218/2000 Sb., vyhláška č. 560/2006 Sb.⁹ a pokyn Ministerstva financí (dále také „MF“) č. R 1-2010¹⁰.
- 2.6 ERÚ v kontrolovaném období let 2019–2022 spravoval celkem tři na sebe navazující programy na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny, u nichž byl současně i účastníkem programu, a to program 149 010, 149 020 a 149 030. Přehled čerpání výdajů programů 149 020 a 149 030 v kontrolovaném období¹¹ uvádí tabulka č. 2.

⁶ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁷ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁸ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁹ Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

¹⁰ Pokyn MF č. R 1-2010 k upřesnění postupu Ministerstva financí, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování.

¹¹ Z programu 149 010 nebylo v kontrolovaném období čerpáno, realizace programu skončila 31. 12. 2018.

Tabulka č. 2: Výdaje na programy programového financování (v tis. Kč)

	2019	2020	2021	2022
Program 149 020*				
- schválený rozpočet	5 000	12 935	0	0
- konečný rozpočet	35 557	20 935	19 725	10 927
- čerpání	24 893	5 903	2 778	8 341
Program 149 030**				
- schválený rozpočet	-	-	-	10 716
- konečný rozpočet	-	-	-	10 716
- čerpání	-	-	-	128

Zdroj: závěrečný účet kapitoly 349 – ERÚ.

* Program 149 020 byl realizován i před rokem 2019 a po roce 2022.

** Program 149 030 byl realizován od roku 2022.

- 2.7 Vzhledem ke kontrolovanému období let 2019–2022 ověřoval NKÚ především program 149 020. Základním cílem programu 149 020 bylo zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny ERÚ v časovém horizontu let 2016–2020 (program byl následně prodloužen až do roku 2024) s maximálním důrazem na oblast ICT, zvláště v oblasti dobudování jednotného informačního systému ERÚ (dále také „JIS“). Program se skládal ze dvou podprogramů – 149 021 – *Pořízení a obnova ICT ERÚ* a 149 022 – *Pořízení a obnova ostatního majetku ERÚ*. ERÚ pořizoval z prostředků programu software, výpočetní techniku, technické zhodnocení budov a staveb, stroje, přístroje a zařízení a dopravní prostředky.
- 2.8 ERÚ ukládá a vybírá pokuty podle zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 634/1992 Sb.¹², zákona č. 526/1990 Sb.¹³, zákona č. 165/2012 Sb.¹⁴ (pouze do 31. 12. 2021, od 1. 1. 2022 spadá výkon dozoru do působnosti Státní energetické inspekce) a zákona č. 500/2004 Sb.¹⁵ Část pokut předává ERÚ v souladu s uvedenými právními předpisy v rámci tzv. dělené správy k vymáhání Celnímu úřadu pro Kraj Vysočina, zbývající část pokut vymáhá ERÚ. Přehled pohledávek z titulu vyměřených pokut ve správním řízení evidovaných ERÚ v kontrolovaném období uvádí tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Přehled neuhrazených vyměřených pokut ve správním řízení

Stav k datu	Počet pohledávek	Výše pohledávek (v tis. Kč)
01.01.2019	318	120 442
31.12.2019	332	11 923
31.12.2020	324	8 413
31.12.2021	362	14 248
31.12.2022	225	9 625

Zdroj: informace ERÚ.

Pozn.: Výrazný pokles finančního objemu vymáhaných pohledávek v roce 2019 byl způsoben vyřazením pohledávky z roku 2017 ve výši 111 286 907 Kč za účastníkem soudního řízení (viz odst. 4.49).

¹² Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

¹³ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách.

¹⁴ Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.

¹⁵ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

III. Rozsah kontroly

- 3.1 Předmětem kontrolní akce byly majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Energetický regulační úřad.
- 3.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda ERÚ hospodařil s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrolováno bylo období let 2019–2022, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.
- 3.3 Kontrola NKÚ se zaměřila zejména na oblast programového financování, výdaje na pořizování majetku v rámci programového financování i mimo něj, výdaje na pořizování vybraných služeb, postup při evidenci, inventarizaci a vyřazování majetku a postup při vymáhání pohledávek. Součástí kontroly bylo rovněž ověření provádění řídicí kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole. V rámci kontroly oblasti služeb NKÚ rovněž zjišťoval výdaje ERÚ na provoz dislokovaných pracovišť.
- 3.4 Kontrolu výše uvedených oblastí provedl NKÚ na vybraných vzorcích, jejichž rozsah a způsob výběru je uveden vždy u příslušné kontrolované oblasti v části IV. tohoto kontrolního závěru.
- 3.5 NKÚ v rámci kontroly výše uvedených oblastí ověřoval, zda ERÚ při hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu postupoval v souladu s právními předpisy, zejména zákonem č. 218/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 560/2006 Sb., zákonem č. 219/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 62/2001 Sb.¹⁶, zákonem č. 134/2016 Sb.¹⁷, zákonem č. 563/1991 Sb.¹⁸ a jeho prováděcí vyhláškou č. 270/2010 Sb.¹⁹, zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.²⁰ a zákonem č. 458/2000 Sb.
- 3.6 U výdajů na pořizování majetku a služeb posuzoval NKÚ rovněž jejich účelnost a hospodárnost.²¹ Za účelný považoval NKÚ takový postup, při kterém ERÚ pořizoval pouze majetek a služby nezbytné pro plnění stanovených úkolů a zároveň jejich pořízení vedlo k optimálnímu dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Za hospodárný považoval NKÚ takový postup, při kterém ERÚ pořídil majetek a služby s co nejnižším vynaložením peněžních prostředků při dodržení odpovídající kvality.
- 3.7 Kontrolovaný objem peněžních prostředků státního rozpočtu činil 113 653 510,54 Kč, z toho výdaje na programové financování činily 66 747 604,29 Kč, výdaje na pořízení majetku činily 38 449 720,82 Kč a výdaje na pořízení služeb činily 8 456 185,43 Kč. Kontrolovaný objem vyřazeného majetku (v pořizovacích cenách vyřazeného majetku) činil 20 216 869,06 Kč a kontrolovaný objem pohledávek činil 117 158 464,94 Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Částky v Kč jsou uvedeny vč. DPH (není-li uvedeno jinak).

¹⁶ Vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu.

¹⁷ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

¹⁸ Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví.

¹⁹ Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

²⁰ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

²¹ Účelnost je definována v ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., hospodárnost je definována v ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Programové financování

- 4.1 NKÚ ověřoval, zda ERÚ v oblasti programového financování postupoval v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., vyhláškou č. 560/2006 Sb. a pokynem MF č. R 1-2010, a to především u programu 149 020 (s ohledem na kontrolované období let 2019–2022).
- 4.2 U programu 149 010 vzhledem k termínu jeho realizace mimo kontrolované období NKÚ ověřoval pouze zpracování návrhu závěrečného vyhodnocení programu a jeho předložení MF. NKÚ ověřil, že ERÚ předložil MF návrh závěrečného vyhodnocení programu 149 010 ve stanoveném termínu do 30. 9. 2019 a MF jej dne 20. 11. 2019 odsouhlasilo.
- 4.3 U programu 149 030 vzhledem k nevýznamné výši čerpání peněžních prostředků v kontrolovaném období NKÚ ověřoval pouze proces tvorby a schvalování dokumentace programu. NKÚ ověřil, že dokumentace programu 149 030 obsahovala všechny předepsané náležitosti.
- 4.4 U programu 149 020 ověřoval NKÚ zejména tvorbu dokumentace programu, dodržení harmonogramu, způsob stanovení a dosažení cílů a parametrů programu a jeho financování.
- **NKÚ zjistil, že ERÚ prodloužil původní harmonogram realizace programu 149 020 z pěti na devět let.**
- 4.5 Realizace programu 149 020 byla původně schválena MF na období let 2016–2020 s maximální účastí státního rozpočtu na financování programu ve výši 90 180 tis. Kč.²²
- 4.6 Program 149 020 byl následně dvakrát aktualizován²³ a došlo k prodloužení jeho realizace do 31. 12. 2024, tj. celkem o čtyři roky. V rámci první aktualizace programu současně došlo k aktualizaci bilance potřeb a zdrojů financování programu v návaznosti na skutečně schválené prostředky státního rozpočtu na program, kdy účast státního rozpočtu na financování programu byla snížena o 25 % na 67 095 tis. Kč. Změny v harmonogramu a financování programu 149 020 uvádí tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Harmonogram a financování programu 149 020

	Dokumentace programu		
	Původní	1. aktualizace	2. aktualizace
Termín ukončení realizace programu	31. 12. 2020	31. 12. 2022	31. 12. 2024
Termín návrhu závěrečného vyhodnocení programu	30. 9. 2021	30. 9. 2023	30. 6. 2025
Souhrn finančních potřeb a zdrojů (v tis. Kč)	90 180	67 095	67 095

Zdroj: dokumentace programu 149 020.

- **NKÚ zjistil, že ERÚ stanovené parametry programu 149 020 po jeho aktualizaci nezměnil. Parametry neodpovídaly bilanci potřeb a zdrojů financování programu ani potřebám ERÚ.**

²² S tím, že zdroje státního rozpočtu určené na financování předmětného programu mohou být v jednotlivých letech realizace upřesňovány v návaznosti na hodnoty státního rozpočtu schvalované Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR na příslušný rozpočtový rok.

²³ První aktualizaci programu schválilo MF dne 24. 9. 2020, druhou aktualizaci schválilo dne 22. 12. 2022.

- 4.7 ERÚ stanovil v dokumentaci programu 149 020 parametry, které v rámci první ani druhé aktualizace programu nezměnil, přestože financování programu bylo redukováno z částky 90 180 000 Kč na částku 67 095 000 Kč.
- 4.8 ERÚ počítal v souvislosti s novelizací energetického zákona a ostatních souvisejících zákonů (např. zákona č. 165/2012 Sb.) s nárůstem pravomocí a působnosti s účinností od 1. 1. 2016 a navýšením počtu systemizovaných míst na 350. S tím souvisel požadavek na zajištění odpovídajících rozšíření kancelářských prostor a modernizaci a rozšíření informačních a komunikačních technologií.
- 4.9 Důvodem změn ve výši finančních potřeb programu 149 020 z 90 180 tis. Kč na 67 095 tis. Kč bylo mj.:
- nižší nárůst systemizovaných míst oproti odhadu stanovenému na základě legislativních změn a s tím související nižší počet požadavků na zajištění materiálně-technického vybavení;
 - finanční možnosti rozpočtu kapitoly 349 – ERÚ na základě parametrů rozpočtu (tj. limitu výdajového rámce stanoveného vládou na příslušný rok);
 - nižší ceny výpočetní techniky v porovnání s cenami z roku, ve kterém se připravovala dokumentace programu, a dále pak snížení ceny na základě veřejné zakázky;
 - snížení výdajů na pořízení SW a HW pro zajištění povinných agend.
- 4.10 Ačkoliv byly sníženy potřeby financování, které vzešly ze změn podmínek (viz výše), nezměnil ERÚ parametry programu tak, aby odpovídaly potřebám ERÚ a objemu financování programu 149 020. ERÚ uvedl, že parametry programu nebyly na základě dohody s MF již upravovány.
- 4.11 Realizace programu 149 020 byla ukončena k 31. 12. 2024. NKÚ zjistil, že čerpání programu 149 020 k 30. 9. 2024 bylo ve výši 66 747 604,29 Kč, tj. 99,48 % schválených finančních potřeb (v redukované výši 67 095 000 Kč). Závěrečné vyhodnocení programu nebylo v době kontroly NKÚ ze strany ERÚ vypracováno (termín stanoven do 30. 6. 2025).

B. Pořizování majetku

- 4.12 NKÚ ověřoval, zda ERÚ při nabývání majetku postupoval účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy, zejména zákonem č. 134/2016 Sb., zákonem č. 218/2000 Sb. a zákonem č. 219/2000 Sb. NKÚ rovněž ověřoval, zda ERÚ při pořizování majetku prováděl řídicí kontrolu v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.²⁴
- 4.13 NKÚ ověřoval postup ERÚ při pořizování majetku na vzorku 22 nákupů majetku v celkové pořizovací ceně 38 449 720,82 Kč, což představovalo cca 71 % celkové hodnoty majetku pořízeného v letech 2019–2022.²⁵ Vzorek byl vybrán zejména s ohledem na finanční významnost (pořizovací cenu majetku) a rizikovost (neobvyklé položky).

²⁴ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

²⁵ Započítán pouze nově nakoupený majetek vedený na majetkových účtech v rozvaze, tj. nebyl započítán majetek evidovaný na podrozvahových účtech ani technické zhodnocení stávajícího majetku.

- 4.14 Do vzorku byly vybrány čtyři nákupy majetku financované z prostředků programu 149 020 v celkové pořizovací ceně 28 226 432,37 Kč. Jednalo se o nákup elektromobilu a tři nákupy prostředků ICT (nákup HW a SW pro zvýšení bezpečnosti ICT prostředí ERÚ, nákup serverů a páskové knihovny a nákup notebooků).
- 4.15 Do vzorku bylo dále vybráno 18 ostatních nákupů majetku (mimo programové financování) v celkové pořizovací ceně 10 223 288,45 Kč. Jednalo se zejména o nákupy ICT prostředků (počítače, notebooky, monitory, telefony, konferenční kamery a televizory, SW aj.), dále nákup kancelářských židlí a nákup logotypu a vizuální identity²⁶ ERÚ. Ve všech případech se jednalo o veřejné zakázky malého rozsahu.
- 4.16 NKÚ na výše uvedeném vzorku 22 nákupů majetku ověřil, že ERÚ v případě nákupů financovaných z programového financování a ve většině případů ostatních nákupů postupoval účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

➤ **NKÚ zjistil, že ERÚ nakupoval ICT výrobky vybrané značky vyšší cenové úrovně bez řádného odůvodnění.**

- 4.17 NKÚ v případě tří z 18 kontrolovaných ostatních nákupů zjistil, že ERÚ v rámci těchto nákupů pořídil mj. ICT prostředky vybrané značky vyšší cenové úrovně (mobilní telefony, tablety, klávesnice k tabletům, chytré hodinky) v celkové ceně 260 730,80 Kč²⁷ bez řádného odůvodnění potřeby nákupu výrobků této konkrétní značky. Nákupy zdůvodnil ERÚ obecně obměnou koncových zařízení uživatelů a prací z domova.
- 4.18 NKÚ zjišťoval, pro koho byl výše uvedený majetek určen, k jakému účelu při plnění stanovených úkolů ERÚ sloužil a z jakého důvodu byly poptávány výrobky vybrané značky a nebyly pořizovány ekonomicky výhodnější alternativy tohoto majetku od jiných výrobců. NKÚ zjistil, že ERÚ pořídil tyto ICT prostředky vybrané značky vedení úřadu (členům Rady ERÚ) a vybraným zaměstnancům, přičemž jejich nákup ERÚ dodatečně odůvodnil požadavky na kybernetickou bezpečnost.
- 4.19 NKÚ zjistil, že ERÚ měl od 1. 8. 2021 interně upravenou standardizaci vybavení pracoviště (vč. prostředků ICT) pouze pro zaměstnance podřízené ředitelce odboru správy úřadu, přičemž byl stanoven pouze základní standard vybavení prostředky ICT (bez bližší specifikace technických či finančních parametrů) s tím, že další vybavení může být přiděleno na základě schváleného interního sdělení. Standardizaci vybavení pro členy Rady neměl ERÚ interně upravenou vůbec a prostředky ICT byly členům Rady přidělovány na základě jejich požadavků. Předložené požadavky členů Rady přitom neobsahovaly žádné zdůvodnění potřeby požadovaného konkrétního ICT zařízení vybrané značky.
- 4.20 NKÚ dále zjistil, že ERÚ měl oblast týkající se zabezpečení informací v souladu s požadavky zákona č. 181/2014 Sb.²⁸ interně upravenou směrnicí k systému řízení bezpečnosti informací ERÚ, která byla závazná pro všechny zaměstnance ERÚ. Směrnice upravovala oblast zajištění bezpečnosti informací v rámci ERÚ pro všechny zaměstnance, resp. uživatele ICT zařízení shodně, resp. systémově jako celek. Bezpečnost informací

²⁶ Logotyp je písmová nebo slovní značka, graficky znázorněný název společnosti, firmy, výrobku, značky apod. Vizuální identita je soubor vizuálních a grafických prvků, které definují značku. Zahrnuje logo, barevné schéma, typografii a další designové prvky.

²⁷ Konkrétně tři mobilní telefony v celkové ceně 87 940,38 Kč, čtyři tablety v celkové ceně 135 553,88 Kč, dvě klávesnice k tabletům v celkové ceně 17 806,36 Kč a jedny chytré hodinky v ceně 19 430,18 Kč.

²⁸ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti.

v rámci ERÚ by tak měla být zajištěna napříč celým úřadem pro všechny zaměstnance, resp. uživatele ICT zařízení, kteří pracují s citlivými daty a chráněnými informacemi, o nichž mají ze zákona povinnost zachovávat mlčenlivost, a to bez ohledu na jejich funkci a na použité ICT zařízení.

- 4.21 NKÚ dále z přehledů majetku pořízeného v letech 2019–2022 zjistil, že ERÚ pořizoval pro zaměstnance k plnění jejich úkolů mobilní telefony, jejichž ceny byly řádově nižší než ceny telefonů vybrané značky, které ERÚ pořídil pro členy Rady ERÚ a pro vybrané zaměstnance, obdobně jako tablety a chytré hodinky této značky.²⁹
- 4.22 ERÚ zdůvodnil potřebu nákupů ICT prostředků vybrané značky vyšší cenové úrovně až na základě žádosti NKÚ, a to kybernetickou bezpečností, přičemž dle vyhodnocení NKÚ (vzhledem k výše uvedenému) nebyly uvedené důvody ERÚ k nákupům ICT prostředků konkrétní značky k plnění stanovených úkolů ERÚ (resp. členů Rady ERÚ a vybraných zaměstnanců) relevantní.
- 4.23 NKÚ vyhodnotil, že ERÚ nakupoval výše uvedené ICT výrobky vybrané značky vyšší cenové úrovně bez uvedení řádného odůvodnění jejich nákupu před realizací veřejné zakázky (resp. před vznikem závazku), které by dokládalo potřebnost (účelnost) nákupu těchto konkrétních zařízení a posouzení hospodárnosti nákupu s ohledem na možné alternativy, ve smyslu stanovení parametrů, resp. požadavků na pořizovaná ICT zařízení nezbytných pro zajištění plnění stanovených úkolů ERÚ (bez ohledu na značku) a následné porovnání nabízených možností.
- 4.24 Na základě výše uvedených skutečností NKÚ zjistil, že ERÚ v posuzovaných případech nakoupil pro členy Rady ERÚ a vybrané zaměstnance ICT výrobky vybrané značky vyšší cenové úrovně bez řádného odůvodnění. V případě chytrých hodinek byl jejich nákup dle vyhodnocení NKÚ zcela nepotřebný a tedy neúčelný. Tento stav byl zapříčiněn nedostatečnou, resp. v případě členů Rady ERÚ zcela chybějící, interní úpravou standardizace vybavení zaměstnanců ICT majetkem a neprovedením předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku řádným způsobem, když ERÚ ve výše uvedených případech odpovídajícím způsobem neposoudil hospodárnost a účelnost připravované operace.

C. Pořizování vybraných služeb

- 4.25 NKÚ ověřoval, zda ERÚ vynakládal peněžní prostředky na vybrané služby účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy, zejména zákonem č. 134/2016 Sb. a zákonem č. 218/2000 Sb. NKÚ rovněž ověřoval, zda ERÚ při pořizování služeb prováděl řídicí kontrolu v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.
- 4.26 NKÚ provedl kontrolu vzorku 11 smluv na služby pořizované ERÚ v souvislosti s výkonem jeho působností v celkové hodnotě plnění ve výši 8 456 185,43 Kč, což představovalo cca 12 % peněžních prostředků vynaložených ERÚ na pořízení služeb na základě smluv s externími subjekty v období 2019–2022. Vzorek byl vybrán s ohledem na pokrytí

²⁹ NKÚ zjistil, že ERÚ v letech 2019–2022 kromě výše uvedených čtyř tabletů vybrané značky kontrolovaných v rámci vzorku nákupů majetku pořídil pouze jeden další tablet od jiného výrobce. Chytré hodinky nakoupil ERÚ v kontrolovaném období pouze jedny (výše uvedené).

kontrolovaného období, pokrytí různých oblastí působnosti ERÚ a dále s přihlédnutím k finančnímu objemu smluvního vztahu.

4.27 Do vzorku byly vybrány právní služby v hodnotě 1 285 988,91 Kč, služby odborné pomoci v hodnotě 2 302 630 Kč, služby zajištění rozkladových a zkušebních komisí v hodnotě 486 905,67 Kč, služby projektového řízení v hodnotě 907 500 Kč, služby public relations v hodnotě 2 251 231,24 Kč a organizačně-technické služby pro zajištění provozu ERÚ v hodnotě 1 221 929,61 Kč.

4.28 NKÚ na výše uvedeném vzorku nákupů služeb ověřil, že ERÚ ve většině kontrolovaných případů postupoval účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

➤ **NKÚ zjistil, že ERÚ neprovedl relevantní průzkum trhu pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky.**

4.29 NKÚ zjistil, že ERÚ v případě smlouvy na poskytování služeb public relations v hodnotě 2 251 231,24 Kč neprovedl ověření ceny obvyklé v místě a čase před vznikem závazku, např. průzkumem trhu. NKÚ vyhodnotil, že ERÚ v posuzovaném případě neprovedl řádným způsobem předběžnou řídicí kontrolu připravované operace, když odpovídajícím způsobem neproověřil výši hodinové sazby jako cenu v místě a čase obvyklou, např. provedením průzkumu trhu.

➤ **NKÚ zjistil, že ERÚ vynakládal peněžní prostředky za plnění, která podle interních předpisů měl zajišťovat vlastními zaměstnanci, což zdůvodnil povinností zajištění agendy vyplývající z energetického zákona.**

4.30 NKÚ zjistil, že ERÚ uzavřel v prosinci 2021 smlouvu s dodavatelem na poskytování mediálního poradenství a služeb public relations (dále také „PR“). Smlouva byla uzavřena na období tří měsíců, cena za poskytované služby měla dosáhnout výše 290 400 Kč. ERÚ prodloužil smluvní vztah s tímto dodavatelem uzavřením tří dodatků, a to na období 16 měsíců a zároveň umožnil poskytování služeb ve větším rozsahu. Celkové výdaje na poskytování mediálního poradenství a PR služeb dosáhly výše 2 251 231,24 Kč. NKÚ zjistil, že ERÚ disponoval v období 12/2021 až 3/2023, tj. v období trvání smluvního vztahu na poskytování mediálního poradenství a PR služeb, vlastními pracovníky zařazenými na pozici specialistů na komunikaci s veřejností. ERÚ odůvodnil uzavření této smlouvy nutností co nejefektivnější komunikace ERÚ s veřejností ve složité situaci na energetickém trhu, vyvolané ukončením činnosti některých dodavatelů energií a energetickou krizí.

4.31 NKÚ dále zjistil, že ERÚ uzavřel v dubnu 2019 smlouvu s dodavatelem na zpracování mezinárodního benchmarkingu koncových cen plynu na období 2019–2021. Smluvní cena za tři roky plnění dosáhla výše 344 850 Kč. NKÚ zjistil, že ERÚ uzavřel v období let 2017–2024 s tímto dodavatelem celkem pět smluv a zadal jednu objednávku, na jejichž základě pořizoval služby charakteru odborné pomoci – zpracování mezinárodního benchmarkingu cen energií, porovnání cen a konzultační činnost v oblasti cen energií. Za uvedené období vynaložil ERÚ na pořizované služby celkem 1 222 088 Kč.

4.32 NKÚ zjistil, že ERÚ uzavřel v období let 2018–2023 s jiným dodavatelem celkem devět smluv a zadal jednu objednávku, na jejichž základě pořizoval různé služby charakteru odborné pomoci – činnost projektového managementu, zpracování studie, služby

mentora a realizace projektu. Za uvedené období vynaložil ERÚ na pořizované služby celkem 7 405 200 Kč.

- 4.33 ERÚ odůvodnil využívání externích služeb dlouhodobou personální poddimenzovaností některých svých odborných útvarů a nutností plnit veškeré agendy vyplývající pro ERÚ z energetického zákona.

➤ **NKÚ zjistil významné rozdíly v provozních výdajích jednotlivých dislokovaných pracovišť ERÚ.**

- 4.34 ERÚ využíval v kontrolovaném období pro výkon své působnosti kromě svého sídla v Jihlavě ještě dvě dislokovaná pracoviště, a to dislokované pracoviště Praha (dále také „pracoviště Praha“) a dislokované pracoviště Ostrava (dále také „pracoviště Ostrava“).

Pracoviště Praha

- 4.35 Energetický regulační úřad byl zřízen k 1. 1. 2001 zákonem č. 458/2000 Sb. se sídlem v Jihlavě. Pracoviště Praha bylo zřízeno jako součást organizační struktury ERÚ statutem ERÚ, který vzala vláda ČR na vědomí usnesením č. 1330 ze dne 18. prosince 2000.
- 4.36 Pracoviště Praha sídlilo v kontrolovaném období postupně ve dvou objektech vlastněných soukromými subjekty, v nichž ERÚ hradilo komerční nájemné a výdaje na služby spojené s užíváním pronajatých prostor. Důvodem pro přesun pracoviště do nových prostor (od 1. 9. 2020) byla skutečnost, že pronajímatelem původních prostor byl regulovaný subjekt³⁰. Dalšími důvody byl špatný technický stav objektu a požadavek pronajímatele, aby se ERÚ finančně podílel na opravách a rekonstrukci nebytových prostor.
- 4.37 NKÚ zjistil, že ERÚ od roku 2015 usiloval o nalezení vhodných nebytových prostor ve vlastnictví státu. Za tímto účelem opakovaně oslovil Vládní dislokační komisi a rovněž Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, s jehož pomocí vyhledával vhodné prostory v Centrálním registru administrativních budov. Vhodné prostory v objektech ve vlastnictví státu nebyly k dispozici. Rada ERÚ tak rozhodla o oslovení komerčních subjektů a získání nabídek v objektech, které nebyly ve vlastnictví státu. ERÚ obdržel v roce 2019 celkem 16 nabídek, které hodnotil s ohledem na výdaje, splnění požadovaných technických parametrů, umístění, stáří a technický stav objektu, podmínky spojené s uzavřením nájemní smlouvy a požadavek pro umístění 102 systemizovaných míst.
- 4.38 Nájemní smlouva, kterou ERÚ uzavřel v roce 2020 s pronajímatelem objektu, byla uzavřena na dobu určitou v délce 10 let s ukončením 31. 8. 2030. Předmětem pronájmu byly nebytové prostory o výměře 1558,33 m² využívané jako kancelářské prostory a 20 parkovacích stání. NKÚ ověřil, že ERÚ při uzavření nájemní smlouvy postupoval v souladu s právními předpisy. Výdaje pracoviště Praha spojené s využíváním pronajatých prostor, počty systemizovaných míst v jednotlivých letech a roční výdaje na jedno systemizované místo uvádí tabulka č. 5.

³⁰ Regulovaný subjekt, tj. subjekt, který podléhá regulaci a kontrole ERÚ ve smyslu zákona č. 458/2000 Sb.

Tabulka č. 5: Výdaje na pracoviště Praha**(v tis. Kč)**

Výdaje	2019	2020	2021	2022
Nájemné	5 126,16	6 094,89	7 098,15	7 328,49
Ostatní provozní výdaje (služby aj.)	2 860,87	3 704,69	3 178,32	3 749,10
CELKEM	7 987,03	9 799,58	10 276,46	11 077,59
Počet systemizovaných míst	102	104	70	70
Roční výdaje na jedno systemizované místo	78,30	94,23	146,81	158,25
Nájemné na jedno systemizované místo	50,26	58,60	101,40	104,69
Ostatní provozní výdaje na jedno systemizované místo	28,05	35,62	45,40	53,56

Zdroj: informace ERÚ.

Pracoviště Ostrava

- 4.39 NKÚ zjistil, že zřízením dislokovaného pracoviště Ostrava řešil ERÚ rychlý nárůst systemizovaných pracovních míst v důsledků rozšíření pravomocí a působnosti ERÚ po nabytí účinnosti zákona č. 211/2011 Sb. a zákona č. 131/2015 Sb., kterými se měnil energetický zákon. K nárůstu systemizovaných pracovních míst přispěla rovněž delimitace pracovníků některých regionálních pracovišť Státní energetické inspekce ve prospěch ERÚ.
- 4.40 Pracoviště Ostrava sídlilo v kontrolovaném období ve dvou objektech ve vlastnictví státu. Provozní výdaje za obě pracoviště, počty systemizovaných míst v jednotlivých letech a roční výdaje na jedno systemizované místo uvádí tabulka č. 6.

Tabulka č. 6: Výdaje na pracoviště Ostrava**(v tis. Kč)**

Výdaje	2019	2020	2021	2022
Provozní výdaje (služby, nájem parkovacích míst aj.)	1 599,22	1 583,05	1 662,70	1 692,58
Počet systemizovaných míst	108	72	90	90
Roční výdaje na jedno systemizované místo	14,81	21,99	18,47	18,81

Zdroj: informace ERÚ.

Výdaje na jedno systemizované místo na dislokovaných pracovištích ERÚ

- 4.41 NKÚ zjistil, že roční výdaje na jedno systemizované místo spojené s užíváním prostor dislokovaných pracovišť byly na pracovišti Praha až osminásobně vyšší než na pracovišti Ostrava. Rozdíl byl způsoben především skutečností, že pracoviště Ostrava sídlilo v nebytových prostorách ve vlastnictví státu a ERÚ za tyto prostory nehradil nájemné, zatímco pracoviště Praha sídlilo v komerčních nebytových prostorách a ERÚ hradil komerční nájemné. NKÚ nezjistil neúčelné ani nevhodné vynakládání peněžních prostředků na provozní výdaje dislokovaných pracovišť.

D. Evidence, inventarizace a vyřazování majetku

- 4.42 NKÚ ověřoval, zda ERÚ v souladu s § 14 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. vedl v kontrolovaném období let 2019–2022 řádnou evidenci majetku a prováděl řádnou inventarizaci majetku v souladu s § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 270/2010 Sb. NKÚ dále ověřoval, zda ERÚ postupoval při vyřazování majetku v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 62/2001 Sb.
- 4.43 NKÚ na vzorku 25 položek majetku (vybraných náhodným výběrem ze vzorku pořízeného majetku vybraného ke kontrole v rámci bodu B. a doplněného o položky staveb a pozemků) ověřil, že ERÚ vedl řádnou evidenci majetku, a dále ověřil, že ERÚ provedl

v kontrolovaném období let 2019–2022 vždy řádnou inventarizaci majetku k 31. 12. příslušného roku v souladu s právními předpisy.

- 4.44 NKÚ ověřoval postup ERÚ při vyřazování majetku na vzorku 61 položek vyřazeného majetku. Do vzorku byly vybrány všechny bezúplatné převody majetku (38 položek) a vzorek 23 položek majetku vyřazeného likvidací. K prodeji majetku v kontrolovaném období nedošlo. Celkem NKÚ ověřil vyřazení majetku v celkové pořizovací ceně 20 216 869,06 Kč, což představovalo cca 63 % celkové hodnoty majetku vyřazeného v letech 2019–2022. NKÚ na vybraném vzorku ověřil, že ERÚ postupoval při vyřazování majetku v souladu s právními předpisy.

E. Pohledávky a jejich vymáhání

- 4.45 NKÚ ověřoval, jakým způsobem ERÚ postupoval při vymáhání pohledávek vzniklých z neuhrazených pokut vyměřených ve správním řízení, které zároveň nebyly v rámci tzv. dělené správy předávány k vymáhání Celnímu úřadu pro Kraj Vysočina.
- 4.46 NKÚ ověřoval postup ERÚ při vymáhání pohledávek na vzorku 10 pohledávek po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2022 v celkové výši 4 708 673 Kč. Výběr vzorku byl proveden dle finanční významnosti pohledávek, rizikovosti a délky vymáhání. Vzorek vybraný ke kontrole představoval cca 49 % z celkového objemu pohledávek evidovaných ke konci roku 2022. NKÚ na vybraném vzorku ověřil, že ERÚ včasným uplatněním a vymáháním pohledávek zajišťoval, aby nedošlo k jejich promlčení nebo zániku.
- 4.47 NKÚ dále ověřoval postup ERÚ při odepisování pohledávek na vzorku pěti pohledávek v celkové výši 1 161 884,94 Kč, u kterých ERÚ upustil od vymáhání, resp. které odepsal pro nedobytnost v letech 2019–2022. Výběr byl proveden dle finanční významnosti vyřazené pohledávky a rizikovosti. Vzorek vybraný ke kontrole představoval cca 34 % z celkového objemu odepsaných pohledávek. NKÚ na vybraném vzorku odepsaných pohledávek ověřil, že ERÚ upustil od vymáhání pouze u prokazatelně nedobytných pohledávek.
- 4.48 NKÚ dále ověřoval postup ERÚ při vymáhání pohledávky a následném soudním řízení vedeném proti ERÚ dodavatelem tepla ve věci uložené pokuty ve výši 111 286 907 Kč, náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč a uloženým opatřením k nápravě. NKÚ ověřil, že ERÚ v případě soudního řízení s dodavatelem tepla podnikl veškeré procesní kroky v souladu s právními předpisy.

F. Vnitřní kontrolní systém

- 4.49 NKÚ ověřoval, zda má ERÚ vytvořený vnitřní kontrolní systém, v organizační struktuře začleněný útvar interního auditu a zda při schvalovacích postupech postupoval v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.
- 4.50 NKÚ ověřil, že ERÚ prováděl interní audity ve shodě se střednědobými a ročními plány interních auditů, pořizoval zprávy o zjištěních z provedených auditů a předkládal Radě ERÚ zprávy o výsledcích oddělení interního auditu.
- 4.51 NKÚ ověřoval provádění řídicí kontroly v procesu přípravy finančních operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následném prověření vybraných operací v rámci dosažených výsledků a správnosti hospodaření. Ověřování probíhalo v rámci kontroly vybraných

vzorků nákupů majetku a služeb. NKÚ na vybraných vzorcích zjistil, že ERÚ neprovedl ve čtyřech případech řádným způsobem předběžnou řídicí kontrolu, když odpovídajícím způsobem neposoudil hospodárnost zvoleného řešení nákupu majetku nebo služby (viz odst. 4.17–4.24 a odst. 4.29).

Seznam zkratk

ERÚ	Energetický regulační úřad
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HW	hardware
ICT	informační a komunikační technologie
JIS	jednotný informační systém
MF	Ministerstvo financí České republiky
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PR	public relations
SW	software

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/17

Peněžní prostředky určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím rozpočtových kapitol *Grantová agentura České republiky* a *Technologická agentura České republiky*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/17. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Grantová agentura České republiky a Technologická agentura České republiky vynakládaly peněžní prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2021 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od července 2024 do března 2025.

Kontrolované osoby:

Grantová agentura České republiky, Praha (dále také „GA ČR“);

Technologická agentura České republiky, Praha (dále také „TA ČR“).

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 19. května 2025,

schválilo usnesením č. 7/VII/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

ÚČELOVÁ PODPORA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ V OBDOBÍ 2021–2023 U GA ČR A TA ČR

ZÁKLADNÍ FAKTA

29,8 mld. Kč

9 564

58 %

Výdaje na účelovou podporu
u GA ČR a TA ČR

Počet podpořených projektů
GA ČR a TA ČR

Podíl GA ČR a TA ČR na celkové
účelové podpoře ČR

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Transparentní výběr projektů

GA ČR a TA ČR vybíraly projekty transparentně dle předem stanovených kritérií a na základě hodnocení nezávislých expertních posudků. Odstranily tak jeden z nedostatků zjištěných v předešlých kontrolách NKÚ.

Snižování administrativní náročnosti

Informační systémy agentur, jejichž prostřednictvím je poskytována účelová podpora, **průběžně snižují administrativní náročnost** jejího poskytování. Provozní náklady jsou stabilní a nižší než provozní náklady obdobných agentur v zahraničí.

Agentury nespolupracují

GA ČR a TA ČR aktivně nespolupracují, čímž nedochází k efektivnímu provázání systému podpory VaVal. Nenaplnují také společně podepsané memorandum o spolupráci z roku 2018.

Podpora cíleně nesměřuje do strategických oblastí

GA ČR cíleně nepodporovala základní výzkum zaměřený na aktuální oblasti s vyšším předpokladem návaznosti a využití výsledků v následujících fázích inovačního procesu.

Mnoho poskytovatelů účelové podpory

V systému VaVal je celkem devět poskytovatelů podpory, což přináší zvýšené náklady na poskytování této podpory.

Klesající množství patentů

U příjemců podpory, kterou poskytuje TA ČR, klesá množství výsledků typu patent, který představuje jeden z klíčových ukazatelů úrovně aplikovaného výzkumu a inovací. Jejich pomocí lze chránit a komercializovat původní výsledky výzkumu.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků určených na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím kapitol státního rozpočtu *Grantová agentura České republiky* a *Technologická agentura České republiky*. Cílem kontroly bylo prověřit, zda GA ČR a TA ČR, které patří mezi nejvýznamnější poskytovatele účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací v České republice, vynakládaly peněžní prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále také „VaVal“) účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Agentury v letech 2021 až 2023 poskytly dotace na VaVal ve výši téměř 30 mld. Kč.

1.2 GA ČR a TA ČR vynakládaly peněžní prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací účelně a v souladu s právními předpisy. Efektivnost poskytované podpory je snižována dlouhodobými nedostatky, na které NKÚ upozornil již v kontrole z roku 2017. GA ČR každoročně přerozděluje více než 4 mld. Kč. NKÚ zjistil, že citovanost výsledků základního výzkumu v renomovaných vědeckých publikacích stále nedosahuje světového průměru a ani poloviny toho evropského. U aplikovaného výzkumu TA ČR nezajistila rozšíření spolupráce veřejného a soukromého sektoru ani navýšení počtu patentů. Právě výše uvedené skutečnosti jsou přitom mezi základními ukazateli efektivnosti vynaložených prostředků na základní a aplikovaný výzkum. Již v roce 2017 poukazoval NKÚ na slabé propojení základního a aplikovaného výzkumu. GA ČR a TA ČR v reakci na kontrolu NKÚ podepsaly v roce 2018 memorandum o spolupráci, které nepřineslo konkrétní výstupy. NKÚ prověřil, že k žádným konkrétním krokům ani u jedné agentury nedošlo. Přitom odstranění uvedených nedostatků je klíčové pro dosažení cíle České republiky stát se inovačním lídrem.¹

1.3 Celkové vyhodnocení se opírá o následující hlavní zjištění z kontroly:

a) Podpora zaměřená na aktuální potřeby společnosti je nedostatečná

GA ČR každý rok rozdělí přes 4 mld. Kč na podporu základního výzkumu napříč všemi vědními obory. Nepodporuje však cíleně tzv. orientovaný základní výzkum², který by se zabýval aktuálními strategickými potřebami a byl následně využitelný v aplikovaném výzkumu. Na tento nedostatek upozorňoval NKÚ již v roce 2017.

Základní výzkum, který se zaměřuje na aktuální problémy a potřeby společnosti, by mohl odpovědět na důležité otázky při řešení současných nebo budoucích problémů. GA ČR si uvědomuje význam takto orientovaného výzkumu a zahrnuje ho do své koncepce pro období po roce 2021³. Přitom na potřebu orientovat část podpory základního výzkumu upozorňoval NKÚ již v roce 2017 v kontrolním závěru kontrolní akce č. 16/19. Až v roce 2021 tak GA ČR vytvořila podmínky pro podporu projektů zaměřených na urgentní problémy, ale zatím nevyhlásila veřejnou soutěž, která by tyto projekty podpořila. Není ani zřejmé, kdy

¹ Dle *European Innovation Scoreboard 2024* patří Česká republika mezi mírné inovátory (*Moderate Innovators* – inovační výkonnost dosahuje 70–100 % průměru Evropské unie), její inovační výkonost byla 98,7 v roce 2024 a řadilo jí to na 19. místo v tomto srovnání. Cíl stát se inovačním lídrem má Česká republika zakotveno v *Inovační strategii České republiky 2019–2030*.

² Orientovaným základním výzkumem se v tomto textu rozumí, že se tento výzkum provádí s očekáváním, že poskytne širokou základnu poznatků, které se pravděpodobně stanou základem pro řešení konkrétních společenských a hospodářských cílů.

³ *Koncepce činnosti Grantové agentury České republiky 2021+.*

a na základě jakého podnětu tak učiní. Ani přes zřejmý potenciál orientovaného základního výzkumu GA ČR tento druh výzkumu nepodpořila.

b) Snižující se zapojení soukromého sektoru

Rozpočet TA ČR se mezi lety 2017 a 2023 zvýšil z necelých 3 mld. Kč na téměř 6 mld. Kč. Objem soukromých zdrojů ve veřejném výzkumu rostl pomaleji než objem prostředků, které poskytla TA ČR. To vedlo k poklesu účasti soukromého sektoru na financování projektů. Ačkoliv se TA ČR snaží podporovat projekty, které mají praktické využití a zvyšují spolupráci mezi těmito sektory, míra finančního zapojení soukromého sektoru se snížila z 32 % v roce 2017 na 23 % v roce 2023.

c) Růst počtu aplikovaných výsledků, pokles počtu patentů

Přestože u příjemců TA ČR roste počet aplikovaných výsledků, počet patentů naopak klesá. Přitom právě patenty jsou klíčovým nástrojem k ochraně výsledků výzkumu a umožňují jejich zhodnocení. Česká republika dlouhodobě dosahuje v počtu patentových přihlášek poloviny průměru Evropské unie.

d) Reforma systému VaVal přinesla pouze částečné zjednodušení

Jedním z důvodů zřízení TA ČR byla koncentrace administrace programů účelové podpory většiny poskytovatelů, což by její poskytování zlevnilo a zjednodušilo. NKÚ upozorňuje, že z původních 22 institucí poskytujících tuto podporu se snížil jejich počet na dnešních devět. NKÚ přitom kontrolou ověřil, že TA ČR disponuje potřebným know-how a vhodným informačním systémem, který umožňuje efektivní administraci programů a projektů pro další poskytovatele a současně snížit náklady na poskytování této podpory.

e) Nedostatečná spolupráce mezi agenturami

Přestože GA ČR a TA ČR deklarují nutnost propojení základního a aplikovaného výzkumu, konkrétní kroky v tomto směru neudělaly. A to přesto, že NKÚ na tento problém upozornil již v roce 2017. V roce 2018 podepsaly memorandum o spolupráci a vytvořily pracovní skupinu, která měla hledat způsoby, jak tyto oblasti propojit. Agentury do ukončení kontroly však žádných konkrétních výsledků nedosáhly. Vytvoření efektivního systému spolupráce by mohlo podpořit inovace a zvýšit konkurenceschopnost České republiky na mezinárodní úrovni.

f) Kvalita základního výzkumu roste, ale pomalu

GA ČR od roku 2018 navyšuje financování základního výzkumu, v roce 2023 činila tato částka přes 4,5 mld. Kč. Počet podpořených projektů GA ČR klesá a jejich průměrná cena roste. GA ČR to vysvětluje důrazem na kvalitu vybíraných projektů a zvyšováním cenové hladiny. Kvalita skutečně roste, ale pomalu. Od roku 2019 se podíl článků financovaných GA ČR, které se zařadily mezi 10 % nejcitovanějších publikací na světě, zvýšil z 8,48 na 8,93 v roce 2023. NKÚ zároveň konstatuje, že GA ČR si pro hodnocení dopadů její podpory sice stanovila hodnotící indikátory, ale nenastavila konkrétní cílové hodnoty těchto indikátorů. To komplikuje vyhodnocování toho, jaký přínos pro řešení daných problémů tato podpora má.

g) Odstranění nedostatků z předchozích kontrol NKÚ

GA ČR a TA ČR odstranily nedostatky v oblasti transparentnosti poskytování podpory, které jim NKÚ vytkl v rámci minulých kontrol⁴. Naopak nedostatky v oblasti cílené podpory orientovaného základního výzkumu a propojení základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu se jim dosud odstranit nepodařilo.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 V České republice je rozdělena účelová podpora základního výzkumu a aplikovaného výzkumu. Problematika VaVal je upravena zejména zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), (dále také „zákon o VaVal“).

2.2 **Základní výzkum** je členěn na čistý základní výzkum a orientovaný základní výzkum. **Čistý základní výzkum** se provádí v zájmu rozvoje poznání, bez usilování o dlouhodobý ekonomický nebo společenský prospěch nebo snahy aplikovat výsledky na praktické problémy nebo předat výsledky do sektorů odpovědných za jejich aplikaci. **Orientovaný základní výzkum** se provádí s očekáváním, že poskytne širokou základnu poznatků, které se pravděpodobně stanou základem pro řešení konkrétních společenských a hospodářských cílů.

2.3 V **aplikovaném výzkumu** jsou výsledkem nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využití v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky nebo ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. V **inovacích** jsou výsledky nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe.

2.4 **Účelová podpora** představuje veřejné peněžní prostředky poskytované na základě soutěže na konkrétní projekty VaVal. Je vázána na jasné vymezené cíle, časový rámec a rozpočet daného projektu. Naproti tomu **institucionální podpora** je určena na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace. Slouží k financování její stabilní výzkumné činnosti a rozděluje se na základě hodnocení výsledků a výzkumného výkonu organizace. Tato kontrolní akce byla zaměřena na účelovou podporu.

2.5 **Grantová agentura České republiky** je organizační složka státu, která poskytuje z veřejných prostředků účelovou podporu pouze na projekty základního výzkumu. GA ČR je správcem kapitoly státního rozpočtu účelových a institucionálních prostředků. GA ČR zahájila svoji činnost v roce 1993. GA ČR zabezpečuje mj. přípravu a realizaci skupin grantových projektů a dalších aktivit v oblasti základního výzkumu včetně veřejných soutěží ve VaVal na podporu grantových projektů.

⁴ Kontrolní akce č. 16/19 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky* a kontrolní akce č. 15/27 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky*.

2.6 Přehled účelové podpory poskytnuté GA ČR v období let 2021 až 2023 dle jednotlivých skupin projektů zobrazuje následující tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Účelová podpora GA ČR dle skupin projektů v letech 2021 až 2023 (v tis. Kč)

Skupiny grantových projektů	2021	2022	2023	Celkem	Podíl celkem
Standardní grantové projekty	2 984 354	2 949 723	3 147 410	9 081 487	67,98 %
Projekty na podporu excelence EXPRO	608 944	597 002	673 798	1 879 744	14,07 %
Mezinárodní Lead Agency projekty	127 747	238 646	362 159	728 552	5,45 %
Juniorské granty	373 205	200 615	5 516	579 336	4,34 %
JUNIOR STAR	113 625	179 296	277 687	570 608	4,27 %
Mezinárodní (bilaterální) projekty	188 391	159 361	95 981	443 733	3,32 %
POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP	-	22 939	52 187	75 126	0,56 %
Podpora mezinárodní spolupráce pro získávání ERC grantů („podpora ERC žadatelů“)	0	445	0	445	0,00 %
Celkem	4 396 266	4 348 027	4 614 738	13 359 031	100 %

Zdroj: informace GA ČR; vypracoval NKÚ.

2.7 Technologická agentura České republiky je organizační složka státu, která poskytuje účelovou podporu na projekty aplikovaného výzkumu. TA ČR je správcem kapitoly státního rozpočtu účelových a institucionálních prostředků. **Ustavení Technologické agentury České republiky** bylo jedním z důležitých implementačních kroků reformy systému výzkumu, vývoje a inovací⁵. TA ČR poskytuje státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla do té doby roztržena mezi velký počet poskytovatelů. TA ČR byla zřízena v roce 2009 zákonem o VaVal.

2.8 Přehled účelové podpory poskytnuté TA ČR v období let 2021 až 2023 dle jednotlivých programů zobrazuje následující tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Účelová podpora TA ČR dle programů v letech 2021 až 2023 (v tis. Kč)

Program	2021	2022	2023	Celkem	Podíl celkem
Beta 2	122 796	133 779	104 734	361 309	2,20 %
Epsilon	614 240	269 255	82 342	965 837	5,87 %
Delta	24 121	0	0	24 121	0,15 %
Zéta	215 529	59 119	0	274 648	1,67 %
Éta	487 011	355 313	175 894	1 018 218	6,19 %
NCK	546 853	299 934	1 302 082	2 148 869	13,06 %
Théta	572 133	673 918	748 212	1 994 263	12,12 %
Gama 2	145 399	110 425	0	255 824	1,55 %
Delta 2	141 248	199 623	197 957	538 828	3,28 %
Prostředí pro život	422 831	530 140	579 383	1 532 354	9,31 %
Doprava 2020+	272 187	413 129	454 052	1 139 368	6,93 %
Trend	1 671 367	1 712 155	1 917 323	5 300 845	32,22 %
Kappa	262 967	264 380	228 531	755 878	4,59 %
Sigma	0	0	142 289	142 289	0,86 %
Celkem	5 498 683	5 021 171	5 932 799	16 452 653	100,00 %

Zdroj: informace TA ČR; vypracoval NKÚ.

2.9 Činnost obou agentur vychází rovněž z jejich statutů a vlastních koncepčních materiálů. U GA ČR se jedná o *Koncepci činnosti Grantové agentury České republiky 2021+*. U TA ČR se jedná o *Strategii rozvoje TA ČR 2016–2025*, *Koncepci rozvoje TA ČR 2016–2025* a *Perspektivy*

⁵ Usnesení vlády ČR č. 287 ze dne 26. března 2008, *k návrhu Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice*.

rozvoje TA ČR v rámci systému českého výzkumu, vývoje a inovací 2021–2025. V kontrolovaném období obě agentury vydaly na účelovou podporu 29,8 mld. Kč, což je 58 % z celkové účelové podpory poskytované ze státního rozpočtu, a podpořily celkem 9 564 projektů.

2.10 KA č. 15/27 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky* byla zaměřena na poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu určených na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly TA ČR. NKÚ mj. zjistil, že TA ČR nepostupovala při výběru příjemců transparentním způsobem a zároveň hodnoticí kritéria první veřejné soutěže *Alfa* nebyla jasně stanovena. Vláda na základě návrhu TA ČR k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 15/27 uložila svým usnesením⁶ místopředsedovi vlády pro vědu, výzkum a inovace a předsedovi TA ČR provést navržená opatření. O stavu jejich plnění informoval předseda vlády a předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace vládu v informaci o plnění opatření⁷.

2.11 KA 16/19 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky* prověřila především poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu určených na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly GA ČR. NKÚ mj. zjistil, že GA ČR se nepodílela na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, nepodporovala orientovaný základní výzkum, nesledovala kvalitu dosahovaných výsledků a nepostupovala při výběru projektů transparentně. Vláda na základě návrhu GA ČR k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 16/19 uložila svým usnesením⁸ místopředsedovi vlády pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyni GA ČR provést navržená opatření. O stavu jejich plnění informoval předseda vlády a předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace vládu ve vyhodnocení opatření⁹.

III. Rozsah kontroly

3.1 Předmětem kontrolní akce byly peněžní prostředky určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím rozpočtových kapitol GA ČR a TA ČR. Cílem kontroly bylo prověřit, zda GA ČR a TA ČR vynakládaly peněžní prostředky na podporu VaVal účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovaným obdobím bylo období od roku 2021 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 5. prosince 2016 č. 1079, ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 15/27 *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky*.

⁷ Informace o plnění opatření ze stanoviska Technologické agentury České republiky ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 15/27 *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky*.

⁸ Usnesení vlády ČR ze dne 6. listopadu 2017 č. 780, ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 16/19 *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky*.

⁹ Informace o plnění opatření ze stanoviska Grantové agentury České republiky ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 16/19 *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Grantová agentura České republiky*.

3.2 Kontrola byla provedena u GA ČR jako poskytovatele účelové podpory základního výzkumu a u TA ČR jako poskytovatele účelové podpory aplikovaného výzkumu. Kontrola prověřila, jak si obě agentury nastavily systém, priority a cíle této podpory a jak vyhodnocovaly naplnění těchto cílů, ale i dopadů vynaložených peněžních prostředků. V oblasti poskytování podpory bylo u GA ČR i TA ČR kontrolováno, zda byly k podpoře vybrány nejkvalitnější projekty. Kontrola dále ověřila, zda obě agentury v oblasti výběru projektů určených k podpoře dodržovaly nastavené hodnoticí a rozhodovací procesy tak, aby byly minimalizovány možnosti ovlivňování a netransparentního rozhodování.

3.3 Kontrola také ověřila, zda GA ČR vyhodnocovala a systematicky podporovala provázanost grantových projektů základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu. NKÚ dále zjišťoval, zda GA ČR ve svých koncepčních dokumentech a výběru projektů zohlednila cílený orientovaný základní výzkum tak, aby výsledky podpořených projektů měly využití v aplikovaném výzkumu.¹⁰ U TA ČR kontrola dále prověřila, zda agentura podporovala aplikovaný výzkum zaměřený především na tvorbu výsledků uplatnitelných v praxi a projekty s cílem podpořit inovační cyklus jako celek se zaměřením na spolupráci se soukromým sektorem.

3.4 Kontrola také prověřila, zda GA ČR a TA ČR provedly opatření k odstranění nedostatků zjištěných v předchozích kontrolách provedených NKÚ (viz body 2.10 a 2.11).

3.5 Výběr vzorku projektů byl zaměřen především na veřejné soutěže vyhlášené v roce 2021, aby byla možná kontrola i ukončených projektů. U GA ČR se konkrétně jednalo o skupinu standardních projektů a u TA ČR se jednalo o program *Théta* (čtvrtá veřejná soutěž). Systém hodnocení ukončených projektů byl ověřen na kontrolním vzorku 10 projektů u každého poskytovatele. Kontrolní vzorek tvořily náhodně vybrané projekty.

3.6 Posouzení účelnosti zahrnovalo hodnocení využití peněžních prostředků vynaložených na základní a aplikovaný výzkum. Konkrétně bylo hodnoceno, zda bylo použití těchto prostředků v souladu se stanovenými cíli. Dále se vyhodnocovaly dosažené cíle výzkumu, a také administrativní náročnost systému poskytování účelové podpory. Prověřováno bylo, zda je systém co nejméně administrativně náročný při zachování požadované kvality. Zdrojem kritérií byly cíle stanovené ve strategických dokumentech upravujících oblast VaVal, dále pak cíle stanovené u jednotlivých programů nebo skupin grantových projektů.

3.7 Posouzení efektivnosti spočívalo především v porovnání výše poskytované podpory a množství a kvality výsledků. NKÚ dále vyhodnotil, zda agentury podporují projekty v rámci celého inovačního cyklu, tedy GA ČR základní výzkum a TA ČR aplikovaný výzkum, a zda tuto podporu cíleně směřovaly a dosahovaly očekávaných dopadů. Využito bylo i mezinárodní srovnání a postavení České republiky (dále také „ČR“) v rámci Evropské unie (dále také „EU“).

3.8 Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni systému vychází z celkových poskytnutých peněžních prostředků GA ČR a TA ČR na účelovou podporu VaVal v letech 2021 až 2023. U GA ČR činil kontrolovaný objem na úrovni systému 13,4 mld. Kč, z toho na úrovni deseti zkontrolovaných projektů 130 914 000 Kč. U TA ČR byl kontrolovaný objem na úrovni systému 16,4 mld. Kč, z toho na úrovni deseti zkontrolovaných projektů 51 645 286 Kč.

3.9 Kontrola se zaměřila zejména na:

- zaměření podpory základního a aplikovaného výzkumu,

¹⁰ Viz nedostatky zjištěné v předešlých kontrolách NKÚ, memorandum o spolupráci, *Koncepce činnosti Grantové agentury České republiky 2021+, Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.*

- spolupráci agentur při vazbě základního výzkumu na další fáze inovačního procesu,
- nastavení a vyhodnocování skupin projektů a programů,
- naplnění stanovených cílů a dosažení dopadů podpory,
- transparentnost výběru projektů,
- administrativní náročnost poskytování podpory.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Podpora zaměřená na aktuální potřeby společnosti je nedostatečná

4.1 Orientovaný základní výzkum má za cíl podpořit oblasti s vyšším předpokladem návaznosti a využití výsledků v následných fázích inovačního procesu a může řešit zásadní současné a předvídatelné budoucí problémy a výzvy ČR.

4.2 GA ČR potřebu cílené orientace základního výzkumu uvedla ve své *Koncepci činnosti Grantové agentury České republiky 2021+* a připravila návrh nové skupiny projektů, které měly umožnit řešení konkrétních významných celospolečenských a hospodářských problémů (dlouhodobých i urgentních). Vláda ČR schválila novou skupinu projektů pojmenovanou „orientovaný základní výzkum“ dne 15. 11. 2021¹¹. Na tuto skupinu projektů doposud nebyly alokovány finanční prostředky ze státního rozpočtu a daná situace se bude řešit v rámci rozpočtového opatření. Dle schválené dokumentace k této nové skupině projektů předpokládá GA ČR vypsání veřejné soutěže pouze v případě urgentní potřeby, kdy bude nutné okamžitě a pružně reagovat na určitý společenský, hospodářský nebo environmentální problém. Konkrétní urgentní téma určuje předsednictvo a vědecká rada GA ČR, dále je nutné zapojení i Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále také „RVVI“) a Ministerstva financí České republiky.

4.3 GA ČR od doby vzniku této nové skupiny projektů do ukončení kontroly NKÚ zatím žádnou veřejnou soutěž zaměřenou na cílený orientovaný základní výzkum nevyhlásila. Není ani zřejmé, kdy a na základě jakého podnětu GA ČR ve spolupráci s výše uvedenými institucemi rozhodne o urgentnosti případného tématu. Tento způsob nastavení nové skupiny projektů nevyřeší dlouhodobou potřebu cílené orientace základního výzkumu. Doplnění podpory orientovaného základního výzkumu by přitom mohlo přinést ČR větší společenské a ekonomické přínosy.

B. Snižující se zapojení soukromého sektoru

4.4 TA ČR v kontrolovaném období poskytovala účelovou podporu ve 14 programech. Ve 13¹² ze 14 podporovaných programů byl příjemcem podpory soukromý sektor. Intenzita podpory

¹¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 15. listopadu č. 1022, o skupině grantových projektů Grantové agentury orientovaného základního výzkumu.

¹² Jeden program měl specifické zaměření na potřeby státní správy, a nevyžadoval proto spolupráci soukromého a veřejného sektoru.

od TA ČR se pohybovala v rozmezí 15 až 80 % celkových nákladů projektu. Konkrétní výše podpory se odvíjela od velikosti podniku a typu výzkumu či vývoje. Při prokázání spolupráce s veřejnou výzkumnou organizací byla poskytnutá podpora vyšší.

4.5 Výzkumné organizace mohly získat podporu až do výše 100 % nákladů, avšak s ohledem na omezení stanovené pro jednotlivé veřejné soutěže. Většina programů TA ČR stanovila průměrnou očekávanou intenzitu podpory na 80 %. Podpora spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem byla častým cílem a očekávaným přínosem programů, a také jedním z hodnotících kritérií.

Tabulka č. 3: Projekty ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru podpořené TA ČR v letech 2017 až 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem
Podpořené projekty celkem								
Počet	786	850	1 270	1 534	1 565	1 356	1 248	8 609
Objem podpory (v mil. Kč)	2 804	2 726	4 126	4 787	5 403	4 926	5 894	30 667
Ostatní zdroje financování (v mil. Kč)	1 308	1 182	1 622	1 595	1 639	1 451	1 779	10 576
Z toho podpořené projekty řešené ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru								
Počet	610	587	863	1 031	1 036	918	903	5 948
Objem podpory (v mil. Kč)	2 391	2 217	3 409	3 811	4 283	3 931	5 047	25 089

Zdroj: informace TA ČR; vypracoval NKÚ.

Pozn.: Jako veřejný sektor byly označeny organizace s právní formou veřejná vysoká škola a veřejná výzkumná instituce. Ostatní zdroje financování jsou převážně ze soukromého sektoru.

4.6 V letech 2017 až 2023 bylo průměrně cca 70 % projektů TA ČR (5 948 z 8 609) realizováno ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru, přičemž tyto projekty získaly průměrně 82 % celkové podpory TA ČR. V těchto ukazatelích nebyla zjištěna významná změna.

4.7 Naopak bylo zaznamenáno zvýšení průměrné intenzity podpory TA ČR a spolufinancování. Průměrná intenzita podpory se zvyšovala z 68 % (2 804 mil. Kč) v roce 2017 na 77 % (5 894 mil. Kč) v roce 2023, s průměrem 74 % za celé období. Míra spoluúčasti soukromého sektoru se naopak snižovala z 32 % (1 308 mil. Kč) v roce 2017 na 23 % (1 779 mil. Kč) v roce 2023, s průměrem 26 %.

4.8 Objem ostatních zdrojů financování, převážně ze soukromého sektoru, rostl pomaleji než podpora TA ČR, což je dáno i zvyšujícím se rozpočtem TA ČR na účelovou podporu v relativně krátkém období. Z tohoto pohledu se tedy finanční spolupráce soukromého a veřejného sektoru snižovala.

4.9 Přestože TA ČR nastavila podmínky pro podporu spolupráce se soukromým sektorem a většina podpořených projektů byla realizována, k posílení finanční spolupráce mezi TA ČR a soukromým sektorem nedošlo. Počet a objem podpory takovýchto projektů nevykazoval žádnou významnou změnu. Od roku 2017 rostla výše podpory TA ČR a snižovala se míra spoluúčasti soukromého sektoru.

C. Růst počtu aplikovaných výsledků, pokles počtu patentů

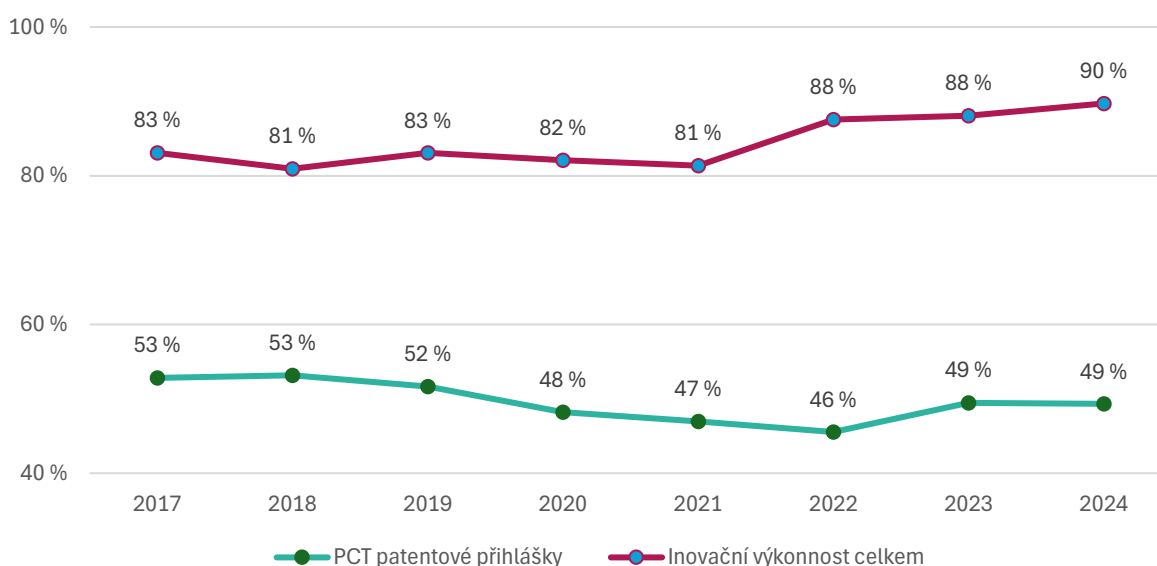
4.10 Základní analytický nástroj pro porovnávání inovační výkonnosti a celkové úrovně v oblasti VaVal evropských zemí představuje Evropskou komisi každoročně zveřejňovaný Evropský srovnávací přehled inovací (*European Innovation Scoreboard* – dále také „EIS“). Jedná se o statistický nástroj, který na základě tří desítek ukazatelů (32 za rok 2024), které představují podstatné aspekty inovačního procesu, umožňuje měřit, porovnávat a následně

vyhodnocovat inovační kapacitu národních inovačních systémů členských států Evropské unie a kapacity celoevropského inovačního systému. Shromážděná statistická data jsou využívána pro srovnávací hodnocení současné inovační výkonnosti a pro analýzu jejich krátkodobých vývojových trendů.

4.11 Česká republika se na základě výkonnosti inovačního systému dlouhodobě řadí do třetí ze čtyř kategorií a patří mezi tzv. mírné inovátory. Vývoj výkonnosti inovačního systému České republiky vztažený k výkonnosti inovačních systémů průměru 27 členských států Evropské unie (dále také „EU27“) zobrazuje následující graf č. 1. Součástí je rovněž porovnání patentové aktivity, jelikož patenty pomáhají chránit a komercializovat původní výsledky výzkumu, a jejich počet tak představuje jeden z klíčových ukazatelů úrovně aplikovaného výzkumu a inovací.

4.12 V roce 2017 dosahovala ČR v počtu PCT¹³ patentových přihlášek 52,8 % průměru EU27, a umístila se tak na 16. místě. V roce 2024 dosahovala ČR již jen 49,3 % průměru EU27 a umístila se až na 20. místě. V mezinárodním srovnání patentové aktivity se tak prohlubuje zaostávání ČR.

Graf č. 1: Výkonnost inovačního systému ČR a patentová aktivita v letech 2017–2024 vztažená k průměru EU27

Zdroj: *European Innovation Scoreboard 2024*; vypracoval NKÚ.

4.13 NKÚ prověřil, zda TA ČR zacílila podporu aplikovaného výzkumu zejména na tvorbu výsledků uplatnitelných v praxi, tzn. nastavení podmínek všech 14 programů, na které v kontrolovaném období 2021 až 2023 TA ČR vyplácela peněžní prostředky. V zadávacích dokumentacích 13 ze 14 programů TA ČR stanovila v rámci kritérií splnění cílů programu minimální počet aplikovaných výsledků programu. U osmi těchto programů TA ČR stanovila minimální počty i pro jednotlivé kategorie aplikovaných výsledků, jako jsou patenty, užité vzory apod.

4.14 TA ČR rovněž sleduje průběh a přínosy implementace výstupů a výsledků z podpořených projektů. Implementací se rozumí využití daného výstupu/výsledku nebo jejich skupiny v praxi, nikoli jen jejich nahlášení a akceptace v rejstříku informací o výsledcích (dále také „RIV“).

¹³ Patent Cooperation Treaty – Smlouva o patentové spolupráci, sdružující 158 členských států.

Příjemci jsou povinni nejpozději v závěrečné zprávě uvést implementační plán, a to buď pro každý výsledek zvlášť nebo pro skupinu výsledků, které mají implementaci společnou a tvoří logicky provázaný celek. Informace o naplňování implementačního plánu příjemce uvádí TA ČR v každoročních zprávách o implementaci.

4.15 V následující tabulce č. 4 je uveden vývoj počtu a druhů výsledků poskytovatele TA ČR od roku 2017. Tyto údaje vycházejí z obecné analýzy výsledků zveřejněné v informačním systému (dále také „IS“) VaVal, kde jsou od roku 2017 zpracovány statistiky jednotlivých výskytů výsledků dle roků sběru dat.¹⁴

Tabulka č. 4: Počet výsledků poskytovatele TA ČR v letech 2017 až 2023

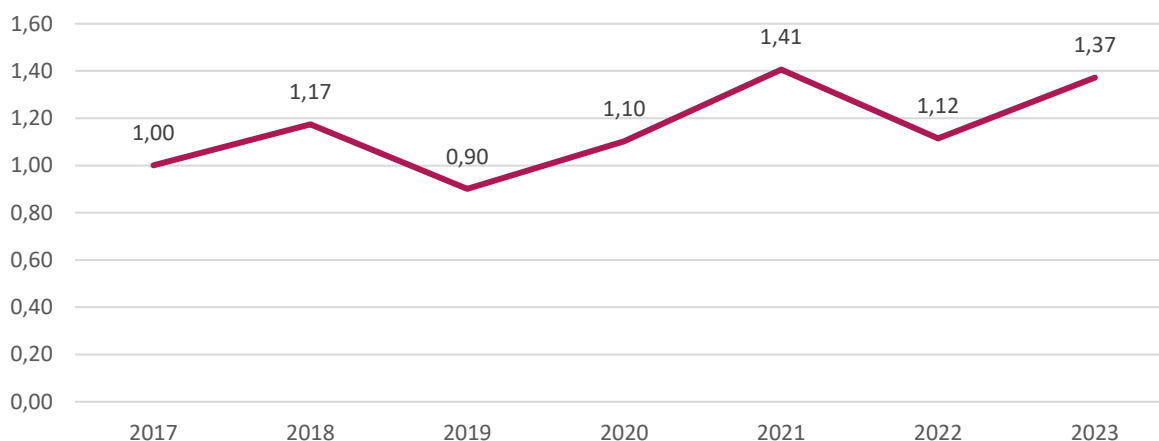
Druh výsledku	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem
Aplikované výsledky	1 723	1 861	1 195	1 769	2 057	1 821	2 250	12 676
Výsledky s právní ochranou (F)	300	288	218	288	336	232	302	1 964
Technicky realizované výsledky (G)	608	607	453	658	752	644	873	4 595
Poskytovatelem realizované výsledky (H)	25	21	11	11	10	20	21	119
Metodiky, léčebné a pam. postupy, spec. mapy (N)	290	342	91	150	239	251	229	1 592
Patent (P)	101	102	113	112	101	94	65	688
Software (R)	178	231	122	224	224	221	276	1 476
Specializovaná veřejná databáze (S)	0	0	0	0	0	4	3	7
Souhrnná a výzkumná zpráva s utajovanou informací (V)	57	66	57	138	156	173	182	829
Poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno (Z)	164	204	130	188	239	182	299	1 406
Publikační výsledky	1 721	1 584	1 326	1 605	1 463	1 633	1 639	10 971
Odborná kniha (B)	18	24	7	17	49	54	54	223
Kapitola/y v odborné knize (C)	20	7	7	85	47	70	57	293
Stať ve sborníku (D)	955	887	712	892	554	475	479	4 954
Recenzovaný odborný článek (I)	728	666	600	611	813	1 034	1 049	5 501
Ostatní výsledky	748	845	723	1 137	974	960	1 172	6 559
Audiovizuální tvorba (A)	1	6	5	8	13	8	31	72
Uspořádání výstavy (E)	2	1	1	2	6	6	11	29
Uspořádání konference (M)	7	14	12	19	19	43	33	147
Ostatní výsledky (O)	727	810	680	1 045	875	791	963	5 891
Uspořádání workshopu (W)	11	14	25	63	61	112	134	420
Celkem	4 192	4 290	3 244	4 511	4 494	4 414	5 061	30 206

Zdroj: IS VaVal, RIV ke dni 17. 1. 2025; vypracoval NKÚ.

4.16 Z tabulky č. 4 je zřejmý rostoucí trend v počtu dosažených výsledků. V roce 2017 se jednalo o 4 192 výsledků a v roce 2023 o 5 061 výsledků, tj. o 20,7 % více. Tento celkový nárůst je způsoben zejména nárůstem počtu aplikovaných a ostatních výsledků. Oproti tomu počet publikačních výsledků se snížil. Naopak přes počáteční růst došlo od roku 2019 k poklesu u počtu patentů (101 v roce 2017, 113 v roce 2019 a 65 v roce 2023).

4.17 V grafu č. 2 je patrné, že se zlepšuje poměr aplikovaných výsledků vůči publikačním, který v roce 2017 činil 1,00 a v roce 2023 činil 1,37.

¹⁴ Sčítání jednotlivých typů výsledků slouží k hrubé základní orientaci.

Graf č. 2: Poměr aplikovaných výsledků vůči publikačním výsledkům TA ČR

Zdroj: vypracoval NKÚ.

4.18 Účelové výdaje TA ČR vzrostly v roce 2023 oproti roku 2017 na více než dvojnásobek (o 112 %). Počet výsledků rostl nižším tempem, v případě aplikovaných výsledků o 31 % a v případě všech výsledků o 21 %. Zvyšovala se tak průměrná cena jednoho výsledku, v případě aplikovaného výsledku o 62 % a v případě všech výsledků o 76 %. Na tuto skutečnost měl vliv mj. růst cenové hladiny v ČR a růst mezd.

Tabulka č. 5: Vývoj výdajů TA ČR a dosažených výsledků výzkumu v letech 2017 až 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2017 vs. 2023
Účelové výdaje (v mld. Kč)	2,80	2,73	4,16	4,87	5,50	5,02	5,93	112 %
Počet aplikovaných výsledků	1 723	1 861	1 195	1 769	2 057	1 821	2 250	31 %
Počet všech výsledků	4 192	4 290	3 244	4 511	4 494	4 414	5 061	21 %

Zdroj: závěrečné účty TA ČR za roky 2017 až 2023, IS VaVal, obecná analýza výsledků (RIV) ke dni 17. 1. 2025; vypracoval NKÚ.

4.19 Srovnání všech poskytovatelů účelové podpory a výsledky, podíly na podpoře i výsledcích a zvláště patentů zobrazuje následující tabulka č. 6.

Tabulka č. 6: Srovnání podílu na výdajích státního rozpočtu na VaVal (účelové výdaje a zahraniční zdroje) a podílu na aplikovaných výsledcích v letech 2019 až 2023

Poskytovatel účelové podpory	Podpora v mil. Kč	Aplikované výsledky	Patenty	Podíl na podpoře v %	Podíl na aplikovaných výsledcích v %	Podíl na patentech v %
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	46 740,56	9 774	940	42,48	31,46	51,37
Technologická agentura České republiky	25 605,60	9 092	485	23,27	29,26	26,50
Ministerstvo průmyslu a obchodu	23 047,43	7 102	129	20,95	22,86	7,05
Ministerstvo zdravotnictví	5 347,46	392	123	4,86	1,26	6,72
Ministerstvo vnitra	3 029,21	1 110	41	2,75	3,57	2,24
Ministerstvo zemědělství	2 747,07	2 185	94	2,50	7,03	5,14
Ministerstvo kultury	2 050,51	1 253	14	1,86	4,03	0,77
Ministerstvo obrany	1 452,22	161	4	1,32	0,52	0,22
Celkem	110 020,05	31 069	1 830	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Státní závěrečné účty za roky 2019 až 2023, IS VaVal, obecná analýza výsledků (RIV) ke dni 17. 1. 2025; vypracoval NKÚ.

4.20 Podíl TA ČR v rámci všech poskytovatelů účelové podpory VaVal na aplikovaných výsledcích i na počtu patentů převyšuje podíl TA ČR na poskytnuté podpoře.

4.21 TA ČR v zadávacích dokumentacích programů, příp. veřejných soutěží nastavila podmínky podporující tvorbu praktických výsledků, a zacílila tak podporu aplikovaného výzkumu zejména na tvorbu výsledků uplatnitelných v praxi. Počet aplikovaných výsledků v posledních letech rostl, ovšem s výjimkou patentů, kde naopak došlo k poklesu. Přitom právě patenty jsou klíčovým nástrojem k ochraně výsledků výzkumu a umožňují jejich zhodnocení. Česká republika dlouhodobě dosahuje v počtu patentových přihlášek poloviny průměru Evropské unie. TA ČR tak nedosáhla v oblasti patentů nejvýše možného rozsahu a přínosu, čímž je celková efektivnost podpory snižována.

D. Reforma systému VaVal přinesla pouze částečné zjednodušení

4.22 TA ČR byla založena v roce 2009 jako klíčový prvek reformy systému VaVal. Ustanovení TA ČR bylo jedním z implementačních kroků reformy, která měla za cíl zjednodušit státní podporu VaVal, která byla dříve roztříštěna mezi 22 poskytovatelů. V rámci reformy došlo k poklesu počtu rozpočtových kapitol, z nichž je VaVal podporován, na současných devět, z čehož je osm poskytovatelů aplikovaného výzkumu a jeden poskytovatel základního výzkumu.

4.23 Základní tři principy reformy¹⁵:

- a) co největší zjednodušení struktury systému státní podpory VaV, snížení počtu rozpočtových kapitol a snížení administrativní zátěže;
- b) podpora excelence a kvalitního VaVal a přenesení rozhodování o tom, jaké cesty k dosažení nejlepších výsledků zvolit, z ministerstev na organizace u institucionální podpory a na profesionální agentury GA ČR a TA ČR u účelové podpory;
- c) podpora vzájemné spolupráce výzkumných organizací a zejména jejich spolupráce s podniky ekonomickými nástroji – podmínkami pro poskytování podpory tak, aby krátkodobě i dlouhodobě vzrostly přínosy VaVal pro ekonomiku a společnost.

4.24 TA ČR funguje jako poskytovatel podpory aplikovaného výzkumu a realizuje nejen vlastní programy podpory, ale také administruje programy podpory jiným poskytovatelům (ministerstvům), např.:

- Ministerstvu dopravy (program *Doprava 2020+*, *Doprava 2030+*);
- Ministerstvu životního prostředí (program *Prostředí pro život* a *Prostředí pro život II*);
- Ministerstvu obrany (program PRODEF¹⁵);
- Ministerstvu průmyslu a obchodu (program *Trend*¹⁶).

4.25 Tyto programy jsou financovány z rozpočtu TA ČR a spravovány jejím personálem pomocí informačního systému ISTA (od roku 2025 SISTA). Odborný obsah a nastavení programů však zůstává v kompetenci příslušných ministerstev.

4.26 Informační systém SISTA, který TA ČR používá pro administraci projektů a programů VaVal, využívá pro správu veřejných soutěží aplikovaného výzkumu též Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zemědělství. S těmito ministerstvy má TA ČR uzavřené smlouvy, kde je specifikován způsob spolupráce a jejich rozsah. Nový systém SISTA umožňuje sdílení modulů mezi státní správou

¹⁵ Od roku 2024.

¹⁶ Pro Ministerstvo průmyslu a obchodu administruje pouze jeden program z jeho celkových tří programů.

Tabulka č. 7: Počet programů u jednotlivých poskytovatelů

Poskytovatel	2023	2024
Grantová agentura České republiky	11	11
Ministerstvo kultury	1	1
Ministerstvo obrany	1	1
Ministerstvo průmyslu a obchodu	2	2
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	22	24
Ministerstvo vnitra	4	4
Ministerstvo zdravotnictví	2	2
Ministerstvo zemědělství	1	2
Technologická agentura České republiky	14	17
Počet poskytovatelů celkem	9	9
Počet programů celkem	58	64

Zdroj: IS VaVal; vypracoval NKÚ.

4.27 V roce 2024 bylo realizováno v ČR celkem 64 programů, 11 z nich v gesci GA ČR (základní výzkum). Zbylých 53 programů bylo určeno především pro aplikovaný a experimentální výzkum a z nich administrovala 17 programů TA ČR a 24 programů Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Zbylých šest poskytovatelů realizuje 12 programů.

4.28 V Analýze stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2022 se uvádí: „*Ministerstva mohou realizovat vlastní programy účelové podpory VaVal, nicméně tuto roli za ně může vykonávat TA ČR.*“

4.29 TA ČR jako administrátor programů může plnit různé funkce, a to především implementační roli dle zákona o VaVal a dále dle dohody s daným resortem se může spolupodílet na přípravě programu, pomáhat s jeho hodnocením atd. Dále může zastávat roli poskytovatele informačního systému. Hloubka a intenzita spolupráce na přípravě a implementaci programu se pak řídí například usnesením vlády nebo dohodou, či smlouvou mezi TA ČR a partnerem. Nastavování priorit jednotlivých programů, podprogramů a konkrétních soutěží je v gesci příslušného resortu. Danému ministerstvu tak zůstane rozhodovací pravomoc o směřování programu, TA ČR zajistí administraci programu a jeho projektů. Konečné rozhodnutí o administraci resortních programů TA ČR však vždy náleží vládě ČR.

4.30 Cílem reformy VaVal bylo zefektivnit podporu VaVal a snížit roztržitost systému podpory českého výzkumu. TA ČR disponuje potřebným know-how a moderním informačním systémem, který umožňuje efektivní administraci programů a projektů. I přes dosažené pokroky však zůstává roztržitost systému státní podpory českého výzkumu problémem.

E. Nedostatečná spolupráce mezi agenturami

4.31 Spolupráce mezi GA ČR a TA ČR probíhala na různých úrovních. Jednalo se zejména o společnou komunikaci, výměnu relevantních informací, spolupráci v oblasti poradenství uchazečům apod. Obě agentury se dohodly na potřebě určit pravidla pro vzájemnou spolupráci v oblasti podpory projektů a návaznosti jednotlivých kroků inovačního procesu

a dne 10. 11. 2018 uzavřely memorandum o spolupráci. Zde stanovily následující cíle vzájemné spolupráce:

- a) Obě strany se zavazují k vzájemné spolupráci za účelem efektivního provázání systému podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a co nejvyššího využití potenciálu výstupů základního výzkumu pro aplikační účely.
- b) Obě strany se zavazují svojí spoluprací směřovat k synergickému postupu při podpoře projektů základního a aplikovaného výzkumu v rámci stávajících možností obou organizací.
- c) TA ČR se zavazuje poskytnout informace a metodickou pomoc řešitelům a řešitelkám projektů, které byly podpořeny GA ČR a které byly vyhodnoceny při ukončení jako kvalitní.
- d) GA ČR se zavazuje zprostředkovat svým žadatelům, žadatelkám, řešitelům a řešitelkám informace vycházející z předmětné spolupráce.

4.32 Zástupci obou agentur vytvořili pracovní skupinu, jejímž cílem je provázat systém podpory základního a aplikovaného výzkumu. Z jednání byly vytvořeny zápisy, a to ze sedmi schůzek. První jednání se uskutečnilo dne 10. 10. 2022 a poslední zaznamenané jednání se uskutečnilo dne 11. 12. 2023. Zástupci GA ČR a TA ČR diskutovali o podobě, možnostech a překážkách spolupráce obou agentur za účelem provázání systému podpory základního a aplikovaného výzkumu a zvýšení aplikovatelnosti výsledků dosažených z veřejných zdrojů, a to také výsledků základního výzkumu. Jedním z uvedených východisek byla rovněž i skutečnost, že vědci a výzkumníci dlouhodobě oslovovali GA ČR i TA ČR, zda existují možnosti, jak podporovat aktivity navazující na základní výzkum ve fázi aplikovaného výzkumu.

4.33 Projednávána byla možnost realizace společného programu obou agentur. Vývoj jednání nicméně dospěl k variantě posílení vzájemné spolupráce a podpory projektů základního výzkumu s aplikačním potenciálem v programech TA ČR. GA ČR by měla identifikovat kvalitní úspěšně ukončené projekty, u kterých se jejich řešitelé přihlásili k aplikačnímu potenciálu. TA ČR by měla tyto projekty v rámci hodnoticího procesu svých vybraných programů bonifikovat. Do doby ukončení kontrolní akce NKÚ nicméně tento systém nebyl zaveden do praxe. TA ČR tak dosud úspěšné řešitele projektů podpořených GA ČR s aplikačním potenciálem ve svých programech žádným způsobem nebonifikuje. TA ČR jako důvod uvedla nedostatek personálních kapacit a přechod na nový informační systém. Zároveň zde TA ČR uvedla, že obě agentury jednají o možnostech zvýhodnění vybraných projektů v soutěžích vyhlášených v roce 2025.

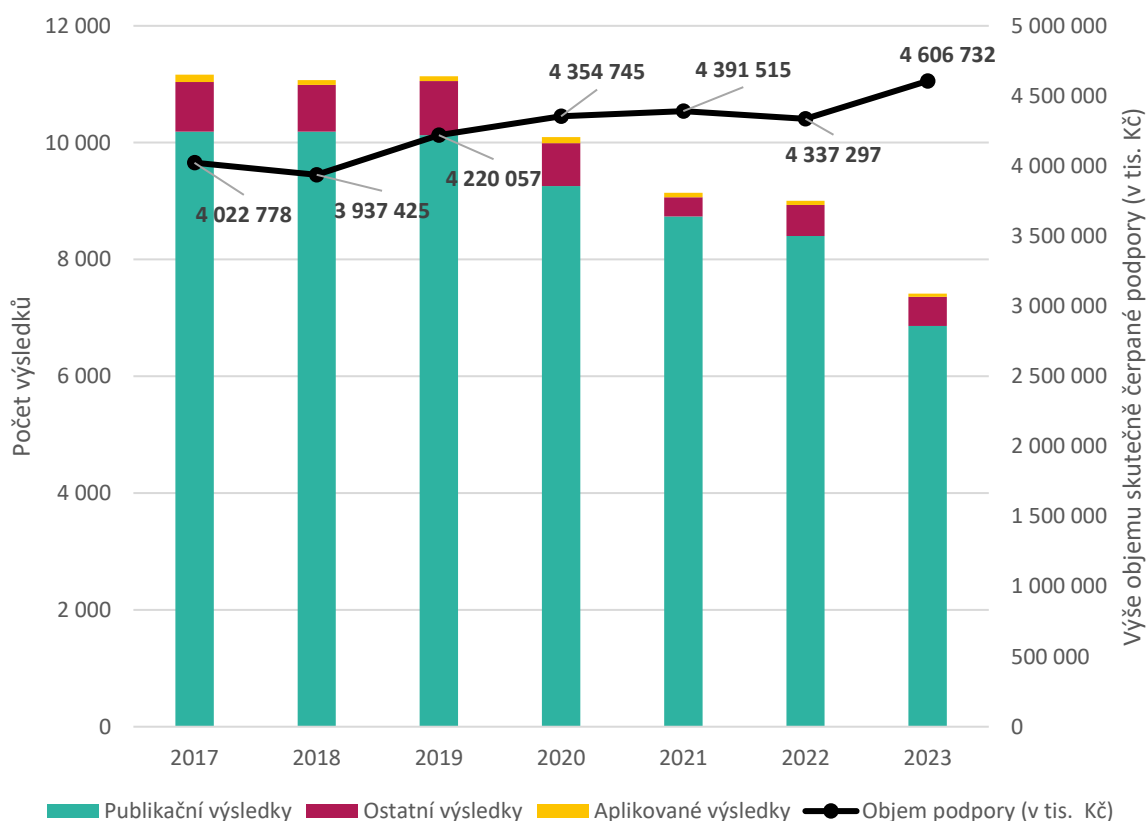
4.34 K vzájemné spolupráci agentur za účelem efektivního provázání systému podpory VaVal a co nejvyššího využití potenciálu výstupů základního výzkumu pro aplikační účely dosud nedošlo.

4.35 GA ČR se rozhodla zatím o částečné propojení základního a aplikovaného výzkumu prostřednictvím nové skupiny projektů s názvem **Proof of Concept** s cílem podpory proveditelnosti nápadů a konceptů, které již vznikly v rámci jiné skupiny projektů financované GA ČR. Doba realizace těchto projektů by byla mezi 12 až 18 měsíci, GA ČR předpokládá výdaje na tuto skupinu projektů v objemu cca 60 mil. Kč ročně. GA ČR se v této oblasti inspirovala také v zahraničí, kde jsou podobné granty běžné. Vypracovaný návrh nové skupiny projektů Proof of Concept zaslala GA ČR dne 6. 1. 2025 k projednání RVVI.

F. Kvalita základního výzkumu roste, ale pomalu

4.36 V letech 2018 až 2023 se peněžní prostředky přidělené ze státního rozpočtu na účelovou podporu GA ČR zvyšovaly, zatímco od roku 2019 klesal počet výsledků¹⁴ řešení projektů, především těch publikačních, což znázorňuje graf č. 3.

Graf č. 3: Výsledky řešení projektů a objem podpory všech skupin projektů GA ČR v letech 2017 až 2023

Zdroj: IS VaVal (RIV) ke dni 17. 1. 2025, závěrečný účet kapitoly 321 za roky 2017 až 2023; vypracoval NKÚ.

4.37 Od roku 2019 docházelo k poklesu celkového počtu publikačních výsledků nejen v rámci GA ČR, ale i v celém českém výzkumném prostředí. Na základě změny metodiky hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (metodika 2017+) byl kladen větší důraz na publikování kvalitních výstupů ve vysoce impaktovaných časopisech¹⁷ namísto publikování většího množství méně kvalitních výstupů (tzv. „kafemlejek“).

4.38 Tento celkový trend byl způsoben také v důsledku nerovnoměrné rychlosti růstu rozpočtu GA ČR v porovnání s rostoucími náklady na jednotlivé projekty. Skutečně čerpané účelové peněžní prostředky vzrostly v letech 2019 až 2023 o cca 9,1 % (z 4 220 mil. Kč na 4 606 mil. Kč), přičemž průměrné náklady na jeden projekt na rok jeho řešení vzrostly zhruba o 32,6 % (z 2 006 tis. Kč na 2 661 tis. Kč). Na tuto skutečnost měl vliv mj. růst cenové hladiny v ČR, růst mezd apod.

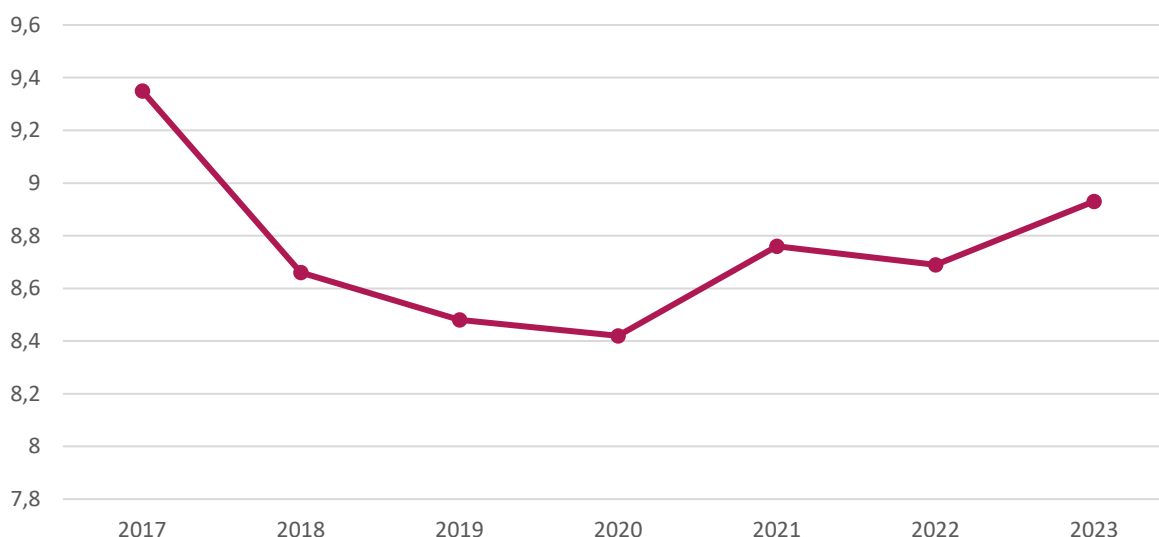
¹⁷ Vysoce impaktovaný časopis je odborný časopis, který má velký vědecký vliv, měřený tzv. impakt faktorem – tedy tím, jak často jsou články z něj citovány v jiných vědeckých pracích. Čím vyšší impakt faktor, tím prestižnější a významnější časopis ve svém oboru.

4.39 Dalším významným faktorem, který zapříčinil pokles počtu publikací, byl výrazný pokles počtu financovaných projektů GA ČR o 32 % (z 641 na 432). Průměrná úspěšnost vybraných projektů ve vztahu k počtu přijatých návrhů projektů se od roku 2019 snížila o devět procentních bodů (z 24 % na 15 %).

4.40 Neméně důležitým faktorem ovlivňujícím pokles publikačních výsledků byla i dlouhá doba uplatnění výsledků. Informační systém VaVal pracuje s obdobím sběru dat, nikoliv s rokem jejich uplatnění. Z toho důvodu nemusí přesně odrážet reálný časový vývoj produkce výsledků řešení projektů. Je zde nutné také zohlednit i to, že díky délce recenzního řízení a případným dalším publikačním edičním činnostem se výsledky do IS VaVal vkládají ještě i po skončení realizace projektu (nejčastěji v prvních dvou letech, nejdéle až pět let po jejich dokončení).

4.41 GA ČR sleduje kvalitu základního výzkumu měřenou především citovaností publikací. Grafy uvedené níže znázorňují vývoj podílu všech článků financovaných GA ČR, které se od roku 2017 do roku 2023 umístily v žebříčku 10 % a 1 % nejcitovanějších publikací na světě podle databáze InCites, která provádí celosvětové srovnání vědeckých publikací na základě jejich citačního impaktu.

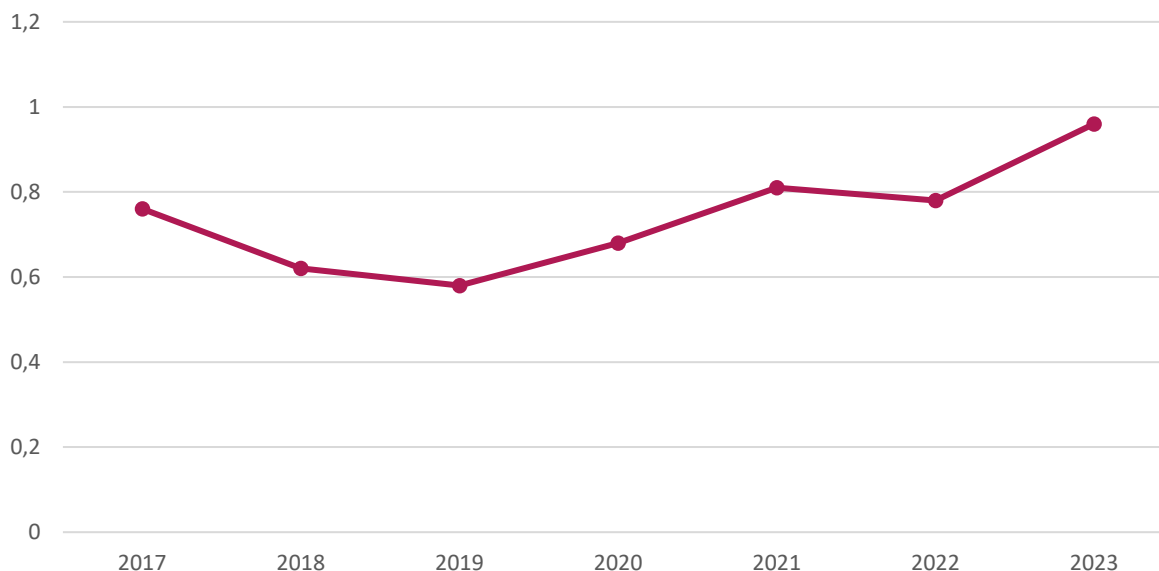
Graf č. 4: Vývoj podílu článků projektů podporovaných GA ČR v top 10 % světově nejcitovanějších publikací v letech 2017 až 2023

Zdroj: informace GA ČR; vypracoval NKÚ.

4.42 V letech 2017 až 2020 docházelo k mírnému poklesu podílu článků z projektů financovaných GA ČR umístěných mezi 10 % nejcitovanějších publikací na světě. Od roku 2020 tento podíl článků zaznamenal pozvolný nárůst, což je patrné z grafu č. 4, nicméně hodnot z roku 2017 zatím nedosáhl.

4.43 Podíl článků z projektů podpořených GA ČR v nejcitovanějším 1 % publikací na světě se od roku 2019 zlepšoval a blížil se svými hodnotami ke světovému průměru. V posledních letech tak docházelo k postupnému zlepšení viditelnosti a impaktu vědeckých výsledků financovaných GA ČR, což znázorňuje následující graf č. 5.

Graf č. 5: Vývoj podílu článků projektů podporovaných GA ČR v top 1 % světově nejcitovanějších publikacích v letech 2017 až 2023

Zdroj: informace GA ČR; vypracoval NKÚ.

4.44 Pro srovnání kvality základního výzkumu byl u indikátoru EIS relevantní zejména ukazatel tvorby a kvality publikací, jelikož publikační činnost je téměř výhradním výstupem základního výzkumu.

4.45 Tabulka č. 8 zobrazuje přehled a srovnání České republiky s průměrem 27 států Evropské unie v souhrnném ukazateli EIS a jeho sub-indexu, tj. ukazateli podílu 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací.

Tabulka č. 8: Výkonnost inovačního systému ČR v porovnání s průměrem EU27 v letech 2017 až 2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ukazatel EIS celkem								
Porovnání ČR s EU27	83,09 %	80,94 %	83,07 %	82,10 %	81,36 %	87,56 %	88,09 %	89,72 %
Podíl 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací								
Porovnání ČR s EU27	42,19 %	37,49 %	40,19 %	39,92 %	42,07 %	43,19 %	44,75 %	49,76 %

Zdroj: European Innovation Scoreboard 2024; vypracoval NKÚ.

4.46 Cíle jednotlivých skupin projektů stanovila GA ČR v jejich dokumentacích, které schvalovala vláda ČR. Pravidla pro přípravu skupin projektů VaVal vycházela z dokumentu *Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací*¹⁸. Tento dokument stanovil, že pro jednotlivé cíle skupin projektů budou stanovena vhodná kritéria jejich splnění, tj. vhodné indikátory, pomocí nichž bude možné zhodnotit míru splnění cílů. Přiměřenou metodou měly být stanoveny i vstupní hodnoty všech navržených indikátorů, aby bylo možné posoudit dosažený efekt a dopady skupin projektů.

¹⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 13. května 2015 č. 351, k *Základním principům přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací*.

4.47 Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že poskytnutá podpora GA ČR přispívala v kontrolovaném období ke zlepšení postavení ČR v EIS a k většímu mezinárodnímu dopadu publikačních výstupů. Nicméně i tak ukazatel počtu publikací v top 10 % nejvíce citovaných publikací v porovnání se státy EU dosahoval necelé poloviny průměru států EU27.

4.48 GA ČR při tvorbě dokumentací skupin projektů přihlížela ke specifickým základního výzkumu a jeho podpory. Při stanovení cílů jednotlivých skupin projektů vycházela GA ČR především z analýzy současného stavu VaVal a identifikace problémů sledované problematiky. GA ČR definovala v dokumentacích skupin projektů tyto cíle obecně. Jako hlavní měřitelný ukazatel splnění cílů jednotlivých skupin projektů si GA ČR nastavila procentuální podíl úspěšně řešených projektů (tj. projektů klasifikovaných jako „splněno“). Pro každou skupinu projektů stanovila GA ČR jinou výši tohoto procentuálního podílu dle rizikové povahy. GA ČR si u každé skupiny projektů určila i další indikátory, kterými prováděla plošný monitoring této podpory (např. publikační a citační analýza, úspěšnost v mezinárodních soutěžích apod.). Hodnoty indikátorů GA ČR však nestanovila, což komplikuje vyhodnocování dosažených dopadů a posunu v dané problematice.

G. Odstranění nedostatků z předchozích kontrol NKÚ

4.49 Kontroly poskytování podpory na základní a aplikovaný výzkum prostřednictvím GA ČR a TA ČR realizoval NKÚ již v letech 2015 a 2016. Fungování a vývoj některých oblastí systému podpory VaVal těchto agentur je uveden v předchozích částech tohoto kontrolního závěru. V následující tabulce je uveden souhrnný přehled zjištění z předešlých kontrolních závěrů a porovnání se stavem zjištěným v rámci této kontrolní akce.

Tabulka č. 9: Přehled nedostatků zjištěných NKÚ v rámci KA č. 15/27 a KA č. 16/19 a stav plnění opatření přijatých TA ČR a GA ČR

Zjištění v rámci KA č. 15/27	Stav zjištěný v rámci KA č. 24/17	
Transparentnost výběru projektů – personální provázanost hodnotitelů a příjemců	Nedostatek odstraněn. TA ČR navýšila počty hodnotitelů v databázi, využívá zahraničních hodnotitelů a sofistikovaného přiřazování přes IT systém.	
Hodnoticí kritéria projektů v první veřejné soutěži programu ALFA nebyla jasně stanovena, lišila se od kritérií, kterými posuzovali hodnotitelé návrhy projektů.	Nedostatek odstraněn, TA ČR ve čtvrté veřejné soutěži programu <i>Théta</i> nastavila kritéria hodnocení návrhů projektů jednotně jak v zadávací dokumentaci, tak i u hodnotitelů.	
Zjištění v rámci KA č. 16/19	Stav zjištěný v rámci KA č. 24/17	
Chybějící vazba základního výzkumu na další fáze inovačního procesu – spolupráce TA ČR a GA ČR	TA ČR a GA ČR podepsaly memorandum o spolupráci, vytvořily pracovní skupinu GATA, ale realizace konkrétních plánů nezačala. GA ČR navrhla novou skupinu projektů Proof of Concept.	
Část podpory základního výzkumu nesměřovala cíleně do strategických oblastí.	Stav se nezměnil. Vznikla skupina projektů s pojmenováním „orientovaný základní výzkum“, v jejímž rámci nedošlo k vyhlášení veřejné soutěže. Nastavení této skupiny projektů ovšem neřeší dlouhodobou potřebu cílené orientace základního výzkumu.	
Transparentnost výběru projektů – změna podmínek již vyhlášené veřejné soutěže, prodlužování soutěžní lhůty	Nedostatek odstraněn. V zadávacích dokumentacích byla odstraněna možnost prodloužit soutěžní lhůtu.	

GA ČR nesledovala kvalitu dosahovaných výsledků za jednotlivé vědní obory ani souhrnně za poskytnutou podporu, a nemohla proto adekvátně vyhodnotit celkové dopady této podpory.	Nedostatek odstraněn. GA ČR sledovala a vyhodnocovala kvalitu výsledků za jednotlivé vědní obory i souhrnně za všechny podpořené projekty.	
Hodnoticí kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích nebyla zcela totožná s kritérii, která hodnotili posuzovatelé v hodnoticích protokolech.	Nedostatek odstraněn. GA ČR sjednotila hodnoticí kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích a hodnoticích protokolech.	
GA ČR vyplácela podporu na druhý a další roky řešení projektů vždy až po uzavření dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory na daný rok, což bylo administrativně náročné. Těmito dodatky přitom nebyly ve většině případů měněny již sjednané podmínky.	Nedostatek odstraněn. Uzavřené smlouvy s příjemci podpory obsahovaly rozpis peněžních prostředků na všechny roky řešení projektu. GA ČR vyhotovoval dodatky ke smlouvě již jen v případě podstatné změny v řešení projektu.	

Zdroj: KZ z kontrolní akce č. 15/27 a KZ z kontrolní akce č. 16/19; vypracoval NKÚ.

4.50 NKÚ shrnuje a vyhodnocuje, že TA ČR i GA ČR opatření k odstranění nedostatků v rámci transparentnosti výběru projektů a poskytování podpory splnily. Naopak nedostatky v oblasti cílené podpory orientovaného základního výzkumu a propojení základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu se dosud odstranit nepodařilo. Chybějící vazba základního výzkumu na další fáze inovačního procesu byla odstraněna formálně podepsáním memoranda o spolupráci. Na podporu orientovaného základního výzkumu nebylo v usnesení vlády nakonec žádné nápravné opatření.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EIS	evropský srovnávací přehled inovací (<i>European Innovation Scoreboard</i>)
EU	Evropská unie
EU27	27 členských států Evropské unie
GA ČR	Grantová agentura České republiky
IS VaVal	informační systém výzkumu, vývoje a inovací
KA	kontrolní akce
KZ	kontrolní závěr
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
RIV	rejstřík informací o výsledcích
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
TA ČR	Technologická agentura České republiky
VaVal	výzkum, vývoj a inovace
zákon o VaVal	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/20

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo kultury* za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/20. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo kultury (dále také „MK“).

Kontrolováno bylo období roku 2024 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2024 do května 2025.

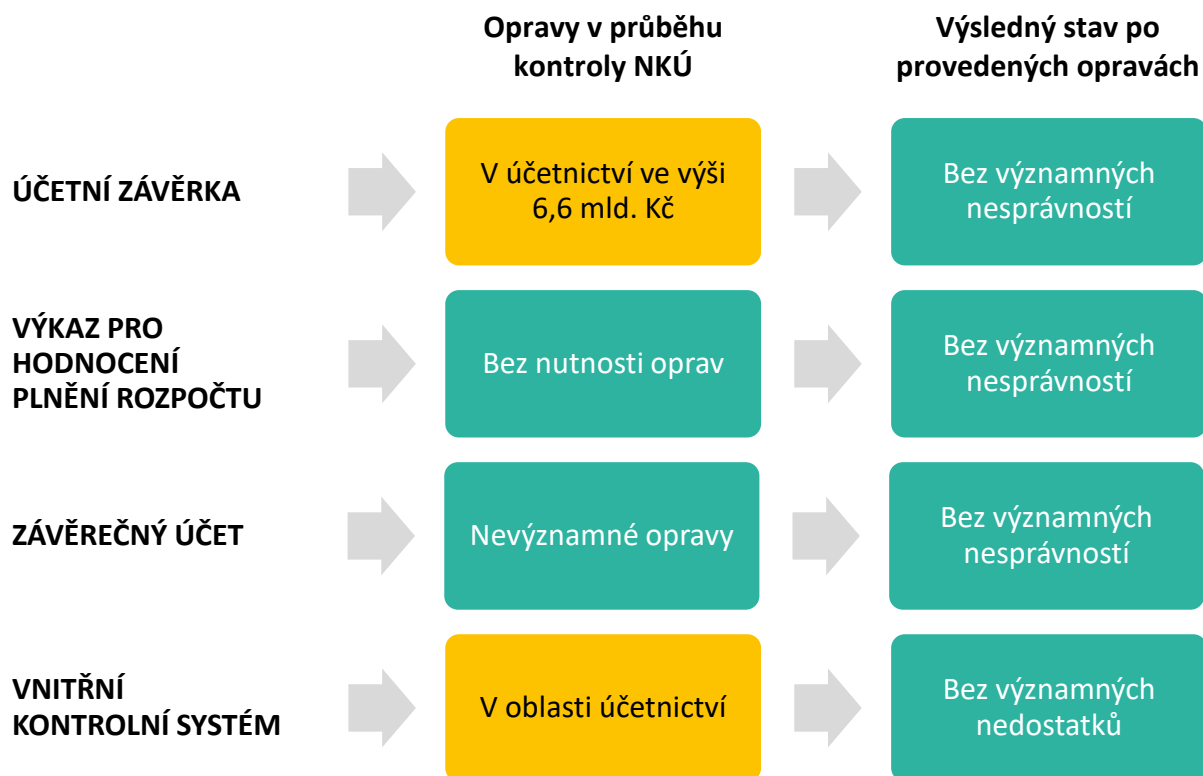
Kolegium NKÚ na svém IX. jednání, které se konalo dne 23. června 2025,

schválilo usnesením č. 7/IX/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, závěrečný účet a vnitřní kontrolní systém MK za rok 2024

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného období 2024. Ministerstvo kultury tak mohlo zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury při sestavení závěrečného účtu, při vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolní akce byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2024.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

NKÚ provedl kontrolu účetní závěrky MK sestavené k 31. prosinci 2024 (dále také „ÚZ“)¹, která se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích, přehledu o změnách vlastního kapitálu a přílohy.

Účetní závěrka MK sestavená k 31. prosinci 2024 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky².

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví MK. Tyto nedostatky ve výši 6,6 mld. Kč by měly významný vliv na zůstatky položek ÚZ (zejména přílohy ÚZ). MK zjištěné nedostatky opravilo ještě před sestavením účetní závěrky (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru).

V důsledku provedení účetních oprav a přijetí potřebných opatření k eliminaci systémových nedostatků v průběhu kontroly NKÚ bylo účetnictví MK v roce 2024 vedeno v souladu s příslušnými právními předpisy.

Nesprávnosti, které MK neopravilo, neměly významný dopad na údaje ÚZ. Jednalo se o údaje za běžné účetní období v celkové výši 834,5 tis. Kč, které MK v přehledu o peněžních tocích nevykázalo v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

2. Údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu MK za rok 2024 (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“)³ u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle rozpočtové skladby.

Podle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MK za rok 2024 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ neidentifikoval v kontrolovaných údajích nedostatky (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

¹ Portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00023671/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=t&obdobi=2412>.

² Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

³ Portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 21. 5. 2025]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00023671/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2412>.

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury*

NKÚ prověřil soulad sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury* za rok 2024 (dále také „ZÚ“) s vyhláškou č. 419/2001 Sb.⁴ a shodu informací v něm uvedených se vstupními údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy a údaji dalších evidencí.

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury* za rok 2024 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky v návrzích ZÚ. Tyto nedostatky by neměly významný vliv na vypovídací schopnost ZÚ. MK převážnou většinu identifikovaných nedostatků po upozornění NKÚ opravilo ještě před sestavením ZÚ (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

4. Vnitřní kontrolní systém

Dle NKÚ lze vnitřní kontrolní systém MK (dále také „VKS“) po opatřeních přijatých v průběhu kontroly považovat v prověřovaných oblastech za účinný.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví systémové nedostatky (z nich jeden významný), které VKS neidentifikoval. MK je opravilo a přijalo ve VKS dostatečná opatření k jejich nápravě. Pokud by MK nápravu těchto nedostatků v oblasti účetnictví neprovedlo tak, aby byla realizována s účinností již pro rok 2024, vyhodnotil by NKÚ celý VKS jako účinný s výhradou oblasti podmíněných závazků z transferů u národních dotací (viz část IV.4 tohoto kontrolního závěru).

5. Vyhodnocení opatření přijatých k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 19/03

MK realizovalo úplně a správně opatření k nápravě všech 18 nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 19/03⁵, ve třech případech však až na základě probíhající kontroly NKÚ č. 24/20.

MK realizovalo na základě usnesení vlády⁶ opatření, která ve většině případů přispěla k odstranění identifikovaných nesprávností a k zamezení jejich výskytu v roce 2024. Pokud by MK účinně realizovalo veškerá opatření k odstranění nedostatků, mohlo předejít opravám, o nichž účtovalo v roce 2024 ve výši 6,4 mld. Kč (viz část IV.5 tohoto kontrolního závěru).

⁴ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

⁵ Kontrolní akce č. 19/03 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018*; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2019 *Věstníku NKÚ*.

⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 9. března 2020 č. 182, *ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu č. 19/03 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018*.

II. Informace o kontrolované oblasti

MK je podle § 8 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb.⁷ ústředním orgánem státní správy pro:

- umění,
- kulturně výchovnou činnost,
- kulturní statky,
- kulturní památky,
- věci církví a náboženských společností,
- věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků,
- rozhlasové a televizní vysílání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak,
- provádění autorského zákona a
- výrobu a obchod v oblasti kultury.

MK je podle zákona č. 219/2000 Sb.⁸ organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle zákona č. 563/1991 Sb.⁹ zároveň vybranou účetní jednotkou. MK je ústředním orgánem státní správy a v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.¹⁰ a podle vyhlášky č. 412/2021 Sb.¹¹ je správcem kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury*. MK bylo k 31. prosinci 2024 zřizovatelem 31 příspěvkových organizací (dále také „PO“).

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému¹² je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné období k 31. prosinci 2024)
(v mil. Kč)

Ukazatel	Částka
Aktiva netto, pasiva	3 589,7
Náklady	19 573,0
Výnosy	1 467,1
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-18 105,9

Zdroj: ÚZ.

Pozn.: MK v ÚZ vykazovalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 4 226,6 mil. Kč upravené o korekce ve výši 636,9 mil. Kč.

⁷ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁸ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁹ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

¹⁰ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹¹ Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

¹² Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné období k 31. prosinci 2024) (v mil. Kč)

Položka výkazu	Částka
P.I. Majetek a závazky účetní jednotky	4,4
P.II. Krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů a krátkodobé podmíněné závazky z transferů	6 442,9
P.IV. Další podmíněné pohledávky	8,4
P.V. Dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů a dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	2 694,2
P.VI. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	73,0
P.VII. Další podmíněné závazky	158,1
P.VIII. Ostatní podmíněná aktiva a ostatní podmíněná pasiva a vyrovnávací účty	18,1

Zdroj: ÚZ.**Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS za rok 2024 (v mil. Kč)**

Ukazatel	Částka
Příjmy (skutečnost celkem)	1 479,7
Výdaje (skutečnost celkem)	16 230,2

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda MK při vedení účetnictví v roce 2024, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2024, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu¹³ za rok 2024 a při sestavení závěrečného účtu za rok 2024 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví¹⁴ a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 a na ZÚ.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.¹⁵ U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda bylo dodrženo správné třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.¹⁶

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní

¹³ Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

¹⁴ MK je jakožto OSS povinno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

¹⁵ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

¹⁶ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.¹⁷ a vyhlášky č. 416/2004 Sb.¹⁸ NKÚ dále u prověřovaných operací v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.) a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. vyhodnotil funkčnost VKS, tj. zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech pak byla podkladem pro hodnocení účinnosti vnitřního kontrolního systému MK.

Při kontrole ZÚ bylo prověřeno, zda je závěrečný účet sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek MK a podřízených organizací v rámci kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury* a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

Při kontrole bylo provedeno také vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/03.

V rámci kontroly byl rovněž proveden rozbor výsledku hospodaření MK z aktuálního a peněžního pohledu (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru). Kontrola se dále zaměřila na informace vykazované na podrozvahových účtech (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru) nebo na účetní zachycení skutečností v rámci *Národního plánu obnovy* u MK (viz příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout drobný nesoulad v uváděných finančních údajích.

¹⁷ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹⁸ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví a spolehlivost údajů ÚZ

1.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného účetního období 2024, což umožnilo Ministerstvu kultury ještě před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky za rok 2024 provést opravu nedostatků identifikovaných v účetnictví. MK takto opravilo většinu zjištěných nedostatků, z nichž některé byly systémové. Provedenými opravami předešlo MK vzniku významných nesprávností v ÚZ v souhrnné výši 6,6 mld. Kč (z toho ve výši 6,5 mld. Kč na podrozvahových účtech), když zejména:

- nově vykázalo na podrozvahovém účtu 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* podmíněné závazky z titulu vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace u národních dotací v celkové výši 6,4 mld. Kč, a to na základě provedené inventarizace a zejména díky postupům aplikovaným při zjišťování skutečného stavu v rámci dokladových inventur k 31. prosinci 2024. Teprve tím MK účinně realizovalo opatření přijaté na základě kontrolní akce NKÚ č. 19/03;
- vytvořilo rozvahovou rezervu ve výši 83,9 mil. Kč z titulu soudního sporu, v němž je MK žalovanou stranou, přičemž příslušný závazek MK do roku 2024 vedlo jako podmíněný na podrozvahovém účtu 986 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení*. K 31. prosinci 2024 však došlo ke zvýšení pravděpodobnosti rizika, že MK bude hradit předmětnou škodu, což byl opodstatněný důvod pro účtování o tvorbě rezervy prostřednictvím účtů 555 – *Tvorba a zúčtování rezerv* a 441 – *Rezervy* a její vykázání v ÚZ;
- v případech, ve kterých bylo MK v pozici konečného příjemce ve smyslu českého účetního standardu pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., (dále také „ČÚS“) č. 703 – *Transfery*:
 - přeúčtovalo náklady v celkové výši 15,4 mil. Kč, nesprávně vedené na účtech 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* a 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů*, na odpovídající účty pro zachycení netransferových nákladů. MK v uvedených případech hradilo závazky z titulu mezd nebo dodavatelsko-odběratelského vztahu v rámci vlastních projektů a následně prostředky refundovalo ze zahraničních zdrojů. Použití výše uvedených účtů je typické pro poskytovatele transferu ve smyslu ČÚS č. 703, kterým MK v daných případech nebylo;
 - přeúčtovalo výnosy z titulu refundovaných prostředků v celkové výši 33,5 mil. Kč, nesprávně vedené na účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*, na odpovídající účty 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* (v případě refundace neinvestičních výdajů) nebo 401 – *Jmění účetní jednotky* (v případě refundace investičních výdajů). Teprve tím MK účinně realizovalo opatření přijaté na základě kontrolní akce NKÚ č. 19/03;
- odúčtovalo případy v celkové výši 40,7 mil. Kč, jež obsahově nenáležely na podrozvahový účet 954 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů*, a naopak doúčtovalo skutečnosti v celkové výši 2,8 mil. Kč, které měly být k 31. prosinci 2024 vykázány na podrozvahových účtech 934 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky*

z jiných smluv a 974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv (jednalo se o ocenění u dlouhodobých smluv v celé výši dle smlouvy).

O provedených účetních opravách, které měly významný dopad na údaje vykázané k 31. prosinci 2024, informovalo Ministerstvo kultury rovněž v příloze ÚZ tak, aby byla zajištěna srovnatelnost údajů ÚZ s údaji za předchozí období.

MK kromě výše uvedených oprav přijalo i odpovídající systémová opatření ve vedení účetnictví a výkaznictví. Za zásadní ve vztahu k ÚZ považuje NKÚ opatření, které MK provedlo v oblasti dokladových inventur za rok 2024. MK na základě kontroly NKÚ zlepšilo postup provedení dokladových inventur. Zároveň zavedlo (ze strany oddělení účetnictví směrem k věcným útvarům) správné postupy při zjišťování skutečného stavu inventarizovaných položek. Teprve tím MK účinně realizovalo opatření přijaté na základě kontrolní akce NKÚ č. 19/03.

Kontrolou byly zjištěny i některé další nedostatky. U nich MK rovněž provedlo nápravná opatření ještě v průběhu kontroly NKÚ, zejména:

- v oblasti odvodu z odpisů pro některé PO zavedlo pro účtování o podrozvahových pohledávkách odpovídající podrozvahový účet 991 – *Ostatní krátkodobá podmíněná aktiva* (namísto podrozvahového účtu 915 – *Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů*, který do roku 2024 používalo);
- do přílohy ÚZ doplnilo chybějící informace o některých použitých účetních metodách, o významných účtech rozvahy a výkazu zisku a ztráty a o nově zavedených podrozvahových účtech, na které před rokem 2024 neúčtovalo;
- připravovalo pro účetní období roku 2025 doplnění existujících vnitřních předpisů o úpravu některých účetních metod, jejichž existenci vyžadují právní předpisy pro vedení účetnictví;
- zahájilo revizi a vyřazení značného množství zastaralého majetku z evidence MK, s dokončením v účetním období roku 2025;
- připravovalo pro účetní období roku 2025 revizi (a případné přeřazení) vybraných majetkových položek zařazených na účtech 013 – *Software* a 022 – *Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí* a v té souvislosti zavedení účtů 014 – *Ocenitelná práva* a 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* do účtového rozvrhu MK a novelizaci vnitřního předpisu, který upravuje hospodaření s majetkem MK.

V sestavené¹⁹ účetní závěrce k 31. prosinci 2024 byly zjištěny případy neopravených nesprávností, které však nebyly významné (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

¹⁹ MK sestavilo účetní závěrku k 31. prosinci 2024 dne 4. března 2025.

1.2 Neopravené nesprávnosti v účetnictví

V údajích ÚZ kontrola zjistila, že MK některé informace nevykázalo v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví, a to v údajích za běžné účetní období v celkové výši 834,5 tis. Kč. Tyto nesprávnosti nebyly významné.

Nesprávnosti vznikly v důsledku nedodržení obsahového vymezení několika položek přehledu o peněžních tocích (viz část IV.1.2.1 tohoto kontrolního závěru).

1.2.1 Nedodržení obsahového vymezení položek přehledu o peněžních tocích

MK vykázalo na položce „B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv“ přehledu o peněžních tocích za rok 2024 hodnotu, která byla vypočtena z účetních obrátů na účtech pořízení dlouhodobého majetku 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* a 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*²⁰. Uvedená položka má však obsahovat snížení stavu peněžních prostředků způsobené pořízením dlouhodobých aktiv, proto ji mělo MK stanovit z výdajů klasifikovaných v příslušném seskupení rozpočtových položek 61 – *Investiční nákupy a související výdaje*. MK dále na položku „A.II.2. Změna stavu krátkodobých závazků“ nesprávně zahrnuo úhradu závazků z pořízení dlouhodobého majetku²¹.

Kromě toho MK na položku „C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu“ zahrnuo bezúplatné převody majetku, ačkoliv z nich nevyplyvaly žádné peněžní toky²². Souvztažně s tím MK zkreslilo položku „A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace“.

Uvedené skutečnosti měly dopad na správnost vykázaných údajů účetní závěrky v přehledu o peněžních tocích za rok 2024, a to položek „A.II.2. Změna stavu krátkodobých závazků“ (podhodnocena o 462,2 tis. Kč), „B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv“ (nadhodnocena o 462,2 tis. Kč), „C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu“ (podhodnocena o 372,3 tis. Kč) a „A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace“ (nadhodnocena o 372,3 tis. Kč).

1.3 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ byly vykázány v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze.

Pro vyhodnocení spolehlivosti údajů ÚZ byla stanovena hladina významnosti²³ ve výši 390 mil. Kč²⁴.

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru) NKÚ zjistil, že MK nevykázalo některé informace v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru). Jednalo se o údaje za běžné účetní období v celkové výši 834,5 tis. Kč v rozsahu uvedeném v následující tabulce.

²⁰ Viz ustanovení § 43 odst. 5 písm. b) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

²¹ Viz ustanovení § 43 odst. 4 písm. c) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

²² Viz ustanovení § 43 odst. 6 písm. b) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

²³ Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

²⁴ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových nákladů vykázaných k 31. prosinci 2024 ve výši 19 573,0 mil. Kč.

Tabulka č. 4: Přehled vyčíslených nesprávností zjištěných v údajích ÚZ (v tis. Kč)

Účetní výkaz	Hodnotová chyba		Celková započtená nesprávnost
	Nadhodnocení	Podhodnocení	
Celková nesprávnost vykázaných hodnot	834,5	834,5	834,5
Rozvaha	0,0	0,0	0,0
Výkaz zisku a ztráty	0,0	0,0	0,0
Přehled o peněžních tocích	834,5	834,5	834,5
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0,0	0,0	0,0
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	0,0	0,0	0,0

Zdroj: výpočet provedl NKÚ na základě dat získaných kontrolou.

Pozn.: Smyslem údaje o celkové započtené nesprávnosti je vyjádřit výši nesprávnosti jedním číslem pro potřeby porovnání se stanovenou hladinou významnosti.

Celková výše nesprávnosti, kterou kontrola v údajích ÚZ zjistila a vyčíslila, není významná.

Účetní závěrka MK sestavená k 31. prosinci 2024 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. NKÚ provedl v rámci kontroly rozbor výsledku hospodaření MK z pohledu akruálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu) a popsal informace vykazované na podrozvahových účtech (viz přílohy č. 1 a č. 2 tohoto kontrolního závěru).

2. Údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024

2.1 Spolehlivost údajů pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2024

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu byla stanovena hladina významnosti ve výši 320 mil. Kč²⁵.

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu MK za rok 2024 kontrolu správnosti údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost*, a to včetně jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění dle rozpočtové skladby. Kontrola nezjistila nedostatky, které by vyžadovaly provedení oprav ze strany MK.

Podle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2024 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy. V jeho údajích nezjistil NKÚ žádnou nesprávnost.

3. Závěrečný účet kapitoly 334 – Ministerstvo kultury za rok 2024

3.1 Opravy nedostatků v závěrečném účtu v průběhu kontroly

Při kontrole ZÚ se NKÚ zaměřil na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb. a na ověření správnosti a úplnosti údajů a číselných hodnot uvedených v průvodní zprávě, v číselných sestavách a v tabulkových přílohách.

²⁵ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových výdajů, které byly k 31. prosinci 2024 vykázány ve výši 16 230,2 mil. Kč.

Kontrolou souladu údajů v předložených návrzích ZÚ zjistil NKÚ nedostatky, které ani v souhrnu neměly významný vliv na vypovídací schopnost ZÚ. Spočívaly v nesouladu některých údajů s údaji v dostupných podkladech, v matematické nesprávnosti výpočtů nebo v nesouladu slovních formulací s číselnými údaji. MK převážnou většinu z nich opravilo ještě před sestavením závěrečného účtu a v ZÚ schváleném ministrem kultury a předloženém pro účely vypracování návrhu státního závěrečného účtu se již nevyskytovaly. Nesrovnalosti, které zůstaly neopraveny, se z hlediska počtu pohybovaly v řádu jednotek a byly z hlediska obsahu i rozsahu ZÚ nevýznamné.

NKÚ dále zjistil několik nedostatků z hlediska dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb.; ani tyto nedostatky však nebyly významné. MK je ve většině případů rovněž opravilo tím, že do průvodní zprávy doplnilo informace požadované výše uvedenou vyhláškou. Jediný neopravený nedostatek neměl vliv na vypovídací schopnost ZÚ.

3.2 Vyhodnocení ZÚ

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury za rok 2024* sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

4. Vnitřní kontrolní systém MK

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví systémové nedostatky (z nich jeden významný), které VKS neidentifikoval, avšak MK na základě kontroly NKÚ na zjištěná pochybení dostatečně reagovalo ve svém VKS. Účetní nedostatky, jejichž souhrnný dopad na zůstatky položek ÚZ byl ve výši 6,6 mld. Kč, MK v průběhu kontroly opravilo a přijalo opatření k nápravě systémových nedostatků. Nesprávnosti, které zůstaly v kontrolovaném roce 2024 neopraveny, nebyly významné (viz část IV.1 tohoto kontrolního závěru).

Nedostatky identifikované v oblasti závěrečného účtu nebyly významné a spočívaly zejména v číselných nesrovnalostech uvedených údajů. MK převážnou většinu z nich v průběhu kontroly opravilo (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

V oblasti plnění rozpočtu nezjistil NKÚ nedostatky (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

Dle NKÚ lze VKS po opatřeních přijatých v průběhu kontroly považovat v prověřovaných oblastech za účinný. Pokud by MK nápravu zjištěných nedostatků v oblasti účetnictví neprovedlo tak, aby byla realizována s účinností již pro rok 2024, vyhodnotil by NKÚ celý VKS jako účinný s výhradou oblasti podmíněných závazků z transferů u národních dotací.

5. Vyhodnocení opatření přijatých k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 19/03

NKÚ v průběhu kontroly hodnotil také opatření přijatá k odstranění nedostatků zjištěných v rámci kontrolní akce NKÚ č. 19/03 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018.*

MK přijalo nápravná opatření ke všem zjištěným nedostatkům a zpracovalo *Stanovisko MK a opatření ke KZ NKÚ č. 19/03* (dále jen „Stanovisko MK“). Usnesením vlády ČR ze dne 9. března 2020 č. 182 vláda vzala kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. 19/03 i Stanovisko MK na vědomí a uložila ministru kultury zajistit realizaci opatření obsažených ve Stanovisku MK a informovat vládu do 31. ledna 2021 o jejich plnění. V návaznosti na to MK předložilo

Informaci Ministerstva kultury o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v Kontrolním závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/03 „Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018“ (dále jen „Informace MK“), která byla projednána vládou ČR dne 8. 3. 2021 (bez usnesení).

Ve vztahu ke kontrolovanému roku 2024 MK realizovalo opatření k nápravě všech 18 nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 19/03, v případě tří z nich však až na základě probíhající kontroly NKÚ č. 24/20. MK tak výsledně realizovalo opatření k nápravě nedostatků v celém rozsahu.

Pokud by MK účinně realizovalo veškerá nápravná opatření, která uvedlo ve Stanovisku MK a v Informaci MK a o kterých informovalo vládu v roce 2021, mohlo předejít opravám účetních operací ve výši 6,4 mld. Kč, o nichž účtovalo v roce 2024.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČÚS	český účetní standard (české účetní standardy) pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.
DPH	daň z přidané hodnoty
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
Informace MK	<i>Informace Ministerstva kultury o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v Kontrolním závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/03 „Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018“</i>
KZ	kontrolní závěr
MK	Ministerstvo kultury
MP FT	<i>Metodický pokyn finančních toků pro Národní plán obnovy na období 2021–2026</i>
MPO-DU	Ministerstvo průmyslu a obchodu – Delivery unit jako odpovědný koordinační a platební orgán prostředků <i>Nástroje pro oživení a odolnost</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPO	<i>Národní plán obnovy</i>
OSS	organizační složka/složky státu
PO	příspěvková/příspěvkové organizace
RRF	<i>Recovery and Resilience Facility, tzn. Nástroj pro oživení a odolnost</i>
Stanovisko MK	<i>Stanovisko MK a opatření ke KZ NKÚ č. 19/03</i>
ÚZ	účetní závěrka MK k 31. prosinci 2024
VKS	vnitřní kontrolní systém MK
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MK za rok 2024
ZÚ	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 334 – <i>Ministerstvo kultury</i> za rok 2024

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MK

Mezi charakteristické činnosti v působnosti MK patří poskytování transferů, v roce 2024 i se zapojením významného zahraničního zdroje financování v rámci *Národního plánu obnovy* (dále také „NPO“). Tyto skutečnosti měly zásadní vliv na vykázané účetní i rozpočtové informace za rok 2024, v nichž se promítly zejména následujícím způsobem²⁶:

– **oblast účetních údajů (rozhoda, výkaz zisku a ztráty a příloha)**

- **prostřednictvím krátkodobých a dlouhodobých pohledávek** vykázaných na účtech 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* ve výši 2,4 mld. Kč a 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery* ve výši 562,2 mil. Kč z titulu vyplacených záloh na transfery;
- **prostřednictvím krátkodobých závazků** vykázaných na účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* ve výši 3,0 mld. Kč z titulu odhadů čerpání poskytnutých transferů k 31. prosinci 2024;
- **prostřednictvím nákladů na transfery** vykázaných na účtech 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* ve výši 11,5 mld. Kč v případě transferů poskytnutých z národních zdrojů a 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* ve výši 750,4 mil. Kč u transferů spolufinancovaných ze zahraničních zdrojů;
- **prostřednictvím výnosů z transferů** vykázaných na účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* ve výši 1,3 mld. Kč zejména z titulu realizovaných i schválených refundací předfinancovaných dotací;
- **prostřednictvím krátkodobých a dlouhodobých podmíněných závazků z transferů** vykázaných na podrozvahových účtech 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* ve výši 6,4 mld. Kč a 956 – *Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů* ve výši 2,5 mld. Kč z titulu vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace;

– **oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)**

- **v rámci příjmů prostřednictvím neinvestičních a investičních přijatých transferů** zatříděných na rozpočtových položkách 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie* ve výši 754,1 mil. Kč a 4233 – *Investiční transfery přijaté od Evropské unie* ve výši 306,0 mil. Kč;
- **v rámci výdajů prostřednictvím neinvestičních a investičních transferů** zatříděných na rozpočtových položkách 5331 – *Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím* ve výši 6,0 mld. Kč, 5312 – *Neinvestiční transfery státním fondům* ve výši 1,2 mld. Kč, 5223 – *Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem* ve výši 1,0 mld. Kč a 6351 – *Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím* ve výši 1 074,9 mil. Kč.

²⁶ V souvislosti se zákonem č. 294/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, nedošlo v roce 2024 k navýšení rozpočtu kapitoly *Ministerstvo kultury* na sanaci povodňových škod, a tudíž ani k čerpání prostředků či transferovým tokům ze strany MK.

Další významnou činností, kterou MK od roku 2013 zajišťuje podle zákona č. 428/2012 Sb.²⁷, je vyplácení finančních náhrad církvím a náboženským společnostem, což se ve vykázaných účetních i rozpočtových informacích za rok 2024 promítlo následovně²⁸:

– **oblast účetních údajů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha)**

- **prostřednictvím dlouhodobých závazků** vykázaných na účtu 459 – *Ostatní dlouhodobé závazky* ve výši 49,7 mld. Kč;
- **prostřednictvím nákladů z činnosti** vykázaných na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* ve výši 6,9 mld. Kč;

– **oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)**

- **v rámci výdajů prostřednictvím náhrad** zatříděných na rozpočtové položce 5198 – *Finanční náhrady v rámci majetkového vyrovnání s církvemi* ve výši 2,8 mld. Kč.

Hospodaření MK je možné hodnotit na základě dvou různých, vzájemně se doplňujících informačních základů:

- na peněžní bázi²⁹, využívající údaje o plnění rozpočtu, nebo
- na akruální bázi³⁰, využívající údaje z účetnictví.

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MK za rok 2024 hodnoceného na bázi peněžních toků dle finančního výkazu (deficit ve výši 14 750 539,0 tis. Kč) a výsledku na akruální bázi, tj. výsledku hospodaření běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty (ztráta ve výši 18 105 918,5 tis. Kč), byl zjištěn rozdíl ve výši 3 355 379,4 tis. Kč. Zásadní vliv na tento rozdíl měly finanční náhrady církvím a náboženským společnostem, jak vyplývá z níže uvedené tabulky.

Hlavní důvody rozdílu mezi saldem příjmů a výdajů a výsledkem hospodaření jsou shrnuty v následující tabulce.

²⁷ Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

²⁸ Finanční náhrady církvím a náboženským společnostem jsou závazkem státu (smlouvy o vypořádání s církvemi a náboženskými společnostmi uzavřela ČR jednající vládou zastoupenou předsedou vlády), přičemž příslušné závazky a související náklady vykazuje MK, kterému uvedená oblast kompetenčně náleží.

²⁹ Peněžní báze zachycuje příjmy a výdaje peněžních prostředků.

³⁰ Akruální báze (nebo také princip, koncept) je jedna ze základních účetních zásad a spočívá v tom, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisejí, aniž by bylo bráno v úvahu, kdy došlo k reálnému pohybu peněz, a zároveň se účtuje o nárocích (pohledávkách) a závazcích.

Tabulka č. 1: Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MK k 31. prosinci 2024 (v tis. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy ³¹			
Účetní operace	Vliv na příjmy	Vliv na výnosy	Rozdíl
Vratky dotací z finančního vypořádání	9 064,5	0,0	9 064,5
Přijatá refundace prostředků v rámci <i>Národního plánu obnovy</i> a oprava výnosů z titulu refundace (investiční část)	4 134,3	-4 565,2	8 699,4
Oprava předpisu refundace z prostředků EU	0,0	5 544,0	-5 544,0
Příjem prostředků z žádosti o platbu a předpis refundace z prostředků EHP a Norska	580,3	252,6	327,7
Ostatní	174,9	109,6	65,3
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			12 612,9
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady ³²			
Účetní operace	Vliv na výdaje	Vliv na náklady	Rozdíl
Navýšení církevních náhrad o inflaci	0,0	6 880 229,9	-6 880 229,9
Vyplacené náhrady církvím	2 760 245,6	0,0	2 760 245,6
Investiční dotace pro PO	836 683,4	0,0	836 683,4
Tvorba rezerv	0,0	83 332,2	-83 332,2
Vratky dotací z finančního vypořádání (převod z účtu cizích prostředků)	30 788,1	0,0	30 788,1
Odpisy dlouhodobého majetku	0,0	28 891,4	-28 891,4
Odvod Ministerstvu financí – vypořádání se státním rozpočtem	20 822,5	0,0	20 822,5
Odvod za nezaměstnávání osob se změněnou pracovní schopností	0,0	-740,4	740,4
Ostatní	0,0	-389,2	389,2
Opravné položky k pohledávkám	0,0	-17,7	17,7
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			(-)3 342 766,6
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MK za významné operace celkem			3 355 379,4

Zdroj: účetní deník MK; vypracoval NKÚ.

Kontrolou bylo ověřeno, že údaje o plnění rozpočtu a peněžních tocích se promítly správně v účetnictví MK a rozdíly mezi příjmy a výnosy a výdaji a náklady byly vysvětlitelné.

³¹ Příjmy přijaté MK v roce 2024, z nichž některé souvisejí s výnosy, které věcně patřily do roku 2023 a byly v tomto období také zaúčtovány. Výnosy roku 2024, z nichž jen část byla současně i příjmem roku 2024.

³² Náklady, které věcně patří do roku 2024 a některé souvisejí s výdaji, které byly realizovány v roce 2023. Některé náklady negenerují peněžní toky (zejména odpisy dlouhodobého majetku a tvorba rezerv), ale vypovídají o snížení hodnoty majetku.

Informace vykazované na podrozvahových účtech

Na podrozvahových účtech se účtuje o skutečnostech, o nichž se neúčtuje na rozvahových účtech. Jedná se o tzv. podmíněné pohledávky, podmíněné závazky a další podrozvahová aktiva a pasiva, která souvisejí s budoucím přírůstkem nebo úbytkem majetku nebo jiného aktiva, závazku nebo jiného pasiva, ke kterému může dojít na základě stanovené podmínky/podmínek.

Postupné zavádění podrozvahových účtů probíhalo u MK zejména od roku 2023, přičemž oproti minulé kontrolní akci NKÚ č. 19/03 lze spatřovat značný posun ve vykazování podrozvahových skutečností u MK³³.

Kontrola NKÚ zjistila v oblasti podrozvahových účtů některé systémové nedostatky, z nichž zejména jeden by vedl ke zkreslení vypovídací schopnosti přílohy ÚZ, pokud by nebyl opraven. Tento nedostatek spočíval v dlouhodobém nevykazování podmíněných závazků z titulu vydaných rozhodnutí o poskytnutí podpory u národních dotací; k 31. prosinci 2024 ve významné výši. MK provedlo v účetním období roku 2024 opravu a k 31. prosinci 2024 příslušné podmíněné závazky vykázalo.

MK mělo v roce 2024 oblast podrozvahových účtů (resp. některá specifika oceňování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv) upravenou ve vnitřních předpisech způsobem uvedeným v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Oblast podrozvahových účtů ve vnitřních předpisech MK pro rok 2024

Oblast podrozvahové evidence	Významnost	Oceňování
Podrozvahový majetek	Nebyla stanovena	Do 3 tis. Kč (doba použitelnosti delší než 1 rok)
Krátkodobé podmíněné pohledávky a závazky (takové, u nichž splnění všech podmínek pro provedení účetního zápisu v hlavní knize nastane v období do jednoho roku včetně)	1 mil. Kč (vč. DPH) na každou uzavřenou smlouvu	Ve výši za 1 rok (čtvrtletní aktualizace)
Dlouhodobé podmíněné pohledávky a závazky (ostatní)	1 mil. Kč (vč. DPH) za 3 účetní období na každou uzavřenou smlouvu	U smluv na dobu neurčitou a smluv na dobu určitou přesahující 3 roky ve výši pro 3 následující účetní období nebo dle vyčíslení závazku ve smlouvě (aktualizace k rozvahovému dni)

Zdroj: vnitřní předpisy MK, ÚZ; vypracoval NKÚ.

MK na podrozvahových účtech k 31. prosinci 2024 vykázalo:

- jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek (podrozvahový účet 901),
- jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek (podrozvahový účet 902),
- vyřazené pohledávky (podrozvahový účet 905),
- krátkodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů (podrozvahový účet 914),

³³ Z porovnání sledovaných účetních období je zřejmé, že MK v roce 2022 vykázalo nenulové zůstatky na celkem 9 podrozvahových účtech, v roce 2023 na 11 podrozvahových účtech a v roce 2024 se počet navýšil na 20 podrozvahových účtů s vykázanou nenulovou hodnotou zůstatku.

- ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů (podrozvahový účet 916),
- krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv (podrozvahový účet 933),
- dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv (podrozvahový účet 934),
- dlouhodobé podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (podrozvahový účet 948),
- dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů (podrozvahový účet 951),
- dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů (podrozvahový účet 953),
- dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů (podrozvahový účet 954),
- ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů (podrozvahový účet 956),
- dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce (podrozvahový účet 966),
- krátkodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů (podrozvahový účet 967),
- krátkodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku (podrozvahový účet 971),
- dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku (podrozvahový účet 972),
- krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv (podrozvahový účet 973),
- dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv (podrozvahový účet 974),
- dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (podrozvahový účet 986) a
- ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva (podrozvahový účet 994).

Z analýzy údajů účetního deníku MK za rok 2024 vyplývá, že podíl účetních zápisů na podrozvahových účtech představoval 2,8 %³⁴ všech účetních zápisů v účetním deníku.

Srovnání celkové výše zůstatků podrozvahových účtů s údaji o rozvahových aktivech a cizích zdrojích za roky 2022 až 2024 dokumentuje následující tabulka. Podrozvahová aktiva k 31. prosinci 2024 tvořila 3,6 % hodnoty celkových aktiv MK a od roku 2022 klesla o zhruba 1,7 mld. Kč. Podrozvahová pasiva byla ve výši 17,6 % hodnoty cizích zdrojů, přičemž u nich je naopak zřejmý rostoucí trend o cca 8,9 mld. Kč od roku 2022, s výraznou, avšak vysvětlitelnou změnou v roce 2024. Jednalo se o nově vykázané podmíněné závazky z titulu vydaných rozhodnutí o poskytnutí podpory u národních dotací.

³⁴ Z celkového počtu 60 981 řádků v účetním deníku se podrozvahových účtů týkalo 1 702 řádků, přičemž na počet záznamů měla vliv skutečnost, že v některých případech MK o podrozvahových skutečnostech neúčtovalo průběžně, ale souhrnně za dané období (např. čtvrtletně).

Tabulka č. 2: Srovnání celkové výše zůstatků podrozvahových účtů s údaji o rozvahových aktivech a cizích zdrojích za roky 2022 až 2024 (v mil. Kč)

Veličina	2024	2023	2022
Suma zůstatků podrozvahových účtů (podrozvahová aktiva a pasiva)	9 399,1	1 944,1	2 198,5
z toho:			
podrozvahová aktiva	127,4	322,6	1 841,8
podrozvahová pasiva	9 271,7	1 621,5	356,8
Suma zůstatků na rozvahových účtech – aktiva a cizí zdroje celkem	56 397,3	51 896,6	51 506,0
z toho:			
aktiva	3 589,7	3 441,4	2 912,3
cizí zdroje	52 807,6	48 455,2	48 593,7
Podíl sumy zůstatků podrozvahových účtů na aktivech a cizích zdrojích celkem	16,7 %	3,8 %	4,3 %
Podíl zůstatků podrozvahových aktiv na aktivech	3,6 %	9,4 %	63,2 %
Podíl zůstatků podrozvahových pasiv na cizích zdrojích	17,6 %	3,4 %	0,7 %

Zdroj: účetní závěrky MK za roky 2022 až 2024; vypracoval NKÚ.

Podmíněná aktiva a podmíněná pasiva MK lze rozdělit do kategorií uvedených v následující tabulce. Většina podmíněných pohledávek a podmíněných závazků, které MK v roce 2024 vykázalo, spadala do kategorie jistých a očekávaných aktiv/pasiv. Jednalo se zejména o podmíněné závazky z titulu poskytovaných dotací.

Tabulka č. 3: Kategorizace podmíněných aktiv a podmíněných pasiv (v mil. Kč)

Kategorie/oblast (PÚ)	Hodnota vykázaná k 31. prosinci 2024
I. v podstatě jistá a očekávaná aktiva/pasiva³⁵	9 316,4
ostatní podmíněné závazky z transferů (PÚ 916 a 956)	8 950,8
podmíněné závazky z jiných smluv (PÚ 973 a 974)	153,0
podmíněné pohledávky z předfinancování transferů (PÚ 951)	109,0
podmíněné závazky ze zahraničních transferů (PÚ 914 a 954)	71,7
ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva (PÚ 994)	18,1
podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů (PÚ 953)	5,6
podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku (PÚ 971 a 972)	4,9
podmíněné pohledávky z jiných smluv (PÚ 933 a 934)	3,4
II. aktiva/pasiva podmíněná specifickým rizikem, jež není plně pod kontrolou účetní jednotky³⁶	5,2
podmíněné pohledávky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (PÚ 948)	5,0
podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení (PÚ 986)	0,2
III. aktiva/pasiva nejistá, neočekávaná k plnění³⁷	73,0
podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce (PÚ 966)	72,8
podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů (PÚ 967)	0,2

Zdroj: ÚZ; vypracoval NKÚ.

Pozn.: PÚ – podrozvahový účet / podrozvahové účty.

³⁵ Zejména z transferů, z uzavřených smluv a z předfinancování transferů.

³⁶ Mohou nastat, výsledek ale není pod kontrolou účetní jednotky, např. soudní spory, přijatá zajištění apod.

³⁷ Jsou hypotetické, jejich vznik, a tedy ani plnění nejsou předpokládány, např. potenciální náhrada za případné zničení vypůjčeného majetku.

Národní plán obnovy v podmínkách MK

NPO představuje plán reforem a investic, jehož prostřednictvím má Česká republika možnost čerpat prostředky z rozpočtu EU, konkrétně z *Nástroje pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility*, dále také „RRF“). Tento nástroj byl zřízen na základě čl. 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

Peněžní prostředky z RRF jsou v ČR soustředěny na účtu cizích prostředků u odpovědného koordinačního a platebního orgánu, kterým je útvar „Delivery unit“ Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO-DU“). Tento bankovní účet je veden v českých korunách a jeho příjmy tvoří převody peněžních prostředků z Evropské komise.

Pro implementaci NPO vydalo MPO-DU řadu metodických pokynů. Základní rámec finančního řízení peněžních prostředků z RRF tvoří *Metodický pokyn finančních toků pro Národní plán obnovy na období 2021–2026*³⁸ (dále také „MP FT“), který obsahuje závazné postupy pro všechny subjekty zapojené do implementace NPO.

NPO je rozdělen do tematických pilířů, které se dále člení na komponenty zahrnující konkrétní reformy a investice. Podle MP FT je MK v pozici OSS, která prostředky rozpočtuje, vydává a přijímá (přímo z účtu cizích prostředků MPO-DU) v roli:

- vlastníka komponenty 4.5 *Rozvoj kulturního a kreativního odvětví*, v níž je i konečným příjemcem nebo příjemcem – zřizovatelem státní PO;
- konečného příjemce nebo příjemce – zřizovatele státní PO v komponentě 1.2 *Digitální systémy veřejné správy*;
- konečného příjemce v komponentě 4.1 *Systémová podpora veřejných investic*.

Nejvýznamnější podíl z hlediska objemu přijatých prostředků v roce 2024 zaujímala komponenta 4.5, jejímž vlastníkem je MK. Tato komponenta „*přispívá k řešení potřeby podpořit obnovu kulturního a kreativního sektoru, které byly těžce zasaženy pandemií COVID-19, a učinit z něj pevnou součást celkové hospodářské a sociální obnovy České republiky*“. Odhad celkových alokovaných prostředků komponenty v NPO činí 7,4 mld. Kč (z toho 1,9 mld. Kč z národních zdrojů a 5,5 mld. Kč z RRF). Zásady koordinace a implementace NPO v rámci komponenty 4.5 upravilo MK vnitřními předpisy.

MK v roce 2024 přijalo na příjmový účet prostředky z RRF ve dvou příchozích platbách:

1. na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. června 2024 č. 401, v dílčích částkách odpovídajících příloze tohoto usnesení. Přijaté částky byly refundací peněžních prostředků vydaných (předfinancovaných) Ministerstvem kultury v období od 16. dubna 2023 do 30. listopadu 2023 v souvislosti s realizací projektů především v rámci komponenty 4.5 a dále pak v komponentách 4.1 a 1.2. Celková výše první příchozí platby činila 309,5 mil. Kč;
2. na základě usnesení vlády ČR ze dne 18. prosince 2024 č. 989, v dílčích částkách odpovídajících příloze tohoto usnesení. Přijaté částky byly refundací peněžních prostředků vydaných (předfinancovaných) Ministerstvem kultury v období od

³⁸ V roce 2024 byly účinné celkem 3 verze – verze 3.0 s účinností od 28. listopadu 2023, verze 4.0 s účinností od 26. března 2024 a verze 5.0 s účinností od 30. října 2024.

1. prosince 2023 do 30. listopadu 2024 v souvislosti s realizací projektů opět zejména v rámci komponenty 4.5 a dále pak v komponentách 1.2 a 4.1. Celková výše druhé příchozí platby činila 750,6 mil. Kč.

MK zařídilo přijaté prostředky na rozpočtové položky 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie* (většina) a 4233 – *Investiční transfery přijaté od Evropské unie*.

Objem výdajů MK v rámci NPO činil v roce 2024 celkem 770,9 mil. Kč, z čehož největší podíl měla komponenta 4.5. Ve většině případů se jednalo o dotace s finančním vypořádáním, tj. poskytnuté formou záloh. Poskytnuté dotace v rámci NPO byly předfinancovány ze státního rozpočtu a následně refundovány z prostředků RRF.

Hlavními dokumenty NPO z hlediska skutečností relevantních pro účetní zobrazení jsou příslušná usnesení vlády a MP FT. Obecně platné metodiky vydané pro implementaci NPO neupravují oblast účetnictví a výkaznictví NPO. Pro dosažení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek byly vydány české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.; závaznost těchto standardů je pro vybrané účetní jednotky stanovena v § 36 zákona č. 563/1991 Sb. Finanční toky v rámci NPO lze věcně podřadit pod ČÚS č. 703 – *Transfery*, přičemž výše uvedené hlavní dokumenty NPO nezakládají důvod pro odchýlení se od účetních postupů stanovených v tomto ČÚS.

Následující tabulka shrnuje zavedené postupy účtování MK o skutečnostech NPO v roce 2024, které bylo v souladu s právními předpisy pro vedení účetnictví a ČÚS.

Tabulka č. 1: Účtování o skutečnostech NPO v účetním období roku 2024

Účetní případ		Postup aplikovaný MK v účetním období roku 2024		Postup podle právních předpisů pro vedení účetnictví a ČÚS	
		Účet na straně Má dáti	Účet na straně Dal	Účet na straně Má dáti	Účet na straně Dal
1	Vydání/aktualizace rozhodnutí o poskytnutí dotace	999	916/956	999	916/956
2	Poskytnutí zálohy příjemci (podíl státního rozpočtu a předfinancování)	373/471	223	373/471	223
3	Odúčtování/aktualizace podmíněného závazku z titulu rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši vyplacené zálohy	916/956	999	916/956	999
4	Zaúčtování podmíněné pohledávky z titulu předfinancování	951	999	911/951	999
5	Předpis nároku na refundaci předfinancovaných prostředků z NPO na základě usnesení vlády	999	951	999	911/951
		346 ³⁹	675	344	675
6	Příjem prostředků RRF od MPO-DU	222	346	222	344
7	Zaúčtování dohadné položky k nákladům nejpozději k rozvahovému dni – podíl státního rozpočtu	571	389	571	389

³⁹ MK zdůvodnilo použití účtu 346 – *Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi* tím, že pohledávka vznikla na základě usnesení vlády ČR, prostředky byly přijaty na účty státního rozpočtu, a dle MK se tudíž jednalo o pohledávku za MPO-DU, nikoliv za Evropskou komisi. NKÚ v průběhu kontroly doporučil účtování prostřednictvím účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce*, neboť MPO-DU v tomto případě funguje jako zprostředkovatel prostředků od Evropské komise, která není vybranou vládní institucí. Uvedená skutečnost neměla vliv na ÚZ, neboť k 31. prosinci 2024 byly předmětné pohledávky na účtu 346 zúčtovány. Doplnující informaci k účtu 346 uvedlo MK v příloze ÚZ (v části E.1., k položce B.II.17.).

Účetní případ		Postup aplikovaný MK v účetním období roku 2024		Postup podle právních předpisů pro vedení účetnictví a ČÚS	
		Účet na straně Má dáti	Účet na straně Dal	Účet na straně Má dáti	Účet na straně Dal
8	Zaúčtování dohadné položky k nákladům nejpozději k rozvahovému dni – podíl předfinancování	575	389	575	389
9	Zaúčtování závazku ve výši skutečného čerpání dotace	389	345/347	389	345/347
10	Zúčtování poskytnuté zálohy	345/347	373/471	345/347	373/471

Zdroj: účetní deník MK, účetní doklady; vypracoval NKÚ.

Pozn.: Účetní případy uvedené v tabulce se netýkají jednoho projektu (v rámci jednoho projektu by se v daném účetním období neudály všechny výše uvedené účetní případy). V tabulce je abstrahováno od situace, kdy MK bylo v roli konečného příjemce (tzn. z prostředků RRF financovalo vlastní projekty) nebo kdy se jednalo o dotaci ex post (nevýznamné množství případů).

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu
Ročník 33.

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Komunardů 1634/44, 170 00 Praha 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 430

E-mail: vestnik@nku.cz

Částka 3/2025 vyšla dne 15. srpna 2025

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)

